

ספר

כוננת מאז

דברי אלוקים חיים
מב"ק רבינו עט"ר האדמו"ר שליט"א
על ספר תהלים

אספתי בחמלת ה' עלי
גמליאל הכהן רבינוביץ
קרית קרעטשניף רחובות

כל הזכויות שמורות ©

בכל עניני הקונטרס

אפשר לפנות

גמליאל רבינוביץ

פקס 15335201299

מייל

7128536@gmail.com

טלפון 0527128536

דוד משה ראזענבוים
בן כ"ק אאמו"ר מקרעמשניף שליט"א
קרית קרעמשניף, רחובות

ב"ה, תאריך: ז' אדר אשכנז תש"ז

[illegible]

בעניין אמירת תהילים

כל העוסק בתהילים כעוסק בנגעים ואהלות (ש"ס)

פי' שע"י אמירת תהילים יוכל לבטל כל נגעים ויסורים מישראל.

(סוכות נ"ח)

וכי תזבחו זבח שלמים לה' לרצונכם תזבחוהו (קדושים י"ט, ד')

וע"ד מאמרם ז"ל לעולם יקדים תפילה לצרה וכמאמר אאמו"ר מוהרד"מ זצוקללה"ה "שצריך לומר תהילים כדי שלא יצטרכו אח"כ לומר תהילים" ר"ל דבשעה שיש לו כל טוב ואינו יודע ממחסור צריך להודות ולהלל להשי"ת על חסדיו ולא כאותם אנשים הנודרין רק בעת צרה שזהו דבר שאינו ראוי והגון, ולזה אמר הכתוב "וכי תזבחו זבח שלמים לה'" כאשר תרצו לנדוד ולנדוב להשי"ת צריך שיהיה זה "לרצונכם" בזמן שיש לכם כל טוב והכל כרצונכם, ואז עולה זאת באמת לרצון לפני ה' ולריח ניחוח.

(קדושים - תש"ס)

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, הבוחר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבְזָרְעוֹ אַחֲרָיו, וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשׁוּבָחוֹת, שֶׁתִּפְּנֶן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא, כְּאֵלּוֹ אֲמָרָם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעַצְמוֹ, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי תְהִלִּים, וְזְכוּת תְּבוּלֵיתָהֶם, וְאוֹתֵייתֵיהֶם, וְנִקְדוּשֵׁיהֶם, וְטַעֲמֵיהֶם, וְהַשְׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מִרְאשֵׁי תְבוּלָת וּמִסּוּפֵי תְבוּלָת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ,

וְעֹזֹנוֹתֵינוּ, וְחַטָּאתֵינוּ, וְלֹאֲמֹר עֲרִיצִים, וְלַהֲכָרִית כָּל הַחוֹחִים
וְהַקּוֹצִים הַסּוֹבְבִים אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיזָה, וְלַחֲבֹר אִשָּׁת נְעוּרִים
עִם דֹּדָהּ, בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת, וּמִשָּׁם יִמָּשֶׁךְ לָנוּ שִׁפְעַת לְנַפְשׁ רֹחַ
וּנְשָׁמָה, לְטַהֲרֵנוּ מִעֲוֹנוֹתֵינוּ, וְלִסְלַח חַטָּאתֵינוּ, וְלִכְפֹּר פְּשָׁעֵינוּ, כְּמוֹ
שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שְׂאֵמֶר מִזְמוּרִים אֵלָיו לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: גַּם יְהוָה
הָעֶבֶיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת. וְאַל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֹדֶם וְזַמְנָנוּ,
עַד מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, בְּאִפֹּן שְׁנוֹכַל לְתִקּוֹן אֶת אֲשֶׁר
שִׁחַתְנוּ. וְזִכּוֹת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם, יִגֹּן עָלֵינוּ וּבַעֲדֵנוּ, שֶׁתֵּאֲרֶיךָ
אַפָּךְ, עַד שׁוֹבֵנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וּמֵאֲחֵר מִתְּנֵת חֲנֻם
חֲנִינוּ, בְּדַכְתִּיב: וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אַחֲזָן וְרַחֲמֹתִי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם
שָׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ שִׁירָה בָּעוֹלָם הַזֶּה, כִּךָ נִזְכָּה לֹאֲמֹר לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים, תִּתְעוֹרֵר
חֲבֻצַּת הַשָּׁרוֹן, וְלִשִׁיר בְּקוֹל גָּעִים בְּגִילַת וְרִנּוֹ, כְּבוֹד הַלְבָנוֹן נִתֵּן
לָהּ, הוֹד וְהָדָר בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

קודם שיתחיל באמירת תהלים יאמר זה:

לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה, נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לֹא: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:
הֲרִינִי מִזְמֹן אֶת פִּי, לַהֲדוֹת, וּלְהַלֵּל, וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאִי. לְשֵׁם יְחִיד
קֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָהּ, בְּדַחֲלֵנוּ וּרְחִימוּ, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר
וְנַעֲלָם, בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

פרק א

אֲשֶׁר־יֵהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בְּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ
חַטָּאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לִצִּים לֹא יָשָׁב: בִּכְי אִם־
בְּתוֹרַת יְהוָה חֲפָצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלָה: ג וְהָיָה
כְּעֵץ שָׁתוּל עַל־פִּלְגֵי מַיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ | יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלָהוּ
לֹא יִבּוֹל וְכָל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: ד לֹא־כֵן הָרְשָׁעִים כִּי
אִם־כַּמִּין אֲשֶׁר־תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ: ה עַל־כֵּן | לֹא־יִקְמוּ רְשָׁעִים
בַּמִּשְׁפָּט וְחַטָּאִים בַּעֲדַת צַדִּיקִים: ו כִּי־יִוָּדַע יְהוָה דֶּרֶךְ
צַדִּיקִים וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֵּאבֹד:

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים (תהילים א')

ר"ל כל האיש הרוצה להיות ירא את ה' בבחי' "אשרי האיש ירא את ה'" העצה
לזה היא "אשר לא הלך בעצת רשעים" דכאשר יבוא לעשות מצוה או ללמוד
תורה ויבוא השטן להכשילו היאך מעיז אתה פניך לעמוד בתפילה והלא חוטא
ופושע אתה ורשע הנך, ורוצה למונעו עי"ז מעבודת ה', לא ישמע לו, וזה אשר
לא הלך "בעצת רשעים" "ובדרך חטאים לא עמד" אל תעמוד בעצמך מלעבוד את
ה' ולחשוב כי חוטא הנך, כי זה גורם עיקר החטא, אלא "כי אם בתורת ה' חפצו"
ואליה ישתוקק "ובתורתו יהגה יומם ולילה" בין שהוא בבחי' יום ובין שהוא בבחי'
לילה יהגה בתורת ה' ואז יזכה ל"והיה כעץ שתול וכו'".

(סוכות נ"ח)

פרק ב

א לָמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים יִהְיוּ-רִיק: ב יִתְיַצְּבוּ | מַלְכֵי-
 אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ-יַחַד עַל-יְהוָה וְעַל-מְשִׁיחוֹ: ג גִּנְתָּקָה
 אֶת-מוֹסְרוֹתֵימוֹ וַנִּשְׁלִיכָהּ מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ: ד יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם
 יִשְׁחָק אֲדָנִי יִלְעַג-לָמוֹ: ה אָז יִדְבֹּר אֱלִימוֹ בְּאִפּוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ
 יַבְהִלְמוֹ: ו וְאֲנִי נֹסֶכְתִּי מַלְכֵי עַל-צִיּוֹן הָר־קֹדֶשׁ: ז אֲסַפְּרָה
 אֶל חֵק יְהוָה אֲמַר אֵלֵי בְנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ: ח שְׁאַל
 מִמֶּנִּי וְאֶתְנָה גוֹיִם נַחֲלֶתְךָ וְאַחֲזֶתְךָ אֶפְסֵי-אֶרֶץ: ט תִּרְעֵם
 בַּשֶּׁבֶט בְּרֹזֶל כְּכֹלִי יוֹצֵר תִּנְפְּצֵם: י וְעַתָּה מְלָכִים הִשְׁכִּילוּ
 הוֹסְרוּ שְׁפִטֵי אֶרֶץ: יא עֲבְדוּ אֶת-יְהוָה בִּירְאָה וְגִילוּ בְּרַעְדָּה:
 יב נִשְׁקוּ-בַר פֶּן-יֵאָנֶה | וְתֹאבְדוּ דָּרֶךְ כִּי-יִבְעַר כְּמַעַט אִפּוֹ
 אֲשֶׁרִי כָל-חוֹסֵי בוֹ:

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים (תהילים א')

פ"י שאינו חוטא ועושה כמעשה הרשעים, ואפי' חטא כבר ח"ו, עכ"ז "ובדרך
 חטאים לא עמד" אינו עומד ונשאר בחטאו ומתבוסס בו אלא מיד עוזב דרכו הרעה
 ושב אל ה' בכל ליבו ונפשו.

(ט"ו בשבט ע"ב)

פרק ג

א מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי | אֲבִשָּׁלוֹם בְּנוֹ: ב יְהוָה מָה־
 רְבוּ צָרֵי רַבִּים קָמִים עָלַי: ג רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין
 יְשׁוּעָתָה לּוֹ בָּאֱלֹהִים סָלָה: ד וְאַתָּה יְהוָה מָגֵן בְּעָדִי כְבוֹדִי
 וּמִרְיָם רֹאשִׁי: ה קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהֵר קִדְּשׁוּ
 סָלָה: ו אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה הִקְיִצוּתִי פִי יְהוָה יִסְמְכֵנִי:
 ז לֹא־אֵירָא מִרַבָּבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלַי: ח קוֹמָה
 יְהוָה | הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי בֵי־הַכִּיָּת אֶת־כָּל־אֹיְבֵי לְחֵי שְׁנֵי
 רְשָׁעִים שְׁבֵרֶת: ט לִיהוָה הִישׁוּעָה עַל־עַמֶּךָ בִּרְכָתְךָ סָלָה:

ה' מה רבו צרי רבים קמו עלי רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו
 באלוקים סלה ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי (תהילים ג')

פי' כי הצרה הגדולה לאדם היא כש"רבים" קמים עליו והיינו היצה"ר הבא עליו
 בדרכים רבים להסיתו ולהחטיאו, בזה שאומר לאדם "אין ישועתה לו באלוקים
 סלה" ח"ו שאין לו תקוה ופתחון הצלה, ובכך רוצה לפתות לבו של אדם שלא ילך
 אחר היצה"ט ובכך מפילו לייאוש, וע"כ כאשר רוצה להתקרב אל ה' אזי "ואתה ה'
 מגן בעדי" ע"י "כבודי ומרים ראשי" ר"ל שיהיה בבחי' ויגבה ליבו בדרכי ה', וירם
 ראשו ויהא בז להיצה"ר ולעצותיו, ויהיה בבחי' "חשבתי דרכי" ואשובה רגלי אל
 עדותיך, והיינו, שיחשיב את דבריו ואת דרכיו כשהולך בדרך ה'.

פרק ד

א לַמִּנְצָח בְּנִגִּינוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד: ב בִּקְרָאִי עֲנֵנִי | אֱלֹהִי
צִדְקִי בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי חֲנֻנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי: ג בְּנִי-אִישׁ
עַד-מָה כְבוֹדִי לְכַלְמָה תִּאָּהֱבוּן רֵיק תִּבְקָשׁוּ כְּזָב סָלָה:
ד וְדַעוּ כִּי-הִפְלָה יְהוָה חֹסֶיד לֹא יְהוָה יִשְׁמַע בִּקְרָאִי אֱלֹיו:
ה רָגִזוּ וְאַל-תִּחַטְּאוּ אֱמָרוּ בְּלִבְבְּכֶם עַל-מִשְׁכַּבְּכֶם וְדַמּוּ
סָלָה: ו זָבְחוּ זִבְחֵי-צֶדֶק וּבִטְחוּ אֶל-יְהוָה: ז רַבִּים אֱמָרִים
מִי-יֵרְאֶנּוּ טוֹב נִסָּה-עָלֵינוּ אֹר פָּנֶיךָ יְהוָה: ח נְתַתָּה שׁוֹמְחָה
בְּלִבִּי מִעַת דָּגָנִם וְתִירוֹשׁ רָבוּ: ט בְּשָׁלוֹם יַחֲדוּ אֲשַׁכְּבָה
וְאִישָׁן כִּי-אַתָּה יְהוָה לְבָדָד לְבִטָּח תּוֹשִׁיבֵנִי:

פרק ה

א לַמִּנְצָח אֶל-הַנְּחִילוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֱמָרִי הֶאֱזִינָה |
יְהוָה בִּינָה הִגִּיגִי: ג הַקְּשִׁיבָה לְקוֹל שׁוֹעֵי מַלְכִּי וְאֱלֹהִי כִּי-
אֵלֶיךָ אֶתְפַּלֵּל: ד יְהוָה בִּקְרָ תִשְׁמַע קוֹלִי בִּקְרָ אַעֲרֹךְ-לָךְ
וְאַצְפֶּה: ה כִּי | לֹא אֵל חָפֵץ רָשָׁע | אַתָּה לֹא יִגְרֶךָ רָע: ו לֹא-

יְתִיצְבוּ הוֹלָלִים לְנֶגֶד עֵינֶיךָ שְׁנֵאתָ כָּל־פַּעְלֵי אָוֶן: ז תִּתְאַבֵּד
דְּבָרֵי כָזָב אִישׁ־דָּמִים וּמְרֻמָּה יִתְעַב | יְהוָה: ח וְאֲנִי בָרֵב
חֶסֶדְךָ אֲבוֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁת־חַוָּה אֶל־הַיֵּכָל קִדְשְׁךָ בִּירְאָתְךָ:
ט יְהוָה | נִחְנִי בְּצִדְקָתְךָ לְמַעַן שׁוּרְרֵי הַיָּשָׁר הַיָּשָׁר לְפָנַי
דְּרָכְךָ: י כִּי אֵין בְּפִיהוּ נִכּוֹנָה קִרְבָּם הַיּוֹת קִבְּר־פְּתוּחַ גְּרוֹנָם
לְשׁוֹנָם יַחֲלִיקוֹן: יא הֲאֲשִׁימָם | אֱלֹהִים יִפְּלוּ מִמַּעְצוֹתֵיהֶם
בָּרֵב פִּשְׁעֵיהֶם הִדְיָחְמוּ כִּי מָרוּ בָךְ: יב וַיִּשְׁמְחוּ כָּל־חוֹסֵי
בָךְ לְעוֹלָם יִרְגְּנוּ וְתָסַךְ עָלֵימוֹ וַיַּעֲלֶצוּ בָךְ אֲהַבֵּי שְׁמֶךָ:
יג כִּי־אַתָּה תִּבְרָךְ צַדִּיק יְהוָה כַּצָּנֶה רָצוֹן תַּעֲטֹרְנוּ:

פרק ו

א לַמִּנְצָח בְּנִגְיִנוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: ב יְהוָה אֱלֹהֵי־
בְּאַפְּךָ תִּזְכִּיחֵנִי וְאֵל־בְּחֶמְתְּךָ תִּסְרֵנִי: ג חֲנֻנֵי יְהוָה כִּי אֶמְלֹל
אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהָלוּ עַצְמִי: ד וְנִפְשִׁי נִבְהָלָה מְאֹד וְאַתָּה
וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: ה שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי
לְמַעַן חֶסֶדְךָ: ו כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרְךָ בְּשִׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ:

וַיַּגְעֵתִי בְּאַנְחָתִי אֲשַׁחֶה בְּכָל-לַיְלָה מִטָּתִי בְּדַמְעָתִי עַרְשִׁי
 אֲמַסֶּה: ח עֲשִׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתָקָה בְּכָל-צוּרָי: ט סוּרוּ
 מִמֶּנִּי כָל-פְּעָלֵי אָוֶן כִּי-שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: י שָׁמַע יְהוָה
 תַּחֲנָנִתִּי יְהוָה תַּפְלָתִי יִקָּח: יא יִבְשׁוּ וַיִּבָּהְלוּ מְאֹד כָּל-אֲיָבִי
 יֵשְׁבוּ יִבְשׁוּ רָגַע:

פרק ז

א שִׁגְיוֹן לְדָוִד אֲשֶׁר-שָׁר לַיהוָה עַל-דְּבָרֵי-כוֹשׁ בֶּן-יְמִינִי:
 ב יְהוָה אֱלֹהֵי בָּהֶ חֲסִיתִי הוֹשִׁיעֵנִי מִכָּל-רָדְפִי וְהַצִּילֵנִי:
 ג פֶּן-יִטְרֹף בְּאַרְיֵה נַפְשִׁי פֶּרֶק וְאִין מַצִּיל: ד יְהוָה אֱלֹהֵי
 אִם-עָשִׂיתִי זֹאת אִם-יֵשׁ-עוֹל בְּכַפִּי: ה אִם-גָּמַלְתִּי שׁוֹלְמִי
 רַע וְאַחֲלָצָה צוּרְרֵי רִיקָם: ו יִרְדֹּף אוֹיֵב | נַפְשִׁי וַיִּשָּׁג וַיִּרְמָם
 לְאַרְץ חַיִּי וּכְבוֹדִי | לָעָפָר יִשְׁכֹּן סָלָה: ז קוֹמָה יְהוָה | בְּאַפָּה
 הִנָּשָׂא בְּעִבְרוֹת צוּרְרֵי וְעוֹדָה אֵלַי מִשְׁפָּט צוֹיֹת: ח וַעֲדַת
 לְאֻמִּים תִּסּוּבְּכָךְ וְעֲלֶיךָ לְמָרוֹם שׁוּבָה: ט יְהוָה יִדִּין עַמִּים
 שְׁפִטֵּנִי יְהוָה כְּצַדִּיקִי וּכְתָמִי עָלַי: י יִגְמַר-נָא רַע | רְשָׁעִים

וַתְּכוֹנֵן צַדִּיק וּבָחַן לְבוֹת וּבָלְיֹת אֱלֹהִים צַדִּיק: יא מִגִּנִּי
עַל-אֱלֹהִים מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל: יב אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל
זֵעָם בְּכָל-יוֹם: יג אִם-לֹא יָשׁוּב חֲרָבוֹ יִלְטֹשׁ קִשְׁתּוֹ דֶּרֶךְ
וַיְכוֹנֶנָּה: יד וְלוֹ הֵכִין כָּלִי-מָוֶת חָצִיו לְדֹלָקִים יַפְעֹל: טו הִנֵּה
יַחְבֹּל-אָנוּ וְהָרָה עֲמָל וְיֵלֵד שָׁקָר: טז בּוֹר כָּרָה וַיַּחַפְּרֶהוּ וַיַּפֵּל
בְּשַׁחַת יַפְעֹל: יז יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרָאשׁוֹ וְעַל-קִדְקָדוֹ חֲמָסוֹ
יֵרֵד: יח אֹדָה יְהוָה בְּצִדְקוֹ וְאַזְמָרָה שֵׁם-יְהוָה עֲלִיוֹן:

פרק ח

א לַמִּנְצָח עַל-הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד: ב יְהוָה אֲדִינֶנּוּ מָה-
אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-תָּנָה הוֹדָךְ עַל-הַשָּׁמַיִם:
ג מִפִּי עוֹלָלִים | וַיִּנָּקִים יִסְדֹּת עִז לְמַעַן צוּרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית
אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: ד כִּי-אֶרְאֶה שָׁמַיֶךָ מַעֲשֵׂי אֲצַבְעֹתֶיךָ יָרַח
וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנֵנָתָה: ה מָה-אֶנּוּשׁ כִּי-תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן-
אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ: ו וַתַּחֲסִיֶּרְהוּ מַעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר
תַּעֲטִירְהוּ: ז תַּמְשִׁילְהוּ בַּמַּעֲשֵׂי יְדֶיךָ כֹּל שִׁתָּה תַּחַת-רַגְלָיו:

ח צִנֵּה וְאַלְפִים כָּלם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדֵי: ט צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדִגֵּי
הַיָּם עִבֵּר אֲרָחוֹת יַמִּים: י יְהוָה אֲדַנִּינוּ מֶה-אֲדִיר שְׁמֶךָ
בְּכָל-הָאָרֶץ:

פרק ט

א לַמִּנְצָח עֲלֻמוֹת לִבִּן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֲוֹדָה יְהוָה בְּכָל-
לְבִי אֲסַפְּרָה כָּל-נִפְלְאוֹתֶיךָ: ג אֶשְׁמְחָה וְאֶעֱלֶצָה בְּךָ
אֲזַמְּרָה שְׁמֶךָ עֲלִיּוֹן: ד בְּשׁוּב-אוֹיְבֵי אַחֲזֹר יִכְשְׁלוּ וַיֵּאבְדּוּ
מִפְּנֶיךָ: ה כִּי-עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי יִשְׁבֹּת לְכִסֵּא שׁוֹפֵט

אי' בחז"ל (נדרים לח.) נ' שערי בינה נבראו בעולם וכולם נתנו למשה חסר א' שנא'
ותחסרהו מעט מאלוקים (תהלים ח' ו') (ש"ס)

ולדקדק אומרו נ' חסר א' ולא כתב מ"ט שערי בינה נתנו למשה, אלא כי הקב"ה
אומר פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם, די
לואדם לעשות מעט השתדלות בעבודת השי"ת ואז יערה עליו השי"ת רוח טהרה
ממרום ויסייע בעדו, ועפ"ז י"ל כי נ' שערי בינה נתנו למשה וכולם יש למרע"ה
אלא שלא נתנו לו הכל במתנה, כי א' היה צריך להשיג בעצמו וכאשר עמל ויגע
להשיג ההתחלה, אזי קבל מה' את השאר, וזש"ה ותחסרהו מעט מאלוקים - פי'
מעט יש לו לאדם לעשות ואז ישיג הכל "מאלוקים".

(ויקרא ע"ב)

צֶדֶק: וְגִעְרָתָּה גּוֹיִם אֲבִדְתָּ רָשָׁע שָׁמָּה מָחִיתָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 זְהָאֵיב | תִּמּוֹ חֲרָבוֹת לִנְצַח וְעָרִים נְתַשְׁתָּ אָבֶד זִכָּרָם
 הִמָּה: ח וַיְהִי לְעוֹלָם יָשֵׁב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כְּסָאוֹ: ט וְהוּא
 יִשְׁפֹּט-תֵּבֶל בְּצֶדֶק יָדִין לְאֲמִים בְּמִישָׁרִים: י וַיְהִי יְהוָה
 מִשְׁגָּב לְדָד מִשְׁגָּב לְעֵתוֹת בַּצָּרָה: יא וַיִּבְטְחוּ בָּהּ יוֹדְעֵי
 שִׁמְךָ כִּי לֹא-עֲזַבְתָּ דְרָשֶׁיךָ יְהוָה: יב זָמְרוּ לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן
 הִגִּידוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתֶיו: יג כִּי-דִרְשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא-
 שָׁכַח צַעֲקַת עֲנִיִּים עֲנִיִּים: יד חֲנֻנִי יְהוָה רֵאֵה עֲנִי מִשְׁנֹאֵי
 מְרוֹמָמִי מִשְׁעָרֵי מוֹת: טו לִמְעַן אֲסַפְּרָה כָּל-תְּהִלָּתֶיךָ
 בְּשִׁעְרֵי בֵּת-צִיּוֹן אֲגִילָּה בִּישׁוּעָתֶךָ: טז טַבְּעוּ גּוֹיִם בְּשַׁחַת
 עֲשׂוֹ בְּרִשְׁתָּ-זוֹ טָמְנוּ נִלְכְּדָה רַגְלָם: יז נִזְדַּע | יְהוָה מִשְׁפָּט
 עֲשֵׂה בְּפַעַל כַּפִּיִּי נֹקֵשׁ רָשָׁע הִגִּיוֹן סָלָה: יח יָשׁוּבוּ רָשָׁעִים
 לְשִׂאוֹלָה כָּל-גּוֹיִם שִׁבְחֵי אֱלֹהִים: יט כִּי לֹא לִנְצַח יִשְׁכַּח
 אֲבִיוֹן תִּקְנוֹת עֲנִיִּים תִּאֲבֹד לָעֶד: כ קוֹמָה יְהוָה אֵל-
 יַעֲזֹ אֲנוּשׁ יִשְׁפֹּטוּ גּוֹיִם עַל-פָּנֶיךָ: כא שִׁיתָה יְהוָה | מוֹרָה
 לָהֶם יִדְעוּ גּוֹיִם אֲנוּשׁ הִמָּה סָלָה:

פרק י

א לָמָּה יְהוָה תַּעֲמֹד בְּרָחוֹק תַּעֲלִים לַעֲתוֹת בַּצָּרָה:
 ב בְּגֵאוֹת רָשָׁע יִדְלַק עָנִי יִתְפָּשׂוּ | בְּמִזְמוֹת זֶה חָשְׁבוּ: ג כִּי־
 הִלֵּל רָשָׁע עַל־תַּאֲוֹת נַפְשׁוֹ וּבִצֵּעַ בִּרְדָּה נֶאֱמַר | יְהוָה: ד רָשָׁע
 כְּגִבֵּה אָפוּ בַל־יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹהִים כָּל־מִזְמוֹתָיו: ה יַחֲלִיז
 דְּרָכֵי דָרְכָיו | בְּכָל־עֵת מָרוֹם מִשְׁפָּטֶיהָ מִנְגִּידוֹ כָּל־צוּרָיו
 יַפִּיחַ בָּהֶם: ו אָמַר בְּלִבּוֹ בַל־אֲמוּט לְדֹר וָדֹר אֲשֶׁר לֹא־
 בָּרַע: ז אֱלֹה פִּיהוּ מָלֵא וּמִרְמוֹת וְתֵדָה תַּחַת לְשׁוֹנוֹ עָמַל
 וְאָוֶן: ח יֵשֵׁב | בְּמֵאֲרֵב חֲצִירִים בְּמִסְתָּרִים יִהְרֹג נָקִי עֵינָיו
 לְחִלְכָּה יִצְפְּנוּ: ט יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר | כְּאֲרִיָּה בְּסֻכָּה יֵאָרֵב
 לַחֲטוֹף עָנִי יַחֲטֹף עָנִי בְּמִשְׁכּוֹ בְּרִשְׁתּוֹ: י וְדָכָה יְדָכָה יִשְׁחַ
 וְנָפַל בַּעֲצוֹמָיו חֲלָפָאִים חֵיל כְּאִים: יא אָמַר בְּלִבּוֹ שָׂכַח אֵל
 הַסִּתִּיר פָּנָיו בַּל־רָאָה לְנִצָּחַת: יב קוֹמָה יְהוָה אֵל נִשְׂא יָדָהּ
 אֶל־תְּשֻׁכַּח עֲנִיִּים עֲנִיִּים: יג עַל־מָה | נֶאֱמַר רָשָׁע | אֱלֹהִים
 אָמַר בְּלִבּוֹ לֹא תִדְרֹשׁ: יד רָאֲתָה כִּי־אֲתָה | עָמַל וְכַעַס
 | תַּבִּיט לְתֵת בְּיָדָהּ עָלֶיהָ יַעֲזֹב חֲלָכָה יִתּוֹם אֲתָה | הִיִּיתָ

עוֹזֵר: טו שֶׁבֶר זִרְעֵי רָשָׁע וְרַע תִּדְרוֹשׁ רָשָׁעוֹ בַּל־תִּמָּצֵא:
טז יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אֲבָדוּ גוֹיִם מֵאֲרָצוֹ: יז תֵּאֲזוּת עֲנֻיִם
שִׁמְעֶתָ יְהוָה תִּכְיֵן לָבָם תִּקְשִׁיב אָזְנוֹךָ: יח לְשֹׁפֵט יְתוֹם וְדָךְ
בַּל־יוֹסִיף עוֹד לַעֲרֹץ אֲנוּשׁ מִן־הָאָרֶץ:

פרק יא

א לִמְנַצֵּחַ לְדָוִד בִּיהוָה | חֲסִיתִי אֵיךְ תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי נוֹדוּ
נוֹדֵי הַרְכָּם צָפוֹר: ב כִּי הִנֵּה הָרָשָׁעִים יִדְרֹכּוּן קִשְׁתׁ קוֹנֵנוּ
חֲצָם עַל־יָתֵר לִירוֹת בְּמוֹ־אֶפֶל לְיִשְׂרָאֵל־לֵב: ג כִּי־הַנְּשֹׁתוֹת
יִהְיֶה־סוֹן צַדִּיק מִה־פָּעַל: ד יְהוָה | בְּהִיבֵל קִדְשׁוֹ יְהוָה
בְּשָׁמַיִם כָּסְאוֹ עֵינָיו יַחְזוּ עַפְעָפִיו יִבְחָנוּ בְּנֵי אָדָם: ה יְהוָה
צַדִּיק יִבְחֶן וְרָשָׁע וְאֵהֵב חָמָס שִׁנְאָה נִפְשׁוֹ: ו יִמָּטֵר עַל־
רָשָׁעִים פַּחִים אֵשׁ וְגַפְרִית וְרוּחַ זִלְעָפוֹת מִנֶּת פּוֹסָם: ז כִּי־
צַדִּיק יְהוָה צַדִּיקוֹת אֵהֵב יִשָּׂר יַחְזוּ פְּנִימוֹ:

פרק יב

א לִמְנַצֵּחַ עַל־הַנְּשִׁמְיָנִית מִזְמוֹר לְדָוִד: ב הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־

גַּמַּר חֶסֶד כִּי-פָסוּ אַמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: ג שׁוּא | יִדְבְּרוּ אִישׁ
 אֶת-רֵעֵהוּ שִׁפְתַּי חֲלָקוֹת בִּלְבָב וְלֵב יִדְבְּרוּ: ד יִכָּרֵת יְהוָה
 כָּל-שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מִדְבָּרֵת גְּדִלוֹת: ה אֲשֶׁר אָמְרוּ |
 לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שִׁפְתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: ו מִשֹּׁד עֲנִיִּים
 מֵאֲנָקַת אֲבִיוֹנִים עֲתָה אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אֲשִׁית בִּישַׁע
 יִפְיַח לוֹ: ז אֲמָרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל
 לְאָרֶץ מִזְקָק שִׁבְעָתִים: ח אֲתָה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְרְנוּ |
 מִן-הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם: ט סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּ כָּרֶם זֹלַת
 לְבַנֵּי אָדָם:

פרק יג

א לִמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב עַד-אָנָּה יְהוָה תִּשְׁפָּחֵנִי נִצַּח עַד-
 אָנָּה | תִּסְתִּיר אֶת-פָּנָיָהּ מִמֶּנִּי: ג עַד-אָנָּה אֲשִׁית עֲצוֹת
 בְּנַפְשִׁי יִגֹּן בְּלִבִּי יוֹמָם עַד-אָנָּה | יְרוּם אִבִּי עָלַי: ד הַבִּיטָה
 עֲנֵנִי יְהוָה אֱלֹהֵי הָאֵרָה עֵינַי פֶּן-אִישָׁן הַמּוֹת: ה פֶּן-יֹאמַר
 אִבִּי יִכְלְתִּיו צָרִי יִגִּילוּ כִּי אֶמוּט: ו וְאֲנִי | בַּחֲסִדָּה בִּטְחֵתִי

יָגַל לְבִי בִישׁוּעָתְךָ אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָמַל עָלַי:

פרק יד

א לַמִּנְצָח לְדָוִד אָמַר נָכַל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הַשְׁחִיתוּ
הַתְּעִיבוּ עָלֶיָה אֵין עֲשֵׂה-טוֹב: ב יְהוָה מִשְׁמִים הַשְׁקִיף
עַל-בְּנֵי-אָדָם לָרְאוֹת הַיֵּשׁ מִשְׁכִּיל דֶּרֶשׁ אֶת-אֱלֹהִים:
ג הַכֹּל סָר יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֲשֵׂה-טוֹב אֵין גַּם-אֶחָד: ד הֲלֹא
יָדְעוּ כָל-פְּעָלַי אָנוּן אֲכַלִּי עָמִי אֲכָלוּ לָחֶם יְהוָה לֹא קָרְאוּ:
ה שֵׁם | פָּתְחוּ פֶתַח כִּי-אֱלֹהִים בְּדוֹר צַדִּיק: ו עֲצֵת-עֲנִי
תְּבִישׁוּ כִי יְהוָה מַחְסֵהוּ: ז מִי-יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל
בְּשׁוֹב יְהוָה שְׁבוֹת עֲמוֹ יָגַל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:

פרק טז

א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה מִי-יָגוֹר בְּאֶהְלָה מִי-יִשְׁכֵּן בְּהַר קֹדֶשׁ:
ב הוֹלֵךְ תָּמִים וּפָעַל צֶדֶק וְדִבֵּר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ: ג לֹא-רָגַל
| עַל-לִשְׁנוֹ לֹא-עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא-נִשְׂאָ עַל-
קִרְבּוֹ: ד נִבְיָה | בְּעֵינָיו נִמָּאֵס וְאֶת-יְרָאִי יְהוָה יַכְבֵּד נִשְׁבַּע

לְהִרְעֵ וְלֹא יִמָּר: הַ כְּסָפוֹ | לֹא־נָתַן בְּנִשְׁפָּה וְשִׁחַד עַל־נָקִי
לֹא־לָקַח עֲשֵׂה אֱלֹה לֹא יִמּוּט לְעוֹלָם:

פרק טז

א מִכַּתָּם לְדָוִד שְׁמִירָנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ: ב אֲמַרְתָּ לַיהוָה
אֲדֹנָי אַתָּה טוֹבָתִי בַל־עָלִיךָ: ג לְקַדּוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ
הַמָּה וְאֲדִירִי כָל־חֲפָצֵי־בָם: ד יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם אַחֲרֵי מָהֲרוּ
בַל־אֲסִיךָ נִסְפִיָּהֶם מַדָּם וּבַל־אֲשָׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־
שִׁפְתָּי: ה יְהוָה מִנֶּת־חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תוֹמִיךָ גִּזְרִי:
ו חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעָמִים אֶף־נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבַרְךָ
אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצָנִי אֶף־לִילּוֹת יִסְרוּנִי כִלְיוֹתַי: ח שְׁוִיתִי
יְהוָה לְנִגְדִי תָמִיד כִּי מִיָּמִינִי בַל־אֶמוּט: ט לָכֵן | שִׁמַּח לְבִי
וַיִּגַּל כְּבוֹדִי אֶף־בְּשָׁרִי יִשְׁכֹּן לְבַטָּח: י כִּי | לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי
לְשָׂאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֹאוֹת שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֶרֶח
חַיִּים שִׁבַּע שְׁמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

פרק יז

א תַּפְלָה לְדָוִד שְׁמָעָה יְהוָה | צֶדֶק הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי הֲאֲזִינָה
 תַּפְלָתִי בִּלְאֵ שׁוֹכֵתִי מִרָמָה: ב מְלַפְנִי מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינִי
 תַּחֲזִינָה מִיִּשְׁרָיִם: ג בַּחֲנֹת לְבִי | פְּקֹדֶת לִילָה צִרְפְּתָנִי בַל־
 תִּמָּצָא זַמִּיתִי בַל־יַעֲבֹר־פִּי: ד לַפְּעֻלוֹת אָדָם בְּדִבַּר שְׁפָתֶיךָ
 אֲנִי שָׁמַרְתִּי אֲרָחוֹת פְּרִיץ: ה תִּמְנֹךְ אֲשֶׁרִי בְּמַעְגְלוֹתֶיךָ בַל־
 נִמְוָטוּ פְּעָמַי: ו אֲנִי קָרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֱלֹהֵי הַט־אָזְנֶךָ לִי שְׁמַע
 אִמְרָתִי: ז הַפְּלֵה חֲסָדֶיךָ מוֹשִׁיעַ חוֹסִים מִמֶּתְקוֹמָמִים
 בִּימִינֶךָ: ח שְׁמִירְנִי כְּאִישׁוֹן בֵּת־עֵין בְּצֵל כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירְנִי:
 ט מִפְּנֵי רָשָׁעִים זֹו שִׁדּוֹנִי אִיבִי בְּנֶפֶשׁ יִקִּיפוּ עָלַי: י חֲלַבְמוֹ
 סָגְרוּ פִּימוֹ דְּבָרוֹ בְּגֵאוֹת: יא אֲשִׁירֵנוּ עֲתָה סִבְבוּנִי סִבְבוּנוּ
 עֵינֵיהֶם יִשִּׁיתוּ לְנֻטוֹת בָּאָרֶץ: יב דְּמִינוּ כְּאֶרֶץ יִכְסוּף
 לְטָרוֹף וְכִכְפִּיר יֵשֵׁב בְּמִסְתָּרִים: יג קוּמָה יְהוָה קִדְמָה
 כְּנִיז הַכְרִיעֵהוּ פִּלְטָה נִפְשִׁי מִרָשָׁע חֲרָבָה: יד מִמֶּתִים יָדָךְ
 | יְהוָה מִמֶּתִים מִחֲלָד חֲלָקָם בַּחַיִּים וְצִפְיֶךָ וְצִפּוֹנֶךָ תִּמְלֵא
 בְּטָנָם יִשְׂבְּעוּ בָּנִים וְהִנִּיחוּ יִתְּרָם לְעוֹלָלֵיהֶם: טו אֲנִי בְּצֶדֶק

אַחֲזָה פָּנֶיךָ אֶשְׁבָּעָה בְּהַקִּיץ תְּמוֹנָתָךְ:

פרק יח

א לִמְנַצֵּחַ | לַעֲבֹד יְהוָה לְדָוִד אֲשֶׁר דָּבָר | לַיהוָה אֶת־דְּבָרִי
הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם | הִצִּיל־יְהוָה אוֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו
וּמִיַּד שָׂאוֹל: ב וַיֹּאמֶר אֶרְחֹמֶךָ יְהוָה חֲזָקִי: ג יְהוָה סִלְעִי
וּמִצּוֹדָתִי וּמִפְּלִטִי אֵלֵי צוּרִי אֶחָסֶה־בּוֹ מִגְּנִי וְקָרָן יִשְׁעִי
מִשְׁגָּבִי: ד מִהָלָל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן־אֹיְבֵי אֲנִישָׁע: ה אֶפְפוּנִי
חֲבִלֵי־מָוֶת וְנַחֲלִי בְּלִיעַל יִבְעֶתוּנִי: ו חֲבִלֵי שָׂאוֹל סָבְבוּנִי
קִדְמוּנִי מִזְקָשֵׁי מָוֶת: ז בַּצַּר־לִי | אֶקְרָא יְהוָה וְאֵל־אֱלֹהֵי
אֲשׁוּעַ יִשְׁמַע מִהִכָּל קוֹלִי וְשׁוֹעֲתִי לִפְנָיו | תָּבוֹא בְּאֲזָנוֹ:

כי שמרתי דרכי ה' ולא רשעתי מאלוקי (תהילים י"ח, כ"ב)

ע"ד אומרו ואביו שמר את הדבר ר"ל שמצפה וממתין ושומר ואוהב דרכי ה' (רש"י בראשית ל"ז, י"א) וע"כ תמיד שמרתי דרכי ה', שיודע שהיצה"ר יכול להתגבר עליו בכל עת ורגע.

א"י שמרתי דרכי - היינו דרך גבר בעלמה, ה' - שיהיה הכל כרצון ה' בקדושה וטהרה אז זוכה ל"ולא רשעתי מאלוקי" היינו שזוכה לעזרה מאלוקיו שלא ירשיע ולא יכשל, כי המקדש עצמו מעט מלמטה, מקדשין אותו הרבה מלמעלה (יומא ל"ט).

ח וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ | הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגְּזוּ וַיִּתְּגַעְשׁוּ
 כִּי חָרָה לוֹ: ט עָלָה עֲשָׁן בְּאֶפֶס וְאֵשׁ מִפִּי תֹאכַל גְּחָלִים
 בָּעֵרוּ מִמֶּנּוּ: י וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו: יא וַיִּרְכַּב
 עַל־כְּרוֹב וַיַּעֲף וַיֵּדָא עַל־פְּנֵי־רוּחַ: יב יָשָׁת חֲשֹׁךְ | סִתְרוּ
 סְבִיבוֹתָיו סָכְתוּ חֲשֹׁכֹת־מַיִם עָבִי שְׁחָקִים: יג מִנְגֵּה נִגְדּוֹ
 עָבִיו עָבְרוּ בָרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ: יד וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם | יְהוָה
 וַעֲלִיזוֹן יִתֵּן קִלּוֹ בָרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ: טו וַיִּשְׁלַח חֲצִיו וַיִּפְיֹצֵם
 וּבָרָקִים רַב וַיַּהֲמֵם: טז וַיֵּרָאוּ | אֲפִיקֵי מַיִם וַיִּגְלוּ מוֹסְדוֹת
 תֵּבֵל מִגְּעָרָתָהּ יְהוָה מִנְשֵׁמַת רוּחַ אַפָּה: יז יִשְׁלַח מִמָּרוֹם
 יִקְחֵנִי יִמְשְׁנִי מִמַּיִם רַבִּים: יח יַצִּילֵנִי מֵאִיְבֵי עֶז וּמִשֹּׁנְאֵי
 כִּי־אֶמְצֹ מִמֶּנִּי: יט יִקְדְּמוּנִי בְיוֹם אִידִי וַיְהִי יְהוָה לְמִשְׁעָן

א"י שמרתי "דרכי ה'" הם בתי כנסיות ובתי מדרשות שהם דרכי ה' כמו שאמר דהע"ה (תהלים קי"ט, נ"ט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, ובחז"ל (ויק"ר ר"פ בחוקותי ל"ה, א') הייתי מחשב למקום פלוני אני הולך וכו' ורגלי מוליכות אותי לביהמ"ד, והיינו כשישמור על קדושת ביהכנ"ס שלא לדבר במקום זה, זוכה ל"ולא רשעתי מאלוקי" לסיוע מאלוקים שלא ירשיע, ולהגן עליו מפני מדת הדין כיוון שהיא סגולה להמתקת הדינים.

לִי: כַּוְיוֹצִיאֲנִי לַמֶּרְחָב יַחֲלִצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי: כֹּא יִגְמְלֵנִי
 יְהוָה כְּצַדִּיקי כְּבוֹר יְדֵי יִשָּׁיב לִי: כִּב כִּי-שְׁמִרְתִּי דְרָכֵי יְהוָה
 וְלֹא-רָשַׁעְתִּי מֵאַלְהֵי: כִּג כִּי כָל-מִשְׁפָּטָיו לְנִגְדִי וְחֻקֹּתָיו
 לֹא-אָסִיר מִנִּי: כד וְאַהֲי תָמִים עֲמוֹ וְאַשְׁתַּמֵּר מֵעוֹנִי:
 כה וַיֵּשֶׁב-יְהוָה לִי כְּצַדִּיקי כְּבוֹר יְדֵי לְנִגְדִי עֵינָיו: כו עִם-חֶסֶד
 תִּתְחַסֵּד עִם-גִּבֹּר תָּמִים תִּתַּמָּם: כז עִם-נָבֵר תִּתְבָּרַר
 וְעִם-עֶקֶשׁ תִּתְפַּתֵּל: כח כִּי-אַתָּה עִם-עָנִי תוֹשִׁיעַ וְעֵינָיִם
 רְמוֹת תִּשְׁפִּיל: כט כִּי-אַתָּה תֹאמִיר גִּרִי יְהוָה אֱלֹהֵי יִגִּיהַ
 חֲשָׁכִי: ל כִּי-בֶהָ אֶרֶץ גְּדוּד וּבְאֵלֹהֵי אֲדָלָג-שׁוֹר: לא הָאֵל
 תָּמִים דְּרָכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה מִגֵּן הוּא לְכֹל | הַחֹסִים
 בּוֹ: לב כִּי מִי אֱלוֹהֵי מִבְּלָעָדִי יְהוָה וּמִי-צוֹר זִלְתִּי אֱלֹהֵינוּ:
 לג הָאֵל הַמֵּאֲזִנִּי חֵיל וַיִּתֵּן תָּמִים דְּרָכֵי: לד מִשְׁנֵה רַגְלִי

בצר לי אקרא ה' ואל אלוקי אשווע (תהילים י"ח)

ר"ל דכשצר להם לצדיקים אין תולין הקולר אלא בעצמם, ואומרים "בצר לי" שכל
 הצרות והצער הם מהם ומעוונותיהם, וע"כ קוראים אל השי"ת ברחמים ותחנונים
 שיעזרם, ולכן עוזר להם הקב"ה.

כַּאֲלוֹת וְעַל בָּמֹתַי יַעֲמִידְנִי: לֵה מַלְמַד יְדִי לַמַּלְחָמָה
וְנִחַתָּה קִשְׁת־נְחוֹשָׁה זְרוּעֹתַי: לוֹ וְתֵתֶנּוּ-לִי מִגֹּן יִשְׁעָהּ
וַיִּמְיֶנֶה תִסְעֶדְנִי וְעֲנֹתֶה תִרְבֵּנִי: לוֹ תִרְחִיב צַעְדִּי תַחְתִּי
וְלֹא מַעְדוֹ קִרְסְלִי: לֵה אֶרְדּוֹף אוֹיְבִי וְאֲשִׁיגֶם וְלֹא-אָשׁוּב
עַד-כָּלּוֹתָם: לֹט אֶמְחָצֶם וְלֹא-יָכֻלוּ קוֹם יִפְּלוּ תַחַת רַגְלִי:
מִוְתַּאזְנִי חֵיל לַמַּלְחָמָה תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי: מֵאֵי אוֹיְבִי
נִתְּתָה לִי עֶרֶךְ וּמִשְׁנָאִי אֶצְמִיתָם: מִבִּישׁוּעוֹ וְאִין מוֹשִׁיעַ
עַל-יְהוָה וְלֹא עָנָם: מִגֹּאֲשׁחָקֶם כָּעָפָר עַל-פְּנֵי-רוּחַ כְּטִיט
חֹצוֹת אֲרִיקָם: מִדִּתְּפַלְטִנִי מִרִּיבֵי עָם תְּשִׁימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם
עַם לֹא-יִדְעָתִי יַעֲבֹדוּנִי: מִה לְשִׁמְעֵ אֲזֹן יִשְׁמְעוּ לִי בְּנֵי-נֶכֶד
יִבְחֲשׁוּ-לִי: מִזִּבְנֵי-נֶכֶד יִכְלוּ וַיִּחַרְגּוּ מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם: מִזִּחַי-
יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי וַיְרוֹם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: מִה הָאֵל הַנּוֹתֵן נִקְמוֹת
לִי וַיְדַבֵּר עַמִּים תַּחְתִּי: מִטְּמַפְלְטִי מֵאוֹיְבִי אֵף מִן-קָמִי
תִּרְוַמְמֵנִי מֵאִישׁ חָמָס תַּצִּילֵנִי: נַעַל-כֶּן | אוֹדֶה בַּגּוֹיִם |
יְהוָה וּלְשִׁמְךָ אֶזְמְרָה: נֹא מִגְדֵּל מִגְדִּיל יִשׁוּעוֹת מַלְכוּ וְעֲשֵׂה
חֶסֶד | לְמַשִּׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד-עוֹלָם:

פרק יט

א לַמִּנְצָח מִזְמוֹר לְדָוִד: ב הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד-אֵל
וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הַרְקִיעַ: ג יוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ אֱמֹר וְלֵילָה
לְלֵילָה יַחֲוֶה-דַּעַת: ד אֵין אֱמֹר וְאֵין דְּבָרִים כְּלִי נִשְׁמָע
קוֹלָם: ה בְּכָל-הָאָרֶץ | יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תֵּבֵל מְלִיָּהֶם
לַשָּׁמַשׁ שָׁם אֶהְל בָּהֶם: ו וְהוּא כֹחֲתָן יֵצֵא מִחֻפָּתוֹ יִשְׁיֵשׁ
כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֲרָח: ז מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם | מוֹצֵאוֹ וְתִקְוָתוֹ
עַל-קִצּוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֻמָּתוֹ: ח תֹּנֶת יִהְיֶה תְּמִימָה
מְשִׁיבַת נָפֶשׁ יַעֲדוֹת יִהְיֶה נֶאֱמָנָה מִחֻכְמַת פֶּתִי: ט פִּקּוּדֵי
יִהְיֶה יִשָּׁרִים מִשְׁמַחֲי-לֵב מִצּוֹת יִהְיֶה בָּרָה מְאִירַת עֵינַיִם:
י יִרְאֵת יִהְיֶה | טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפָּטִי-יִהְיֶה אֱמֶת
צִדִּיקוֹ יִחְדּוּ: יא הַנִּחַמָּדִים מֵאֲהָב וּמִפֶּזֶז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ

תורת ה' תמימה (תהילים י"ט)

ר"ל תעסוק בה בתמימות וכמ"ש רש"י ז"ל עה"פ תמים תהיה עם ה' אלקיך
”התהלך עמו בתמימות ואל תחקור אחר העתידות”, פי' שצריך לעסוק בתורה
באופן שתהיה תמימה ושלמה, דהיינו שלא יחקור אחר העתידות היינו שלא
יחשוב על השכר העתיד לבוא לו בעוה"ב, רק שיהיה הכל לש"ש ובכוונה ראויה.
(שבועות נ"ח)

וְנִפְתָּ צוֹפִים: יב גַּם-עֲבָדְךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֵקֶב רָב:
 יג שְׁגִיאוֹת מִי-יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נִקְנִי: יד גַּם מִזֵּדִים | חֲשׂוֹךְ
 עֲבָדְךָ אֶל-יְמֵשְׁלוֹ-בִי אֲזִי אֵיתָם וְנִקְיִתִי מִפֶּשַׁע רָב: טו יְהִי
 לְרָצוֹן | אֲמַר־פִּי וְהִגִּינוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

יראת ה' טהורה עומדת לעד (תהילים י"ט)

יראת ה' היינו יראת הרוממות, שירא מפחד ה' ומהדר גאונו וגודל תפארת יקרו היא יראה "טהורה" שהיא מועלת יותר מהירא מהעונש בלבד, כיון שיראה זו היא "עומדת לעד" שלעולם אינה זזה ממנו, והוה יראה תמידית, משא"כ יראת העונש אינה עומדת לעד.

(סוכות נ"ח)

תורת ה' תמימה משיבת נפש (תהילים י"ט)

אמרו חז"ל (אבות ה') אם אין קמח אין תורה, דכדי לזכות לתורה צריך להקדים לה השפע שיוכלו לעסוק בתורה באין מפריע, וכדברי אאמו"ר זצוק"ל שמשוה רבינו נתן להם המן, ע"כ יכל ליתן להם התורה, וזה אומרו "תורת ה' תמימה" כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו תמימים ושלמים בעסק התורה"ק צריך מקודם להיות משיבת נפש ר"ת מן רומז להשפעות טובות, ואז טוב תורה עם דרך ארץ, ויש לזה קיום. (שמחת תורה נ"ט)

יראת ה' טהורה עומדת לעד (תהילים י"ט)

יראת ה' רומז לתשובה שירא את ה' ושב בתשובה, וכשהתשובה היא בבחי' "טהורה" פי' שלא ע"י יסורין, אלא ע"י התורה"ק וגם מכפרת עון, תשובה כזו עומדת לעד היינו שזוהי תשובה בלי פגם, והיא חזקה וברה, והיא המועילה ביותר.

פרק ב

א לַמִּנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד: ב יַעֲנֶה יְהוָה בְּיוֹם צָרָה יִשְׁגָּבֶה שֵׁם
 | אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ג יִשְׁלַח-עֲזָרָה מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדֶךָ: ד יִזְכֹּר
 כָּל-מִנְחֹתֶךָ וְעֹלֹתֶיךָ יִדְשָׁנָה סֶלָה: ה יִתֵּן-לְךָ כָּל־בָּבֶה וְכָל-
 עֲצָתְךָ יִמְלֵא: ו נִרְנָנָה | בִּישׁוּעָתְךָ וּבְשֵׁם-אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹל
 יִמְלֵא יְהוָה כָּל-מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: ז עֲתָה יִדְעָתִי כִּי הוֹשִׁיעַ
 | יְהוָה מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֶהוּ מִשְׁמִי קִדְשׁוֹ בְּגִבּוֹרוֹת יִשַׁע יְמִינוֹ:
 ח אֱלֹהֵי בָרֶכֶב וְאֱלֹהֵי בַסּוּסִים וְאַנְחָנוּ | בְּשֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 נִזְכִּיר: ט הִמָּה כָּרְעוּ וְנִפְּלוּ וְאַנְחָנוּ קִמְנוּ וְנִתְעוֹדַד: י יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם-קָרָאנוּ:

פרק בא

א לַמִּנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד: ב יְהוָה בָּעֲזָרָה יִשְׁמַח-מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתְךָ

בגבורות ישע ימינו (תהילים כ', ז')

כאשר יש ח"ו "גבורות" ומדת הדין מתוחה אזי "ישע", הישועה היחידית היכולה
 לבוא הוא ע"י "ימינו", היינו התורה ע"ד מימינו אש דת למו.
 (יומא דהילולא - ס"א)

מה- יגיל יגל מאד: ג תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו
 בל-מנעת סלה: ד כי-תקדמונו ברכות טוב תשית לראשו
 עטרת פז: ה חיים | שאל ממך נתתה לו ארך ימים עולם
 ועד: ו גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשנה עליו: ז כי-
 תשיתוהו ברכות לעד תחיהו בשמחה את-פניה: ח כי-
 המלך בטח ביהוה ובחסד עליון בל-ימוט: ט תמצא ידך
 לכל-איביך מינה תמצא שנאיך: י תשיתמו | כתנור אש
 לעת פניה יהוה באפו יבלעם ותאכלם אש: יא פרימו
 מארץ תאבד וזרעם מבני אדם: יב כי-נטו עליך רעה
 חשבו מזמה בל-יוכלו: יג כי תשיתמו שכם במיתריך
 תכונו על-פניהם: יד רומה יהוה בעצך נשירה ונזמרה
 גבורתך:

ה' בעזך ישמח מלך ובישועתך מה יגל מאוד (תהילים כ"א)

אמר בזה כי אף "בעזך" שאתה ה' נוהג עמדי בכח וגבורה הבאים ממידת הדין, אפ"ה "ישמח מלך" אקבלם בשמחה כיון שתכלית יסורין תשובה ומעש"ט, וא"כ "ובישועתך מה יגל מאוד" דאחר שאזכה בזכות היסורים לשוב בתשובה שלימה ולהיטיב דרכי אז ייטב לי עוד עשרת מונים מבתחילה ואגיל מאוד.
 (שביעי של פסח נ"ח)

פרק כב

א לַמִּנְצָחַ עַל־אֵילַת הַשֹּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֵלִי אֵלִי לָמָּה
עֲזַבְתָּנִי רְחוֹק מִיִּשְׁוּעָתִי דְּבָרִי שְׁאַגְתִּי: ג אֱלֹהֵי אֶקְרָא יוֹמָם
וְלַיְלָה תַעֲנֶנָּה וְלִילָה וְלֹא־דוֹמְיָה לִי: ד וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב
תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: ה בָּךְ בָּטַחוּ אֲבֹתֵינוּ בָּטַחוּ וַתַּפְלִטְמוּ:
ו אֵלֶיךָ זָעֲקוּ וְנִמְלָטוּ בָךְ בָּטַחוּ וְלֹא־בוֹשׁוּ: ז וְאַנְכִי תוֹלַעַת
וְלֹא־אִישׁ חֶרֶפַת אָדָם וּבְזוֹי עָם: ח כָּל־רֹאִי יִלְעָגוּ לִי יִפְטִירוּ
בְּשֹׁפָה יִנְיֵעוּ רֹאשׁ: ט גַּל אֶל־יְהוָה יַפְלִיטֵהוּ יַצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ
בוֹ: י כִּי־אַתָּה גָּחִי מִבְּטָן מִבְּטִיחִי עַל־שִׁדֵּי אֹמִי: יא עָלֶיךָ
הִשְׁלַכְתִּי מֵרָחֹם מִבְּטָן אֹמִי אֵלִי אָתָּה: יב אֶל־תִּרְחַק מִפָּנַי
כִּי־צָרָה קְרוּבָה כִּי־אֵין עֹזֶר: יג סָבְבוּנִי פָּרִים רִבִּים אֲבִירִי
בָּשָׁן פִּתְרוּנִי: יד פָּצוּ עָלַי פִּיָּהֶם אֲרִיָּה טִרְף וְשֹׁאֵג: טו פַּמִּים

רחוק מישועתי דברי שאגתי (תהילים כ"ב, ב')

היינו אפי' כשהישועה נראית מרחוק ביותר, ואין נראה שום סיכוי להושע עוד,
בכל זאת "דברי שאגתי" צריך להרבות בתפילה לפני השי"ת ולהתחזק באמונה
ובטחון.

נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל-עֲצָמוֹתַי הֵיחָ לְבִי כְּדוֹנָג נֶמֶס בְּתוֹךְ
 מַעֲי: טו יֵבֶשׁ כַּחֲרָשׁ | כַּחֲי וְלִשְׁוֹנִי מִדְּבָק מִלְּקוֹחַי וְלַעֲפָר-
 מָוֶת תִּשְׁפֹּתֵנִי: יז כִּי-סָבְבוּנִי כָּלִבִּים עֲדַת מִרְעִים הַקִּיפוּנִי
 כְּאַרְי יְדֵי וְרִגְלָי: יח אֲסַפֵּר כָּל-עֲצָמוֹתַי הֵמָּה יְבִיטוּ יִרְאוּ-
 בִּי: יט יַחֲלִקוּ בְּגָדִי לָהֶם וְעַל-לְבוּשֵׁי יַפִּילוּ גֹזְרֵל: כ וְאַתָּה
 יְהוָה אֱל-תִרְחֹק אֵילֹותַי לְעֶזְרָתִי חוֹשָׁה: כא הֲצִילָה מִחֶרֶב
 נַפְשִׁי מִיַּד-כָּלִב יַחֲדָתִי: כב הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אֲרִיָּה וּמִקֶּרְנֵי
 רִמִּים עֲנִיתֵנִי: כג אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאַחִי בְּתוֹךְ קָהֵל אֱהֻלְלָךְ:
 כד יִרְאֵי יְהוָה | הִלְלוּהוּ כָּל-זֶרַע יַעֲקֹב כַּבְדוּהוּ וְגִּירוּ מִמֶּנּוּ
 כָּל-זֶרַע יִשְׂרָאֵל: כה כִּי לֹא-בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנִית עֲנִי וְלֹא-
 הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבִשְׁוֹעוֹ אֵלָיו שָׁמַע: כו מֵאֲתָךְ תִּהְלָתִי
 בְּקָהֵל רַב נְדָרִי אֲשַׁלֵּם נֶגֶד יִרְאִיו: כז יֹאכְלוּ עֲנִוִּים | וַיִּשְׁבְּעוּ
 יִהְלְלוּ יְהוָה דִּרְשׁוּ יַחֲי לְבַבְכֶּם לָעֵד: כח יִזְכְּרוּ | וַיִּשְׁבּוּ אֶל-
 יְהוָה כָּל-אַפְסֵי-אֶרֶץ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל-מִשְׁפָּחוֹת גּוֹיִם:
 כט כִּי לִיהוָה הַמְּלוֹכָה וּמִשְׁלַב גּוֹיִם: ל אֲכָלוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ | כָּל-
 דְּשָׁנֵי-אֶרֶץ לְפָנָיו יִכָּרְעוּ כָּל-יֹרְדֵי עָפָר וְנַפְשׁוֹ לֹא תִיָּה:

לא זָרַע יַעֲבֹדֵנוּ יִסְפֹּר לֹאדָנִי לְהוֹר: לֵב יִבְאוּ וַיִּגִּדּוּ צְדָקָתוֹ
לְעַם נוֹלָד כִּי עָשָׂה:

פרק כג

א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רָעִי לֹא אֶחָסֵר: ב בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי
עַל־מֵי מְנַחֲוֹת יִנְהַלֵּנִי: ג נִפְשִׁי יִשׁוּבֵב יִנְחֵנִי בְּמַעְגְלֵי־צֶדֶק
לְמַעַן שִׁמּוֹ: ד גַּם כִּי־אֵלֶךְ בְּגִיָּא צִלְמוֹת לֹא־אִירָא רָע כִּי־
אַתָּה עֹמְדִי שְׁבֻטְךָ וּמִשְׁעֲנֵתְךָ הֵמָּה יִנְחֵמֵנִי: ה תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי
| שְׁלֹחַן נֶגֶד צִרְרֵי דְשִׁנְתָּ בִּשְׁמֹן רֹאשִׁי כּוֹסֵי רוּיָה: ו אֲךְ
טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל־יְמֵי חַיִּי וְשִׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה לְאַרְךָ
יָמִים:

גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע (תהילים כ"ג)

"צלמות" רומז לחטאים, דהרי רשעים בחייהם קרויים מתים, וכשחוטא הרי היא בבחי' צלמות, ואמר דהע"ה "לא אירא רע" שלא יחשוב אדם כי כבר רע הוא לגמרי ואין לו תקנה בכל הענינים בעבודת ה', אלא מאי דהוה הוה, מכאן ולהבא מארי חושבנא, וזה "כי אתה עמדי" מכאן ולהבא.

(פסח - נ"ט)

פרק כד

א לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלֶי וַיֵּשְׁבִי בָּהּ: ב כִּי
הוּא עַל־יַמִּים יִסְדָּהּ וְעַל־נְהָרוֹת יִכּוֹנְנֶהּ: ג מִי־יַעֲלֶה בְּהָר
יְהוָה וּמִי־יָקוּם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ: ד נָקִי כַפַּיִם וְבַר לֵבָב אֲשׁוּר
לֹא־נִשְׂא לַנָּשׂוֹא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה: ה יִשְׂא בִּרְכָה
מֵאֵת יְהוָה וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: ו זֶה דֹּר דֹּרְשׁוֹ דֹּרְשֵׁיו
מִבְּקֹשִׁי פָנֶיהָ יַעֲקֹב סֶלָה: ז שְׂאוּ שְׁעָרִים | רְאִישֵׁיכֶם וְהַנְּשֹׂאוּ
פֶתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: ח מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יְהוָה
עֲזֹז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: ט שְׂאוּ שְׁעָרִים | רְאִישֵׁיכֶם
וַשְׂאוּ פֶתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: י מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סֶלָה:

פרק כה

א לְדָוִד אֵלֶיהָ יְהוָה נַפְשִׁי אֲשָׂא: ב אֱלֹהֵי בְּרַחֲמֵי אֱלֹהֵי
אֲבוֹשָׁה אֱלֹהֵי יַעֲלֶצוּ אֵיבֵי לִי: ג גַּם כָּל־קְנוֹיָהּ לֹא יִבְשׁוּ יִבְשׁוּ

הַבּוֹגְדִים רִיקָם: דְּדָרְכֶיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי אַרְחוֹתֶיךָ לְמַדְנִי:
הַדְּרִיכֵנִי בְּאַמְתֶּךָ | וְלַמַּדְנִי כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי אוֹתְךָ
קוֹיֹתִי כָּל־הַיּוֹם: וְזָכַר־רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מַעֲוָלָם
הָמָּה: וְחַטָּאוֹת נַעֲוִירִי | וּפִשְׁעֵי אֶל־תִּזְכֹּר כְּחַסְדֶּךָ זָכַר־
לִי־אַתָּה לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה: הַטוֹב וַיִּשָּׁר יְהוָה עַל־כֵּן יוֹרָה
חַטָּאִים בַּדֶּרֶךְ: ט יִדְרֶךָ עֲנֻיִם בַּמִּשְׁפָּט וַיִּלְמַד עֲנֻיִם דְּרָכָו:
י כָּל־אַרְחוֹת יְהוָה חֶסֶד וְאֱמֶת לְנַצְרִי בְרִיתוֹ וְעֵדוּתוֹ:
יֵא לְמַעַן־שִׁמְךָ יְהוָה וְסַלַּחְתָּ לְעוֹנֵי כִּי רַב־הוּא: יב מִי זֶה
הָאִישׁ יֵרָא יְהוָה יוֹרְנוֹ בַּדֶּרֶךְ יִבְחָר: יג נִפְשׁוּ בְּטוֹב תָּלִין וְזָרְעוּ
יִירֶשׁ אֶרֶץ: יד סוֹד יְהוָה לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לַהֲוֹדִיעֵם: טו עֵינַי

בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטימו אליך זעקו ונמלטו וכו' (תהילים כ"ה)

נראה דעתה בשעת מלחמה וצריך להשתדל במעשה של ונשמרתם מאוד
לנפשותיכם, ואע"פ שאנו בוטחים בה' ובטוחים שיושיענו עכ"ז מחויבים אנו
לעשות כל טעדיך להנצל, ואין זה חסרון בבטחון, וכמ"ש הרמב"ם דכאשר באה
עת צרה ליעקב, אל יאמר מקרה הוא, רק צריך לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה,
וז"ש "בך בטחו אבותינו" אע"פ שאנו בוטחים בך ו"אליך זעקו" אנו יודעים שע"י
התפילה נוושע מכל הצרות, עם כל זה "ונמלטו" למקום המקלט ואין זה חסרון
בבטחון.

תָּמִיד אֶל־יְהוָה כִּי הוּא־יוֹצִיא מִרְשָׁת רַגְלִי: טז פְּנֵה־אֵלַי
וְחַנְּנִי כִי־יַחֲדִיד וְעָנִי אָנִי: יז צָרוֹת לִבִּי הִרְחִיבוּ מִמְּצוּקוֹתַי
הוֹצִיאָנִי: יח רְאֵה־עָנִי וְעֲמָלִי וְשָׂא לְכָל־חַטָּאוֹתַי: יט רְאֵה
אוֹיְבֵי כִי־רַבּוּ וְשִׁנְאָת חָמָס שִׁנְאוֹנִי: כ שְׁמְרָה נַפְשִׁי

ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאותי (תהילים כ"ה, י"ח)

כפל הלשון עניי ועמלי, דהנה יש עני בגשמיות ויש עני בדעת היינו עני ברוחניות, אולם יש ב' בחינות בעניים, יש שהוא עני מיום שנולד ומעולם לא השקיע בממון ולא הפסידו, אולם יש עני אשר עמל לפרנסתו והשקיע ממון הרבה ואח"כ העני וירד מנכסיו, וע"ז אמר "ראה עניי" אשר לא למדתי ולא עסקתי בתורה ומצוות בראוי, אולם ראה גם את "עמלי" היינו מה שעמלתי והשקעתי בתורה ומצוות ואעפ"כ עני אני ונבער מדעת, וע"כ "ושא לכל חטאותי".
(בה"ב - ס"ב)

ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאותי (תהילים כ"ה)

אמר "ראה" ה' את "עניי ועמלי" את העמל והיגיעה שהיו לי קודם החטא, בשעת הניסיון, שנלחמנו עם היצה"ר, וכן בעת אחרי שנכשלתי, את עניי וצערי על זה החטא, ועבור כך "ושא לכל חטאותי" תסלח לי על עווני.
(נשא נ"ו)

וְהִצִּילָנִי אֶל-אֲבוֹשׁ כִּי-חָסִיתִי בָּךְ: כֹּא תִם-וַיִּשָּׁר יִצְרוּנִי כִּי
קוֹיִתִּיךָ: כִּב פִּדָה-אֱלֹהִים אֶת-יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו:

פרק כו

א לְדָוִד | שָׁפְטֵנִי יְהוָה כִּי-אֲנִי בְּתָמִי הִלַּכְתִּי וּבִיהוָה
בָּטַחְתִּי לֹא אֶמְעָד: ב בָּחַנְנִי יְהוָה וְנִסֵּנִי צָרוּפָה צָרָפָה כְּלִיזָתִי
וְלִבִּי: ג כִּי-חֲסִדְּךָ לִנְגֹד עֵינַי וְהִתְהַלַּכְתִּי בִּאֱמֻנָּתְךָ: ד לֹא-
יִשְׁבַּתִּי עִם-מִתֵּי-שׁוּא וְעִם-נַעֲלָמִים לֹא אָבוֹא: ה שָׁנֵאתִי
קָהֶל מִרְעִים וְעִם-רָשָׁעִים לֹא אֵשֵׁב: ו אֶרְחֹץ בְּנִקְיוֹן כִּפִּי
וְאֶסְבֶּה אֶת-מִזְבִּיחְךָ יְהוָה: ז לִשְׁמַע בְּקוֹל תוֹדָה וּלְסִפּוּר
כָּל-נִפְלְאוֹתֶיךָ: ח יְהוָה אֶהְבֵּתִי מֵעוֹן בֵּיתְךָ וּמִקוֹם מִשְׁכַּן

חטאת נעורִי ופשעִי אֵל תִּזְכּוֹר כַּחֲסִדְךָ זָכַר לִי אַתָּה (תהילים כ"ה)

מבקשים אנו מהשי"ת שלא יזכור הקב"ה את חטאות האדם ופשעיו אלא "כחסדך"
ר"ל את החסד שישראל עושיין להקב"ה היינו המצוות ומעש"ט כמאחז"ל ישראל
מפרנסין לאביהן שבשמים שגורמים חסד ורחמים לעילא את זה "זכר לי אתה".

כְּבוֹדָהּ: ט אֶל־תֶּאֱסֹף עִם־חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעַם־אֲנָשִׁי דָמִים
 חַיִּי: י אֲשֶׁר־בִּידֵיהֶם זָמָה וַיִּמְיָנָם מְלָאָה שַׁחַד: יא וְאֲנִי
 בְּתַמִּי אֵלֶךְ פָּדֵנִי וְחַגֵּנִי: יב רַגְלִי עֲמֻדָה בְּמִישׁוֹר בְּמִקְהָלִים
 אֲבָרֶךְ יְהוָה:

פרק כז

א לְדָוִד | יְהוָה | אֲזִירִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יְהוָה מָעוֹז חַיִּי מִמִּי
 אֶפְחָד: ב בְּקֶרֶב עָלִי | מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת־בְּשָׂרִי צָרִי וְאֵיבִי
 לִי הִמָּה כָּשְׁלוֹ וְנָפְלוֹ: ג אִם־תִּחַנֶּה עָלִי | מִחַנֶּה לֹא־יִירָא
 לְבִי אִם־תִּקְוֹם עָלִי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ: ד אַחַת |
 שְׁאַלְתִּי מֵאֵת־יְהוָה אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שַׁבָּתִי בְּבֵית־יְהוָה כָּל־

רגלי עמדה במישור במקהלים אברך ה' (תהילים כ"ז)

ירמוז אל הצדיקים המחויבים לעשות מעשיהם בגלוי כדי להורות ולהראות דרך
 ה' אשר ילכו בה, אולם הצדיק עצמו אין לו שום פניה ועובד את בוראו בלתי
 לה' לבדו וז"ש אע"פ ש"במקהלים אברך ה'" היינו שמפני צורך השעה וצורך
 המסתופפים בצילו צריך הוא לעשות המעשים בגלוי, עכ"ז "רגלי עמדה במישור"
 לעשות הכל ביושר כרצון השי"ת ללא שום פניה או נגיעה עצמית.
 (סוכות נ"ט)

יְמֵי חַיִּי לַחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: הָכִי יִצְפְּנִי
 | בְּסֹכָה בְּיוֹם רָעָה יִסְתִּירֵנִי בְּסִתְרֵהּ אֶהְלֹו בְּצוּר יְרוּמִּמִּנִי:
 וְעֵתָהּ יְרוֹם רֹאשִׁי עַל־אֹיְבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָהּ בְּאֶהְלֹו
 זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאֶזְמְרָה לַיהוָה: זְשַׁמַּע־יְהוָה קוֹלִי
 אֶקְרָא וְחַנּוּנִי וְעֲנִנִי: חָלֶה | אֶמַּר לְבִי בִקְשׁוּ פָנַי אֶת־פָּנֶיךָ
 יְהוָה אֲבַקֵּשׁ: ט אַל־תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ | מִמֶּנִּי אַל־תֵּט בְּאֶף
 עֲבֹדְךָ עֲזָרְתִּי הָיִיתָ אַל־תִּטְּשֵׁנִי וְאַל־תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:
 י כִּי־אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיהוָה יֶאֱסֹפֵנִי: יא הוֹרֵנִי יְהוָה דְּרָכְךָ
 וְנַחֲנִי בְּאַרְחֵ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי: יב אַל־תִּתְּנִי בְּנַפְשִׁי צָרִי
 כִּי קָמוּ־בִי עֲדֵי־שָׁקֶר וַיִּפַּח חָמָס: יג לוֹלֵא הָאֱמָנֹתִי לְרֹאוֹת

ואזבחה באהל זבחי תרועה ואזמרה לה' (תהילים כ"ז, ו')

נראה לפרש דעל עצם זה שזכינו לזבוח באהל זבחי תרועה "אשירה ואזמרה לה'"
 ע"ז לבד כבר מגיע שירה להקב"ה.

כי יצפני בסוכו ביום רעה יסתירני (תהילים כ"ז, ה')

אם בימים קדושים אלו, בצילא דמהימנותא כשבאים אצלו האושפיזין ידבק
 בדרכיהם וילמד מהנהגותיהם וינהג כראוי יזכה ש"וביום רעה יסתירנו" שיהיו
 מליצי יושר בשבילו ובשביל כלל ישראל להוושע בכל טוב.

בְּטוֹב-יְהוָה בְּאֶרֶץ חַיִּים: יד בָּנִה אֶל-יְהוָה חֲזַק וַיֵּאמֶץ לְבָבָהּ
וְקָנִה אֶל-יְהוָה:

פרק כח

א לְדָוִד אֵלֶיךָ יְהוָה | אֶקְרָא צוּרִי אֶל-תַּחֲרֹשׁ מִמֶּנִּי פֶן-
תַּחֲשֶׁה מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם-יֹרְדֵי בֹר: ב שָׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵי
בְּשׁוּעֵי אֵלֶיךָ בְּנִשְׁאֵי יָדֵי אֶל-דְּבִיר קִדְשֶׁךָ: ג אֶל-תִּמְשַׁכְּנִי
עִם-רָשָׁעִים וְעִם-פְּעֻלֵי אָוֶן דְּבַרִי שְׁלוֹם עִם-רַעֲיָהֶם וְרָעָה
בְּלִבָּבָם: ד תֵּן-לָהֶם כְּפַעֲלָם וְכָרַע מַעַלְלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה
יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם הָשִׁב גְּמוּלָם לָהֶם: ה כִּי לֹא יִבְיִנוּ אֶל-פְּעֻלַּת
יְהוָה וְאֶל-מַעֲשֵׂה יָדָיו יִהְרָסוּ וְלֹא יִבְנִים: ו בָּרוּךְ יְהוָה כִּי-
שָׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵי: ז יְהוָה | עָזִי וּמִגְנִי בּוֹ בְּטַח לְבִי וְנִעְזְרֹתִי
וַיַּעַלֵּז לְבִי וּמִשִּׁירֵי אֲהוּדָנוּ: ח יְהוָה עֲזֵ-לָמוֹ וּמַעֲזוֹ יִשׁוּעוֹת

קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה' (תהילים כ"ז)

ר"ל דצריך האדם תמיד לקוות אל ה' ולבטוח בכל עת ואף אם צריך לישועה כעת
שיש לו ח"ו צרה בביתו, עב"ז קוה אל ה' ואפילו באם יראה שאינו נושע עדיין, לא
יפסיק מהאמונה והבטחון, אלא "חזק ויאמץ לבך" ושוב "וקוה אל ה'".

מְשִׁיחוֹ הוּא: ט הוֹשִׁיעָה אֶת-עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת-נַחֲלָתְךָ וְרַעַם
וְנִשְׂאִים עַד-הָעוֹלָם:

פרק כט

א מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֱלֹהִים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
ב הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשִּׁתְּחוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת-קֹדֶשׁ:
ג קוֹל יְהוָה עַל-הַמַּיִם אֶל-הַכְּבוֹד הַרְעִים יְהוָה עַל-מַיִם
רַבִּים: ד קוֹל-יְהוָה בַּפֶּחַ קוֹל יְהוָה בְּהַדָּר: ה קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר
אֲרָזִים וַיִּשְׁבֹּר יְהוָה אֶת-אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן: ו וַיִּרְקִידֵם כְּמוֹ-עֵגֶל
לְבָנוֹן וַיִּשְׂרֹן כְּמוֹ בֶן-רֵאמִים: ז קוֹל-יְהוָה חָצֵב לַהֲבוֹת
אֵשׁ: ח קוֹל יְהוָה יַחֲלִיל מִדְּבַר יַחֲלִיל יְהוָה מִדְּבַר קָדֹשׁ:
ט קוֹל יְהוָה | יְחַלֵּל אֵילֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעְרוֹת וּבִהְיָכְלוֹ כָּלוּ
אֱמֹר כְּבוֹד: י יְהוָה לַמַּבּוּל יִשָּׁב וַיִּשָּׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם:

ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום (תהילים כ"ט, י"א)

היינו מתי יכול האדם לזכות לתורה שנקראת עוז, כדכתיב "ה' עוז לעמו יתן",
כש"ה' יברך את עמו בשלום" שלום נוטריקון ו'הייתה מ'יטתי ש'למה ל'פניך היינו
כשמקדש עצמו במותר לו, (יבמות ב.).

יא יהוה עז לעמו יתן יהוה | יברך את עמו בשלום:

פרק ל

א מזמור שיר חננת הבית לדוד: ב ארוממה יהוה כי
דליתני ולא שמחת איבי לי: ג יהוה אלהי שועתי אליך
והרפאני: ד יהוה העלית מן שאול נפשי חיתני מירדי
מירדי בור: ה זמרו ליהוה חסידיו והודו לזכר קדשו:
ו כי רגע באפו חיים ברצונו בערב ילין בכי ולבקר רנה:
ז ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם: ח יהוה ברצונה
העמידה להררי עז הסתרף פניה הייתי נבהל: ט אליך
יהוה אקרא ואל אדני אתחנן: י מה בצע בדמי ברדתי
אל שחת היודה עפר היגיד אמתה: יא שמע יהוה וחנוני
יהוה יהיה עזר לי: יב הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי
והאזיני שמחה: יג למען | יזמרה כבוד ולא ידם יהוה
אלהי לעולם אודה:

פרק לא

א לִמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב בָּךְ יְהוָה חֲסִיתִי אֶל-אֲבוֹשָׁה
 לְעוֹלָם בְּצַדִּיקְתָּךְ פִּלְטֵנִי: ג הִטָּה אֵלַי | אָזְנְךָ מִהֲרָה הֲצִילֵנִי
 הָיָה לִי | לְצוֹר-מָעוֹז לְבֵית מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי-סָלַעַי
 וּמְצוּדוֹתַי אָתָּה וּלְמַעַן שְׁמֶךָ תִּנְחַנֵּי וּתְנַהֲלֵנִי: ה תוֹצִיאֵנִי
 מִרְשֶׁת זֶז טָמְנֵנִי לִי כִי-אֶתָּה מָעוֹזִי: ו בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי
 פָּדִיתָה אוֹתִי יְהוָה אֵל אֲמֶת: ז שְׁנֵאתִי הַשְׁמָרִים הַבְּלִי-
 שׁוֹא וְאֲנִי אֶל-יְהוָה בְּטַחַתִּי: ח אֲגִילָה וְאֶשְׁמַחָה בְּחֶסֶדְךָ
 אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת-עַנְיִי יִדְעָתָ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי: ט וְלֹא הִסְגֵּרְתָּנִי
 בְּיַד-אוֹיֵב הֶעֱמַדְתָּ בְּמִרְחָב רַגְלִי: י חָנְנִי יְהוָה כִּי צָר-לִי
 עָשִׂשָׁה בְּכַעַס עֵינַי נַפְשִׁי וּבִטְנִי: יא כִּי כָלוּ בִּיגוֹן חַיִּי וּשְׁנוֹתַי
 בְּאַנְחָה כָּשַׁל בַּעֲוֹנִי כָחִי וַעֲצָמִי עָשִׂשׁוּ: יב מִכָּל-צָרָרִי הָיִיתִי

בך ה' חסיתי אל אבושה לעולם (תהילים ל"א)

היינו דכאשר חוסה האדם בצל כנפיו של הקב"ה והולך בדרכיו, אז "אל" רומז
 לחסד א-ל כל היום, דע"י חסד רחמים שהשי"ת משפיע "אבושה לעולם" בא הוא
 יותר לידי הכנעה ושפלות, כי יודע הוא שאינו ראוי לרוב טובה, וחושש שמא
 משלם לו הקב"ה על פניו להאבדו.

חֲרָפָה וְלִשְׁכֹּנִי | מֵאֵד וּפֶחֶד לְמִידְעִי רָאִי בַּחוּץ נִדְדוּ מִמֶּנִּי:
 יג נִשְׁפַּחְתִּי כִּמֶּת מִלֵּב הָיִיתִי כְּכֹלִי אֲבֹד: יד כִּי שָׁמַעְתִּי |
 דַּבַּת רַבִּים מְגֹזֵר מִסָּבִיב בְּהוֹסְדָם יַחַד עָלַי לִקְחַת נַפְשִׁי
 זָמָמוּ: טו וְאֲנִי | עָלִיךָ בִּטְחֹתִי יְהוָה אֲמַרְתִּי אֱלֹהֵי אֲתָה:
 טז בִּידְךָ עֲתַתִּי הֶצִּילָנִי מִיָּד-אוֹיְבִי וּמִרֹדְפִי: יז הָאִירָה
 פָּנֶיךָ עַל-עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בַּחֲסֶדְךָ: יח יְהוָה אֱל-אֲבוֹשָׁה כִּי
 קָרַאתִיךָ יִבְשׁוּ רַשָּׁעִים יָדָמוּ לְשָׂאוֹל: יט תִּתְּאֲלֶמְנָה שִׁפְתֵי
 שָׁקֶר הַדְּבָרוֹת עַל-צַדִּיק עָתֵק בְּגִאָּה וּבוֹז: כ מִה רַב טוֹבָךָ
 אֲשֶׁר-צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ פָּעַלְתָּ לַחֹסִים בָּךְ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם:
 כא תִּסְתִּירֵם בְּסֶתֶר פָּנֶיךָ מִרְכְּסֵי אִישׁ תִּצְפְּנֵם בְּסֶכֶה מְרִיב
 לְשֹׁנוֹת: כב בָּרוּךְ יְהוָה כִּי-הִפְלִיא חֲסֶדּוֹ לִי בָּעִיר מְצֹר:
 כג וְאֲנִי | אֲמַרְתִּי בְּחִפְזִי נִגְרַזְתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ אָבוֹן שָׁמַעְתָּ
 קוֹל תַּחֲנוּנֵי בִּשְׁוֹעֵי אֵלֶיךָ: כד אֶהְבּוּ אֶת-יְהוָה כָּל-חֲסִידָיו
 אֱמוּנִים נִצֵּר יְהוָה וּמִשְׁלָם עַל-יָתֵר עֲשֵׂה גִאָּה: כה חֲזָקוֹ
 וַיֵּאמֶץ לְבַבְכֶּם כָּל-הַמִּיחָלִים לִיהוָה:

פרק לב

א לְדֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשִׁי-פִשֵּׁעַ כְּסוּי חֲטָאָה: ב אֲשֶׁרִי
אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עֶז וְאֵין בְּרוּחַ וְרִמְיָה: ג כִּי הִחַר שְׁתִּי
בָּלוּ עֲצָמִי בְּשִׁאֲגָתִי כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה | תִּכְבֵּד
עָלַי יְדֶךָ נְהַפֵּךְ לְשִׁדִּי בְּחֶרְבִּי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעָךָ
וְעֹנִי לֹא-כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פִּשְׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
נִשְׂאתָ עֶזן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל-חֹסִיד |
אֱלֹהֶיךָ לָעֵת מִצֵּא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהִי לֹא יִגִּיעוּ:
ז אַתָּה | סֶתֶר לִי מִצָּר תִּצְרֵנִי רָנִי כִּלְט תִּסּוּבְּנִי סָלָה:
ח אֲשִׁכִּילָךְ | וְאוֹרֶךְ בְּדֶרֶךְ-זִי תִלָּךְ אֵינֶעָצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל-
תִּהְיוּ | כְּסוּם כְּפֹרֶד אֵין הָבִין בְּמִתְג וָרֶסֶן עָדִיו לְבָלוֹם בַּל
קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוּבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֹסֵד
יִסּוּבְּנוּ: יא שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל-
לְב:

פרק לג

אֶרְנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה לִישָׁרִים נְאֻה תְּהִלָּה: ב הוֹדוּ לַיהוָה
בְּכִנּוֹר בְּנֶבֶל עֲשׂוֹר זָמְרוּ-לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ הֵיטִיבוּ
נֶגֶן בְּתִרְעָה: ד כִּי-יֵשֶׁר דְּבַר-יְהוָה וְכָל-מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה:
ה אֱהִיב צִדְקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מְלֵאָה הָאָרֶץ: ו בְּדִבַּר
יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל-צִבְאָם: ז כִּנֹּס פֶּיַד מִי הַיָּם

שבענו בבוקר חסדך וכו' והנחם על עבדיך (תהילים ל"ג)

כאשר תשביע אותנו הקב"ה בחסד ורחמים, ותצילנו מכל עקתין ומרעין בישין,
אזי "והנחם על עבדיך" נתחרט על שהיינו בבחי' עבדים, ונעשה רצונך בלבב שלם
כבנים אהובים.

(סוכות אושפיזא דיצחק ס"א)

בדבר ה' שמים נעשו (תהילים ל"ג)

בדבר ה' - מי שמדבר רק בעניני רוחניות בדברים שבקדושה, ושומר פיו שלא
לדבר דברים בטלים, ובודאי דברים אסורים, זוכה ל"שמים נעשו" שיכול לברוא
שמים חדשים ולהשפיע טובות וברכות לכלל ישראל.

(בשלח ע"ג)

נָתַן בְּאַצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: ח יִירָאוּ מִיהוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ
 יִגֹּדּוּ כָל־יֹשְׁבֵי תֵבֶל: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא־צֹה וַיַּעֲמֹד:
 י יְהוָה הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחֲשָׁבוֹת עַמִּים: יא עֲצַת
 יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחֲשָׁבוֹת לְבוֹ לְדֹר וָדֹר: יב אֲשֵׁרֵי הַגּוֹי
 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיו הָעַם | בָּחַר לְנַחֲלָה לּוֹ: יג מִשָּׁמַיִם הִבִּיט
 יְהוָה רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: יד מִמְּכוֹן־שְׁבֹתוֹ הַשְׁגִּיחַ
 אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הֵיכָר יַחַד לְבָם הַמִּבִּין אֶל־כָּל־

הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו (תהילים ל"ג)

בהקדם מה דאי' בספה"ק נועם מגדים עה"פ (תהילים ק"ג, י"ח) לשומרי בריתו ולזוכרי פקודיו לעשותו ופי' שיש ב' בחי', יש אחד אשר מימי נערותו הינו שומר הברית בקדושה וטהרה, ונזהר שלא לקלקל, וזה יכונה בשם "לשומרי בריתו", ויש אשר נכשל ופגם בחטאת נעורים אך רוצה עתה לתקן מעכשיו ולמלא כל החסרון וזהו בחי' "לזוכרי פקודיו לעשותו" ר"ל שזוכר לעשות ולתקן חסרונותיו, שפקודה הוא לשון חסרון (ולא נפקד ממנו איש) ועל שניהם נאמר וחסד ה' מעולם ועד עולם, ולפי"ז י"ל "הנה עין ה'" השי"ת רוצה ומשגיח בעינא פקיא גם על "יראיו" רומז לאלו אשר תמיד יראי ה' ולא פגמו כל ימיהם, והם בחי' שומרי בריתו, וגם את אלו שהם בבחי' "המייחלים לחסדו" ר"ל שכבר חטאו ונכשלו אך רוצים לבוא ולתקן מעשיהם ולשוב להשי"ת בתשובה שלימה, וע"כ מייחלים לחסדו שיקבלם בתשובה.

מַעֲשֵׂיהֶם: טוֹ אֵין הַמֶּלֶךְ נֹשֵׁעַ בָּרַב-חַיִּל גְּבוּר לֹא-יִנָּצֵל
 בָּרַב-כֹּחַ: יז שֶׁקֶר הַסּוֹס לְתִשׁוּעָה וּבָרַב חַיִּלוֹ לֹא יִמָּלֵט:
 יח הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל-יִרְאָיו לְמִיַּחֲלִים לְחַסְדּוֹ: יט לְהַצִּיל
 מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעַב: כ נַפְשֵׁנוּ חֲפָתָה לִיהוָה
 עֲזָרְנוּ וּמִגִּנָּנוּ הוּא: כא כִּי-בוֹ יִשְׁמַח לְבָנוּ כִּי בָשָׁם קָדְשׁוֹ
 בִּטְחָנוּ: כב יְהִי-חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:

פרק לד

א לְדָוִד בְּשִׁנּוֹתָיו אֶת-טַעְמוֹ לְפָנַי אֲבִימֶלֶךְ וַיִּגְרָשֶׁהוּ וַיֵּלֶךְ:
 ב אֲבָרְכָה אֶת-יְהוָה בְּכָל-עֵת תָּמִיד תִּהְלָתוּ בְּפִי: ג בִּיהוָה
 תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עַנּוּיִם וַיִּשְׁמָחוּ: ד גִּדְּלוּ לִיהוָה אֹתִי
 וַנְרוֹמְמָה שִׁמּוֹ יַחֲדוּ: ה דַּרְשֵׁתִי אֶת-יְהוָה וְעַנְנִי וּמִכָּל-
 מְגוּרֹתַי הֲצִילָנִי: ו הִבִּיטוּ אֵלָיו וַנִּהְרֹו וּפָנִיָּהֶם אֶל-יַחֲפָרוּ:

יראו את ה' קדושינו (תהילים ל"ד, י')

רמז בזה דאפ' בראיה מועטת שרוצה לראות זיו שכינתו וגודל כבוד הדר מלכותו
 כבר נקרא "קדושיו" וממילא יכול לזכות לכל ההשפעות ויקויים בו "כי אין מחסור
 ליראיו".

(בהעלותך - ס"ה)

זֶה עָנִי קָרָא וַיְהִי שָׁמַע וּמָכַל-צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעֵנוּ: ח חֲנָה
מִלְאֵךְ-יְהוָה סָבִיב לִירָאָיו וַיַּחֲלִצֵם: ט טַעֲמוּ וּרְאוּ כִי-טוֹב
יְהוָה אֲשֶׁר־הִגְבִּיר יַחֲסֶה-בּוֹ: י יִרְאוּ אֶת-יְהוָה קְדוֹשִׁיו כִּי
אֵין מַחְסוֹר לִירָאָיו: יא כְּפִירִים רָשׁוּ וַרְעִבוּ וְדָרְשׁוּ יְהוָה
לֹא-יַחֲסְרוּ כָל-טוֹב: יב לְכוּ-בָנִים שְׁמְעוּ-לִי יִרְאֵת יְהוָה
אֲלִמְדָּכֶם: יג מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרֵאוֹת
טוֹב: יד נָצַר לְשׁוֹנָה מֶרֶע וּשְׁפָתֶיהָ מְדַבֵּר מִרְמָה: טו סוֹר
מֶרֶע וַעֲשֵׂה-טוֹב בִּקְשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפֵהוּ: טז עֵינֵי יְהוָה אֶל-

רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה' (תהילים ל"ד)

ירומז בזה דצריך כל איש ישראלי לידע כי אע"פ ש"רבות רעות" שחטא ופשע הרבה עכ"ז עדיין יכול הוא להיות "צדיק", כיון דבשעתא חדא ורגעא חדא קוב"ה קריב לגביה, וע"י תשובה אמיתית מיד "ומכולם" מכל העוונות "יצילנו ה'" ויוכל להתקרב אליו ית'.

(וישלח ס"ב)

ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב (תהילים ל"ד, י"א)

פי' אלו הדורשים את ה' תמיד ואינם מתייאשים אע"פ שצעקו אליו ית' פעמים רבות ולא נענו ועדיין הם "דורשי ה'", ודאי ש"לא יחסרו כל טוב" והקב"ה ישמע לקולם בזכות הבטחון.

צַדִּיקִים וְאֶזְנֵי אֶל-שׁוֹעֲתָם: יִפְנֶי יְהוָה בְּעֵשִׂי רַע לְהַכָּרִית
מֵאֶרֶץ זָכָר: יח צַעֲקוּ וַיְהוָה שָׁמַע וּמִכָּל-צָרוֹתֵם הִצִּילָם:
יט קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבָּרֵי-לֵב וְאֶת-דִּכְאֵי-רוּחַ יוֹשִׁיעַ: כ רַבּוֹת
רָעוֹת צַדִּיק וּמִכָּלֵם יִצְלָנוּ יְהוָה: כא שִׁמְר כָּל-עֲצָמוֹתָיו

יראו את ה' קדוּשֵׁיו כי אין מחסור לִירָאִיו כפִּירִים רְשׁו ורַעְבו ודורְשֵׁי ה'
לא יחסרו כל טוב (תהילים ל"ד)

פי' יראו את ה' קדוּשֵׁיו בין בבחינת "כי אין מחסור לִירָאִיו", כשיש לו כל טוב
והקב"ה משפיע עליו, וגם בבחינת "כפִּירִים רְשׁו ורַעְבו" כשרע לו ואין לו כל צרכו
ביוון דהם דורְשֵׁי ה' בכל מצב יעזור ה' ו"לא יחסרו כל טוב".

ודורְשֵׁי ה' לא יחסרו כל טוב (תהילים ל"ד)

אותם הצדיקים "דורְשֵׁי ה'" הדורְשִׁים לעם לעזור לבבם לשוב אל ה' א"א להם
ליתן רוחניות גרידא, אלא צריכים ליטול תחילה מפתחות השפע ליתן לבנ"י ש"לא
יחסרו כל טוב" ואז יוכלו לעזור לבבם וליתן להם התורה.
(תצוה נ"ח)

עיני ה' אל הצדיקים ואזניו אל שׁוֹעֲתָם וכו' צַעֲקוּ וְה' שָׁמַע (תהילים ל"ד)

יל"פ ע"מ מאחז"ל למה היו אמותינו עקרות כי הקב"ה מתאווה לתפילתן של
צדיקים ומצפה לשמוע קולם ותיכף יעשה בקשתם, וזהו שאמר דוד כי באמת
"עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שׁוֹעֲתָם" דהרי כל בריאת העולם בעבורם היתה ומה
שאנו רואים כי "צעקו" מחמת יסוריהם, זה משום ש"זה" שמע" שרוצה הקב"ה
ומתאווה לשמוע תפילתם, ומיד כאשר יצעקו "ומכל צרותם הצילם" יצילם ה'
מכל צרה וצוקה נגע ומחלה.

(בלק נ"ז)

אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבְּרָה: כַּבְתְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה וְשִׁנְאִי
צַדִּיק יִאֲשָׁמוּ: כַּג פּוֹדֶה יְהוָה נַפְשׁ עֶבְדִּיו וְלֹא יִאֲשָׁמוּ כָּל־
הַחֲסִים בּוֹ:

פרק לה

א לָדוֹד | רִיבָה יְהוָה אֶת־יְרִיבֵי לֶחֶם אֶת־לִחְמִי: ב הַחֲזֹק
מִגֹּן וְצִנָּה וְקוֹמָה בְּעֶזְרָתִי: ג וְהָרַק חֲנִית וְסֹגֵר לְקִרְאֵת
רֹדְפֵי אֹמֵר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֶתָּה אָנִי: ד יִבְשׁוּ וַיִּכָּלְמוּ מִבִּקְשֵׁי
נַפְשִׁי יִסְגּוּ אַחֲזֹר וַיִּחַפְּרוּ חֲשָׁבֵי רָעָתִי: ה יִהְיוּ כְּמִין לִפְנֵי־
רוּחַ וּמִלֵּאָה יְהוָה דּוֹחָה: ו יִהְי־דְרָכָם חֲשֹׁךְ וַחֲלֻקֹּתַי
וּמִלֵּאָה יְהוָה רֹדְפָם: ז כִּי־חָנָם טָמְנוּ־לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חָנָם
חִפְּרוּ לְנַפְשִׁי: ח תִּבּוֹאֵהוּ שׂוֹאָה לֹא יֵדַע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־טָמַן

כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך (תהלים ל"ה)

אפי' כאשר האדם הוא בבחי' "כל עצמותי" – עצמות היבשות ללא לחלוחית ובשפל המצב, גם אז "תאמרנה ה' מי כמוך" – שהשי"ת הוא כל יכול, ויכול להוציאו ולהושיעו מכל מצב שהוא, ועי"ז זוכה שהקב"ה "מציל עני מחזק ממנו".
(הושענא רבה ע"ד)

תִּלְכְּדוּ בְּשׂוֹאָה יִפֹּל-בָּהּ: ט וְנִפְשִׁי תִּגִּיל בַּיהוָה תִּשְׂשִׁי
 בִּישׁוּעָתוֹ: י כָּל עֲצָמֹתַי | תֹּאמְרָנָה יְהוָה מִי כִּמוֹךָ מִצִּיל
 עָנִי מִחֲזָק מִמָּוֶן וְעָנִי וְאַבְיוֹן מִגְּזֵלוֹ: יא יְקוּמוּן עַדִּי חָמָס
 אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתִּי יִשְׁאַלוּנִי: יב יִשְׁלֹמוּנִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה
 שָׂכֹל לְנִפְשִׁי: יג וְאַנִּי | בַּחֲלוּתָם לְבוֹשִׁי שָׁק עָנִיתִי בַצּוֹם
 נִפְשִׁי וְתַפְלָתִי עַל-חֵיקִי תִּשׁוּב: יד כִּרְעַ כְּאֶח-לִי הִתְהַלַּכְתִּי
 כְּאַבֹּל-אִם קִדֹּר שִׁחֹתַי: טו וּבְצִלְעֵי שִׁמְחוּ וְנֶאֱסָפוּ נֶאֱסָפוּ
 עָלַי גִּבִּים וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא-דָמוּ: טז בַּחֲנֹפִי לַעֲגִי
 מִעוֹג חָרָק עָלַי שְׁנִימוֹ: יז אֲדָנִי כַּמָּה תִּרְאֶה הַשִּׁיבָה נַפְשִׁי
 מִשְׁאִיָּהֶם מִכַּפִּירִים יַחֲדָתִי: יח אוֹדֶךָ בִּקְהָל רַב בָּעַם עָצוּם
 אֶהְלֶלְךָ: יט אֵל-יִשְׁמְחוּ-לִי אֲיֵבִי שִׁקָּר שְׁנֵאֵי חָנָם יִקְרְצוּ-
 עֵין: כ כִּי לֹא שָׁלוֹם יִדְּבָרוּ וְעַל רִגְעֵי-אָרֶץ דְּבָרִי מְרֻמּוֹת
 יַחֲשֹׁבוּן: כא וַיִּרְחִיבוּ עָלַי פִּיָּהֶם אָמְרוּ הֶאֱח | הֶאֱח רֵאתָה
 עֵינֵינוּ: כב רֵאִיתָה יְהוָה אֵל-תַּחֲרֹשׁ אֲדָנִי אֵל-תִּרְחַק מִמֶּנִּי:
 כג הָעִירָה וְהִקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהֵי וְאֲדָנִי לְרִיבִי: כד שְׁפִטְנִי
 כְּצִדְקָה יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֵל-יִשְׁמְחוּ-לִי: כה אֵל-יֹאמְרוּ בְּלִבָּם

הָאֵחַ נַפְשִׁנוּ אֶל-יֹאמְרוּ בְּלַעְנוּהוּ: כּוּ יִבְשׁוּ וַיַּחֲפְרוּ | יַחֲדוּ
שְׁמִי רָעָתִי יִלְבְּשׁוּ-בִשְׁתִּי וּכְלָמָה הַמַּגְדִּילִים עָלַי: כּוּ יִרְנוּ
וַיִּשְׁמְחוּ חֲפִצֵּי צִדְקִי וַיֹּאמְרוּ תָמִיד יִגְדֵּל יְהוָה הַחֲפִצֵּי
שְׁלוֹם עַבְדּוֹ: כח וְלִשְׁוֹנִי תִהְיֶה צִדְקָה כָּל-הַיּוֹם תִּהְלָתָהּ:

פרק לו

א לַמִּנְצָח לַעֲבֹד-יְהוָה לְדָוִד: ב נְאֻם-פֶּשַׁע לַרָשָׁע בְּקָרֵב
לְבִי אֵין-פַּחַד אֱלֹהִים לְנִגַּד עֵינָיו: ג כִּי-הִחֲלִיק אֱלֹוֹ בְּעֵינָיו
לְמִצָּא עֲוֹנוֹ לְשֹׁנָא: ד דְּבָרֵי-פִיו אָוֶן וּמִרְמָה חֲדָל לְהַשְׁכִּיל
לְהִיטִיב: ה אָוֶן | יַחֲשֹׁב עַל-מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב עַל-דֶּרֶךְ לֹא-
טוֹב רָע לֹא יִמָּאֵס: ו יְהוָה בְּהַשְׁמִים חֲסִדָּה אֱמוּנָתָהּ עַד-
שְׁחָקִים: ז צִדְקָתָהּ | כְּהִרְרִי-אֵל מִשְׁפָּטָהּ תִּהְיוּם רַבָּה
אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ יְהוָה: ח מִה-יָקָר חֲסִדָּה אֱלֹהִים וּבְנֵי

צדקתך כהררי א-ל (תהלים ל"ו)

ע"י הצדקה שנותן לאחרים ומסייע בעדם, אז אפי' אם "כהררי" מדת הדין גדולה ורבה, יכול להמתיק זאת, שיהיה "א-ל" חסד א-ל כל היום.

(נח ס"א)

אָדָם בָּצַל כְּנֶפֶיךָ יַחֲסִינוּ: ט יִרְוִין מִדְּשֵׁן בֵּיתְךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ
תִּשְׁקָם: י כִּי־עָמְדָה מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: יא מִשְׁךְ
חֲסִידְךָ לִידְעִיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל־לֵב: יב אֶל־תְּבוֹאֲנִי רֶגֶל
גְּאֻלָּה וַיִּדְרֹשׁ עֲשָׂים אֶל־תְּגִידִנִי: יג שָׁם נָפְלוּ פְעָלֵי אֲזָן דָּחוּ
וְלֹא־יָכְלוּ קוֹם:

פרק לז

א לָדוֹד | אֶל־תִּתַּחַר בַּמִּרְעִים אֶל־תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה:
ב כִּי כְחָצִיר מִהֲרָה יִמָּלוּ וּכְיֶרֶק דָּשָׁא יִבּוֹלוּ: ג בְּטַח בֵּיהוָה
וַעֲשֵׂה־טוֹב שְׁכֵן־אֶרֶץ וְרַעֲיָה אֲמוּנָה: ד וְהִתְעַנֵּג עַל־יְהוָה
וַיִּתֵּן־לָהּ מִשְׁאֲלֹת לְבָבָהּ: ה גּוֹל עַל־יְהוָה דֶּרֶכָּךְ וּבְטַח עָלָיו

ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו (תהילים ל"ז י')

פי' אפי' שאדם מעט שאין בו מצוות ומעש"ט רק עבירות ופגמים ובכל זאת "ואין רשע" אינו חושב עצמו לרשע ונופל לידי יאוש אלא "והתבוננת על מקומו" שבמקום שיפול ליאוש מתבונן ושב בתשובה הרמוז ב"והתבוננת ע"ד הפסוק ולבבו יבין ושם ורפא לו, עי"ז יזכה שיהיה "ואיננו" היצה"ר יתבטל ממנו ולא יהא לו שום שליטה כי מתוך שמחה יהא ניצול מכל המכשולות.

וְהוּא יַעֲשֶׂה: וְהוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקָה וּמִשְׁפָּטָה כַּצְהָרִים:
וְזֶה לִיהוָה וְהִתְחַלֵּל לוֹ אֶל־תִּתְחַר בְּמִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ
בְּאִישׁ עֹשֶׂה מִזְמוֹת: ח הָרַף מֵאֶף וַעֲזֹב חֲמָה אֶל־תִּתְחַר
אֶךְ־לְהִרְעֵ: ט כִּי־מִרְעִים יִפְרֹתוֹן וְקוֹי יִהְיֶה הִמָּה יִירָשׁוּ־
אֶרֶץ: י וְעוֹד מֵעַט וְאִין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנְנָת עַל־מְקוֹמוֹ וְאִינָנוּ:
יֵא וַעֲנֹוִים יִירָשׁוּ־אֶרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־רֹב שְׁלוֹם: יב זִמֹּם רָשָׁע
לְצַדִּיק וְחֹרֵק עָלָיו שְׁנָיו: יג אֲדָנִי יִשְׁחַק־לוֹ כִּי־רָאָה כִּי־
יָבֵא יוֹמוֹ: יד חָרַב | פָּתְחוּ רִשְׁעִים וְדָרְכוּ קִשְׁתָּם לְהַפִּיל
עָנִי וְאֶבְיוֹן לְטָבוּחַ יִשְׂרֵי־דָרָה: טו חֲרָבִים תָּבוֹא בְּלִבָּם
וְקִשְׁתוֹתָם תִּשְׁבְּרָנָה: טז טוֹב מֵעַט לְצַדִּיק מִהֶמוֹן רִשְׁעִים
רַבִּים: יז כִּי זְרוּעוֹת רִשְׁעִים תִּשְׁבְּרָנָה וְסוּמָה צַדִּיקִים
יִהְיֶה: יח יוֹדַע יִהְיֶה יָמֵי תְּמִימִם וְנִחַלְתָּם לְעוֹלָם תִּהְיֶה:
יט לֹא־יִבְשׁוּ בָּעֵת רָעָה וּבִימֵי רָעָבוֹן יִשְׁבְּעוּ: כ כִּי רִשְׁעִים |
יֵאבְדוּ וְאֵיבֵי יִהְיֶה כִּיקָר כָּרִים כָּלוּ בְּעֶשֶׂן כָּלוּ: כא לֹהֵר רָשָׁע
וְלֹא יִשְׁלָם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן: כב כִּי מְבָרְכִיו יִירָשׁוּ אֶרֶץ
וּמְקַלְלֵיו יִפְרֹתוּ: כג מִיִּהְיֶה מִצְעָדֵי־גֶבֶר כּוֹנְנֵו וְדָרְכּוֹ יִחְפֹּץ:

כד כִּי-יִפֹּל לֹא-יִנָּטֵל כִּי-יִהְיֶה סוּמָךְ יָדוֹ: כֹּה נֶעַר | הֵייתִי גַם-
 זָקֵנִתִי וְלֹא-רָאִיתִי צָדִיק נִנְעָז וְזָרְעוֹ מִבֶּקֶשׁ-לָחֶם: כֹּו כָּל-
 הַיּוֹם חוֹנֵן וּמִלֻּה וְזָרְעוֹ לְבָרָכָה: כֹּו סוּר מִרַע וַעֲשֵׂה-טוֹב
 וְשִׁכֹּן לְעוֹלָם: כֹּה כִּי יִהְיֶה | אֲהֵב מִשְׁפָּט וְלֹא-יַעֲזֹב אֶת-
 חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ וְזָרַע רְשָׁעִים נִכְרָת: כֹּט צָדִיקִים
 יִירְשׁוּ-אֶרֶץ וַיִּשְׁכְּנוּ לָעֶד עָלֶיהָ: ל כִּי-צָדִיק יִהְיֶה חֲכָמָה
 וּלְשׁוֹנוֹ תִּדְבָּר מִשְׁפָּט: לא תֹרֶת אֱלֹהִיו בְּלִבּוֹ לֹא תִמְעַד
 אֲשָׁרָיו: לב צוּפָה רָשָׁע לְצָדִיק וּמִבֶּקֶשׁ לַהֲמִיתוֹ: לג יִהְיֶה
 לֹא-יַעֲזֹבֵנוּ בִּידּוֹ וְלֹא יִרְשִׁיעֵנוּ בְּהִשָּׁפֵטוֹ: לד קוֹה אֶל-יִהְיֶה |
 וְשִׁמֹּר דַּרְכּוֹ וִירוֹמֶמֶה לְרִשְׁת אֶרֶץ בְּהַכְרַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה:
 לה רָאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ וּמִתְעַרָּה כְּאֶזְרַח רַעְנָן: לו וַיַּעֲבֹר וְהִנֵּה
 אֵינֶנּוּ וְאֶבְקָשׁוּ וְלֹא נִמְצָא: לז שִׁמְרֵם-תֵּם וְרִאֵה יִשָּׂר כִּי-
 אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם: לח וּפְשָׁעִים נִשְׁמְדוּ יַחְדָּו אַחֲרִית
 רְשָׁעִים נִכְרָתָה: לט וּתְשׁוּעַת צָדִיקִים מִיִּהְיֶה מְעוֹזִם בְּעֵת
 צָרָה: מ וַיַּעֲזֹרֵם יִהְיֶה וַיַּפְלִיטֵם יַפְלִיטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם
 כִּי חֶסֶד בּוֹ:

פרק לח

א מִזְמוֹר לְדָוִד לְהַזְכִּיר: ב יְהוָה אֱלֹהֵי בְקֶצֶף תִּזְכִּיחֵנִי
וּבַחֲמַתְךָ תִּסְרְנֵנִי: ג כִּי־חָצִיךָ נִחַתוּ־בִי וַתִּנָּחַת עָלַי יְדֶךָ:
ד אֵין־מֵתָם בְּבִשְׂרֵי מִפְּנֵי זַעַמְךָ אֵין־שָׁלוֹם בַּעֲצָמֵי מִפְּנֵי
חַטָּאתִי: ה כִּי־עֲזַנְתִּי עֲבָרוֹ רָאשֵׁי כְּמִשָּׂא כְּבֹד יִכְבְּדוּ מִפְּנֵי:
ו הִבָּאִישׁוּ נָמְקוּ חֲבוּרָתִי מִפְּנֵי אֲוִלָּתִי: ז נַעֲוִיתִי שִׁחַתִּי
עַד־מָאֵד כָּל־הַיּוֹם קָדַר הִלַּכְתִּי: ח כִּי־כָסְלִי מָלְאוּ נִקְלָה
וְאֵין מֵתָם בְּבִשְׂרֵי: ט נִפְוִגְתִּי וְנִדְפִיתִי עַד־מָאֵד שָׁאַגְתִּי
מִנִּהְמַת לְבִי: י אֲדֹנָי נִגְדֶּךָ כָּל־תַּאֲוֹתִי וְאַנְחָתִי מִמָּךְ לֹא־
נִסְתָּרָה: יא לְבִי סִחַרְחַר עֲזָבֵנִי כַחִי וְאוֹר עֵינָי גַּם־הֵם אֵין

אדאג מחטאתי (תהלים ל"ח)

יאמר בביאורו עפ"מ"ש הרה"ק מקוברין זי"ע עה"פ ותתפשטו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזוב בגדו אצלה וינס החוצה, דדרך היצר שבא לאדם לתופשו בעניני בגידתו בה' ובחטאיו ומנסה עי"ז להפילו לייאוש ועצבות, לכך עזב יוסף ענין בגידתו בידה ולא הביט ע"כ כלל, אלא וינס החוצה, וע"כ ניצל, דכן הוא דרך התורה "דמאי דהוה הוה מכאן ולהבא מרא חושבנא", ועפי"ז נראה לפרש מאה"כ אם בחוקותי תלכו ד"אם" ר"ת א'דאג מ'חטאתי, ור"ל שאפי' כשדואג מחטאתו, אפ"ה יקיים "בחוקותי תלכו" וימשיך לעבוד את השי"ת בלא ייאוש ועצבות.

אֶתִּי: יב אֶהְיֶה | וְרַעִי מִנֶּגֶד נִגָּעִי יַעֲמִדוּ וּקְרוּבֵי מִרְחָק
 עֲמָדוּ: יג וַיִּנָּקְשׁוּ | מִבִּקְשֵׁי נַפְשִׁי וְדֹרְשֵׁי רַעְתִּי דִּבְרוּ הַזֹּת
 וּמִרְמוֹת כָּל־הַיּוֹם יִהְיֶה: יד וְאֲנִי כְחִירֶשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאֵלִם
 לֹא יִפְתַּח־פִּי: טו וְאֶהְיֶה כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־שָׁמַע וְאִין בְּפִי
 תוֹכָחוֹת: טז כִּי־לֹךְ יִהְיֶה הוֹחֵלְתִּי אֶתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵי:
 יז כִּי־אֶמַּרְתִּי פֶן־יִשְׁמָחוּ־לִי בְמוֹט רַגְלִי עָלֵי הַגִּדִילוֹ:
 יח כִּי־אֲנִי לְצֹלַע נָכוֹן וּמִכְאוּבֵי נֶגְדִי תָמִיד: יט כִּי־עֲוֹנִי
 אֶגִּיד אֲדַאֵג מִחַטָּאתִי: כ וְאֵיבֵי חַיִּים עָצְמוּ וָרְבוּ שִׁנְאִי
 שָׁקָר: כא וּמִשְׁלָמִי רָעָה תַחַת טוֹבָה יִשְׁטַנּוּנִי תַחַת רְדוּפִי
 רָדַפְּי־טוֹב: כב אֶל־תַּעֲזִיבֵנִי יִהְיֶה אֱלֹהֵי אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי:
 כג חוֹשָׁה לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי תִּשׁוּעָתִי:

כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי (תהילים ל"ט)

בעניני אנכי – גשמיות צריך להיות כגר בעוה"ז, אבל "תושב – ככל אבותי" ברוחניות
 ירושת אבוה"ק – מעשה אבותינו בידינו בזה צריך להיות תושב.
 (שמות ע"ד)

פרק לט

א לַמִּנְצָח לַיְדִיתָן לַיְדִיתָן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְּרָה
דַּרְכֵי מִחֻטּוֹא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְּרָה לִפִּי מִחֶסֶם בְּעַד רָשָׁע
לְנִגְדִי: ג נֹאֲלַמְתִּי דוּמְיָה הֶחְשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֲבִי נֶעְכָּר:
ד חֵם-לִבִּי | בְּקִרְבִּי בַּהֲגִיגִי תִבְעֶר-אֵשׁ דְּבַרְתִּי בְּלִשׁוֹנִי:
ה הוֹדִיעֲנִי יְהוָה | קֶצֶי וּמִדַּת יָמֵי מַה-הִיא אֲדַעַה מַה-חִדְלִ
אֲנִי: ו הִנֵּה טַפְחוֹת | נִתְּתָה יָמֵי וְחִלְדִּי כְּאִין נִגְדָה אֶךְ-כָּל-
הֶבֶל כָּל-אָדָם נֶצֶב סָלָה: ז אֶךְ-בְּצִלָּם | יִתְהַלֵּךְ-אִישׁ אֶךְ-
הֶבֶל יִהְיֶה מִיּוֹן יִצְבֹּר וְלֹא-יֵדַע מִי-אֶסְכֶּם: ח וְעַתָּה מַה-קְוִיתִי
אֲדָנִי תוֹחֲלֵתִי לָךְ הִיא: ט מִכָּל-פִּשְׁעֵי הַצִּילֵנִי חֲרַפֹּת נָבֵל
אֶל-תְּשִׁימֵנִי: י נֹאֲלַמְתִּי לֹא אֶפְתַּח-פִּי כִּי אֶתָּה עָשִׂיתָ:
יא הִסֵּר מֵעָלַי נִגְעָה מִתַּגֵּרֶת יָדָךְ אֲנִי כָלִיתִי: יב בְּתוֹכָחוֹת
עַל-עוֹן | יִסְרֹת אִישׁ וְתָמָס כָּעֵשׂ חֲמוּדוֹ אֶךְ הֶבֶל כָּל-אָדָם
סָלָה: יג שִׁמְעָה-תִּפְלֹתִי | יְהוָה וְשׁוּעָתִי | הַאֲזִינָה אֶל-
דְּמַעְתִּי אֶל-תַּחֲרֹשׁ כִּי גֵר אָנֹכִי עֹמֵךְ תוֹשָׁב כָּכָל-אַבוֹתִי:
יד הֲשִׁעַ מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה בְּטָרָם אֵלֶךְ וְאִינְנִי:

פרק מ

א לַמִּנְצָח לְדָוִד מִזְמוֹר: ב קוּה קוִיתִי יְהוָה וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע
שׁוֹעֲתִי: ג וַיַּעֲלֵנִי | מְבוֹר שָׁאוֹן מְטִיט הַיּוֹן וַיָּקָם עַל-סִלְעַ
רְגְלִי כוֹנֵן אֲשָׁרִי: ד וַיִּתֵּן בְּפִי | שִׁיר חֹדֶשׁ תְּהִלָּה לְאֱלֹהֵינוּ
יְרָאוּ רַבִּים וַיִּירָאוּ וַיִּבְטְחוּ בִיהוָה: ה אֲשָׁרִי הֶגְבֵּר אֲשֶׁר-
שָׁם יְהוָה מִבְטָחוֹ וְלֹא-פָנָה אֶל-רְהָבִים וְשָׁטִי כָזָב: ו רַבּוֹת
עָשִׂיתָ | אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי נַפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשַׁבְתֶּיךָ אֱלֵינוּ אֵין
| עֹרֶךְ אֵלֶיךָ אַגִּידָה וְאֲדַבֵּרָה עֲצָמוֹ מִסֵּפֶר: ז זָבַח וּמִנְחָה |
לֹא-חִפְצָתָ אֲזִנִּים כָּרִיתָ לִי עֹלָה וַחֲטָאָה לֹא שָׁאֲלָתָ: ח אֲזִ
אֲמַרְתִּי הִנֵּה-בָאתִי בְּמִגְלַת-סֹפֶר כָּתוּב עָלַי: ט לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חִפְצָתִי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מִעֵי: י בִּשְׁרָתִי צֶדֶק |
בִּקְהָלָרַב הִנֵּה שִׁפְתִּי לֹא אֶכְלָא יְהוָה אַתָּה יִדְעָתָ: יא צִדְקָתְךָ
לֹא-כִסִּיתִי | בְּתוֹךְ לְבִי אֲמוֹנָתְךָ וְתִשׁוּעָתְךָ אֲמַרְתִּי לֹא-
כַחֲדָתִי חֲסִדְךָ וְאַמִּתְּךָ לְקָהֵל רַב: יב אַתָּה יְהוָה לֹא-תִכְלָא
רַחֲמֶיךָ מִמְּנִי חֲסִדְךָ וְאַמִּתְּךָ תָּמִיד יִצְרוּנִי: יג כִּי אֶפְפוּ עָלַי
רָעוֹת עַד-אֵין מִסֵּפֶר הַשִּׁיגוֹנִי עֲזַנְתִּי וְלֹא-יִכְלָתִי לְרַאוֹת

עֲצָמוֹ מִשְׁעָרוֹת רֹאשִׁי וְלִבִּי עֲזָבָנִי: יָד רִצָּה-יְהוָה לְהַצִּילָנִי
 יְהוָה לְעֲזָרְתִּי חוֹשָׁה: טו יִבְשׁוּ וַיִּחָפְרוּ | יַחַד מִבְּקָשִׁי נִפְשִׁי
 לְסִפּוֹתָהּ יִסְגּוּ אַחֲזָר וַיִּפְלְמוּ חֲפִצִּי רָעָתִי: טז יִשְׁמוּ עַל-
 עֵקֶב בְּשִׁתָּם הָאֲמָרִים לִי הָאֵח | הָאֵח: יז יִשְׁיִשׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ |
 בָּהּ כָּל-מִבְּקָשֶׁיךָ יֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדֹּל יְהוָה אֱהִי תִשׁוּעָתְךָ:
 יח וַאֲנִי | עָנִי וְאֶבְיוֹן אֲדֹנָי יַחֲשֹׁב לִי עֲזָרְתִּי וּמַפְלְטִי אֶתְּה
 אֱלֹהֵי אֵל-תֹּאחֶר:

פרק מא

א לְמַנְצֵחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל בְּיוֹם רָעָה
 יְמַלִּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ יֹאשֵׁר וְאֹשֶׁר בְּאֶרֶץ
 וְאֵל-תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבָיו: ד יְהוָה יִסְעֶדְנֵנוּ עַל-עָרְשׁ דָּוִי

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' (תהילים מ"א)

פי' אשרי מי שמשכיל ומשיג בשכלו "אל דל" כי אף שעתה עשיר הוא, אינו מובטח
 בכך לעולם ועד, וברגע קטן יכול לאבד כל עשרו, וע"כ "אל דל" חושב א"ע כעני
 ודל להתפלל תמיד אל ה' שיתמכהו ואז כיון שבוטח בה' ואינו נסמך על עושרו
 אזי "ביום רעה ימלטהו ה'".

(נצבים נ"ח)

כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפִּכְכָּה בְּחִלּוֹ: ה אָנִי־אֶמְרָתִי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה
 נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ־רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד
 שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יִדְבֹּר לְבוֹ יִקְבֹּץ־אָזֶן לוֹ יֵצֵא
 לַחוּץ יִדְבֹּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי עָלַי | יִחְשְׁבוּ
 רָעָה לִּי: ט דְּבַר־בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף
 לָקוּם: י גַּם אִישׁ־שְׁלֹמִי | אֲשֶׁר־בִּטַּחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לֶחֶמִי
 הִגְדִּיל עָלַי עֶקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ
 לָהֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חֲפָצָתְךָ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אוֹיְבֵי עָלַי:
 יג וְאֲנִי בְּתִמִּי תַמְכֶּנֶּה בִּי וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

פרק מב

א לְמִנְצֶחַ מִשְׁכִּיל לְבָנֵי־קִרְחָ: ב כְּאֵיל תַּעֲרֹג עַל־אֲפִיקֵי־
 מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: ג צִמְאָה נַפְשִׁי |
 לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מָתִי אָבוֹא וְאַרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיָּתָה־
 לִי דְמָעָתִי לָהֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאֹמַר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אֵיךְ

אֱלֹהֶיךָ: ה' אֱלֹהֶי אֲזַכָּרָה | וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֹּר |
בִּסְפָּךְ אֲדִידִים עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג:
וּמַה-תִּשְׁתַּחֲוֶהי | נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי-
עוֹד אֲוִדְנִי יִשׁוּעוֹת פָּנִיו: וְאֱלֹהִי עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל-
כֵּן אֲזַכָּרָה מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מִהַר מְצָעַר: ה' תִּהְיוּם אֵל-
תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ כָּל-מִשְׁבָּרֶיךָ וְגִלְיָה עָלַי עֲבְרוּ:
ט יוֹמָם | יִצְוֶה יְהוָה | חֲסִדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה שִׁירוּ עַמִּי תִּפְלָה
לְאֵל חַיִּי: י אֲמַרָה | לְאֵל סִלְעִי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי לָמָּה-קִדֹּר
אֵלֶךְ בְּלֶחֶץ אֹיֵב: יא בְּרָצַח | בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי
בְּאֶמְרָם אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: יב מַה-תִּשְׁתַּחֲוֶהי |
נַפְשִׁי וּמַה-תַּהֲמִי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אֲוִדְנִי
יִשׁוּעַת פָּנֶי וְאֱלֹהִי:

יערב עליו שיחי אנכי אשמח בה' יתמו חטאים וכו' (תהילים מ"ג)

ר"ל דכשיערב לפניו ית"ש שיחי ויתקבלו תפילותי לרחמים ולרצון אזי לא רק
ש"אנכי אשמח בה'" אלא עי"ז "יתמו חטאים מן הארץ" וישוּבו כולם על ידי אליו
יתברך.

(סוכות נ"ח)

פרק מג

א שְׁפִטְנִי אֱלֹהִים | וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא-חֲסִיד מֵאִישׁ-
 מִרְמָה וְעוֹלָה תַּפְלִטְנִי: ב כִּי-אַתָּה | אֱלֹהֵי מַעוֹזִי לָמָּה
 זָנַחְתָּנִי לָמָּה-קִדֹּר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲץ אֹיִב: ג שְׁלַח-אוֹרָךְ
 וְאַמְתָּךְ הֵמָּה יִנְחוּנִי יְבִיאוּנִי אֶל-הַר-קֹדֶשְׁךָ וְאֶל-
 מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ: ד וְאַבּוֹאָה | אֶל-מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים אֶל-שְׁמֹחַת
 גִּילִי וְאוֹדְךָ בְּכִנּוּר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי: ה מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי | נַפְשִׁי
 וּמַה-תִּתְּהַמִּי עָלִי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעַת
 פָּנֶי וְאֱלֹהֵי:

פרק מד

א לִמְנִצַּח לְבָנֵי-קִרַח מִשְׁפִּיל: ב אֱלֹהִים | בְּאַזְנֵינוּ שְׁמַעֲנוּ

למה אירא בימי רע עון עקבי יסוביני (תהילים מ"ג)

אי' מהרה"ק מקארלין "עצבות אינה עבירה אבל למה שמביאה עצבות אינה מביאה אפי' העבירה הגרועה ביותר" וזה "למה אירא בימי רע" למה נעשו ימים רעים וחטאים הוא משום ש"עון עקבי יסוביני" פי' כיון שיסוביני ענוה פסולה שאהיה בבחי' עקב וע"י ענוה פסולה באתי לכל חטאותי.

(אחרי נ"ז)

אבותינו ספרו־לנו פֶּעַל-פְּעֻלָּת בְּיָמֵהֶם בְּיָמֵי קָדָם:
ג אַתָּה | יְדָה גוֹיִם הוֹרֵשֶׁת וְתַטְּעֵם תִּרְעֵ לְאֻמִּים וְתַשְׁלִיחַם:
ד כִּי לֹא בַחֲרָבָם יִרְשׁוּ-אֶרֶץ וְיִזְרְעוּם לֹא-הוֹשִׁיעָה לָמוּ כִּי-
יְמִינָהּ וְיִזְרְעֶהּ וְאוֹר פָּנֶיהָ כִּי רָצִיתָם: ה אַתָּה-הוּא מֶלֶכִּי
אֱלֹהִים צִוְּהָ יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב: ו בָּהּ צָרִינוּ נִגְיַח בְּשִׁמְךָ נְבוֹם
קָמִינוּ: ז כִּי לֹא בִקְשָׁתִי אֲבָטַח וְחֲרָבִי לֹא תוֹשִׁיעֵנִי: ח כִּי
הוֹשַׁעְתָּנוּ מִצָּרֵינוּ וּמִשִּׁנְאֵינוּ הִבִּישׁוֹתָ: ט בֵּאלֹהִים הִלְלָנוּ
כָּל-הַיּוֹם וְשִׁמְךָ | לְעוֹלָם נִוְדָה סִלָּה: י אַף-זִנְחָת וְתַכְלִימָנוּ
וְלֹא-תֵצֵא בְּצַבֹּאוֹתֵינוּ: יא תְּשִׁיבֵנוּ אַחֲזֹר מִנִּי-צָר וּמִשִּׁנְאֵינוּ
שָׁסוּ לָמוּ: יב תִּתְּנֵנוּ כְּצֹאן מֵאֵכֶל וּבְגוֹיִם זִרִיתָנוּ: יג תִּמְכֹּר
עֲמֶךָ בְּלֹא-הוֹן וְלֹא-רְבִית בְּמַחֲירֵיהֶם: יד תְּשִׁימָנוּ חֲרָפָה
לְשִׁבְיָנוּ לַעֲג וְקָלָם לְסִבִּיבוֹתֵינוּ: טו תְּשִׁימָנוּ מְשָׁל בְּגוֹיִם
מְנוּד-רֹאשׁ בְּלֹאמִים: טז כָּל-הַיּוֹם כָּל־מַתִּי נִגְדִי וּבִשְׁת פָּנֵי
כְּסִתָּנִי: יז מְקוֹל מְחִירָהּ וּמְגִידָהּ מִפָּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: יח כָּל-
זֹאת בָּאֲתָנוּ וְלֹא שָׁכַחְנוּהָ וְלֹא-שָׁקַרְנוּ בְּבְרִיתָהּ: יט לֹא-נָסוּג
אַחֲזֹר לִבֵּנוּ וְיָט אֲשִׁירֵנוּ מִנִּי אֶרְחָה: כ כִּי דִבִּיתָנוּ בְּמִקּוֹם

תָּנִים וְתַבְּסָם עָלֵינוּ בְּצִלְמוֹת: כֹּא אִם-שָׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ
וְנִפְרָשׁ כִּפֵּינוּ לְאֵל זָר: כִּבְ הֵלֵא אֱלֹהִים יַחְקֹר-זֹאת כִּי הוּא
יֵדַע תַּעֲלָמוֹת לֵב: כִּג כִּי-עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל-הַיּוֹם נָחַשְׁבָנוּ
כְּצֹאן טְבָחָה: כד עוֹרָה | לָמָּה תִישָׁן | אֲדֹנִי הִקִּיצָה אֶל-
תַּזְנַח לְנֶצַח: כה לָמָּה פָנֶיךָ תִסְתִּיר תִשְׁכַּח עֲנִינוּ וְלַחֲצֵנוּ:
כו כִּי שָׁחָה לְעַפָּר נַפְשֵׁנוּ דְבָקָה לְאַרְץ בְּטִינָנוּ: כז קוֹמָה
עֲזָרְתָה לָנוּ וּפִדָנוּ לְמַעַן חֲסֶדְךָ:

פרק מה

א לְמַנִּצַּח עַל-שִׁשְׁנִים לְבָנֵי-קֶרַח מִשְׁכִּיל שִׁיר יְדִידֹת:
ב רָחַשׁ לְבִי | דָּבָר טוֹב אֲמֹר אָנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ לְשׁוֹנִי עֵט
| סוֹפֵר מַהִיר: ג יִפְיִפִּיתָ מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתֶיךָ
עַל-כֵּן בִּרְכֶּךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם: ד חֲגוּר חֲרָבָה עַל-יָרֵךְ גְּבוּר
הוֹדֶה וְהִתְדָרָה: ה וְהִתְדָרָה | צֶלַח רֶכֶב עַל-דְּבַר-אַמֶּת וְעֲנָה-
צֶדֶק וְתוֹרָה נִזְרָאוֹת יְמִינֶךָ: ו חֲצִיךָ שְׁנוֹנִים עַמִּים תַּחֲתֶיךָ
יִפְלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: ז כִּסְאֶךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד שֶׁבֶט

מִי־שׁוּר שִׁבַּט מַלְכוּתְךָ: ח אֶהְבֶּתָּ צֶדֶק וְתִשְׁנָא רָשָׁע עַל־
כֹּן | מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שָׁמֹן שִׁשׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ: ט מִר
וְאַהֲלֹזֹת קִצְיָעוֹת כָּל־בְּגָדֶיךָ מִן־הַיִּכְלִי שֵׁן מִנִּי שְׁמִחוּךָ:
י בָּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוּתֶיךָ נִצָּבָה שָׁגַל לִימִינְךָ בְּכַתֶּם אוֹפִיר:
יא שְׁמַעִי־בֵת וְרֹאֵי וְהִטִּי אָזְנְךָ וְשִׁכַּחִי עֵמֶךָ וּבֵית אָבִיךָ:
יב וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יִפְיֶיךָ כִּי הוּא אֲדֹנֶיךָ וְהַשְׁתַּחֲוִי־לוֹ: יג וּבֵת־
צֹר | בְּמִנְחָה פָנֶיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי עָם: יד כָּל־כְּבוֹדָה בֵּית־
מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבָּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה: טו לְרִקְמוֹת תוֹבֵל
לְמֶלֶךְ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיךָ רַעוּתֶיךָ מוֹבָאוֹת לָךְ: טז תוֹבֵלָנָה
בְּשִׁמְחַת וָגִיל תִּבְאֶינָה בְּהִיכַל מֶלֶךְ: יז תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ
בָּנֶיךָ תִּשְׁתַּמּוּ לְשָׂרִים בְּכָל־הָאָרֶץ: יח אֲזַכִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל־
דֶּרֶךְ וְדֹר עַל־כֵּן עַמִּים יִהְיוּךָ לְעֹלָם וָעֶד:

פרק מז

א לְמִנְצֶחַ לְבָנֵי־קִרַח עַל־עֲלָמוֹת שִׁיר: ב אֱלֹהִים לָנוּ מִחֶסֶה
וָעֶז עֲזָרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא מְאֹד: ג עַל־כֵּן לֹא־נִירָא בְּהַמִּיר

אָרֶץ וּבְמוֹט הָרִים בְּלֵב יָמִים: ד יִהְיוּ יַחְמְרוּ מִיָּמִיו יִרְעֶשׁוּ
הָרִים בְּגִבֹּתָם סֵלָה: ה נָהָר פִּלְגָיו יִשְׁמְחוּ עִיר־אֱלֹהִים
קֹדֶשׁ מִשְׁכְּנֵי עֲלִיּוֹן: ו אֱלֹהִים בְּקִרְבָּה בַּל־תִּמּוֹט יַעֲזֹרָה
אֱלֹהִים לְפָנֹת בֶּקֶר: ז הָמוּ גוֹיִם מָטוּ מִמְּלָכּוֹת נָתַן בְּקוֹלוֹ
תִּמּוֹג אֶרֶץ: ח יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשְׁגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֵלָה: ט לְכוּ־חֲזוּ מַפְעָלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־שָׁם שָׁמֹת בְּאֶרֶץ:
י מִשְׁבִּית מְלַחְמוֹת עַד־קִצָּה הָאָרֶץ קָשֶׁת יִשְׁבֹּר וְקִצֵּץ
חֲנִית עֲגָלוֹת יִשְׁרֹף בָּאֵשׁ: יא הֲרָפוּ וּדְעוּ כִּי־אֲנֹכִי אֱלֹהִים
אֲרוֹם בַּגּוֹיִם אֲרוֹם בְּאֶרֶץ: יב יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשְׁגָּב־
לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה:

פרק מז

א לְמִנְצֵחַ | לְבָנֵי־קִרַח מִזְמוֹר: ב כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כֹף
הָרִיעוּ לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רָנָה: ג כִּי־יְהוָה עֲלִיּוֹן נוֹרָא מְלֹךְ
גָּדוֹל עַל־כָּל־הָאָרֶץ: ד יְדַבֵּר עַמִּים תַּחֲתֵינוּ וּלְאֻמִּים תַּחַת
רַגְלֵינוּ: ה יִבְחָר־לָנוּ אֶת־נַחֲלָתֵנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־

אָהַב סָלָה: וַעֲלֶה אֱלֹהִים בְּתִרְוָעָה יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר:
 זִמְרוּ אֱלֹהִים זִמְרוּ זִמְרוּ לְמִלְכֵּנוּ זִמְרוּ: ח כִּי מֶלֶךְ כָּל־
 הָאָרֶץ אֱלֹהִים זִמְרוּ מִשְׁכִּיל: ט מֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם
 אֱלֹהִים יֵשֶׁב | עַל־כִּסֵּא קֹדֶשׁ: י גְּדִיבֵי עַמִּים | נֶאֱסָפוּ עִם
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לֹאֱלֹהִים מְגַנֵּי־אָרֶץ מְאֹד נֶעֱלָה:

פרק מח

א שִׁיר מִזְמוֹר לְבְנֵי־קִנְחָה: ב גָּדוֹל יְהוָה וּמִהָלָל מְאֹד בְּעִיר
 אֱלֹהֵינוּ הֵר־קֹדֶשׁ: ג יִפֹּה נוֹף מִשׁוֹשׁ כָּל־הָאָרֶץ הֵר־צִיּוֹן
 יִרְכָּתִי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב: ד אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע
 לְמִשְׁגָּב: ה כִּי־הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו: ו הִמָּה רָאוּ
 בֶן תַּמָּהוּ נִבְהָלוּ נִחַפְּזוּ: ז רַעְדָה אַחְזָתָם שָׁם חֵיל כִּי־לָדָה:
 ח בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁבֵּר אֲנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ: ט כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ | בֶּן
 רָאִינוּ בְּעִיר יְהוָה צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנָה עַד־
 עוֹלָם סָלָה: י דְּמִינוּ אֱלֹהִים חֲסִדָּהּ בְּקֶרֶב הַיְכָלָהּ: יא כְּשִׁמְךָ
 אֱלֹהִים בֶּן תִּהְלָתֶךָ עַל־קַצְוֵי־אָרֶץ צֶדֶק מְלָאָה יְמִינֶךָ:

יב יִשְׁמַח | הֶרֶץ צִיּוֹן תִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיהָ:
 יג סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ: יד שִׁיתוּ לְבָבְכֶם |
 לְחִילָה פִּסְגּוֹ אֲרָמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדֹר אַחֲרוֹן: טו כִּי
 זֶה | אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עֹלָם וָעֶד הוּא יִנְהַיֵּנוּ עַל־מוֹת:

פרק מט

א לְמִנְצָח | לְבָנֵי־קִנְרָח מִזְמוֹר: ב שְׁמְעוּ־זאת כָּל־הָעַמִּים
 הָאֵינִנוּ כָּל־יֹשְׁבֵי חֶלֶד: ג גַּם־בְּנֵי אָדָם גַּם־בְּנֵי־אִישׁ יַחַד
 עָשִׂיר וְאַבְיוֹן: ד פִּי יִדְבֹּר חֲכָמוֹת וְהָגוֹת לְבִי תְבוּנוֹת: ה אֲטָה
 לְמַשָּׁל אֲזִנִּי אֶפְתָּח בְּכַנּוֹר חִידָתִי: ו לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע עֶזְרָא
 עֲקָבִי יְסוּבֵנִי: ז הַבְּטָחִים עַל־חֵילָם וּבָרַב עֲשָׂרָם יִתְהַלְלוּ:
 ח אַח לֹא־פָדָה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא־יִתֵּן לְאֱלֹהִים כְּפָרוֹ: ט וַיִּקָּר
 פְּדִיוֹן נַפְשָׁם וְחֹדֶל לְעוֹלָם: י וַיְחִי־עוֹד לְנִצָּח לֹא יִרְאֶה

עון עקבי יסובני(תהילים מ"ט)

היינו שכל עוונות העקב שאדם דש בעקביו, שהיצר אומר לו היום עשה כך ולמחר
 עשה כך, הכל בא מ"יסובני" מהסביבה של האדם אשר היא מושכת אותו אחריה.
 (תבוא - ס"א)

הַשַּׁחַת: יֵא כִּי יֵרָאֵה | חֲכָמִים יָמוּתוּ יַחַד כָּסִיל וְבַעַר יֵאבְדוּ
וְעִזָּבוּ לְאַחֲרֵים חֵילָם: יב קָרַבְם בְּתִימוֹ | לְעוֹלָם מִשְׁפָּנֶתֶם
לְדֹר וָדֹר קָרְאוּ בְּשִׁמוֹתֶם עָלַי אֲדָמוֹת: יג וְאָדָם בִּיקָר בַּל־
יִלִּין נִמְשָׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוֹ: יד זֶה דְּרָכָם כָּסֵל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם
| בְּפִיהֶם יִרְצוּ סָלָה: טו כִּצְאוֹן | לְשֹׁאוֹל שֵׁתוּ מָוֶת יִרְעֶם
וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׁרִים | לַבֹּקֶר וְצִירָם וְצוֹרָם לְבָלוֹת שֹׁאוֹל מִזֶּבֶל
לוֹ: טז אֲדָ-אֱלֹהִים יִפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד-שֹׁאוֹל כִּי יִקְחֵנִי סָלָה:
יז אֶל-תִּירָא כִּי-יַעֲשֶׂר אִישׁ כִּי-יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ: יח כִּי
לֹא בָמוֹתָו יִקַּח הַכֹּל לֹא-יֵרֵד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ: יט כִּי-נַפְשׁוֹ
בְּחַיָּיו יִבְרָךְ וַיִּוֹדֶךָ כִּי-תִיטִיב לָךְ: כ תָּבוֹא עַד-דֹּר אֲבוֹתָיו
עַד-נִצַּח לֹא יֵרְאוּ-אוֹר: כא אָדָם בִּיקָר וְלֹא יָבִין נִמְשָׁל
כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוֹ:

פרק נ

א מִזְמוֹר לְאַסָּף אֵל | אֱלֹהִים יְהוָה דִּבֶּר וַיִּקְרָא-אֶרֶץ
מִמִּזְרַח-שֶׁמֶשׁ עַד-מִבְּאוֹ: ב מִצִּיּוֹן מְכַלֵּל-יָפִי אֱלֹהִים

הוֹפִיעַ: ג יבֹא אֱלֹהֵינוּ וְאֶל־יַחֲרֹשׁ אִשׁ־לִפְנֵינוּ תֹאכַל
וּסְבִיבֵינוּ נִשְׁעָרָה מֵאֵד: ד יִקְרָא אֶל־הַשָּׁמַיִם מִעַל וְאֶל־
הָאָרֶץ לִדִּין עַמּוֹ: ה אֶסְפּוּ־לִי חֲסִידֵי כְרִיתִי בְרִיתִי עֲלֵי־
זִבַּח: ו וַיִּגִּדּוּ שָׁמַיִם צְדָקוֹ כִּי־אֱלֹהִים | שִׁפְט הוּא סֵלָה:
ז שִׁמְעָה עַמִּי | וַאֲדַבֶּרָה יִשְׂרָאֵל וְאֶעֱיֶדָה בָּךְ אֱלֹהִים
אֱלֹהֶיךָ אֲנֹכִי: ח לֹא עַל־זִבְחֶיךָ אוֹכִיחֶךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לִנְגֹדִי
תָמִיד: ט לֹא־אֶקַּח מִבֵּיתְךָ כָּר מִמִּכְלְאֹתֶיךָ עֲתוּדִים:
י כִּי־לִי כָל־חֵיתוֹ־יַעַר בְּהֵמוֹת בְּהַרֵּי־אֶלֶף: יא יִדְעֵתִי כָל־
עוֹף הָרִים וְזִיז שְׂדֵי עֲמָדִי: יב אִם־אֶרְעֵב לֹא־אֹמַר לָךְ כִּי
לִי תֵבֵל וּמִלֶּאֱהָ: יג הֲאוֹכַל בָּשָׂר אֲבִירִים וְדָם עֲתוּדִים
אֶשְׁתֶּה: יד זִבַּח לְאֱלֹהִים תֹּודָה וְשִׁלֹּם לְעֶלְיוֹן נְדָרֶיךָ:
טו וַיִּקְרָאֵנִי בַּיּוֹם צָרָה אֶחָלָצְךָ וּתְכַבֵּדֵנִי: טז וְלַרְשָׁע |
אֹמַר אֱלֹהִים מַה־לָּךְ לְסֹפֵר חֲקֵי וְהַשָּׂא בְרִיתִי עֲלֵי־כִיֶּיךָ:
יז וְאַתָּה שָׁנֵאתָ מוֹסֵר וַתִּשְׁלַךְ דְּבָרִי אַחֲרֶיךָ: יח אִם־רָאִיתָ
גִּבּוֹר וְהִתְרַץ עַמּוֹ וְעַם מְנַאֲפִים חִלְקָךָ: יט כִּיֶּיךָ שִׁלַּחְתָּ בִּרְעָה
וּלְשׁוֹנְךָ תַּצְמִיד מִרְמָה: כ תֵּשֵׁב בְּאַחֲרֶיךָ תִּדְבֹּר בֶּכֶן־אִמְרֶךָ

תִּתֶּנּוּ-דָפִי: כֹּא אֵלֶּה עֲשִׂיתָ | וְהִחַרְשִׁיתִי דְּמִיתָ הָיִיתָ אֱהִיָּה
כְּמוֹהָ אוֹכִיחַהּ וְאֶעְרָכָה לְעֵינֶיהָ: כִּבְּיִנוּ-נָא זֹאת שִׁכְחִי
אֵלֹהֶ פֶּן-אֶטְרֹף וְאִין מַצִּיל: כִּג זִבַּח תּוֹדָה יִכְבְּדֵנִי וְשִׁם
דְּרָךְ אֶרְאֶנּוּ בִישַׁע אֱלֹהִים:

פרק נא

א לַמִּנְצָח מִזְמוֹר לְדָוִד: ב בָּבוֹא-אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כַּאֲשֶׁר-
בָּא אֶל-בֵּת-שָׁבַע: ג חָנְנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדֶּךָ כָּרֹב רַחֲמֶיךָ
מִיַּחַד פִּשְׁעֵי: ד הָרְבָה הָרַב כְּבִסְנִי מַעֲוֹנִי וּמַחֲטָאתִי טַהֲרֵנִי:
ה כִּי-פִשְׁעֵי אָנִי אֲדַע וְחַטָּאתִי נִגְדִי תָמִיד: ו לָךְ לְבַדְּךָ |
חַטָּאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיהָ עֲשִׂיתִי לְמַעַן-תַּצְדִּק בְּדַבְּרֶךָ תִּזְכֶּה
בְּשִׁפְטֶךָ: ז הֵן-בָּעֻזִּי חוֹלָלְתִּי וּבַחֲטָא יַחַמֵּתֵנִי אָמִי: ח הֵן-
אָמַת חֲפִצָּת בִּטְחוֹת וּבִסָּתֶם חֲכָמָה תוֹדִיעֵנִי: ט תַּחֲטָאֵנִי

לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה (תהילים נ"א, י"ט)

פי' אם תפילתו נאמרת בהכנעה ושברון לב אז אפי' "אלוקים" - מדת הדין גם היא
"לא תבזה" לא תוכל להזיק לו.

בְּאֵזוֹב וְאַטָּהָר תִּכְבְּסֵנִי וּמִשָּׁלֵג אֲלַבִּין: י תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן
וְשִׁמְחָה תִּגְלֶנָּה עֲצָמוֹת דְּבִיתָ: יא הִסְתֵּר פָּנֶיךָ מִחֲטָאִי
וְכָל-עֲוֹנֹתַי מִיָּחָה: יב לֵב טָהוֹר בָּרָא-לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ
נָכוֹן חִדָּשׁ בְּקֶרְבִּי: יג אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ
אַל-תִּקַּח מִמֶּנִּי: יד הָשִׁיבָה לִּי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה
תִּסְמְכֵנִי: טו אֲלַמְּדָה פִּשְׁעִים דְּרָכֶיךָ וְחֲטָאִים אֵלֶיךָ
יָשׁוּבוּ: טז הֲצִילֵנִי מִדְּמִים | אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תִשׁוּעָתִי תִרְנֹן
לְשׁוֹנִי צִדְקָתְךָ: יז אֲדֹנָי שִׁפְתַּי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:
יח כִּי | לֹא-תַחֲפֹץ זִבַּח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה: יט זִבְחִי
אֱלֹהִים רוּחַ נְשִׁבָּרָה לֵב-נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה:
כ הִיטִיבָה בְּרָצוֹנְךָ אֶת-צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָּם: כא אֲזו
תַּחֲפֹץ זִבְחִי-צֶדֶק עֹלָה וְכָלִיל אֲזו יַעֲלוּ עַל-מִזְבִּיחְךָ פָּרִים:

פרק נב

א לִמְנַצֵּחַ מִשְׁכִּיל לְדָוִד: ב בְּבוֹא | הוֹאֵג הָאֲדָמִי וַיִּגַּד לְשָׂאוֹל
וַיֹּאמֶר לוֹ בֹּא דָוִד אֶל-בֵּית אַחִימֶלֶךְ: ג מֶה-תִּתְּהִלָּל בְּרָעָה

הַגִּבּוֹר חָסֵד אֵל כָּל־הַיּוֹם: ד הַנּוֹת תַּחֲשׁוּב לְשׁוֹנָה כְּתֹעַר
מִלְּפָשׁ עֲשֵׂה רַמְיָה: ה אֶהְבֶּתָּ רַע מִטּוֹב שְׁקָר | מַדְבֵּר צֶדֶק
סָלָה: ו אֶהְבֶּתָּ כָּל־דְּבָרֵי־בָלַע לְשׁוֹן מִרְמָה: ז גַּם־אֵל יִתְצָה
לְנֹצֵחַ יַחֲתֶה וַיִּסְחָה מֵאֵהֶל וְיִשְׂרָשֶׁה מֵאֶרֶץ חַיִּים סָלָה:
ח וַיִּרְאוּ צַדִּיקִים וַיִּירְאוּ וְעָלְיוּ יִשְׁחָקוּ: ט הִנֵּה הַגִּבּוֹר לֹא־
יִשִּׁים אֱלֹהִים מָעוֹז וַיִּבְטַח בָּרַב עָשְׂרוּ יַעֲזוּ בַּהֲנֹתוֹ: י וַאֲנִי
| כְּזִית רֹעֵנָן בְּבֵית אֱלֹהִים בְּטַחְתִּי בַּחֲסֵד אֱלֹהִים עוֹלָם
וָעֶד: יא אֲוֹדָה לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וַאֲקוּהָ שִׁמְךָ כִּי־טוֹב נִגִּיד
חֲסִידֶיךָ:

פרק נג

א לַמִּנְצָח עַל־מַחֲלַת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: ב אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ אֵין
אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ וְהִתְעִיבוּ עוֹל אֵין עֲשֵׂה־טוֹב: ג אֱלֹהִים
מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי אָדָם לִרְאוֹת הַיֵּשׁ מִשְׁכִּיל דֶּרֶשׁ
אֶת־אֱלֹהִים: ד בָּלוּ סָג יַחֲדוּ נֶאֱלָחוּ אֵין עֲשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם
אֶחָד: ה הֲלֹא יָדְעוּ פְעָלֵי אֹן אֲכִלֵי עֲמִי אָכְלוּ לָחֶם אֱלֹהִים

לֹא קָרְאוּ: ו שָׁם פָּחַדוּ-פַּחַד לֹא-הָיָה פָּחַד בִּי-אֱלֹהִים פֶּן
עֲצָמוֹת חֲנֹךְ הִבְשָׁתָה בִּי-אֱלֹהִים מֵאָסָם: ז מִי-יִתֵּן מִצִּיּוֹן
יִשְׁעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב אֱלֹהִים שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
יִשְׂרָאֵל:

פרק נד

א לַמִּנְצָח בְּנִגִּינָת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: ב בָּבוֹא הַזִּיפִּים וַיֹּאמְרוּ
לְשָׂאוֹל הֲלֹא-דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ: ג אֱלֹהִים בְּשִׁמְךָ
הוֹשִׁיעֵנִי וּבְגִבּוֹרֶתְךָ תְּדִינֵנִי: ד אֱלֹהִים שִׁמְעֵ תַפִּלָּתִי
הֲאֲזִינָה לְאֹמְרֵי-פִי: ה כִּי זָרִים | קָמוּ עָלַי וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ
נַפְשִׁי לֹא שָׁמוּ אֱלֹהִים לְנִגְדָם סָלָה: ו הִנֵּה אֱלֹהִים עֹזֵר
לִי אֲדֹנָי בְּסִמְכֵי נַפְשִׁי: ז יָשׁוּב יְשִׁיב הָרַע לְשׂוֹרְרֵי בְּאַמְתֶּךָ
הַצְמִיתֵם: ח בְּנִדְבָה אִזְבְּחָה-לָךְ אוֹדָה שִׁמְךָ יְהוָה כִּי-טוֹב:
ט כִּי מִכָּל-צָרָה הֲצִילָנִי וּבְאִיְבֵי רָאָתָה עֵינֵי:

פרק נה

א לַמִּנְצָח בְּנִגִּינַת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: ב הֲאִזְיִנָּה אֱלֹהִים תִּפְלְתִּי
וְאַל־תִּתַּעַלֶּם מִתַּחֲנָתִי: ג הִקְשִׁיבָה לִּי וַעֲנֵנִי אֲרִיד בְּשִׁיחִי
וְאֶהְיָמָה: ד מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי עֲקַת רָשָׁע כִּי־יִמִּיטוּ עָלַי
אָוֶן וּבִאֲפִי יִשְׁטְמוּנִי: ה לִבִּי יַחֲלִיל בְּקֶרְבִּי וְאִימּוֹת מָוֶת נָפְלוּ
עָלַי: ו יִרְאֶה וְרָעַד יָבֹא בִּי וְתַכֶּסֶּנִּי פִלְצוֹת: ז וְאָמַר מִי־יִתֵּן־
לִי אֲבֵר כִּי־נָה אָעוֹפָה וְאֶשְׁכָּנָה: ח הִנֵּה אֲרַחֵיק נֶדָד אֶלָּין
בַּמִּדְבָּר סָלָה: ט אֶחֱיִשָּׁה מִפֶּלֶט לִי מֵרוּחַ סָעָה מִסָּעַר:

פדה בשלום נפשי וכו' כי ברבים היו עמדי (תהילים נ"ה, י"ט)

יל"פ דהנה הצדיקים יש בכח עצמם להתנשא ולעלות מדרגא לדרגא אולם כדי
לנשאות ולרומם את ישראל צריכים הם את כח הרבים שמאמינים בהם ועי"ז
יכולים להשפיע להם כל טוב, וז"ש "פדה בשלום נפשי" פדה לשון יחיד והיינו
דכדי לפדות הצדיק מן היצה"ר ולעלות במסילה העולה בית קל סגי, ע"י "נפשי"
בלבד, מכח עצמו, אבל "כי ברבים" כדי להשפיע לרבים שיהיה לכלל ישראל כל
טוב צריך להיות "היו עמדי" שיתנו כח ויחזקו להצדיקים.

(נשא - ס"ב)

י בַּלַע אֲדֹנִי פֶלַג לְשׁוֹנָם כִּי־רָאִיתִי חָמָס וָרִיב בְּעִיר:
 יא יוֹמָם וְלַיְלָה יִסּוּבְּכָה עַל־חֹמֹתֶיהָ וְאָזֶן וְעֵמֶל בְּקִרְבָּה:
 יב הַזֹּזֹת בְּקִרְבָּה וְלֹא־יִמִּישׁ מִרְחֻבָּה תָּךְ וּמִרְמָה: יג כִּי
 לֹא־אוֹיֵב יַחְרִיפְנִי וְאִשָּׂא לֹא־מִשְׁנָאִי עָלַי הַגִּדִיל וְאֶסָּתֵר
 מִמֶּנּוּ: יד וְאַתָּה אֲנֹשׁ כְּעָרְכִי אֱלוֹפִי וּמִי־דַעִי: טו אֲשֶׁר־יַחְדּוּ
 נִמְתִּיק סוּד בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלָךְ בְּרָגֶשׁ: טז יִשְׁמְרוּת יִשְׂיֵא
 מָוֶת | עָלִימוּ יִרְדּוּ שְׂאוֹל חַיִּים כִּי־רַעוֹת בְּמִגְוָרָם בְּקִרְבָּם:
 יז אֲנִי אֶל־אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיְהִי וַיִּשְׁמַעַנִי: יח עָרַב וּבָקָר
 וְצִהְרִים אֲשִׁיחָה וְאַהֲמָה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי: יט פָּדָה בְּשָׁלוֹם
 נַפְשִׁי מִקֶּרֶב־לִי כִי־בְרָבִים הָיוּ עִמָּדִי: כ יִשְׁמַע | אֵל וַיַּעֲנֶם
 וַיֵּשֶׁב קָדָם סָלָה אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת לָמוֹ וְלֹא יֵרָאוּ אֱלֹהִים:

פדה בשלום נפשי וכו' כי ברבים היה עמדי (תהילים נ"ה)

ידוע דיש ב' בחינות בצדיקים, יש אשר הצדיק הוא צדיק לעצמו ועובד את ה' לבדו בהתבודדות, אך יש צדיקים אשר אינם יכולים אלא להיות יחד עם ישראל וע"כ נבראו כדי להעלות את כל בני"א אל מקור מחצבתם ולקשרן לשרשן העליון, וב' בחינות אלו מרומזים בפסוק "פדה בשלום נפשי" לשון יחיד זה הצדיק העובד לעצמו, ויש את הבחי' השניה והיא "כי ברבים היה עמדי" היינו ע"י כח הרבים.

כא שֶׁלַח יָדָיו בְּשִׁלְמֵי חֵלֶל בְּרִיתוֹ: כב חָלְקוּ | מִחֲמַאת פִּי
וַיִּקְרַב-לְבוֹ רַכּוּ דְבָרָיו מִשְׁמֶן וְהִמָּה פְתַחוֹת: כג הַשִּׁלָּךְ עַל-
יְהוָה | יִהְבֶּךָ וְהוּא יִכְלֹכְלָךְ לֹא-יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק:
כד וְאַתָּה אֱלֹהִים | תִּזְרְדֵם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרָמָה
לֹא-יִחָצוּ יְמֵיהֶם וְאֲנִי אֶבְטַח-בָּךְ:

פרק נו

א לְמִנְצֶיךָ עַל-יוֹנָת אֵלֶם רְחֻקִּים לְדָוִד מִכְתָּם בְּאַחֲזֵ אוֹתוֹ
בְּלִשְׁתִּים בְּגַת: ב חֲנִנִי אֱלֹהִים כִּי-שָׁאֲפֵנִי אֲנוּשׁ כָּל-הַיּוֹם
לֶחֶם יִלְחָצֵנִי: ג שָׁאֲפוּ שׁוֹרְרֵי כָּל-הַיּוֹם כִּי-רַבִּים לִחְמִים
לִי מְרוֹם: ד יוֹם אִירָא אֲנִי אֵלֶיךָ אֶבְטַח: ה בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל
דְּבָרוֹ בְּאֱלֹהִים בְּטַחְתִּי לֹא אִירָא מֶה-יַעֲשֶׂה בְּשׁוֹר לִי: ו כָּל-
הַיּוֹם דְּבָרֵי יַעֲצִבוּ עָלַי כָּל-מַחֲשַׁבְתָּם לָרַע: ז יִגְוְרוּ יִצְפִּינוּ
יִצְפוּנוּ הִמָּה עֵקֶבִי יִשְׁמְרוּ כֹּהֵן נִפְשִׁי: ח עַל-אֶזְוֹן
פִּלְט-לָמוֹ בְּאֶף עַמִּים | הִזְרַד אֱלֹהִים: ט נְדִי סַפְרָתָה אֶתָּה
שִׁימָה דְמַעְתִּי בְּנֹאדָךְ הֵלֵא בְּסַפְרָתְךָ: י אֲזִ | יִשׁוּבוּ אוֹיְבֵי

אַחֲזֹר בַּיּוֹם אֶקְרָא זֶה-יִדְעָתִי כִּי-אֱלֹהִים לִי: יֵא בֵּאלֹהִים
 אֶהְלֵל דָּבָר בִּיהוָה אֶהְלֵל דָּבָר: יב בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא
 אִירָא מִה-יַעֲשֶׂה אָדָם לִי: יג עָלִי אֱלֹהִים נִדְרִיךָ אֲשַׁלֵּם
 תּוֹדֹת לָךְ: יד כִּי הֵצַלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֵלֹא רַגְלִי מִדָּחִי
 לְהַתְהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים:

פרק נז

א לְמִנְצֶחַ אֶל-תַּשְׁחִית לְדָוִד מִכְתָּם בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי-שָׂאוֹל
 בַּמַּעֲרָה: ב חָנְנִי אֱלֹהִים | חָנְנִי כִּי בָךְ חָסָיָה נַפְשִׁי וּבָצִל-
 כְּנַפִּיךָ אֶחְסֶה עַד יַעֲבֹר הַזֹּזֹת: ג אֶקְרָא לֵאלֹהִים עֲלִיּוֹן
 לֹאֵל גֹּמֵר עָלַי: ד יִשְׁלַח מִשְׁמַיִם | וַיּוֹשִׁיעֵנִי חֲרָף שְׂאֵפִי
 סָלָה יִשְׁלַח אֱלֹהִים חֲסִדּוֹ וְאַמָּתּוֹ: ה נַפְשִׁי | בְּתוֹךְ לְבָאֵם
 אֲשַׁכְּבָה לְהָטִים בְּנֵי-אָדָם שִׁנְיָהֶם חֲנִית וְחֲצִים וּלְשׁוֹנָם
 חָרֵב חֲדָה: ו רֹמָה עַל-הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל-הָאָרֶץ
 כְּבוֹדָךְ: ז רָשֶׁת | הִכִּינוּ לַפַּעַמִּי כַּפֶּף נַפְשִׁי פָרוּ לִפְנֵי שִׁיחָה
 נָפְלוּ בְּתוֹכָהּ סָלָה: ח נָכוֹן לְבִי אֱלֹהִים נָכוֹן לְבִי אֲשִׁירָה

וַאֲמַרְהָ: ט עֹרָה כְּבוֹדִי עֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר אֶעֱרָה שְׁחָר:
 י אֹדֶךָ בְּעַמִּים | אֲדֹנִי אֲמַרְךָ בַּל-אֲמִים: יא כִּי-גָדַל עַד-
 שָׁמַיִם חֲסִדֶּךָ וְעַד-שְׁחָקִים אֲמַתְךָ: יב רוּמָה עַל-שָׁמַיִם
 אֱלֹהִים עַל כָּל-הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ:

פרק נח

א לַמִּנְצָח אֶל-תְּשִׁיחַת לְדָוִד מִכָּתָם: ב הָאֱמָנָם אֱלֹם צֶדֶק
 תִּדְבְּרוּן מִיִּשְׂרָאֵל תִּשְׁפֹּטוּ בְּנֵי אָדָם: ג אֶף-בְּלֵב עוֹלֹת
 תִּפְעֲלוּן בָּאָרֶץ חֲמֹס יְדֵיכֶם תִּפְלִסוּן: ד זֶרֶן רִשְׁעִים מִרְחָם
 תָּעוּ מִבֶּטֶן דְּבָרִי כָזָב: ה חֲמַת-לָמוֹ כְּדָמוֹת חֲמַת-נָחַשׁ
 כְּמוֹ-פֶתֶן חָרַשׁ יֵאָטֵם אָזְנוֹ: ו אֲשֶׁר לֹא-יִשְׁמַע לְקוֹל
 מַלְחָשִׁים חוֹבֵר חֲבָרִים מִחֶפֶם: ז אֱלֹהִים הָרֹם-שְׁנִימוֹ

אך פרי לצדיק אך יש אלוקים וכו' (תהילים נ"ח)

פרי רומז לפירות מתוקין וכל הבלי עוה"ז והצטרבותיו, והצדיקים כאשר צריכים לבוא ולהתעסק בדברי גשמיות ועוה"ז, נשבר לבבם בקרבם ומתמעט, שע"י זה אין יכולים לעבוד ה' בדבעי בלא מניעות, וז"ש "אך" לשון מיעוט ר"ל שהצדיק ממעט ומחסר מעצמו תמיד על ש"פרי לצדיק" שצריך להשתמש בדברי העוה"ז.

בְּפִימוֹ מִלְתָּעוֹת כְּפִירִים נִתֵּן | יְהוָה: ח יִמָּאֶסוּ כְּמוֹ-
מִים יִתְהַלְכוּ-לָמוֹ יֶדְרֵךְ חָצוּ חָצוּ כְּמוֹ יִתְמַלְלוּ: ט כְּמוֹ
שִׁבְלוֹל תָּמָס יִהְיֶה גִפְלֵ אִשָּׁת בַּל-חֲזוֹ שָׁמֶשׁ: י בְּטָרָם
יִבִּינוּ סִירְתֵיכֶם אֲטָד כְּמוֹ-חַי כְּמוֹ-חֲרוֹן יִשְׁעָרָנוּ: יא יִשְׁמַח
צָדִיק כִּי-חָזָה נָקָם פְּעָמָיו יֶרְחֵץ בַּדָּם הָרָשָׁע: יב וַיֹּאמֶר
אָדָם אֶךְ-פָּרִי לַצָּדִיק אֶךְ יִשְׁ-אֱלֹהִים שֹׁפְטִים בְּאֶרֶץ:

פרק נט

א לִמְנַצֵּחַ אֶל-תַּשְׁחַת לְדָוִד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח שְׁאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הֲצִילָנִי מֵאִיְבֵי | אֱלֹהֵי מִמְתְּקוֹמִי
תִּשְׁגָּבֵנִי: ג הֲצִילָנִי מִפְּעָלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי:
ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-

ואני אשיר עזך וארנן לבוקר חסדך (תהילים נ"ט)

עזך הוא לשון גבורה, רומז לדינים, ור"ל דכאשר שר האדם ומשבח לבוראו אפי' כאשר הוא בחי' "עזך" בחי' גבורה, עי"ז זוכה לרחמים וחסדים נגלים "וארנן לבוקר

חסדך".

(פסח - ס"ב)

חַטָּאתִי יְהוָה: ה בְּלִי-עֹון יְרוּצֹון וַיְכַוְּנֵנוּ עֹנֶה לְקַרְאתִי
וְרֵאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים | צָבֹאות אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקְיָצָה
לְפָקֶד כָּל-הַגּוֹיִם אֶל-תַּחַן כָּל-בְּגָדֵי אָוֶן סָלָה: ז וַיָּשׁוּבוּ
לָעָרֹב יִהְיוּ כַּכֵּל וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | י בִּיעֹון בְּפִיהֶם
חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שִׁמֵּעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק-
לָמוֹ תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עָזֹא אֵלֶיךָ אֲשַׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים
מִשְׁגָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֶסֶדוֹ חֶסֶדִי יִקְדָּמֵנִי אֱלֹהִים יֵרֵאֵנִי בְּשִׁרְרִי:
יב אֶל-תִּהְרָגִם | פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עַמִּי הַנִּיעֵמוֹ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ
מִגִּנְנוֹ אֲדָנִי: יג חַטָּאת פִּימוֹ דְּבַר-שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם
וּמֵאָלָה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחִמָּה כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ וַיִּדְעוּ
כִּי-אֱלֹהִים מִשַּׁל בִּיעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה: טו וַיָּשׁוּבוּ
לָעָרֹב יִהְיוּ כַּכֵּל וַיִּסּוּבּוּ עִיר: טז הִמָּה יָנוּעוֹן יִנִּיעוֹן לְאָכֹל
אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלִּינוּ: יז וְאֲנִי | אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאֶרְגֵּן לְבָקָר
חֶסֶדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֵלֶיךָ
אֲזַמְרָה כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֶסֶדִי:

פרק ס

א לַמִּנְצָח עַל־שׁוֹשַׁן עֲדוֹת מִכְתָּם לְדָוִד לְלַמֵּד: ב בְּהִצּוֹתוֹ
 | אֶת אֲרָם נִהְרִים וְאֶת־אֲרָם צוּבָה וַיָּשָׁב יוֹאָב וַיָּךְ אֶת־
 אֲדֹם בְּגִיא־מֶלֶח שְׁנַיִם עָשָׂר אָלֶף: ג אֱלֹהִים זִנְחָתָנוּ
 פִּרְצָתָנוּ אֲנַפְתָּ תִּשׁוּבָב לָנוּ: ד הִרְעַשְׁתָּה אֶרֶץ פְּצַמְתָּה
 רָפָה שְׁבָרִיָּה כִי־מָטָה: ה הִרְאִיתָה עֲמֹךְ קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ
 יַיִן תִּרְעַלָּה: ו נָתַתָּה לִירָאִיָּךְ גַּם לְהִתְנוּסָם מִפָּנֵי קִשְׁט
 סָלָה: ז לִמְעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וַעֲנֵנוּ וַעֲנֵנִי:
 ח אֱלֹהִים | דָּבָר בְּקֹדֶשׁוֹ אָעֲלֶזָּה אַחֲלָקָה שָׁכֵם וַעֲמֹק
 סִכּוֹת אֲמַדֵּד: ט לִי גִלְעָד | וְלִי מִנְשָׁה וְאֶפְרַיִם מְעוֹז רִאשִׁי
 יְהוּדָה מְחַקְקִי: י מוֹאָב | סִיר־רַחֲצִי עַל־אֲדֹם אֲשַׁלֶּיךָ נַעֲלִי
 עָלַי פְּלִשְׁתִּי הִתְרַעְעִי: יא מִי יִבְלִנִי עִיר מְצוֹר מִי נַחֲנִי עַד־
 אֲדֹם: יב הֲלֹא־אַתָּה אֱלֹהִים זִנְחָתָנוּ וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִים
 בְּצַבָּאוֹתֵינוּ: יג הֲבֵה־לָנוּ עֲזָרַת מִצָּר וְשׂוֹא תִשׁוּעַת אָדָם:
 יד בָּאֱלֹהִים נַעֲשֶׂה־חֵיל וְהוּא יְבוֹס צָרֵינוּ:

פרק סא

א לַמְנִצֵּחַ עַל־נְגִינַת לְדָוִד: ב שִׁמְעָה אֱלֹהִים רְנָתִי הִקְשִׁיבָה
תִּפְלְתִּי: ג מִקְצֵה הָאָרֶץ | אֵלֶיךָ אֶקְרָא בַּעֲטֹף לְבִי בְּצוּר־
יְרוּם מִמְּנֵי תַנְחֵנִי: ד כִּי־הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגִּדְל־עֵז מִפְּנֵי
אוֹיֵב: ה אֲגוּרָה בְּאֶהְלֶךְ עוֹלָמִים אַחֲסֶה בְּסֶתֶר כְּנָפַיִךְ
סִלָּה: ו כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים שָׁמַעְתָּ לְנַדְרֵי נְתַתָּ יְרֵשֶׁת יִרְאִי
שִׁמְךָ: ז יָמִים עַל־יָמֵי־מֶלֶךְ תוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ־דֹר וָדֹר:
ח יֵשֶׁב עוֹלָם לְפָנֶי אֱלֹהִים חֶסֶד וְאַמֶּת מִן יִנְצְרֶהוּ: ט כֵּן
אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ לָעֶד לְשִׁלְמֵי נְדָרֵי יוֹם | יוֹם:

פרק סב

א לַמְנִצֵּחַ עַל־יְדוּתוֹן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֵךְ אֵל־אֱלֹהִים דּוֹמִיָּה
נִפְשֵׁי מִמְּנוֹ יִשׁוּעָתִי: ג אֵךְ־הוּא צוּרִי וַיִּשׁוּעָתִי מִשְׁגִּבִּי לֹא־
אֶמוּט רָבָה: ד עַד־אַנָּה | תִּהְיוּתָתוּ עַל־אִישׁ תִּרְצָחוּ כְּלָכֶם
כְּקִיר נָטוּי גָּדֵר הִדְחוּיָה: ה אֵךְ מִשְׁאֵתוֹ | יַעֲצוּ לַהֲדִיחַ יָרְצוּ
כָּזָב בְּפִיו יִבְרָכוּ וּבִקְרָבָם יִקְלְלוּ־סִלָּה: ו אֵךְ לֵאלֹהִים דּוֹמִי

נִפְשִׁי כִּי־מִמֶּנּוּ תִקְנֹתַי: ז אֲך־הוּא צוּרִי וַיִּשְׁעֵתִי מִשְׁגָּבִי
 לֹא אָמוּט: ח עַל־אֱלֹהִים יִשְׁעִי וּכְבוֹדִי צוּר־עָזִי מִחֲסִי
 בָּאֱלֹהִים: ט בָּטַחוּ בּוֹ בְּכָל־עֵת | עָם שָׁכְנוּ לְפָנָיו לְבַבְכֶּם
 אֱלֹהִים מַחֲסֶה־לָּנוּ סֵלָה: י אֲך־הֶבֶל בְּגִי־אָדָם כָּזָב בְּגִי אִישׁ
 בְּמֵאזְנָיִם לַעֲלֹזֹת הֵמָּה מִהֶבֶל יָחַד: יא אֶל־תִּבְטְחוּ בַעֲשָׁק
 וּבְגִזְלֵל אֶל־תִּהְבְּלוּ חֵיל | כִּי יָנוּב אֶל־תְּשִׁיתוּ לֵב: יב אַחַת
 | דְּבַר אֱלֹהִים שְׁתִּים־זוֹ שָׁמַעְתִּי כִּי עֲזָ לְאֱלֹהִים: יג וּלְךָ־
 אֲדָנִי חֶסֶד כִּי־אַתָּה תִּשְׁלַם לְאִישׁ כַּמַּעֲשֵׂהוּ:

פרק סג

א מִזְמוֹר לְדָוִד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה: ב אֱלֹהִים | אֵלִי
 אַתָּה אֲשַׁחֲרְךָ צִמְאָה לָךְ | נִפְשִׁי כָמָה לָךְ בְּשָׂרִי בְּאַרְצִי־
 צָיָה וְעֵינֶיךָ בְּלִי־מַיִם: ג כֵּן בִּקְדָּשׁ חֲזִיתֶיךָ לִרְאוֹת עֵזְךָ

אלוקים אלי אתה אשחרך וגו' (תהילים ס"ג)

היינו דאפי' אשר מדת הדין בחי' "אלוקים" שולט בעולם, עכ"ז "אלי אתה"
 "ואשחרך" אצפה תמיד כי יעלה השחר ותאיר כאור יום חשכת לילה.
 (הושע"ר - ס"ב)

וּכְבוֹדָהּ: ד כִּי־טוֹב חֶסֶדְךָ מִחַיִּים שִׁפְתַּי יִשְׁבְּחוּנֶךָ: ה כֵּן
 אֲבָרְכֶךָ בְּחַיֵּי בִשְׁמֶךָ אֲשָׂא כַפִּי: ו כִּמּוֹ חֶלֶב וְדָשֵׁן תִּשְׂבַּע
 נַפְשִׁי וְשִׁפְתַּי רִנָּנוֹת יְהִלֶּל־פִּי: ז אִם־זְכַּרְתִּיךָ עַל־יְצוּעֵי
 בְּאַשְׁמְרוֹת אֶהְגֶּה־בָּךְ: ח כִּי־הָיִיתָ עֲזָרְתָה לִּי וּבָצַל כְּנָפֶיךָ
 אֶרְנֹן: ט דְּבָקָה נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תִמְכָּה יְמִינֶךָ: י וְהִמָּה
 לְשׁוֹאָה יִבְקָשׁוּ נַפְשִׁי יִבְאוּ בַתְּחִתִּיּוֹת הָאָרֶץ: יא יִגְיְרוּהוּ
 עַל־יְדֵי־חָרֵב מְנַת שְׁעָלִים יִהְיוּ: יב וְהִמָּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים
 יִתְהַלֵּל כָּל־הַנְּשַׁבֵּעַ בּוֹ כִּי יִסָּכֵר פִּי דוֹבְרֵי־שָׁקֶר:

פרק סד

א לַמְּנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב שִׁמְעֵ אֱלֹהִים קוֹלִי בְּשִׁיחִי
 מִפֶּחַד אוֹיֵב תִּצַּר חַיִּי: ג תִּסְתִּירֵנִי מִסּוּד מִרְעִים מִרְגֻשֵׁת
 פִּעְלֵי אָוֶן: ד אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כַחֲרֵב לְשׁוֹנֵם דָּרְכוּ חֲצֹם דָּבָר מָר:
 ה לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים תָּם פֶּתְאִם יָרְהוּ וְלֹא יִירָאוּ: ו יַחֲזִקוּ־
 לָמוֹ | דָּבָר רָע יִסְפְּרוּ לְטִמּוֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה־
 לָמוֹ: ז יַחֲפֹשׁוּ עוֹלֹת תִּמְנֶנּוּ חֶפֶשׁ מִחֶפֶשׁ וְקָרַב אִישׁ וְלֵב

עֲמִק׃ ח וַיֵּרָם אֱלֹהִים חַץ פְּתָאוֹם הָיוּ מִכּוֹתָם׃ ט וַיִּכְשִׁילֵהוּ
עָלִימוֹ לְשׁוֹנָם יִתְנוּדְדוּ כָּל־רֹאֵה בָם׃ י וַיִּירָאוּ כָּל־אָדָם
וַיִּגִּידוּ פֶּעַל אֱלֹהִים וּמַעֲשֵׂהוּ הַשְּׂכִילוֹ׃ יא יִשְׁמַח צַדִּיק
בִּיהוָה וַחֲסָה בּוֹ וַיִּתְהַלֵּל כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

פרק סה

א לַמִּנְצָח מִזְמוֹר לְדָוִד שִׁיר׃ ב לָךְ דְּמִיָּה תִּהְיֶה אֱלֹהִים
בְּצִיּוֹן וּלָךְ יִשְׁלַם גִּידֹר׃ ג שִׁמְעַתְּכָה עֲדִיךָ כָּל־בָּשָׂר יִבְאוּ׃
ד דְּבָרֵי עֲזֹנֹת גָּבְרוּ מִנִּי פִּשְׁעֵינוּ אַתָּה תִּכְפָּרם׃ ה אֲשִׁירִי
| תִּבְחָר וּתִקָּרֵב יִשְׁכֵּן חֲצִירֶיךָ נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ
הֵיכָלְךָ׃ ו נִזְרָאוֹת | בְּצֶדֶק תַּעֲנִנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ מִבְּטָח כָּל־
קִצְוֵי־אֶרֶץ וַיֵּם רַחֲקִים׃ ז מִכֵּין הָרִים בְּכַחוֹ נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה׃
ח מִשְׁבִּיחַ | שְׁאוֹן יָמִים שְׁאוֹן גְּלִיָּהֶם וַהֲמוֹן לְאֻמִּים׃
ט וַיִּירָאוּ | יִשְׁבִּי קִצּוֹת מֵאוֹתֶיךָ מוֹצְאֵי־בָקָר וָעֶרֶב תִּרְנִין׃
י פִּקְדֹת הָאָרֶץ | וַתִּשְׁקָקָה רַבַּת תַּעֲשִׁרְנָה פֶּלֶג אֱלֹהִים
מִלֵּא מֵיִם תִּכֵּין דָּגָנָם כִּי־בֵן תִּכְיֶנָּה׃ יא תִּלְמִיָּה רִוְיָה נִחַת

גְּדוּדֶיהָ בְּרִיבִים תִּמְגַּגְנָה צִמְחָה תִּבְרֶךְ: יב עֲטַרְתָּ שִׁנַּת
טוֹבֶתְךָ וּמַעֲגָלֶיהָ יִרְעֶפוּן דָּשָׁן: יג יִרְעֶפוּ נְאוֹת מִדָּבָר וְגִיל
גְּבָעוֹת תַּחְגֹּרְנָה: יד לִבָּשׁוּ כָרִים | הֲצֵאן וְעִמָּקִים יַעֲטֹפוּ-
בָּר יִתְרוֹעְעוּ אֶף-יִשִּׁירוּ:

פרק סו

א לַמִּנְצָח שִׁיר מִזְמוֹר הָרִיעוּ לֵאלֹהִים כָּל-הָאָרֶץ: ב זִמְרוּ
כְּבוֹד-שִׁמּוֹ שִׁימוּ כְבוֹד תְּהִלָּתוֹ: ג אִמְרוּ לֵאלֹהִים מַה-נּוֹרָא
מַעֲשֵׂיהָ בְּרֹב עֲזָהּ יִכַּחֲשׁוּ-לָהּ אִיְבֵיהָ: ד כָּל-הָאָרֶץ | יִשְׁתַּחֲווּ
לָהּ וַיִּזְמְרוּ-לָהּ וַיִּזְמְרוּ שִׁמְךָ סִלָּה: ה לִכּוּ וִירְאוּ מִפְּעֻלוֹת
אֱלֹהִים נּוֹרָא עֲלִילָה עַל-בְּנֵי אָדָם: ו הִפֵּךְ יָם | לִיבִשָּׁה
בִּנְהָר יַעֲבְרוּ בָרָגֶל שָׁם נִשְׁמָחָה-בּוֹ: ז מִשָּׁל בְּגִבּוֹרָתוֹ |
עוֹלָם עֵינָיו בַּגּוֹיִם תִּצְפִּינָה הַסּוֹדָרִים | אֶל-יָרִימוּ יְרוֹמוּ

ברוך אלוקים אשר לא הסיר תפילתו וחסדו מאתי (תהילים ס"ו)

ר"ל דברוך הוא אשר לא הסיר תפילתי ולא מנע מתפילתינו לעלות, והדבר הזה, הוא "חסדו מאתי" מאת השי"ת שכשיש מידת הדין מתנוחה וזהו רומז "אלוקים", אפשר להתפלל ולזעוק.

לְמוֹ סֶלָה: ח בָּרְכוּ עַמִּים | אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁמִיעוּ קוֹל תְּהִלָּתוֹ:
ט הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא־נָתַן לְמוֹט רַגְלֵנוּ: י כִּי־בַחֲנֻתָּנוּ
אֱלֹהִים צִרְפָּתָנוּ כְּצֶרֶף־כֶּסֶף: יא הִבֵּאתָנוּ בַּמִּצּוּדָה שִׁמְתָּ
מוֹעֶקֶה בְּמַתְּנֵינוּ: יב הִרְפַּבְתָּ אֲנוֹשׁ לְרֹאשֵׁנוּ בְּאֵשׁ
וּבַמַּיִם וַתּוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ: יג אָבוֹא בֵּיתְךָ בְּעוֹלוֹת אֲשִׁלֵּם
לְךָ נְדָרַי: יד אֲשֶׁר־פָּצוּ שִׁפְתֵי וְדָבַר־פִּי בַצַּר־לִי: טו עֲלוֹת
מִחִים אֶעֱלֶה־לְךָ עִם־קִטְרֹת אֵילִים אֶעֱשֶׂה בָקָר עִם־
עֲתוּדִים סֶלָה: טז לָכוּ שִׁמְעוּ וַאֲסַפְּרָה כָּל־יְרֵאֵי אֱלֹהִים
אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשִׁי: יז אֵלָיו פִּי־קָרָאתִי וְרוּמָם תַּחַת לְשׁוֹנִי:
יח אָזֹן אִם־רָאִיתִי בְּלִבִּי לֹא יִשְׁמַע | אֲדַנִּי: יט אֲכֹן שָׁמַע
אֱלֹהִים הִקְשִׁיב בְּקוֹל תְּפִלָּתִי: כ בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־

אלוקים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה (תהילים ס"ז)

האלשיך הק' פי' הפסוק אלוקים יחננו ויברכנו שכאשר מידת הדין בחי' אלוקים מסכימה למדת הרחמים אז יאר פניו אתנו סלה וודאי תבוא על האדם רוב טובה וחסד ונראה לפרש באופן אחר קצת "אלוקים" אם יש לו לאדם קודם יסורין ועגמ"נ עי"ז אח"כ יהיה יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה שכאשר תחילה יש דין סימן הוא שאח"כ תבוא ישועה שיהיה לה קיום לעולם.

הסיר תפלתו וחסדו מאתו:

פרק סז

א לִמְנִצָּח בְּנִגִּינַת מִזְמוֹר שִׁיר: ב אֱלֹהִים יַחֲנֵנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְיָ אֵר
פָּנֵינוּ אֶתְּנוּ סֶלָה: ג לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכָךָ בְּכָל-גּוֹיִם יִשְׁוַעְתָּךְ:
ד יוֹדוּךָ עַמִּים | אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: ה יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ
לְאֵמִים כִּי-תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשׁוֹר וּלְאֵמִים | בְּאֶרֶץ תִּנְחָם
סֶלָה: ו יוֹדוּךָ עַמִּים | אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: ז אֶרֶץ נִתְּנָה
יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: ח יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וַיִּירָאוּ
אֹתוֹ כָּל-אֲפִסֵּי-אֶרֶץ:

אלוקים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה (תהילים ס"ז)

כאשר אדם, בברכה שנתברך בשפע קודש משתמש בבחי' אלוקים בבחי' צמצום רק כדי צורך גופו לעבודת השי"ת, אזי "יאר פניו אתנו סלה" השפע יבוא בקלות בלא שום קטרוגים ומניעות, כיון שאינו לוקח את חלקו של עשו שהוא עוה"ז רק הוה מחלק עוה"ב כיון שצריך זה לקיום גופו כדי לעסוק בתורה, ובזה אפשר לפרש גם מאחז"ל (ב"מ מב.) אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין, היינו בכזה שפע שאין נראה לו שיש שפע רק הוה סמוי מן העין דהיינו בצמצום ולא ברחבות, ממילא אין המשטיין יכול לקטרג ולהשטיין וע"כ שורה הברכה בזה.

פרק סח

א לַמִּנְצָח לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר: ב יְקוֹם אֱלֹהִים יְפוּצוֹ אוֹיְבָיו
וַיָּנוֹסוּ מִשְׁנֵאָיו מִפָּנָיו: ג כָּהֲנֶהָף עָשָׂן תִּנְהָף כְּהִמָּם דּוֹנֵג
מִפָּנֵי-אֵשׁ יֹאבְדוּ רָשָׁעִים מִפָּנֵי אֱלֹהִים: ד וְצַדִּיקִים
יִשְׂמְחוּ יַעֲלֻצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים וַיִּשְׁיִשׁוּ בְשִׂמְחָה: ה שִׁירוּ
| לְאֱלֹהִים זָמְרוּ שְׂמוֹ סִלּוּ לָרֶכֶב בַּעֲרֹבוֹת בָּיָה שְׂמוֹ
וְעִלְזוּ לִפְנָיו: ו אָבִי יִתּוּמִים וְדִין אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן
קָדְשׁ: ז אֱלֹהִים | מוֹשִׁיב יְחִידִים | בֵּיתָה מוֹצִיא אֲסִירִים
בְּכוֹשְׁרוֹת אֶד-סוֹרְרִים שְׁכֵנוֹ צְחִיחָה: ח אֱלֹהִים בְּצִאתָךְ
לִפְנֵי עַמֶּךָ בְּצִעְדֶּךָ בִּישִׁימוֹן סָלָה: ט אֶרֶץ רָעָשָׁה | אֶף-
שָׁמַיִם נָטְפוּ מִפָּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינֵי מִפָּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי

וצדיקים ישמחו ויעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה (תהילים ס"ח)

שלמות העבודה היא לעשות כל מעשיו לש"ש לגרום נחת רוח לעילא על שאמר ונעשה רצונו, וע"כ צדיקים שכל מעשיהם מתוך אהבתו ית"ש הם "ישמחו ויעלצו לפני אלוקים" בשעת מעשה המצוה ואף לאחריו עדיין "וישישו בשמחה" ומקבלים הם תענוג ושמחה על אשר זכו לעורר שמחה לפניו יתברך.
(משפטים נ"ח)

יִשְׂרָאֵל: יִגְשָׁם נְדָבוֹת תְּנִיף אֱלֹהִים נַחֲלָתְךָ וְנִלְאָה אֶתְּךָ
כּוֹנֵנָתְךָ: יֵא חֵיתְךָ יִשְׁבוּ-בָּה תִכִּין בְּטוֹבָתְךָ לְעֲנִי אֱלֹהִים:
יב אֲדָנִי יִתֵּן-אִמָּר הַמְבִשְׁרוֹת צָבָא רָב: יג מַלְכִי צְבָאוֹת
יְדֹדוֹן יְדֹדוֹן וְנֹת בֵּית תְּחִלָּק שָׁלָל: יד אִם-תִּשְׁכַּבּוֹן בֵּין
שְׁפָתַיִם כְּנָפֵי יוֹנָה נֶחֱפָה בַּכֶּסֶף וְאַבְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרֶק חֲרוּץ:
טו בְּפֶרֶשׁ שִׁדֵּי מְלָכִים בָּה תִשְׁלַג בְּצִלְמוֹן: טז הֶרֶץ-אֱלֹהִים
הֶרֶץ-בָּשׂוֹן הֶרֶץ-גְּבִנָּיִם הֶרֶץ-בָּשׂוֹן: יז לָמָּה | תִּרְצְדוֹן הָרִים
גְּבִנָּיִם הָהָר חֲמֵד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ אֶף-יִהְיֶה יִשְׁכֵּן לְנֶצַח:
יח רָכַב אֱלֹהִים רִבְתִּים אֲלֵפֵי שִׁנְאָן אֲדָנִי בָּם סִינִי בִקְדָּשׁ:
יט עֲלִיתָ לַמָּרוֹם | שְׁבִיתָ שְׁבִי לְקַחַת מִתְּנוֹת בְּאָדָם וְאַף
סוֹדֵרִים לְשִׁכֵּן | יָה אֱלֹהִים: כ בָּרוּךְ אֲדָנִי יוֹם | יוֹם יַעֲמָס-
לָנוּ הָאֵל יִשׁוּעֵתָנוּ סָלָה: כא הָאֵל | לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת
וְלִיהוָה אֲדָנִי לַמָּוֶת תּוֹצְאוֹת: כב אֶךְ-אֱלֹהִים יִמְחֵץ רֹאשׁ

והוא רחום יכפר עון (תהילים ס"ח)

פי' אמת דהקב"ה הוא רחום וחנון וארך אפים, אולם צריך מקודם להיות "יכפר עון" שיעשה האדם תשובה ואז ראוי לעזרתו ית'.

(פסח - ס"ב)

אֵיבֵיו קִדְקֹד שִׁעָר מִתְהַלֵּךְ בְּאַשְׁמִיו: כג אָמַר אֲדֹנָי מִבְּשׁוֹן
אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְצָלוֹת יָם: כד לְמַעַן | תִּמְחֹץ רִגְלֶךָ בְּדָם
לְשׁוֹן כְּלָבֶיךָ מֵאוֹיְבִים מִנֶּהוּ: כה רָאוּ הַלִּיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים
הַלִּיכוֹת אֵלַי מִלְכִּי בַקֶּדֶשׁ: כו קִדְמוֹ שָׂרִים אַחֵר נִגְנִים
בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת: כז בְּמִקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים יְהוָה
מִמְקוֹר יִשְׂרָאֵל: כח שָׁם בְּנִימָן | צָעִיר רֹדֵם שָׂרֵי יְהוּדָה
רִגְמָתָם שָׂרֵי זָבְלוֹן שָׂרֵי נַפְתָּלִי: כט צֹנָה אֱלֹהֶיךָ עֲנֶךָ עֲוֹנָה
אֱלֹהִים זוֹ פַּעֲלָתָ לָנוּ: ל מִהִיכָלְךָ עַל-יְרוּשָׁלַם לָךְ יוֹבִילוּ
מִלְכִּים שִׂי: לא גָּעַר חֵית קִנְיָה עֲדַת אַבְיָרִים | בְּעִגְלֵי עַמִּים
מִתַּרְפֶּס בְּרִצִּי-כֶסֶף בַּיָּד עַמִּים קְרָבוֹת יַחֲפָצוּ: לב יֵאָתִיו
חֲשִׁמְנִים מִנִּי מִצָּרִים כּוֹשׁ תַּרְיֵץ יָדָיו לְאֱלֹהִים: לג מִמְלָכוֹת
הָאָרֶץ שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זַמְרוּ אֲדֹנָי סָלָה: לד לָרֶכֶב בְּשָׁמַי
שָׁמַי-קָדָם הֵן-יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז: לה תִּנּוּ עֹז לְאֱלֹהִים עַל-
יִשְׂרָאֵל גִּבּוֹתָיו וְעֹזוֹ בְּשִׁחָקִים: לו נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְקָדְשֶׁיךָ
אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נִתֵּן | עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

פרק סט

א לַמִּנְצָחַ עַל־שׁוֹשְׁנִים לְדָוִד: ב הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהִים כִּי בָאוּ
 מֵיִם עַד־נֶפֶשׁ: ג טָבַעְתִּי בִּיּוֹן מִצִּוְלָה וְאִין מַעֲמָד בָּאתִי
 בַּמַּעֲמָקִי־מַיִם וְשִׁבַּלְתָּ שְׁטַפְתָּנִי: ד יִגַּעְתִּי בְקָרְאִי נַחַר
 גְּרוֹנִי כָלוּ עֵינַי מִיַּחַל לְאֱלֹהִי: ה רַבּוֹ | מִשְׁעָרוֹת רֹאשִׁי
 שִׁנְאִי חָנָם עָצְמוֹ מִצְמִיתִי אִיבִי שֶׁקֶר אֲשֶׁר לֹא־גִזַּלְתִּי
 אֲזִי אָשִׁיב: ו אֱלֹהִים אַתָּה יֹדַעְתָּ לְאוֹלָתִי וְאַשְׁמוֹתִי מִמָּדָה
 לֹא־נִכְחָדוּ: ז אֶל־יְבוֹשׁוּ בִי | קוֹיָה אֲדָנִי יְהוָה צְבָאוֹת אֶל־
 יִכְלְמוּ בִי מִבִּקְשֵׁיךָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ח כִּי־עָלִיךָ נִשְׁאָתִי
 חֲרָפָה כְּסֻתָּה כְּלָמָה פָּנִי: ט מוֹזַר הָיִיתִי לְאָחִי וְנִכְרִי לְבָנִי
 אִמִּי: י כִּי־קִנְאָתְךָ בֵּיתְךָ אֶכְלָתָנִי וְחֲרָפוֹת חוֹרְפֶיךָ נָפְלוּ

אלוקי אתה ידעת לאוולתי ואשמותי ממך לא נכחדו וגו' (תהילים ס"ט)

אמר דוד המלך ע"ה רבש"ע "אתה ידעת לאוולתי" מה שהכעסתי לפניך "ואשמותי ממך לא נכחדו", אמנם עכ"ז אל תעזבני כיון שמלך אני ואם תניחני כמצבי מה יאמרו שאר בני"א שאינם יודעים חטאותי ויחשבו כי הקב"ה עביד דין ללא דיין ויתרחקו מעבודתך, וע"כ בעבור ש"לא יבושו בי קווים ה'" תושיעני מצרותי ואז "לא יכלמו בי מבקשיך אלוקי ישראל".

(סוכות נ"ח)

עָלִי: יֵאָבֶכֶה בַּצֹּם נַפְשִׁי וַתְּהִי לַחֲרָפוֹת לִי: יב וַאֲתָנָה
 לְבוֹשִׁי שָׂק וְאָהִי לָהֶם לְמַשָּׁל: יג יִשְׁיחוּ בִי יֹשְׁבֵי שָׁעַר
 וּנְגִינֹת שׁוֹתֵי שֵׁכָר: יד וְאַנִּי תִפְלָתִי-לָךְ | יְהוָה עֵת רָצוֹן
 אֱלֹהִים בָּרֶב-חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ: טו הֲצִילֵנִי מִטֵּיט
 וְאֶל-אֶטְבָּעָה אֲנַצֵּלָה מִשְׁנָאִי וּמִמַּעַמְקֵי-מַיִם: טז אֶל-
 תִּשְׁטִפֵּנִי | שְׂבֹלֶת מַיִם וְאֶל-תִּבְלָעֵנִי מִצִּוְלָה וְאֶל-תֹּאטֵר
 עָלִי בְּאֵר פִּיָּה: יז עֲנֵנִי יְהוָה כִּי-טוֹב חֶסֶדְךָ כָּרֵב רַחֲמֶיךָ פִּנְהָ
 אֱלִי: יח וְאֶל-תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵעַבְדְּךָ כִּי-צָר-לִי מִהֵר עֲנֵנִי:
 יט קְרָבָה אֶל-נַפְשִׁי גְּאֹלָה לְמַעַן אֵיבִי פִּדְּנִי: כ אֶתָּה יְדַעַת
 חֲרָפָתִי וּבְשֹׁתִי וּכְלָמָתִי נִגְדָּה כָּל-צוּרָי: כא חֲרָפָה | שְׂבָרָה
 לִבִּי וְאֲנוּשָׁה וְאַקְוָה לָנוּד וְאִין וְלִמְנַחֲמִים וְלֹא מַצָּאתִי:
 כב וַיִּתְּנוּ בְּבִרוֹתַי רֹאשׁ וְלִצְמָאִי יִשְׁקוּנִי חֲמִץ: כג יְהִי

ברוך ה' לעולם אמן ואמן (תהילים ס"ט)

צריך האדם לברך את ה' ולעבוד את ה' בב' בחינות מצד א' צריך שיהיה בבחי' "לעולם" כלומר שיהא ניכר בפרהסיא וברבים, אך צריך גם שיהא בחי' "אמן ואמן" בחי' הסתר כי אמן ר"ת א'ל מ'לך נ'אמן ורומז ללשון נסתר, כי נאמן הוא ידיד שאע"פ שאינו כאן נאמן הוא.

שְׁלַחֲנָם לַפְּנִיָּהם לִפְּח וְלִשְׁלֹמִים לְמוֹקֵשׁ: כד תִּחְשַׁכְּנָה
עֵינֵיהֶם מִרְאוֹת וּמִתְנִיָּהם תָּמִיד הַמַּעַד: כה שְׁפֹךְ-עָלֵיהֶם
זַעֲמָה וַחֲרוֹן אַפָּה יִשְׁיגֵם: כו תִּהְיִי טִירָתָם נִשְׁמָה בְּאֶהְלֵיהֶם
אֶל-יְהִי יוֹשֵׁב: כז כִּי-אֲתָה אֲשֶׁר-הִכִּיתָ רֹדְפוֹ וְאֶל-מִכְאוֹב
חֲלָלֶיךָ יִסְפְּרוּ: כח תִּנָּה-עֶזְוֶן עַל-עֶזְוָם וְאֶל-יְבֹאוּ בְּצַדִּיקְתָּהּ:
כט יִמְחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים וְעַם צַדִּיקִים אֶל-יִכָּתְבוּ: ל וְאֲנִי עֲנִי
וְכוֹאֵב יִשׁוּעָתָה אֱלֹהִים תִּשְׁגְּבֵנִי: לא אֶהְלֹלָה שֵׁם-אֱלֹהִים
בְּשִׁיר וְאֶגְדְּלֶנּוּ בַתּוֹדָה: לב וְתִיטֵב לִיהוָה מִשׁוֹר פֶּר מִקְרוֹן
מִפָּרִים: לג רְאוּ עֲנֻוִים יִשְׁמְחוּ דֹרְשֵׁי אֱלֹהִים וַיְחִי לְבַבְכֶּם:
לד כִּי-שִׁמַּע אֶל-אֲבִיוָנִים יְהוָה וְאֶת-אֲסִירָיו לֹא בָזָה:
לה יִהְלֹלוּהוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ יָמִים וְכָל-רִמְשׁ בָּם: לו כִּי אֱלֹהִים
| יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וַיִּבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה וַיָּשֻׁבוּ שָׁם וַיִּרְשׁוּהָ: לו וַיִּזְרַע
עֲבָדָיו יִנְחָלוּהָ וְאֶהְיֶה שְׁמוֹ יִשְׁכְּנוּ-בָּהּ:

פרק ע

א לַמִּנְצָח לְדָוִד לְהַזְכִּיר: ב אֱלֹהִים לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעֶזְרָתִי

חֹשֶׁה: ג יִבְשׁוּ וַיַּחֲפְרוּ מִבְּקֵשֵׁי נַפְשִׁי יִסְגּוּ אַחֲזָר וַיִּכְלְמוּ
חֲפִצֵּי רַעְתִּי: ד יָשׁוּבוּ עַל-עֵקֶב בְּשֹׁתָם הָאֹמְרִים הָאֵחָ |
הָאֵחָ: ה יִשְׁיִשׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ | בָּךְ כָּל-מִבְּקֵשֶׁיךָ וַיֹּאמְרוּ תָמִיד
יִגְדֵּל אֱלֹהִים אֱהָבֵי יִשׁוּעָתְךָ: ו וַאֲנִי | עָנִי וְאֶבְיוֹן אֱלֹהִים
חֹשֶׁה-לִּי עֲזָרִי וּמַפְלְטִי אֶתְּהָ יְהוָה אֱל-תֹאחֲרָ:

פרק עא

א בָּךְ-יְהוָה חֲסִתִּי אֱל-אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם: ב בְּצַדִּיקְתְּךָ תַּצִּילֵנִי
וּתְפַלְטֵנִי הַטָּה-אֵלַי אֲזַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי: ג הִיָּה לִּי | לְצוֹר מְעוֹן
לָבוֹא תָמִיד צוּיֶת לְהוֹשִׁיעֵנִי כִּי-סִלְעִי וּמְצוּדָתִי אַתָּה:
ד אֱלֹהֵי פִלְטֵנִי מִיַּד רָשָׁע מִכַּף מְעוֹל וְחוֹמִץ: ה כִּי-אַתָּה

אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון (תהילים ס"ט)

פי' אשרי לעם ואפי' המה בבחי' עם, שהוא מדריגה נמוכה ושפילה כמש' שחת עמך, אפ"ה, אשרי להם אם הם "יודעי תרועה" יודעי הוא גם לשון שבירה כדאי' בספה"ק ו"תרועה" מלשון רעות והיינו שמשברים את תאוות נפשם מדברים שנפשם של אדם מחמדתן ומבטלים רצונם מפני רצון הבורא ית' ואז זוכין ל"באור פניך יהלכון" שרואה שכל הניסיונות הם רק לטובתו ולזכותו ולזככו.

תִּקְנֹתִי אֲדֹנָי יְהוֹה מִבִּטְחִי מִנְּעוּרַי: ו עָלֶיךָ | נִסְמַכְתִּי
מִבֶּטֶן מִמַּעַי אִמִּי אַתָּה גִּזְזִי בָךְ תִּהְלָתִי תָמִיד: ז כְּמוֹפֶת
הַיִּיתִי לְרַבִּים וְאַתָּה מַחֲסִי-עֹז: ח יִמְלֵא פִי תִהְלָתְךָ כָּל-
הַיּוֹם תִּפְאַרְתְּךָ: ט אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי לָעֵת זִקְנָה כְּלוֹת כְּחִי
אֶל-תַּעֲזֹבֵנִי: י כִּי-אָמְרוּ אוֹיְבֵי לִי וְשִׁמְרִי נַפְשִׁי נִוָּעֶצוּ
יַחְדָּו: יא לֵאמֹר אֱלֹהִים עֲזָבוּ רִדְפוּ וְתִפְשׁוּהוּ כִּי אֵין
מִצִּיל: יב אֱלֹהִים אֶל-תִּרְחַק מִמֶּנִּי אֱלֹהִי לְעִזָּרְתִּי חִישָׁה
חוֹשָׁה: יג יִבְשׁוּ יָכְלוּ שִׁטְנֵי נַפְשִׁי יַעֲטוּ חֲרָפָה וְכִלְמָה
מִבִּקְשֵׁי רָעָתִי: יד וְאַנִּי תָמִיד אֶיֱחַל וְהוֹסַפְתִּי עַל-כָּל-
תִּהְלָתְךָ: טו פִּי | יסַּפֵּר צִדְקָתְךָ כָּל-הַיּוֹם תִּשְׁוַעְתְּךָ כִּי
לֹא יִדְעָתִי סִפְרוֹת: טז אָבּוֹא בַּגְּבוּרוֹת אֲדֹנָי יְהוֹה אֶזְכִּיר
צִדְקָתְךָ לְבַדְּךָ: יז אֱלֹהִים לְמִדַּתִּי מִנְּעוּרַי וְעַד-הֵנָּה אֶגִּיד
נִפְלְאוֹתֶיךָ: יח וְגַם עַד-זִקְנָה | וְשִׁיבָה אֱלֹהִים אֶל-תַּעֲזֹבֵנִי
עַד-אֶגִּיד זִרְעֶךָ לְדוֹר לְכָל-יְבוֹא גְבוּרָתְךָ: יט וְצִדְקָתְךָ
אֱלֹהִים עַד-מָרוֹם אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ גְדֻלוֹת אֱלֹהִים מִי כְמוֹךָ:
כ אֲשֶׁר הִרְאִיתָנוּ הִרְאִיתָנִי | צָרוֹת רַבּוֹת וָרַעוֹת תָּשׁוּב תַּחֲיִינוּ

תַּחֲיִינִי וּמִתְהוֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי: כֹּא תָרֵב | גְּדֹלָתִי
וְתִסָּב תִּנְחַמְנִי: כִּב גַּם־אֲנִי | אוֹדֶה בְּכָל־נֶפֶל אֲמִתְּךָ אֱלֹהֵי
אֲזַמְּרָה לְךָ בְּכִנּוֹר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: כִּג תִּרְנְנָה שִׁפְתֵי כִי
אֲזַמְּרָה־לְךָ וְנִפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתָ: כד גַּם־לְשׁוֹנִי כָל־הַיּוֹם
תִּהְיֶה צִדְקָתְךָ כִּי־בִשּׁוּ כִי־חָפְרוּ מִבְּקָשִׁי רַעְתִּי:

פרק עב

א לְשִׁלְמָה | אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ לְמִלְּךָ יְהוָה וְצִדְקָתְךָ לְבֶן־
מִלְּךָ: ב יָדִין עַמְּךָ בְּצֶדֶק וְעֲנִיֶּיךָ בְּמִשְׁפָּט: ג יִשְׁאוּ הָרִים
שָׁלוֹם לָעָם וְגִבְעוֹת בְּצִדְקָה: ד יִשְׁפֹּט | עֲנִיִּי־עַם יוֹשִׁיעַ
לְבָנִי אֲבִיוֹן וַיִּדְפֹּא עוֹשֶׁק: ה יִירָאוּךָ עַם־שָׁמֶשׁ וְלִפְנֵי
יָרַח דּוֹר דּוֹרִים: ו יֵרֵד כְּמָטָר עַל־גִּזְרֵי כְּרִיבִים זְרוֹזֶיךָ אָרֶץ:
ז יִפְרַח־בְּיָמָיו צֶדִיק וְרֹב שָׁלוֹם עַד־בְּלִי יָרַח: ח וַיֵּרֶד מַיִם
עַד־יָם וּמִנְהָר עַד־אֶפְסַי־אָרֶץ: ט לְפָנָיו יִכָּרְעוּ צִיִּים וְאִיִּבּוֹ
עָפָר יִלְחֲכוּ: י מַלְכֵי תִרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי
שָׁבָא וּסְבָא אֲשַׁכַּר יְקַרִּיבוּ: יא וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־מַלְכִים

כָּל-גּוֹיִם יַעֲבֹדוּהוּ: יב כִּי-יֵצִיל אֲבִיוֹן מִשּׁוֹעַ וְעָנִי וְאִין-עֲזָר
 לוֹ: יג יָחַס עַל-דָּל וְאֲבִיוֹן וְנַפְשׁוֹת אֲבִיוָנִים יוֹשִׁיעַ: יד מִתּוֹךְ
 וּמִחֲמָם יִגְאֹל נַפְשָׁם וַיִּיקָר דָּמָם בְּעֵינָיו: טו וַיְחִי וַיִּתֵּן-לוֹ
 מִזֶּהָב שָׁבָא וַיִּתְּפִל בַּעֲדוֹ תָמִיד כָּל-הַיּוֹם יְבָרְכֵנָהוּ: טז יְהִי
 כִפְסֹת-בֵּר | בְּאֶרֶץ בְּרָאשׁ הָרִים יִרְעֵשׂ כַּלְבָּנוֹן פָּרִיו וַיִּצְיָצוּ
 מִעֵיר כְּעֶשֶׂב הָאָרֶץ: יז יְהִי שִׁמּוֹ לְעוֹלָם לְפָנַי שְׁמִשׁ יִצִּין
 יִצֹן שִׁמּוֹ וַיִּתְּבָרְכוּ בוֹ כָּל-גּוֹיִם יִאֲשְׁרוּהוּ: יח בָּרוּךְ | יְהוָה
 אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדּוֹ: יט וּבָרוּךְ | שֵׁם
 כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֹא כְבוֹדוֹ אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אָמֵן | וְאָמֵן:
 כ כָּלוּ תַּפְלוֹת דָּוִד בֶּן-יִשָּׁי:

ואני קרבת אלקים לי טוב (תהילים ע"ג)

פי' דאע"פ שיסודין באים, אעפ"כ יודע אני כי עי"ז מתקרב אני יותר להשי"ת "ואני
 קרבת" אני קרב אליו יתברך שמו אע"פ ש"אלקים" באים עלי יסודין, כיון ד"לי
 טוב" יודע ובטוח אני שכל תכלית וכוונת היסודין הוא לבעבור ייטב לנו שעיי"ז
 נשוב אליו ית'.

(שביעי של פסח נ"ח)

פרק עג

א מִזְמוֹר לְאַסָּף אֶךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים לְבָרִי לְבָב:
 ב וַאֲנִי כִמְעַט נָטוּי נָטִיו רַגְלִי כִאֲיֵן שִׁפְכָה שִׁפְכוּ אֲשָׁרִי: ג כִּי-
 קִנֵּאתִי בַהוֹלָלִים שְׁלוֹם רְשָׁעִים אֲרָאָה: ד כִּי אֵין חֲרָצְבוֹת
 לְמוֹתָם וּבָרִיא אוֹלָם: ה בַּעֲמַל אֲנוֹשׁ אֵינָמוּ וְעַם-אָדָם
 לֹא יִנָּגְעוּ: ו לָכֵן עֲנַקְתָּמוּ גֵאָוָה יַעֲטֶף-שִׁית חָמָס לָמוּ:
 ז יֵצֵא מִחֶלֶב עֵינָמוּ עָבְרוּ מִשְׁכִּיֹּת לְבָב: ח יִמִּיקוּ | וַיִּדְּבְרוּ
 בָּרַע עֶשֶׂק מִמָּרוֹם יִדְּבְרוּ: ט שִׁתּוּ בַשָּׁמַיִם פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם
 תַּהַלֵּךְ בָּאָרֶץ: י לָכֵן יָשִׁיב יָשׁוּב עִמּוֹ הֵלֶם וַיְמִי מָלֵא יִמְצֹו
 לָמוּ: יא וַאֲמָרוּ אֵיכָה יָדַע-אֵל וַיֵּשׁ דָּעָה בְּעֶלְיוֹן: יב הִנֵּה-
 אֱלֹהֵי רְשָׁעִים וְשִׁלּוּי עוֹלָם הַשָּׁגוּ-חֵיל: יג אַךְ-רִיק זִכְרִיתִי
 לְבָבִי וְאַרְחֵץ בְּנִקְיוֹן כַּפִּי: יד וַאֲהִי נִגּוּעַ כָּל-הַיּוֹם וְתוֹכַחְתִּי
 לַבָּקָרִים: טו אִם-אֶמְרֹתִי אֶסְפָּרָה כִּמוֹ הִנֵּה דוֹר בְּנֵיךָ
 בְּגִדְתִּי: טז וַאֲחֻשְׁבָּה לְדַעַת זֹאת עָמַל הִיא הוּא בְּעֵינַי: יז עַד-
 אָבוֹא אֶל-מְקוֹדֵשֵׁי-אֵל אֲבִינָה לְאַחֲרִיתָם: יח אַךְ בַּחֲלָקוֹת
 תִּשִּׁית לָמוּ הַפִּלְתָּם לְמִשְׁוֹאוֹת: יט אֵיךְ הָיוּ לְשִׁמָּה כָּרָגַע

סָפוּ תִּמּוּ מִן־בְּלֹהוֹת: כ פַּחֲלוֹם מִהָקִיץ אֲדָנִי בָּעִיר | צִלָּמָם
תִּבְּזֶה: כא כִּי־יִתְחַמֵּץ לִבִּי וְכִלְיוֹתֵי אִשְׁתּוֹנָן: כב וְאֲנִי־בֶעֶר
וְלֹא אֲדַע בְּהִמּוֹת הָיִיתִי עֲמָךְ: כג וְאֲנִי תָמִיד עֲמָךְ אַחֲזֶתָ
בְּיָד־יְמִינִי: כד בַּעֲצָתְךָ תִּנְחֵנִי וְאַחֲרָךְ כָּבוֹד תִּקְחֵנִי: כה מִי־
לִי בַשָּׁמַיִם וְעִמָּךְ לֹא־חִפְצָתִי בָאָרֶץ: כו כָּלֶּה שְׂאֵרֵי וּלְבָבִי
צוּר־לִבִּי וְחִלָּקִי אֱלֹהִים לְעוֹלָם: כז כִּי־הִנֵּה רַחֲקִיךָ יֹאבְדוּ
הַצִּמְתָּה כָּל־זוֹנֶה מִמָּךְ: כח וְאֲנִי | קִרְבַּת אֱלֹהִים לִי־טוֹב
שֵׁתִי | בְּאֲדָנִי יִהְיֶה מַחְסִי לְסֹפֵר כָּל־מַלְאכֹתֶיךָ:

פרק עד

א מִשְׁכִּיל לְאַסֶּף לָמָּה אֱלֹהִים זִנְחָתָ לְנֶצַח יַעֲשֶׂן אִפְּךָ
בְּצֹאן מִרְעִיתְךָ: ב זָכַר עֲדָתְךָ | קִנִּיתָ קָדֶם גְּאֻלָּתָ שִׁבְט
נִחַלְתָּ הַר־צִיּוֹן זֶה | שָׁכַנְתָּ בּוֹ: ג הָרִימָה פַּעֲמֶיךָ לְמִשְׁאוֹת
נֶצַח כָּל־הָרַע אוֹיֵב בַּקֹּדֶשׁ: ד שָׁאֲגוּ צִרְיֶיךָ בִּקְרֹב מוֹעֲדְךָ
שָׁמוּ אוֹתָתָם אֹתוֹת: ה יוֹדַע כִּמְבִיא לְמַעַלָּה בְּסֶבֶךְ־עֵץ
קִרְדָּמוֹת: ו וְעַתָּה וְעַתָּה פִּתְחוּ־יָהּ יַחַד בְּכִשְׁלִי וְכִלְפַּת־יְהוֹלָמוֹן:

ז שִׁלְחוּ בְּאֵשׁ מִקֹּדֶשְׁךָ לְאֶרֶץ חֲלָלוּ מִשְׁכַּן-שְׁמֶךָ: ח אָמְרוּ
 בְּלִבָּם נִינָם יַחַד שָׂרְפוּ כָּל-מוֹעֲדֵי-אֵל בְּאֶרֶץ: ט אֶתֹּתֵינוּ
 לֹא-רָאִינוּ אֵין-עוֹד נָבִיא וְלֹא-אֶתֵּנוּ יָדַע עַד-מָה: י עַד-
 מָתִי אֱלֹהִים יַחַרְךָ צָר יִנָּאץ אוֹיֵב שְׁמֶךָ לְנִצָּח: יא לְמָה
 תָּשִׁיב יָדְךָ וַיִּמְיֶנֶה מִקְרָב חִיקָה חִיקָה כִּלְה: יב וְאֱלֹהִים מִלְכִּי
 מִקְדָּם פָּעַל יְשׁוּעוֹת בִּקְרָב הָאֶרֶץ: יג אַתָּה פּוֹרֶרֶת בְּעֵזְךָ
 ים שִׁבְרֶתָ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל-הַמַּיִם: יד אַתָּה רֹצֶצֶת רָאשֵׁי
 לְוִיתָן תִּתְּנֶנּוּ מֵאֲכָל לָעַם לְצִיִּים: טו אַתָּה בִּקְעַת מַעֲיִן וְנָחַל
 אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהַרֹת אֵיתָן: טז לָךְ יוֹם אֶף-לָךְ לֵילָה אַתָּה
 הַכִּינוֹתָ מָאוֹר וְשָׁמֶשׁ: יז אַתָּה הַצַּבְתָּ כָּל-גְּבוּלוֹת אֶרֶץ כְּיִז
 וְחָרָף אַתָּה יִצְרָתָם: יח זָכַר-זֹאת אוֹיֵב חָרָף | יְהוָה וְעַם-
 נָבָל נֶאֱצָו שְׁמֶךָ: יט אֶל-תִּתֵּן לְחַיִּית נֶפֶשׁ תוֹרָה חַיִּית עֲנִיֶיךָ
 אֶל-תִּשְׁכַּח לְנִצָּח: כ הִבֵּט-לְבָרִית כִּי-מָלְאוּ מִחֲשַׁבֵּי-אֶרֶץ

לא ממדבר הרים (תהילים ע"ה, ז')

מדבר לשון דיבור (זוהר ח"ג דף רח:) דע"י דיבור בלבד, לא יתעלה, דהעיקר היא
 לעשות למעשה, כי לא המדרש העיקר אלא המעשה (אבות א', י"ז).

נֹאזֹת חָמָם: כֹּא אֶל-יֹשֵׁב דָּךְ נִכְלָם עָנִי וְאֲבִיוֹן יִהְלֹלוּ שְׁמֶךָ:
כב קוֹמָה אֱלֹהִים רִיבָה רִיבָה זְכוֹר חֲרַפְתָּךְ מִנִּי-נָבֵל כָּל-
הַיּוֹם: כג אֶל-תִּשְׁכַּח קוֹל צִרְרֶיךָ שְׂאוֹן קִמְיֶךָ עֲלֶה תִמְיִד:

פרק עה

א לַמְנִצֵּחַ אֶל-תַּנְשִׁיחַת מִזְמוֹר לְאַסָּף שִׁיר: ב הוֹדִינוּ לָךְ |
אֱלֹהִים הוֹדִינוּ וְקִרְוֹב שְׁמֶךָ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ: ג כִּי-אֶקַּח
מוֹעֵד אָנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֹּט: ד נִמוּגִים-אֶרְץ וְכָל-יֹשְׁבֶיהָ
אֲנֹכִי תַכְנִנְתִּי עַמּוּדֶיךָ סָלָה: ה אֲמַרְתִּי לַהוֹלְלִים אֶל-תִּהְיוּ
וְלִרְשָׁעִים אֶל-תִּרְימוּ קָרוֹן: ו אֶל-תִּרְימוּ לַמָּרוֹם קִרְנוֹכֶם
תִּדְבְּרוּ בְּצוּאָר עֲתָק: ז כִּי לֹא מִמוּצָא וּמִמַּעֲרֹב וְלֹא מִמִּדְבָּר
הָרִים: ח כִּי-אֱלֹהִים שִׁפֹּט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים: ט כִּי כּוֹס
בִּיד-יְהוָה וַיִּין חֲמֹר | מָלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר מִזֶּה אֶךְ-שְׁמָרְיָה יִמְצֹו
יִשְׁתּוּ כָל רְשָׁעֵי-אֶרֶץ: י וְאָנִי אֶגִּיד לְעָלָם אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי
יַעֲקֹב: יא וְכָל-קִרְנֵי רְשָׁעִים אֶגִּידֶנָּה תְרוֹמְמָנָה קִרְנוֹת צַדִּיק:

פרק עו

א לַמִּנְצָח בְּגִינֹת מִזְמוֹר לְאַסָּף שִׁיר: ב נִודַע בִּיהוּדָה
 אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל שִׁמוֹ: ג וַיְהִי בְשָׁלֹם סָכּוֹ וּמַעֲזֻנָּתוֹ
 בְּצִיּוֹן: ד שָׁמָּה שָׁבַר רִשְׁפֵי־קִשָּׁת מָגֵן וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה
 סָלָה: ה נָאֹר אַתָּה אֲדִיר מִהַרְרֵי־טָרָף: ו אֲשֶׁתּוֹלְלוּ |
 אֲבִירֵי לֵב נָמוּ שְׁנָתָם וְלֹא־מָצְאוּ כָל־אֲנָשֵׁי־חַיִל יְדֵיהֶם:
 ז מִגְעָרְתָּהּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב נִרְדָּם וָרָכַב וְסוּס: ח אַתָּה | נִזְרָא
 אַתָּה וּמִי־יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ מֵאִז אֶפְרָיִם: ט מִשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין
 אֶרֶץ יִרְאָה וְשָׁקֹטָה: י בְּקוֹם־לְמוֹשָׁפֹט אֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ
 כָּל־עַנְיֵי־אֶרֶץ סָלָה: יא כִּי־חַמַּת אָדָם תִּוָּדֶךְ שְׁאֲרִית חַמַּת
 תִּחְגֹּר: יב נִדְּרוּ וְשִׁלְמוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־סְבִיבָיו יִבִּילוּ
 שִׁי לַמוֹרָא: יג יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים נִזְרָא לְמַלְכֵי־אֶרֶץ:

פרק עז

א לַמִּנְצָח עַל־ יְדִיתָן יְדוּתָן לְאַסָּף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי אֶל־
 אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם

צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשָׁתִּי יָדִי | לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם
נַפְשִׁי: ד אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמָיָה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעִטָּה רוּחִי
סָלָה: ה אַחֲזִית שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי
יָמִים מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה עִם-
לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיַּחַפֵּשׁ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח | אֲדַנִּי
וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ט הָאֵפֶס לְנֹצַח חֶסֶדֹו גָמַר אֲמַר
לְדֹר וָדֹר: י הִשְׁכַּח חַנּוּת אֵל אִם-קָפִץ בָּאֵף רַחֲמֵיו סָלָה:
יא וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכִּיר אֲזַכּוֹר
מַעַלְלֵי-יְהוָה כִּי-אֲזַכָּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֶה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פִּעֻלָּה
וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדָּשׁ דִּרְכָּה מִי-אֵל
גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בַעֲמִים
עֲזָה: טז גִּאֲלָתָהּ בְּזִרְעַ עֲמָהּ בְּנֵי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סָלָה: יז רֵאוּהָ
מִים | אֱלֹהִים רֵאוּהָ מִים יַחֲלִיו אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זִרְמוּ
מִים | עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שִׁחָקִים אֵף-חֲצָצִיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל
רַעְמָה | בַּגְלָגַל הָאִירוּ בָרָקִים תִּבֵּל רָגְזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ:
כ בָּיִם דִּרְכָּה וּשְׁבִילֶיהָ וּשְׁבִילָהּ בְּמִים רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא

נִדְעוּ: כֹּא נְחִיתָ בַּצֵּאן עִמָּךְ בְּיַד־מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

פרק עח

א מִשְׁכִּיל לְאַסֵּף הָאֲזִינָה עָמִי תוֹרַתִי הֵטוּ אָזְנוֹכֶם לְאֹמְרֵי־
 בִּי: ב אֶפְתָּחָה בְּמִשָּׁל פִּי אֲבִיעָה חִידוֹת מִנִּי־קָדָם: ג אֲשׁוּר
 שְׁמִעֲנוּ וְנִדְעִם וְאַבּוֹתֵינוּ סִפְרוּ־לָנוּ: ד לֹא נִבְחַד | מִבְּנֵיהֶם
 לְדוֹר אַחֲרוֹן מִסִּפְרִים תְּהִלּוֹת יְהוָה וְעִזּוֹזוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו
 אֲשֶׁר עָשָׂה: ה וַיָּקֶם עֲדוֹת | בְּיַעֲקֹב וְתוֹרָה שָׁם בְּיִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר־צִוָּה אֶת־אֲבּוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעָם לְבְנֵיהֶם: ו לְמַעַן יֵדְעוּ
 | דוֹר אַחֲרוֹן בָּנִים יוֹלְדוּ יִקְמוּ וַיִּסְפְּרוּ לְבְנֵיהֶם: ז וַיִּשְׁיִמוּ
 בְּאֱלֹהִים כֹּסֶלֶם וְלֹא יִשְׁכָּחוּ מַעֲלָלֵי־אֵל וּמִצּוֹתָיו יִנְצְרוּ:
 ח וְלֹא יִהְיוּ | כַּאֲבֹתָם דוֹר סוֹרֵר וּמָרָה דוֹר לֹא־הֶכִין לְבוֹ
 וְלֹא־נֶאֱמְנָה אֶת־אֵל רוּחוֹ: ט בְּנֵי־אֶפְרַיִם נוֹשְׁקֵי רוּמִי־
 קָשֶׁת הִפְכוּ בַּיּוֹם קָרֵב: י לֹא שָׁמְרוּ בְּרִית אֱלֹהִים וּבְתוֹרָתוֹ
 מֵאֲנוּ לָלֶכֶת: יא וַיִּשְׁכָּחוּ עֲלִילוֹתָיו וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר
 הִרְאָם: יב נִגַּד אֲבֹתָם עָשָׂה כֹּלָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁדָּה־

צֵעוּ: יג בָּקַע יָם וַיַּעֲבִירֵם וַיַּצֵּב מַיִם כְּמוֹ-נֹד: יד וַיִּנָּחֵם בְּעֵנָו
יוֹמָם וְכָל-הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ: טו יִבְקַע צָרִים בַּמִּדְבָּר וַיִּשְׁק
בְּתַהֲמוֹת רָבָה: טז וַיּוֹצֵא נוֹזְלִים מִסִּלָּע וַיּוֹרֵד כְּנַהֲרוֹת מַיִם:
יז וַיּוֹסִיפוּ עוֹד לַחֲטֹא-לוֹ לַמְּרוֹת עֲלִיּוֹן בַּצִּיָּה: יח וַיִּנְסוּ-אֵל
בַּלְבָּבָם לִשְׁאֵל-אֶכָּל לִנְפֹשָׁם: יט וַיִּדְּבְרוּ בֵּאלֹהִים אָמְרוּ
הַיּוֹכֵל אֵל לַעֲרֹךְ שִׁלְחָן בַּמִּדְבָּר: כ הֵן הִכָּה-צוּר | וַיַּזּוּבוּ
מַיִם וַנִּחֲלִים יִשְׁטַפוּ הַגַּם-לָהֶם יוֹכֵל-תַּת אִם-יָכִין שְׂאֵר
לְעַמּוֹ: כא לָכֵן | שָׁמַע יְהוָה וַיִּתְּעַבֵּר וַאֲשׁ נִשְׁקָה בִיעֶקֶב
וְגַם-אַף עָלָה בִישְׂרָאֵל: כב כִּי לֹא הֶאֱמִינוּ בֵּאלֹהִים וְלֹא
בָּטְחוּ בִישׁוּעָתוֹ: כג וַיֵּצֵאוּ שְׁחָקִים מִמָּעַל וַדִּלְתִּי שָׁמַיִם
פָּתַח: כד וַיִּמָּטֵר עֲלֵיהֶם מֶן לֶאֱכֹל וּדְגַן שָׁמַיִם נָתַן לָמוֹ:
כה לָהֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ צִידָה שָׁלַח לָהֶם לָשִׁבַע:
כו יִסַּע קָדִים בַּשָּׁמַיִם וַיִּנְהַג בְּעֵזוֹ תִימָן: כז וַיִּמָּטֵר עֲלֵיהֶם
כְּעָפָר שְׂאֵר וּכְחוֹל יָמִים עוֹף כָּנָף: כח וַיִּפֹּל בְּקֶרֶב מַחֲנֵהוּ
סָבִיב לְמִשְׁכְּנֹתָיו: כט וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ מְאֹד וַתֵּאָוָתָם יָבֹא
לָהֶם: ל לֹא-זָרוּ מִתֵּאָוָתָם עוֹד אָכְלָם בְּפִיָּהֶם: לא וְאַף

אֱלֹהִים | עָלָה בָּהֶם וַיַּהַרְג בְּמִשְׁמָנֵיהֶם וּבַחֲנֹרֵי יִשְׂרָאֵל
הַכֹּרִיעַ: לֵב בְּכָל־זֹאת חָטְאוּ־עוֹד וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּנִפְלְאוֹתָיו:
לֹג וַיַּכֵּל־בַּהֶבֶל יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתָם בַּבֶּהֱלָה: לֹד אִם־הֲרָגָם
וַדָּרְשׁוּהוּ וְשָׁבוּ וְשַׁחֲרוּ־אֵל: לֹה וַיִּזְכְּרוּ כִּי־אֱלֹהִים צוּר
וַיֵּל עֲלִיוֹן גֹּאֲלָם: לוֹ וַיַּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ־לוֹ:
לֹז וְלִבָּם לֹא־נָכוֹן עָמוּ וְלֹא נֶאֱמְנוּ בְּבָרִיתוֹ: לֹח וְהוּא רַחוּם
| יִכַּפֵּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשְׁיב אִפּוֹ וְלֹא־יַעִיר
כָּל־חַמָּתוֹ: לט וַיִּזְכֹּר כִּי־בָשָׂר הֵמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב:
מ כַּמָּה יִמְרוּהוּ בַּמִּדְבָּר יַעֲצִיבוּהוּ בִּישִׁימוֹן: מא וַיִּשׁוּבוּ
וַיִּנָּסוּ אֵל וַקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל הִתְּנוּ: מב לֹא־זָכְרוּ אֶת־יְדוֹ
יוֹם אֲשֶׁר־פָּדָם מִנִּי־צָר: מג אֲשֶׁר־שָׁם בְּמִצְרַיִם אֹתוֹתָיו
וּמוֹפְתָיו בְּשִׁידֵה־צֹעַן: מד וַיַּהַפֹּךְ לָדָם יְאִרֵיהֶם וְנִזְלִיָּהֶם
בַּל־יִשְׁתִּיּוֹן: מה יִשְׁלַח בָּהֶם עָרֹב וַיֹּאכִלֵם וַצַּפְרִידַע
וַתִּשְׁחִיתֵם: מו וַיִּתֵּן לָחֶסֶל יְבוּלָם וַיִּגְיַעֵם לָאֲרֶבָּה: מז וַיַּהַרְג
בַּבֶּרֶד גִּפְנָם וּשְׁקֻמוֹתָם בַּחֲנָמַל: מח וַיִּסְגֹּר לַבֶּרֶד בְּעִירָם
וּמִקְנֵיהֶם לָרְשָׁפִים: מט יִשְׁלַח־בָּם | חֲרוֹן אַפּוֹ עֹבְרָה

וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלְאֲכֵי רָעִים: נ יִפְלֹס נָתִיב לְאַפּוֹ
 לֹא־חֲשֹׁךְ מִמְּנוֹת נִפְשָׁם וְחִתָּתָם לְדָבָר הַסְּגִיר: נא וַיֵּךְ כָּל־
 בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם רֹאשִׁית אוֹנִים בְּאַהֲלֵי־חָם: נב וַיִּסַּע כַּצֹּאן
 עֲמוֹ וַיִּנְהֲגֵם כָּעֶדֶר בַּמִּדְבָּר: נג וַיִּנָּחֵם לְבַטַּח וְלֹא פָחַדוּ
 וְאֶת־אוֹיְבֵיהֶם כָּסָה הָיִם: נד וַיָּבִיֵּאֵם אֶל־גִּבּוֹל קְדֹשׁ הַר־
 זֶה קִנְיָתָה יְמִינוֹ: נה וַיִּגְרֹשׁ מִפְּנֵיהֶם | גוֹיִם וַיִּפְּלִים בַּחֲבֹל
 נִחָלָה וַיִּשְׁכֹּן בְּאַהֲלֵיהֶם שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל: נו וַיִּנָּסוּ וַיִּמְרוּ אֶת־
 אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן וַעֲדוּתָיו לֹא שָׁמְרוּ: נז וַיִּסָּגּוּ וַיִּבְגְּדוּ כַּאֲבוֹתָם
 נִהְפְּכוּ כְקִשְׁת רִמְיָה: נח וַיַּכְעִיסוּהוּ בְּבִמּוֹתָם וּבַפְּסִילֵיהֶם
 יִקְנִיאוּהוּ: נט שָׁמַע אֱלֹהִים וַיִּתְּעַבֵּר וַיִּמָּאֵס מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל:
 ס וַיִּטֹּשׁ מִשְׁכָּן שְׁלוֹ אֹהֶל שֹׁכֵן בְּאָדָם: סא וַיִּתֵּן לַשִּׁבְי
 עֹז וְתַפְאֲרָתוֹ בְּיַד־צָר: סב וַיִּסָּגֵר לַחֲרֹב עֲמוֹ וּבִנְחָלָתוֹ
 הִתְעַבֵּר: סג בַּחוּרָיו אֲכָלָה־אִשׁ וּבְתוֹלָתָיו לֹא הוֹלְלוּ:
 סד כִּהְנִיּוּ בַחֲרֹב נָפְלוּ וְאֶל־מִנְתָּיו לֹא תִבְכְּיָנָה: סה וַיִּקַּץ
 כִּישׁוֹן | אֲדֹנָי כְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִיָּין: סו וַיֵּךְ־צָרָיו אַחֲזֹר חֲרַפַּת
 עוֹלָם נָתַן לָמוֹ: סז וַיִּמָּאֵס בְּאַהֲלֵי יוֹסֵף וּבְשִׁבְט אֶפְרַיִם לֹא

בַּחֲרִ: סח וַיִּבְחַר אֶת־שִׁבְט־יְהוּדָה אֶת־הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב:
 סט וַיִּבֶן כְּמוֹ־רָמִים מְקֻדָּשׁוֹ כְּאֶרֶץ יִסְדָּה לְעוֹלָם: ע וַיִּבְחַר
 בְּדָוִד עַבְדּוֹ וַיִּקְחֵהוּ מִמִּכְלָאת צֹאן: עא מֵאַחֵר עֲלוֹת הַבֵּיאוֹ
 לְרַעוֹת בְּיַעֲקֹב עָמוֹ וּבִישְׂרָאֵל נִחַלְתּוֹ: עב וַיִּרְעַם כְּתָם לְבָבוֹ
 וּבִתְבוּנוֹת כַּפָּיו יִנָּחֵם:

פרק עט

א מִזְמוֹר לְאַסָּף אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם | בְּנִחַלְתָּהּ טְמֵאוֹ אֶת־
 הַיִּבֵּל קִדְּשָׁהּ שָׁמוֹ אֶת־יְרוּשָׁלַם לְעֵיִים: ב נָתַנּוּ אֶת־נִבְלַת
 עֲבָדֶיהָ מֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם בָּשָׂר חֲסִידֶיהָ לְחִיתוֹ־אֶרֶץ:
 ג שָׁפְכוּ דָמָם | כַּמִּים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִין קוֹבֵר: ד הֵיִינוּ
 חֲרָפָה לְשֹׁכְנֵינוּ לַעֲג וְקָלָם לְסְבִיבוֹתֵינוּ: ה עַד־מָה יִהְיֶה
 תַּאֲנָף לְנֹצֵחַ תִּבְעֵר כְּמוֹ־אֵשׁ קִנְאָתָהּ: ו שִׁפּוֹ חֲמַתָּהּ
 אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּהָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ
 לֹא קָרְאוּ: ז כִּי־אָכַל אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־נְוֹהוּ הַשָּׁמוֹ: ח אֶל־
 תִּזְכֹּר־לָנוּ עֲזֹנֹת רֵאשִׁנִּים מֵהָר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיהָ כִּי דָלוּנוּ

מֵאֵד: ט עָזְרָנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל-דְּבַר כְּבוֹד-שְׁמֶךָ וְהַצִּילָנוּ
 וּכְפָר עַל-חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: י לָמָּה | יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם
 אֵיךְ אֱלֹהֵיהֶם יוֹדֵעַ בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם-עַבְדֶּיךָ
 הַשָּׁפוּךְ: יא תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנִי אֶסִּיר כְּגֹדֶל זְרוּעֶךָ הוֹתֵר בְּנֵי
 תְּמוּתָה: יב וְהָשִׁיב לְשִׁכְנֵינוּ שְׁבַעַתִּים אֶל-חֵיקָם חֲרַפְתָּם
 אֲשֶׁר חֲרַפּוּךָ אֲדֹנָי: יג וְאֶנְחָנוּ עִמָּךְ | וְצֹאן מִרְעִיתֶךָ נוֹדָה
 לָךְ לְעוֹלָם לְדֹר וָדֹר נִסְפָּר תִּהְלָתֶךָ:

פרק פ

א לְמַנְצֶחַ אֶל-שְׁנַיִם עֵדוּת לְאַסָּף מִזְמוֹר: ב רְעֵה יִשְׂרָאֵל
 | הַאֲזִינָה נְהַג כַּצֹּאן יוֹסֵף יֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים הוֹפִיעָה: ג לְפָנֵי
 אֲפָרַיִם | וּבְנֵימָן וּמִנְשֵׁה עוֹרָרָה אֶת-גְּבוּרָתֶךָ וּלְכָה לִישָׁעָתָה
 לָנוּ: ד אֱלֹהִים הִשְׁיבָנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִשְׁשָׁעָה: ה יְהוָה אֱלֹהִים
 צְבָאוֹת עַד-מָתִי עֲשֵׂנָה בְּתַפְלַת עִמָּךְ: ו הָאֲכַלְתָּם לָחֶם
 דְּמָעָה וְתִשְׁקְמוּ בְּדִמְעוֹת שְׁלִישׁ: ז תִּשְׁמְעוּנוּ מִדּוֹן לְשִׁכְנֵינוּ
 וְאִיִּבְנוּ יִלְעָגוּ-לָמוֹ: ח אֱלֹהִים צְבָאוֹת הִשְׁיבָנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ

וְנִשְׁעָה: ט גִּפֹּן מִמִּצְרַיִם תִּסְיֶעַ תִּגְרֹשׁ גּוֹיִם וְתִטְעֶה:
 י פָּנִיתָ לְפָנֶיהָ וְתִשְׂרֹשׁ שְׂרָשֶׁיהָ וְתִמְלֹא-אָרֶץ: יא כָּסוּ
 הָרִים צִלָּה וְעֲנַפֶּיהָ אֲרָזִי-אַל: יב תִּשְׁלַח קִצִּירָה עַד-יָם
 וְאַל-נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ: יג לָמָּה פָּרַצְתָּ גְדָרֶיהָ וְאָרוּהָ כָּל-עֲבָרֶי
 דָּרָךְ: יד יְכַרְסֶּמֶנָּה חֲזִיר מִיַּעַר וְזִיז שָׂדֵי יִרְעֶנָּה: טו אֱלֹהִים
 צָבָאוֹת שׁוֹב-נָא הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גִּפֹּן זֹאת:
 טז וְכִנָּה אֲשֶׁר-נָטְעָה יְמִינָהּ וְעַל-בֶּן אֲמִצָּתָה לָּהּ: יז שְׂרָפָה
 בָּאֵשׁ כְּסוּחָהּ מִגְּעֶרֶת פָּנֶיהָ יֵאבְדּוּ: יח תִּהְיֶי-יָדֶךָ עַל-אִישׁ
 יְמִינָהּ עַל-בֶּן-אָדָם אֲמִצָּת לָהּ: יט וְלֹא-נָסוּג מִמָּךְ תַּחֲיִינוּ
 וּבִשְׁמֶךָ נִקְרָא: כ יְהוָה אֱלֹהִים צָבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו הָאֵל פָּנֶיךָ
 וְנִשְׁעָה:

תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגיגו (תהילים פ"א, ד')

ת'קעו ב'חודש ש'ופר ר"ת שבת, ונראה שרצה לרמוז ששנה שאין בה תקיעות על
 אשר חל בשבת, אז יש בחי' שבת מכל המעשים ר"ל שאין בה תקיעות, וזה עצמו
 הוא תקעו בחודש שופר שזה יחשב כתקיעות עצמן.

פרק פא

א לַמִּנְצָח | עַל־הַגִּתִּית לְאַסָּף: ב הֲרַנִּינוּ לַאלֹהִים עֲוֹנֵנוּ
הָרִיעוּ לַאלֹהֵי יַעֲקֹב: ג שְׂאוּ־זִמְרָה וְתִנּוּ־תֶף כְּנֹר נָעִים
עִם־נָבֶל: ד תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ:
ה כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לַאלֹהֵי יַעֲקֹב: ו יְעֻדוֹת |
בִּיהוֹסֵף שָׁמוּ בָצִאתוֹ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁפְתָּ לֹא־יִדְעָתִי
אֲשַׁמֶּעַ: ז הִסִּירוּתִי מִסֶּבֶל שְׁכֻמוֹ כַּפִּי מִדּוֹד תַּעֲבֹרְנָה:
ח בַּצָּרָה קָרָאתָ וַאֲחֻלָּצְךָ אָעֲנֶךָ בְּסֶתֶר רַעַם אֲבַחֲנֶךָ עַל־
מִי מְרִיבָה סָלָה: ט שְׁמַע עַמִּי וַאֲעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם־
תִּשְׁמַע־לִי: י לֹא־יִהְיֶה בָּךְ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכָר:
יא אָנֹכִי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הָרֹחֵב־פִּיךָ
וַאֲמַלְאֶהוּ: יב וְלֹא־שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וַיִּשְׂרָאֵל לֹא־אָבָה

אנכי ה"א המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו (תהילים פ"א, י"א)

פי' אנכי ה' וכו' אני יכול להעלותך ברגעא חדא "מארץ מצרים" פי' מכל המצרים
ללא שום טורח, אבל עכ"ז רצוני ש"הרחב פיך" שיעשה אדם פעולה מצידו
אתערוותא דלתתא, ואז "ואמלאהו" ישפיע לו כל טוב ויראה ניסים ונפלאות.

לִי: יִגְוֹאֲשְׁלִיחוּ בְּשִׁירֹת לְבָב יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: יָד לֹא
עָמִי שָׁמַע לִי יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יִהְלְכוּ: טו כְּמַעַט אוֹיְבֵיהֶם
אֶכְנִיעַ וְעַל-צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדַי: טז מִשְׁנֵאֵי יְהוָה יִכַּחֲשׁוּ-לוֹ
וְיִהְיֶה עִתָּם לְעוֹלָם: יז וַיֹּאכִילֵהוּ מִחֶלֶב חֶטֶה וּמִצֹּר דְּבַשׁ
אֲשֻׁבִיעָה:

פרק פב

א מִזְמוֹר לְאַסָּף אֱלֹהִים נֹצֵב בַּעֲדַת-אֵל בְּקָרֵב אֱלֹהִים
יִשְׁפֹּט: ב עַד-מָתִי תִשְׁפֹּטוּ-עוֹל וּפְנֵי רַשָּׁעִים תִּשְׂאוּ-סֵלָה:
ג שְׁפֹטוּ-דָל וַיִּתּוֹם עָנִי וְרֹשׁ הַצְּדִיקוֹ: ד פִּלְטוּ-דָל וְאֶבְיוֹן
מִיַּד רַשָּׁעִים הַצִּילוֹ: ה לֹא יָדְעוּ | וְלֹא יִכְנְנוּ בַּחֲשֻׁכָה יִתְהַלְכוּ

וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ (תהילים פ"ג)

דהנה הקב"ה ברא העולם ע"מ שיקבלו התורה ד"אם לא בריתי יומם ולילה חוקות
שמים וארץ לא שמתיו", וז"ש "וידעו כי אתה שמך ה' לבדך" דצריך האדם לידע
שהשי"ת ברא העולם ובתחילה היה יחיד בעולמו והכל היה תוהו ובוהו וחושך על
פני תהום, ובתחילה ברא בבחי' שמך ה' "לבדך", אך למה ה"עליון" ר"ו לנשמה
שהיא חלק אלוק ממעל ולכל ההשפעות הבאים ממעל, זה בשביל "על כל הארץ"
ר"ל בשביל שיקדשו עי"ז כל הארץ הדברים הגשמיים בבחי' מח שליט על הלב.

יְמוּטוּ כָּל-מוֹסְדֵי אֶרֶץ: וְאֲנִי אֶמְרָתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי
עֲלִיוֹן כְּלָכֶם: ז אֲכֹן כְּאָדָם תְּמוֹתוֹן וּכְאֶחָד הַשָּׁרִים תִּפְלוּ:
ח קוֹמָה אֱלֹהִים שְׁפֹטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם:

פרק פג

א שִׁיר מִזְמוֹר לְאַסָּף: ב אֱלֹהִים אֶל-דָּמִי-לָךְ אֶל-תַּחֲרַשׁ
וְאֶל-תִּשְׁקוּט אֵל: ג כִּי-הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יִהְיֶינָיוּ וּמִשְׁנֵאֶיךָ נִשְׂאוּ
רֹאשׁ: ד עַל-עַמֶּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד וַיִּתְּעֲצוּ עַל-צְפוּנֶיךָ: ה אָמְרוּ
לָכוּ וְנִכְחִידֶם מִגּוֹי וְלֹא-יִזְכָּר שֵׁם-יִשְׂרָאֵל עוֹד: ו כִּי נִזְעַצוּ
לֵב יַחֲדוּ עָלֶיךָ בְּרִית יְכָרְתוּ: ז אֲהֲלִי אֲדוֹם וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים
מוֹאָב וְהַגָּרִים: ח גָּבַל וַעֲמֹזָן וַעֲמָלֶק פִּלְשֶׁת עַם-יִשְׂבִּי צוּר:
ט גַּם-אַשּׁוּר נִלְוָה עִמָּם הָיוּ זִרְעֵ לְבָנֵי-לוּט סָלָה: י עָשָׂה-
לָהֶם כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא כִּיבִין בְּנִחַל קִישׁוֹן: יא נִשְׁמְדוּ בְּעֵין-
דָּאָר הָיוּ דָמָן לְאַדְמָה: יב שִׁיתְמוּ נְדִיבֵמוּ כְּעָרֵב וְכִזְאָב
וְכִזְבַּח וְכִצְלָמָנֶע כָּל-נְסִיכֵמוּ: יג אֲשֶׁר אָמְרוּ נִירְשָׁה לָנוּ
אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים: יד אֱלֹהֵי שִׁיתְמוּ כַּגְלָגַל כְּקֶשׁ לְפָנֵי-רוּחַ:

טו כִּי־שׁ תִּבְעַר-יָעַר וְכִלְהָבָה תִּלְהִט הָרִים: טז כֵּן תִּרְדֹּפֶם
בַּסַּעֲרָה וּבַסּוּפָתָה תִּבְהַלֶּם: יז מִלֹּא פָנִיהֶם קָלוּן וַיִּבְקְשׁוּ
שִׁמְךָ יְהוָה: יח יִבְשׁוּ וַיִּבְהָלוּ עַד־יָעַד וַיִּחַפְּרוּ וַיֵּאבְדּוּ:
יט וַיֵּדְעוּ כִּי־אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה לְבַדְּךָ עֲלִיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ:

פרק פד

א לַמִּנְצָח עַל־הַגִּתִּית לְבָנֵי־קָרַח מִזְמוֹר: ב מֶה־יִדְּדוּת
מִשְׁכָּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת: ג נִכְסְפָה וְגַם־כָּלְתָּהּ | נַפְשִׁי

אשרי אדם עוז לו בכ מסילות בלבבם (תהלים פ"ד)

י"ל עפי"מ דאי' מהרה"ק מלובלין עה"פ אשרי אדם עוז לו בכ מסילות בלבבם –
דכשהצדיק עובד ה' ועוסק בתורה ותפילה, בזה הוא פועל וגורם מסילות בלבבם
של כל ישראל המקושרים אליו שאף הם יתעוררו לעבודת ה', וכן הכה"ג כשהוא
נכנס לקה"ק וכשהוא "פורש ובוכה" ומתוודה להשי"ת הוא מעורר את כולם עד
שגם הם פורשים ובוכים.

(מוצאי יוהכ"פ ע"ד)

אשרי אדם עוז לו בכ מסילות בלבבם (תהילים פ"ד)

אשרי הוא האדם אשר אע"פ ש"עוז לו בכ" הוא עוסק בתורה ומצוות אינו חושב
רק על עצמו אלא דואג שיהיה "מסילות בלבבם" לקרב אחרים לעבודת השי"ת
ואע"פ שנגרע עי"ז מעבודתו שלו.

(יומא דהילולא ס"א)

לַחֲצֹרֹת יְהוָה לְבִי וּבְשָׁרִי יִרְנְנוּ אֶל-אֵל חַי: ד גַּם-צִפּוֹר
 | מִצָּאָה בַּיִת וְדֹרוֹר | קֹן לָהּ אֲשֶׁר-שָׁתָה אֶפְרָחֶיהָ אֶת-
 מִזְבְּחוֹתֶיהָ יְהוָה צָבָאוֹת מִלְכִּי וְאֱלֹהֵי: ה אֲשֶׁר־יֹשְׁבֵי
 בֵּיתָךְ עוֹד יִהְיֶה לְלוֹךְ סֶלָה: ו אֲשֶׁר־אָדָם עוֹז לוֹ-בֶן מְסִלֹת
 בְּלִבָּבָם: ז עֲבָרִי | בְּעֵמֶק הַבָּכָא מַעֲיֵן יִשִּׁיתוּהוּ גַם-בְּרָכוֹת

אשרי אדם עוז לו בן מסילות בלבבם (תהילים פ"ד)

לבאר הלשון ויבא י"ל בדרך רמז, דאי' מהרה"ק הר"ר זושא זיע"א כשהיה רואה בעל עבירה, היה מדבר אל עצמו זושא חוטא ופושע וכו' והלה היה שומע ומתחרט בעצמו, שאם הרבי בוכה כך על חטאיו עאכו"כ הוא, וכדאי' מהחווה הק' אשרי אדם עוז לו בן - שהוא עוסק בתוה"ק ועבודת השי"ת, ועי"ז - מסילות בלבבם - גורם להרהורי תשובה בלב כל הסובבים וזה הפירוש "ויבא יוסף את דבתם רעה" שיוסף הביא הדיבה הרעה שראה אצלם, אל עצמו, שהיה כביכול מתחרט על זה, ועי"ז קירב אותם "אל אביהם" שבשמים.

(וישב ע"ה)

אשרי אדם עוז לו בן מסילות בלבבם (תהילים פ"ד)

ירמוז עמ"ש הרה"ק מלובלין זיע"א עה"פ אשרי אדם עוז לו בן מסילות בלבבם דע"י שעוסק האדם בתוה"ק גורם להרהורי תשובה בלב אחרים, שיהיה מסילות בלבבם, וזהו הפירוש "כי תשא את ראש" כאשר הצדיק מנשא עצמו ומתקדש יותר גורם בזה "לבני ישראל לפקודיהם" להשפיע לכלל ישראל להפקד ברוחניות וגשמיות.

(כי תשא ע"ד)

יַעֲטָה מוֹרָה: ח יִלְכוּ מִחַיִּל אֶל־חַיִּל יִרְאֶה אֶל־אֱלֹהִים
 בְּצִיּוֹן: ט יְהוָה אֱלֹהִים צָבָאוֹת שְׁמָעָה תִּפְלְתִּי הֲאִזִּינָה
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: י מִגִּינּוּ רֵאֵה אֱלֹהִים וְהִבֵּט פָּנָי מִשִּׁיחָךְ:
 יא כִּי טוֹב־יוֹם בַּחֲצִירֶיךָ מֵאֶלֶף בַּחֲרֹתִי הַסְתּוֹפֶף בְּבֵית
 אֱלֹהֵי מִדּוֹר בְּאֶהֱלֵי־רֹשֶׁעַ: יב כִּי שְׁמֶשׁ | וּמִגֹּן יְהוָה אֱלֹהִים
 חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן יְהוָה לֹא־יִמָּנַע טוֹב לַהֲלָכִים בְּתָמִים: יג יְהוָה
 צָבָאוֹת אֲשֶׁר־יְאָדָם בְּטִחַ בָּךְ:

פרק פה

א לַמִּנְצָח | לְבָנֵי־קִרַח מִזְמוֹר: ב רָצִיתָ יְהוָה אֶרְצְךָ שָׁבַתָּ
 שְׁבוֹת שְׁבִית יַעֲקֹב: ג נִשְׂאתָ עֶזְךָ כְּסִיתָ כָּל־חַטָּאתָם

צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו (תהילים פ"ה)

ידוע מספּה"ק גודל ורום הענין של לימוד התוה"ק קודם התפילה ושדבר זה מסוגל
 לקבלת התפילות, ואי' בחז"ל עה"פ דנן צדק לפניו יהלך שצריך לתת צדקה קודם
 שיתפלל, ועד"ז י"ל דצדק רומז לתוה"ק ע"ד צדק תדברון, ואמר הכתוב צדק
 לפניו יהלך שצריך לעסוק בתוה"ק קודם התפילה והבן.

(תצוה ע"ב)

סָלָה: ד אֲסַפֶּת כָּל־עֲבָרְתְּךָ הַשִּׁיבוֹת מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ: ה שׁוּבֵנו
אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו וְהַפֵּר כַּעֲסְךָ עִמָּנוּ: ו הִלְעוּלָם תִּאֲנֶה־בָנוּ
תִּמְשֹׁךְ אַפֶּיךָ לְדֹר וָדֹר: ז הִלֵּא־אֶתְּהָ תִּשׁוּב תַּחֲיֵנוּ וְעִמָּךְ
יִשְׁמְחוּ־בָךְ: ח הִרְאֵנוּ יְהוָה חֶסֶדְךָ וַיִּשְׁעֶךָ תַּתֵּן־לָנוּ:
ט אֲשַׁמְעָה מֶה־יִּדְבַּר הָאֵל | יְהוָה כִּי יִדְבַר שָׁלוֹם אֶל־עַמּוֹ
וְאֶל־חֲסִידָיו וְאֶל־יֹשׁוּבוֹ לְכִסְלָה: י אֵךְ | קְרוֹב לִירֵאָיו יִשְׁעוּ
לְשֹׁכֵן כְּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ: יא חֶסֶד־וְאַמֶּת נִפְגְּשׁוּ צֶדֶק וְשָׁלוֹם
נִשְׁקוּ: יב אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף: יג גַּם־
יְהוָה יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ תַּתֵּן יְבוּלָהּ: יד צֶדֶק לְפָנָיו יִהְיֶה
וַיֵּשֶׁם לְדָרְךָ פַּעֲמָיו:

פרק כו

א תִּפְלֶה לְדָוִד הַטָּה יְהוָה אֲזִנֶּה עֲנִי כִי־עָנִי וְאֶבִּיּוֹן אָנִי:
ב שָׁמְרָה נַפְשִׁי כִי־חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתְּהָ אֱלֹהֵי
הַבּוֹטֵחַ אֵלַיךְ: ג חַנּוּנִי אֲדָנִי כִי־אֵלַיךְ אֶקְרָא כָּל־הַיּוֹם:
ד שִׁמַּח נַפְשׁ עֲבָדְךָ כִּי אֵלַיךְ אֲדָנִי נַפְשִׁי אֶשָּׂא: ה כִּי־אֶתְּהָ

אֲדֹנָי טוֹב וְסֶלָח וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קְרֹאֶיךָ: ו הֲאִזְנָה יְהוָה
תַּפְלָתִי וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנוֹתַי: ז בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאָךְ כִּי
תַעֲנֵנִי: ח אֵין-כְּמוֹךָ בָּאֱלֹהִים | אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: ט כָּל-
גוֹיִם | אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וַיִּכְבְּדוּ
לְשִׁמְךָ: י כִּי-גָדוֹל אַתָּה וְעָשִׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים
לְבַדְּךָ: יא הוֹרֵנִי יְהוָה דֶּרֶכְךָ אֲהַלֵּךְ בְּאַמְתֶּךָ יַחַד לִבִּי
לִירְאָה שְׁמֶךָ: יב אֹדְךָ | אֲדֹנָי אֱלֹהֵי בְּכָל-לִבִּי וְאֶכְבְּדָה
שְׁמֶךָ לְעוֹלָם: יג כִּי-חֲסִידְךָ גָּדוֹל עָלַי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשָּׂאוֹל
תַּחֲתֶיךָ: יד אֱלֹהִים | יָדִים קָמוּ עָלַי וְעַדֶּת עָרִיצִים בִּקְשׁוּ
נַפְשִׁי וְלֹא שָׁמוּךָ לְנִגְדָם: טו וְאַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵי רַחוּם וְחַנּוּן
אָרְךָ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד וְאַמֶּת: טז פָּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּתֵּן-עִיָּךְ
לְעַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן-אֲמָתְךָ: יז עָשִׂה-עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה
וַיֵּרְאוּ שִׁנְאֵי וַיִּבְשׁוּ כִּי-אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנִי וְנַחֲמָתָנִי:

פרק כז

א לִבְנֵי-קִרַח מִזְמוֹר שִׁיר יְסוּדָתוֹ בְּהַר־רִי-קֹדֶשׁ: ב אֱהִב

יְהוָה שֶׁעָרִי צִיּוֹן מִכָּל מְשֻׁכָּנוֹת יַעֲקֹב: ג נִכְבְּדוֹת מְדָבָר
 בָּךְ עִיר הָאֱלֹהִים סְלָה: ד אֲזַכִּיר | רַחֲב וּבָבֶל לְיָדַי הִנֵּה
 כְּלֻשָׁת וְצוֹר עִם-כּוֹשׁ זֶה יֶלֶד-שָׁם: ה וּלְצִיּוֹן יֹאמַר אִישׁ
 וְאִישׁ יֶלֶד-בָּהּ וְהוּא יְכַוְנֶנָּה עֲלִיּוֹן: ו יְהוָה יִסְפֹּר בְּכֹתוֹב
 עַמִּים זֶה יֶלֶד-שָׁם סְלָה: ז וְשָׂרִים כָּחֳלָלִים כָּל-מַעֲיָנֵי בָךְ:

פרק פח

א שִׁיר מִזְמוֹר לְבִנֵי קִרַח לְמִנְצַח עַל-מַחֲלַת לְעֲנוֹת
 מִשְׁכִּיל לְהִימָן הָאֶזְרָחִי: ב יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי יוֹם צָעַקְתִּי
 בַּלִּילָה נִגְדָה: ג תָּבוֹא לְפָנַי תִּפְלְתִי הִטָּה-אֶזְנוֹךְ לְרַגְלִי:
 ד כִּי-שָׁבְעָה בָרְעוֹת נַפְשִׁי וַחֲיִי לְשֹׂאוֹל הִגִּיעוּ: ה נָחַשְׁבָּתִי
 עִם-יֹרְדֵי בּוֹר הָיִיתִי כְּגֹבֶר אֵין-אֵיל: ו בַּמִּתִּים חָפְשִׁי כְּמוֹ
 חֲלָלִים | שֹׁכְבִי קֹבֶר אֲשֶׁר לֹא זָכַרְתָּם עוֹד וְהִמָּה מִיָּדָךְ

אם רפאים יקומו יודוך סלה (תהילים פ"ח, י"א)

היינו אם הצדיקים ישפיעו רפואה לבני אדם אזי "יודוך" לשון רבים כולם יכירו בך
 ויודו לך חסדו ונפלאותיו.

(במדבר - ס"ב)

נגזרו: ז שִׁתְּנִי בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת בְּמַחֲשָׁבִים בְּמַצְלוֹת: ח עָלִי
 סִמְכָה חֲמַתְךָ וְכָל־מִשְׁבָּרֶיךָ עֲנִיתָ סָלָה: ט הִרְחַקְתָּ מִיָּדַי
 מִמֶּנִּי שִׁתְּנִי תוֹעֵבוֹת לָמוֹ כֹּלָא וְלֹא אֵצֶא: י עֵינַי דָּאֲבָה
 מִנִּי עֲנִי קָרָאתִיךָ יְהוָה בְּכָל־יוֹם שִׁטַּחְתִּי אֵלֶיךָ כַּפִּי:
 יא הִלַּמְתִּים תַּעֲשֶׂה־פֶלֶא אִם־רָפָאִים יִקְוֹמוּ יוֹדוּךָ סָלָה:
 יב הִיָּסַפְר בַּקֶּבֶר חֲסִידְךָ אֱמוּנָתְךָ בְּאֲבֵדוֹן: יג הִיָּוַדַע בַּחֲשֹׁךְ
 פִּלְאָךָ וְצִדְקָתְךָ בְּאֶרֶץ נְשִׁיָּה: יד וְאֲנִי | אֵלֶיךָ יְהוָה שׁוֹעֵתִי
 וּבִבְקָר תִּפְלָתִי תִקְדָּמְךָ: טו לָמָּה יְהוָה תִּזְנַח נַפְשִׁי תִסְתִּיר
 פְּנֶיךָ מִמֶּנִּי: טז עָנִי אָנִי וְגִזַּע מִנְעֵר נִשְׁאַתִּי אֲמִיךָ אָפוּנָה:
 יז עָלִי עָבְרוּ חֲרוֹנֶיךָ בַּעוֹתֶיךָ צַמְתוּתִנִּי: יח סִבּוּנִי כַּמִּים כָּל־
 הַיּוֹם הִקִּיפוּ עָלַי יַחַד: יט הִרְחַקְתָּ מִמֶּנִּי אֱהִב וְרַע מִיָּדַי

לך זרוע עם גבורה תעוז ידך תרום ימינך (תהילים פ"ט)

ולכאורה הלא ימין רומז לחסד, וגבורה היא שמאל, ומדוע כתוב לך זרוע עם
 גבורה... תרום ימינך אלא ע"ז בא הכתוב כמתרץ, "לך" זרוע עם גבורה דרך
 הקב"ה יכול באותו ימין שמשפיע חסדים באותו ימין ירעץ אויביו, וע"י שמדת
 הדין הולכת על הגויים יכולים בנ"י להנצל, לך זרוע עם גבורה - לאומות העולם
 עי"ז תעוז ידך תרום ימינך לבני ישראל.

מחשף:

פרק פט

א מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֶזְרָחִי: ב חֲסִידֵי יְהוָה עוֹלָם אֲשִׁירָה
לְדֹר וָדֹר | אֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי: ג כִּי־אִמַּרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד
יִבְנֶה שָׁמַיִם | תִּכּוֹן אֱמוּנָתְךָ בָּהֶם: ד פָּרַתִּי בְרִית לְבַחֲרֵי
נִשְׁבַּעְתִּי לְדָוִד עַבְדִּי: ה עַד־עוֹלָם אֲכִין זֶרַעַךְ וּבְנֵיתִי לְדֹר־
וָדֹר כְּסֶאֱךָ סֵלָה: ו וַיֹּדֶן שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה אֱ־אֱמוּנָתְךָ
בִּקְהֵל קִדְשִׁים: ז כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה יְדָמָה לִיהוָה
בְּבָנֵי אֱלֹהִים: ח אֵל נִעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה וְנוֹרָא עַל־
כָּל־סִבִּיבָיו: ט יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יָה
וְאֱמוּנָתְךָ סִבִּיבוֹתֶיךָ: י אַתָּה מוֹשִׁיל בְּגִאוֹת הַיָּם בְּשׂוֹא
גִּלְיֹן אַתָּה תִּשְׁבַּחֵם: יא אַתָּה דִּכְאַתָּ כִּחָלָל רָהֵב בְּזִרוּעַ
עֲזָרְךָ פִּזְרָתָ אוֹיְבֶיךָ: יב לָךְ שָׁמַיִם אֱ־לָךְ אֲרֶץ תִּבְלֹ וּמְלֹאָה
אַתָּה יְסֻדָּתָם: יג צָפוֹן וַיִּמִּין אַתָּה בָּרָאתָם תָּבוֹר וַחֲרָמוֹן
בְּשִׁמְךָ יִרְנְנוּ: יד לָךְ זִרוּעַ עִם־גְּבוּרָה תַּעֲזֹ יָדְךָ תַּרוֹם יְמִינְךָ:

טו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מִכּוֹן כְּסֵאָה חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פָנֶיהָ:
 טז אֲשֶׁר־יִהְיֶה יוֹדְעֵי תְרוּעָה יִהְיֶה בְּאוֹר־פָּנֶיהָ יִהְיֶה כּוֹן:
 יז בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן כָּל־הַיּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ יִרְוּמוּ: יח כִּי־תִפְאֶרֶת
 עֲזָמוּ אֶתְּךָ וּבְרָצֶנְךָ תָּרִים תָּרוּם קְרִינֶנוּ: יט כִּי לִיהוָה מִגִּנֵּנו
 וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלְּבָנוּ: כ אֲזִי דְבַרְתָּ־בְּחִזּוֹן לַחֲסִידֶיךָ
 וַתֹּאמֶר שְׁוִיתִי עֵזֶר עַל־גִּבּוֹר הִרְיֵמוּתִי בְּחוֹר מַעַם:
 כא מִצָּאתִי דָוִד עַבְדִּי בְּשֶׁמֶן קֹדֶשׁ מִשְׁחָתִיו: כב אֲשֶׁר יָדִי
 תִּכּוֹן עֲמוֹ אֶף־זְרוּעֵי תֹאמְצָנוּ: כג לֹא־יִשָּׂא אוֹיֵב בּוֹ וּבֶן־
 עוֹלָה לֹא יַעֲנֶנּוּ: כד וּבַתּוֹתִי מִפָּנָיו צָרִיו וּמִשְׁנֵאָיו אֶגּוֹף:
 כה וְאַמוֹנָתִי וַחֲסִדִּי עֲמוֹ וּבְשָׁמִי תָּרוּם קְרִינֶנוּ: כו וְשִׁמְתִּי
 בָּיִם יָדוֹ וּבִנְהָרוֹת יִמִּינֹו: כז הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי אֶתְּךָ אֵלִי
 וְצוֹר יִשׁוּעָתִי: כח אֶף־אֲנִי בְּכוֹר אֶתְּנֶהוּ עָלָיו לְמַלְכִּי־
 אֶרֶץ: כט לְעוֹלָם אֲשַׁמּוֹר אֲשַׁמְרֶה־לוֹ חֶסֶדִּי וּבְרִיתִי נֶאֱמָנֶת
 לוֹ: ל וְשִׁמְתִּי לְעַד זֶרְעוֹ וְכִסְאוֹ כִּימֵי שָׁמַיִם: לא אִם־יַעֲזֹבוּ
 בָנָיו תּוֹרָתִי וּבְמִשְׁפָּטִי לֹא יִלְכוּן: לב אִם־חֻקֹּתִי יַחֲלִלוּ
 וּמִצְוֹתִי לֹא יִשְׁמְרוּ: לג וּפְקֻדֹתַי בְּשֶׁבֶט פִּשְׁעָם וּבִנְגָעִים

עֲזָנָם: לֹד וְחֶסֶדִי לֹא־אֶפִּיר מֵעַמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּר בְּאִמוּנָתִי:
 לֹה לֹא־אֶחְלָל בְּרִיתִי וּמוֹצֵא שְׁפָתַי לֹא אֲשַׁנֶּה: לוֹ אֶחַת
 נִשְׁבַּעְתִּי בְּקֹדֶשִׁי אִם־לְדָוִד אֶבְיֹב: לוֹ זָרְעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה
 וְכִסְאוֹ בְּשָׁמַשׁ נִגְדִי: לֹחַ כְּרִיחַ יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשֹׁחַק נֶאֱמָן
 סָלָה: לֹט וְאַתָּה זִנְחָתָ וַתִּמָּאֵס הַתַּעֲבָרָתָ עִם־מְשִׁיחָהּ:
 מִנֶּאֱרָתָה בְּרִית עֲבָדֶיךָ חִלְלָתָ לְאֶרֶץ נִזְרוֹ: מֵא פָרַצְתָּ כָּל־
 גְּדֻרָתָיו שִׁמְתָּ מִבְּצָרָיו מִחֲתָהּ: מִבַּ שָׁסָהוּ כָּל־עַבְדֵי דָרְךָ
 הָיָה חֶרְפָּה לְשִׁכְנָיו: מִגְּהִרִימוֹת יָמִין צָרִיו הִשְׁמַחְתָּ כָּל־
 אוֹיְבָיו: מִד אֶף־תָּשִׁיב צוּר חֲרָבוֹ וְלֹא הִקְיִמְתּוֹ בַּמִּלְחָמָה:
 מֵה הִשְׁבַּתָּ מִטְּהָרוֹ וְכִסְאוֹ לְאֶרֶץ מִגְרָתָהּ: מוֹ הִקְצַרְתָּ יָמֵי
 עֲלוֹמָיו הָעֲטִיתָ עָלָיו בּוֹשָׁה סָלָה: מז עַד־מָה יִהְיֶה תַסְתֵּר
 לְנֹצַח תִּבְעֵר כְּמוֹ־אֵשׁ חֲמָתְךָ: מח זָכַר־אֲנִי מָה־תָּלַד עַל־

תפלה למשה איש האלוקים (תהילים צ')

פי' "משה" הוא הצדיק, מתפלל להקב"ה שיהיו בנ"י בבחי' "איש" מלשון חשיבות,
 לפי שעי"ז יהיו יותר קרובים אל "האלוקים" ויוכלו לעבדו באמת ובלב שלם בלי
 שום מניעות וטרדות המחשבה.

מֶה-שָׁוָא בָּרָאתָ כָּל-בְּנֵי-אָדָם: מִטְּמֵי גֶבֶר יַחֲיֶה וְלֹא
יִרְאֶה-מָוֶת יִמְלֹט נַפְשׁוֹ מִיַּד-שָׂאוֹל סָלָה: נֹאֲיֶה חֲסָדֶיךָ
הָרֵאשִׁימִים | אֲדֹנָי נִשְׁבַּעְתָּ לְדָוִד בְּאַמוֹנָתְךָ: נֹא זִכֹּר אֲדֹנָי
חֶרְפַּת עֲבָדֶיךָ שְׂאֵתִי בְּחִיקִי כָּל-רַבִּים עַמִּים: נֹב אֲנֹשׁ

תפילה למשה איש האלקים ה' מעון וכו' (תהילים צ')

ע"י שזכר אדם תפילת "משה" (שפיר קאמרת) אלו הצדיקים שבכל דור ודור ונזכר גודל עבודתם והכנתם לתפילה ע"ז יבוא להתעוררות ולתשובה להיותו גם "איש האלוקים" לקרבת אלוקים כי ע"י זכירה זו "מעון" אתה, מעון אותיות עונם, יזכרו עונם כי יראו מעשיהם למול מעשה אבותם, וע"ז יזכה שכמו ש"מעון אתה ה'" היית לאבוב" ק בן עתה "בכל דור ודור" ישרה ה' שכינתו עלינו.

או יאמר "תפילה למשה" כאשר שואף האדם ומתפלל למשה שרוצה להיות כמשה ומבקש מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, ע"י הרצון הזה נחשב כבר ממש ל"איש האלוקים" ואף אם "מעון" אותיות "עונם" שיש בידו עוונות וחטאים, עכ"ז "אתה היית וגו'" שיכפר לו הקב"ה הכל ע"י רצונו הטוב.
(יומא דהילולא נ"ט)

שמחנו כימות עינתנו (תהילים צ')

"שמחנו" רומז לתורה דפקודי ה' ישרים משמחי לב, ואזיל קרא ואמר היאך יזכה אדם להיות דבוק בתורה המשמחת אלוקים ואנשים, זה ע"י "כימות עינתנו" ע"י שיראה כל ימיו ושנותיו כיצד היה עני בדעת והעבירם בבטלה ובחטא, ע"ז ישוב לבבו ויבין ויחיה בתשובה לפני קונו ובכך יזכה לתורה.
(נשא נ"ז)

חֲרָפוֹ אוֹיְבָיָהּ | יְהוָה אֲשֶׁר חֲרָפוּ עֲקָבוֹת מְשִׁיחָהּ: נג בָּרוּךְ
יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

פרק צ

א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מְעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
בְּדֶרֶךְ וָדֹר: ב בְּטָרֶם | הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲלִיל אֶרֶץ וְתִבֵּל וּמִעוֹלָם

שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה יראה אל עבדיך פעלך (תהילים
(צ')

י"ל דבקשתינו היא שהשמחה תהיה אותו דבר ולא פחות מאומה, ממה "עניתנו",
דהרי "שנות ראינו רעה" צרות ויסוריך וחולאיך רעין, ועי"ז שתוציאני מאפילה
לאורה ומיגון לשמחה אזי "יראה אל עבדיך פעלך" שנראה כיצד הנך פועל
להפכם לטוב, וכמאמר אאמו"ר זצוק"ל "פועל גבורות עושה חדשות" שהשי"ת
לוקח הגבורות - הדינים ופועל אותם להפכם ולעשות מהם חדשות היינו רחמים
וחסדים טובים.

(פורים - נ"ט)

ימי שנותינו בהם שבעים שנה וכו' שבענו בבוקר חסדך (תהילים צ', י')

פי' שיכול האדם לזכור שימי שנותינו שבעים שנה וכו' ויחשוב כי "רהבם עמל
ואוון", ועי"ז ישוב בתשובה ע"י ש"למנות ימינו כן הודע" פי' ע"י העצה של יזכיר
לו יום המיתה (ברכות ה.) אבל ע"י עצה זו "ונרננה ונשמחה בכל ימינו" ולא יגיע
לידי עצבות.

עַד-עוֹלָם אֶתָּה אֵל: ג תָּשֵׁב אֲנוֹשׁ עַד-דָּכָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ
 בְּנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בָּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר
 וְאַשְׁמוּרָה בַּלִּילָה: ה זָרְמָתָם שָׁנָה יִהְיוּ בַּבֶּקֶר כְּחֹצִיר יַחֲלֶף:
 ו בַּבֶּקֶר יִצִּיץ וְחֲלָף לָעָרֵב יִמוּלֵל וַיִּבֹשׁ: ז כִּי-כָלֵינוּ בְּאַפֶּךָ
 וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: ח שֵׁת שִׁתָּה עֲזֹנִיתִינוּ לְנִגְדֶּךָ עֲלִמְנוּ לְמֵאוֹר
 פָּנֶיךָ: ט כִּי כָל-יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתְךָ כָּלֵינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָ:
 י יָמֵי שָׁנוֹתֵינוּ | בָּהֶם שְׂבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת | שְׁמוֹנִים
 שָׁנָה וְרֹהֶבֶם עָמַל וְאָוֶן כִּי-גִזַּח חֵישׁ וְנִעְפָּה: יא מִי-יֹדַע עוֹ
 אֶפֶךָ וּכְיֹרֶאתְךָ עִבְרָתְךָ: יב לְמִנּוֹת יָמֵינוּ כִּן הוֹדַע וְנִבֵּא
 לְבַב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה עַד-מָתִי וְהִנָּחֵם עַל-עֲבֹדֶיךָ:
 יד שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר חֲסִדֶּךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל-יָמֵינוּ:
 טו שִׁמְחֵנוּ כִּימוֹת עֲנִיתֵנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֶה אֵל-

כִּי מִלֹּאכִיו יִצוּה לך (תהילים צ"א)

אותם המלאכים ששולח הקב"ה שיהיו לך לצוות לשמרך, הם "לך" שלך כפי
 מעשיך ופעולותיך, דמעשה טוב בורא מלאך טוב, וח"ו להיפך נברא מלאך חבלה.
 (כי תצא נ"ח)

עֲבַדְיָה פִּעֲלָהּ וְהִדְרָה עַל־בְּנֵיהֶם: י' וַיְהִי | נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

פרק צא

א יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שֹׁדֵי יִתְלוֹנָן: ב אִמַּר לַיהוָה מַחְסֵי
וּמִצּוֹדֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹטָח־בוֹ: ג כִּי הוּא יִצִּילָהּ מִפֶּחַ יְקוֹשׁ
מִדְּבַר הַזֹּת: ד בְּאַבְרָתּוֹ | יֶסֶד לָהּ וְתַחַת כְּנָפָיו תַּחֲסֶה צִנָּה
וְסִחָרָה אֲמַתּוֹ: ה לֹא־תִירָא מִפֶּחַד לְיָלָה מִחֵץ יַעוֹף יוֹמָם:
ו מִדְּבַר בְּאֶפֶל יִהְיֶה מִקְטָב יָשׁוּד צִהְרִים: ז יִפֹּל מִצִּדָּהּ |
אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינָהּ אֶלֶיָּהּ לֹא יָגֵשׁ: ח רַק בְּעֵינֶיהָ תִּבְיט
וְשִׁלְמַת רָשָׁעִים תִּרְאֶה: ט כִּי־אֶתָּה יְהוָה מַחְסֵי עֲלִיּוֹן שִׁמְתָּ

להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות (תהלים צ"ב)

נ"ל עפ"י מה דפי" הרה"ק מבערזאן זצ"ל עה"כ "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך
בלילות" דכשאדם זוכה ל"בבוקר" רומז על השפעות טובות וחסדים, צריך הוא
לדעת שהם "חסדך" שהם חסדיו של הקב"ה, ואם ח"ו נמצא בבחי' של "בלילות"
רומז לדינים וצרות ר"ל, צ"ל "ואמונתך" צריך להאמין שחפץ הקב"ה בטובתו
וצרות אלו נגרמו ע"י חטאיו, ועד"ז יל"פ גם בפסוק "כי ענן ה' על המשכן יומם"
שכשהאדם זוכה לבחי' יומם - חסדים ורחמים, צריך לדעת דזה כי ענן ה' על

מַעֲוֹנָה: י' לֹא-תֵאָנֶה אֵלַיָּהּ רָעָה וְנִגַּע לֹא-יִקְרַב בְּאֶהְלָהּ:
 יא כִּי מִלְּאָכָיו יִצְנֶה-לָּהּ לְשִׁמְרָהּ בְּכָל-דְּרָכֶיהָ: יב עַל-פְּסִים
 יִשְׁאוּנָהּ פֶּן-תִּגָּף בְּאֵבֶן רִגְלָהּ: יג עַל-שֹׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ
 תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: יד כִּי בִי חָשַׁק וְאֶפְלָטָהּ אֲשַׁגְּבֶהּ כִּי-
 יָדַע שְׁמִי: טו יִקְרָאֵנִי | וְאֶעֱנֶהּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה אַחֲלֶצְהּ

המשכן - שהקב"ה משרה שכינתו עליו ומשפיע לו כל טוב, אבל כשהאדם הוא בבחי' לילה - דינים וצרות רח"ל, צריך לזכור בו שזה נגרם על ידו בעוברו על מצוות השם, ועכ"ז צריך להאמין ש"ואש תהיה לילה בו" אש רומז לאור רומז לרחמים וחסדים שיהפוך הכל מדין לרחמים ויוושע בכל הנצרך.

בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' (תהילים צ"ב)

י"ל דצריך האדם לדעת דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, וע"כ בין אם יש לו בחי' "חצוצרות" רומז לעת שמחה כמ"ש וביום שמחתכם וכו' ותקעתם בחצוצרות, ובין אם זה בחי' "וקול שופר" רומז לדין ומשפט, כמ"ש היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו, בשניהם צריך להיות "הריעו לפני המלך ה'", לשון רעות ואהבה, שיאהב השי"ת וידע שכוונתו לטובה.

(האזינו ס"ה)

צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה (תהילים צ"ב, י"ג)

ונראה לפרש דהצדיק שרוצה להוציא פירותיו ולהשפיע לכל העומדים על ידו, צריך שיהיה כארז בלבנון ישג"ה ר"ת ש'בת א'חים ג'ם י'חד (כדאיתא בבית אברהם) פ"י שצריך שישבו איתו אנשים מישראל ועי"ז יקבל כח להשפיע.

וְאַכְבְּדֵהוּ: טז אֲרֶךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי:

פרק צב

א מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת: ב טוֹב לַהֲדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֲלִיּוֹן: ג לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֶסֶדְךָ וְאַמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת:

צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה (תהילים צ"ב)

ובמדרש מה התמר צילו למרחוק אף הצדיק צילו למרחוק, הרמז בדבר י"ל שהצדיק משפיע מצלו, משפיע הוא מקדושתו אף למרחוק פי' אף לאדם שרחוק מהשי"ת ותורתו, ואין בו תורה ומצוות, עכ"ז אם קשור להצדיק אזי הצדיק ברוב קדושתו ישפיע עליו רוח טהרה ושפע קדושה, וז"ש צדיק כתמר יפרח אף לרחוקים, והאדם אשר זוכה להיות "כארז בלבנון ישגה להוסיף ולהתעורר לעבודת הבורא ע"י "שתולים בבית ה'" שמקושר לצדיק.

**בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און וכו' ואתה מרום לעולם ה'
צדיק כתמר יפרח וכו' (תהילים צ"ב)**

באופן ההתבוננות לבוא לידי סור מרע יש ב' בחינות, הא' הוא עפ"י מאחז"ל איזהו חכם הלומד מכל אדם, והיינו אפי' מרשע שלומד ממנו את הדרך אשר לא ילך בו בראותו כי כל תענוגותיו ותאוותיו הם דבר שאין בו קיום, והאופן הב' הוא "מכל מלמדי השכלתי" דהיינו להתבונן בדרכי הצדיקים העובדים את השי"ת בהתלהבות ושמחה ועי"ז יתלהב לבבו גם, ליראה ולאהבה את שמו הגדול, ואפש"ל שב' בחינות אלו מרמוזים בפסוקים אלו בחינה א' היא "בפרוח רשעים כמו עשב וכו' להשמדם עדי עד" שרואה שפריחת הרשעים שמתענגים בתענוגים

ד עֲלֵי-עֲשׂוֹר וְעֲלֵי-נָבֶל עָלֵי הַגִּיּוֹן בְּכִנּוֹר: ה כִּי שִׁמְחֵתֵנִי
יְהוָה בַּפֻּעֲלָהּ בַּמַּעֲשֵׂי יְדֶיהָ אֲרִנּוּ: ו מֵה-גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיהָ יְהוָה
מְאֹד עֲמָקוֹ מִחֲשֹׁבֶתֶיהָ: ז אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדַע וְכֶסֶל לֹא-יָבִין
אֶת-זֹאת: ח בַּפֶּרֶחַ רִשְׁעִים | כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ כָּל-פְּעֻלֵּי
אֲוֹן לְהַשְׁמָדָם עַד־יָעַד: ט וְאַתָּה מָרוֹם לְעֵלָם יְהוָה: י כִּי
הִנֵּה אֵיבֶיהָ | יְהוָה כִּי-הִנֵּה אֵיבֶיהָ יֹאבְדוּ יִתְפָּרְדּוּ כָּל-פְּעֻלֵּי
אֲוֹן: יא וַתָּרֶם כְּרִאִים קִרְנֵי בִלְתִּי בְשֶׁמֶן רַעְנָן: יב וַתִּבֹט עֵינֵי
בְּשׁוּרֵי בָקָמִים עָלֵי מִרְעִים תִּשְׁמַעְנָה אֲזִנִּי: יג צַדִּיק כַּתְּמוֹר
יִפְרַח כְּאֶרֶז בַּלְבָּנוֹן יִשְׁגָּה: יד שְׁתּוּלִים בְּבֵית יְהוָה בַּחֲצֹרוֹת
אֶלֶהֵינוּ יִפְרִיחוּ: טו עוֹד יְנוּבוֹן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים
יְהִיו: טז לְהַגִּיד כִּי-יִשָּׁר יְהוָה צוּרֵי וְלֹא-עֲלָתָה עֹלָתָה בּוֹ:

אינה אלא הנאה רגעית, ולאחמ"כ רשעים מלאים חרטות וזה להשמדם עדי עד ועי"ז "ואתה מרום לעולם ה'" והוא סר מרע ועושה טוב, ויש בחינה אחרת והיא שע"י ש"צדיק כתמור יפרח בארז בלבנון ישגה" שהצדיק פורח ועולה ממדריגה למדריגה ולא רק זה אלא "שתולים בבית ה'" שהוא דבר נצחי ולא הנאה רגעית עי"ז "בחצרות אלוקינו יפריחו" מתעורר גם האדם הפשוט ועוזב רשע דרכו לשוב בתשובה שלימה.

פרק צג

א יְהוָה מֶלֶךְ גָּאוֹת לִבֵּשׁ לִבֵּשׁ יְהוָה עֵז הַתְּאֵזֶר אֶף-תִּכּוֹן
 יִתֵּבֵל בַּל-תִּמּוֹט: ב נִכּוֹן כִּסְאָךָ מֵאֵז מַעֲזֵלָם אֶתָּה: ג נִשְׂאוּ
 נְהָרוֹת | יְהוָה נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכִיָּם:
 ד מִקְלֹת | מִיָּם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אֲדִיר בַּמְרוֹם
 יְהוָה: ה עֲדֹתֶיךָ | נֶאֱמָנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נִאֲוָה-קֹדֶשׁ יְהוָה
 לְאֶרֶץ יָמִים:

פרק צד

א אֵל-נִקְמוֹת יְהוָה אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ: ב הַנְּשִׂא שִׁפְט
 הָאָרֶץ הָשִׁב גְּמוּלָה עַל-גָּאִים: ג עַד-מִתֵּי רְשָׁעִים | יְהוָה עַד-
 מִתֵּי רְשָׁעִים יַעֲלֹז: ד יִבִּיעוּ יַדְּבָרוּ עָתֶק יִתְאַמְרוּ כָּל-פֹּעֲלֵי
 אָוֶן: ה עֲמֶךָ יְהוָה יִדְכָּאוּ וְנִחַלְתָּךְ יַעֲנוּ: ו אֶלְמֶנָה וְגֵר יִהְרֹגוּ
 וִיתוּמִים יִרְצֹחוּ: ז וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה-יְיָ וְלֹא-יָבִין אֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: ח בִּינוּ בַּעֲרִים בָּעָם וְכִסִּילִים מִתֵּי תִשְׁכִּילוּ: ט הַנִּטֵּעַ
 אֵינֶן הֵלֵא יִשְׁמָע אִם- יֵצֵר עֵין הֵלֵא יָבִיט: י הַיֹּסֵר גּוֹיִם הֵלֵא

יוֹכִיחַ הַמִּלְמִד אָדָם דַּעַת: יא יְהוָה יִדַּע מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי
הָמָּה הָבֵל: יב אֲשֶׁרִי הַגָּבֵר אֲשֶׁר־תִּסְּרֶנּוּ יְהוָה וּמִתּוֹרָתָךְ
תִּלְמָדֶנּוּ: יג לְהַשְׁקִיט לוֹ מִיָּמִי רָע עַד יִפְרָה לְרָשָׁע שַׁחַת:
יד כִּי | לֹא־יִטַּשׁ יְהוָה עַמּוֹ וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזֹב: טו כִּי־עַד־צָדֵק
יָשׁוּב מִשִּׁפְט וְאַחֲרָיו כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב: טז מִי־יִקְוֶם לִי עִם־
מִרְעִים מִי־יִתִּיצֵב לִי עִם־פִּעְלֵי אָוֶן: יז לוֹלִי יְהוָה עֲזָרְתָה
לִי כִמְעַט | שְׁכָנָה דּוֹמָה נִפְשִׁי: יח אִם־אֲמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי
חֲסִידָךְ יְהוָה יִסְעֶדְנִי: יט בָּרֵב שִׁרְעִפִי בְּקֶרְבִי תִנְחַוְמִיךְ
יִשְׁעִשְׁעוּ נִפְשִׁי: כ הִיחַבְּרָךְ כִּפֶּסֶא הַוּוֹת יֵצֵר עָמַל עָלִי־חֵק:
כא יִגְדֹּהוּ עַל־נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יִרְשִׁיעוּ: כב וַיְהִי יְהוָה לִי
לְמִשְׁגָּב וָאֱלֹהִי לְצוּר מַחֲסִי: כג וַיָּשָׁב עָלֵיהֶם | אֶת־אוֹנָם
וּבִרְעָתָם יַצְמִיתָם יַצְמִיתָם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

פרק צה

א לָכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה נִרְיָעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: ב נִקְדָּמָה כָּנִי
בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לוֹ: ג כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל

עַל-כָּל-אֱלֹהִים: ד אֲשֶׁר בִּידוֹ מִחֲקַר־אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים
 לו: ה אֲשֶׁר-לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ וַיַּבְשֵׁת יַדָּיו יַצְרוּ: ו בָּאוּ
 נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרָעָה נִבְרָכָה לִפְנֵי-יְהוָה עֲשִׂנוּ: ז כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ
 וַאֲנַחְנוּ עִם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ הַיּוֹם אִם-בְּקִלּוֹ תִשְׁמָעוּ:
 ח אֶל-תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶּם כְּמַרְיָבָה כִּיּוֹם מָסָה בַּמִּדְבָּר: ט אֲשֶׁר
 נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחֲנוּנִי גַם-רָאוּ פַעְלִי: י אַרְבָּעִים שָׁנָה |
 אָקוּט בְּדוֹר וָאֹמַר עִם תַּעֲי לִבִּי הֵם וְהֵם לֹא-יָדְעוּ דַּרְכִּי:
 יא אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי אִם-יִבְאוּ אֶל-מְנוּחָתִי:

פרק צו

א שִׁירוֹ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוֹ לַיהוָה כָּל-הָאָרֶץ: ב שִׁירוֹ
 לַיהוָה בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשָּׁרוֹ מִיּוֹם-לְיוֹם יִשְׁנָעְתוּ: ג סִפְרוּ בַּגּוֹיִם
 כְּבוֹדוֹ בְּכָל-הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: ד כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל
 מְאֹד נֹרָא הוּא עַל-כָּל-אֱלֹהִים: ה כִּי | כָּל-אֱלֹהֵי הָעַמִּים
 אֱלִילִים וַיְהוָה שָׁמַיִם עֹשֶׂה: ו הוֹד-וְהָדָר לִפְנֵי עֵז וְתִפְאֶרֶת
 בְּמִקְדָּשׁוֹ: ז הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד

וְעַז: ח הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ-מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו:
ט הַשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת-קֹדֶשׁ חִילוּ מִפְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:
י אָמְרוּ בַּגּוֹיִם | יְהוָה מֶלֶךְ אֶרֶץ-תְּכוֹן תִּבֵּל בַּל-תִּמְוֹט יָדִין
עַמִּים בְּמִישָׁרִים: יא יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ יִרְעֶם
הַיָּם וּמִלְאוּ: יב יַעֲלֹז שֹׁדֵי וְכָל-אַשְׁרֵ-בּוֹ אִזּוּ יִרְנְנוּ כָל-עַצִּי-
יַעַר: יג לִפְנֵי יְהוָה | כִּי בָא כִּי בָא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט-
תִּבֵּל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּאַמוּנָתוֹ:

פרק צז

א יְהוָה מֶלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אֵיִם רַבִּים: ב עָנוּ וַעֲרָפֶל
סָבִיבוֹ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֹאוֹ: ג אִשׁ לִפְנֵי תִלָּךְ וּתְלַהֵט
סָבִיב צָרִיו: ד הֵאִירוּ בָרָקוֹ תִּבֵּל רָאֲתָה וַתַּחַל הָאָרֶץ:
ה הָרִים כִּדּוֹנָג נִמְסוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל-הָאָרֶץ:
ו הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צֶדֶקוֹ וְרָאוּ כָל-הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ: ז יִבְשׁוּ |
כָּל-עַבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְּלִים בְּאֱלִילִים הַשְׁתַּחֲווּ-לוֹ כָּל-
אֱלֹהִים: ח שִׁמְעָה וַתִּשְׁמַח | צִיּוֹן וַתִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוּדָה

לִמְעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה: ט כִּי־אַתָּה יְהוָה עֲלִיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ
מֵאֲדָנֶיךָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים: י אֶהְיֶה יְהוָה שְׁנָאוֹ רָע שְׂמֹר
נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רָשָׁעִים יִצִּילֵם: יא אִוֹר זָרַע לַצַּדִּיק
וְלִישְׂרֵי־לֵב שְׂמֹחָה: יב שְׂמֹחוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה וְהוֹדוּ לְזִכְרֹ
קִדְשׁוֹ:

פרק צח

א מִזְמוֹר שִׁירוֹ לַיהוָה | שִׁיר חֲדָשׁ כִּי־נִפְלְאוֹת עָשָׂה
הוֹשִׁיעָה־לוֹ יְמִינוֹ וְזָרַע קִדְשׁוֹ: ב הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ
לְעֵינַי הַגּוֹזֵם גָּלָה צַדִּקְתּוֹ: ג זָכַר חֲסִדּוֹ | וַאֲמוֹנָתוֹ לְבֵית
יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: ד הָרִיעוּ
לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ פָּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזָמְרוּ: ה זָמְרוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר
בְּכִנּוֹר וְקוֹל זְמֶרָה: ו בַּחֲצִצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי |
הַמֶּלֶךְ יְהוָה: ז יָרַעַם הָיִם וּמִלְאוּ תִבֵּל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: ח נִהְרֹת
יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ: ט לִפְנֵי־יְהוָה כִּי בָא לְשַׁפֵּט
הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תִּבֵּל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים:

פרק צט

א יהוה מלך ירגזו עמים ישב כרובים תנוט הארץ: ב יהוה
בציון גדול ורם הוא על כל העמים: ג יודו שמה גדול
ונורא קדוש הוא: ד ועז מלך משפט אהב אתה פוננת
מישרים משפט וצדקה ביעקב | אתה עשית: ה רוממו
יהוה אלהינו והשתחו ליהם רגליו קדוש הוא: ו משה
ואהרן | בכהניו ושמואל בקראי שמו קראים אל יהוה
והוא יענם: ז בעמוד ענן ידבר אליהם שמרו עדתיו וחק
נתן למו: ח יהוה אלהינו אתה עניתם אל נשא היית להם
ונקם על עלילותם: ט רוממו יהוה אלהינו והשתחו ליה
קדשו כי קדוש יהוה אלהינו:

עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה (תהילים ק')

"עבדו" צריך לעבוד את ה'" רומז לסוכות זמן של אהבה של רחמים, וגם סוכה בגי' הוי"ה אדנ"י, וצריך לעבוד את ה' "בשמחה", אין שמחה אלא בבשר ויין לאכול ולהתענג בתענוגים, אולם אח"כ צריך להיות "בואו לפניו ברננה" צריך לבוא ולזמר ולרנן להשי"ת בזמירות שירות ותשבחות.

פרק ק

א מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ: ב עֲבֹדוּ אֶת־
 יְהוָה בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לִפְנֵי בְרִנָּה: ג דַּעוּ כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהִים
 הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא וְלוֹ אֲנַחְנוּ עֲמוֹ וְצֹאן מִרְעִיתוֹ: ד בָּאוּ שְׁעָרָיו
 | בְּתוֹדָה חֲצִרְתָּיו בְּתִהְלָה הוֹדוּ לוֹ בִּרְכוּ שְׁמוֹ: ה כִּי־טוֹב
 יְהוָה לַעֲוֹלָם חֶסֶדוֹ וְעַד־דֹּר וָדֹר אֲמוֹנָתוֹ:

פרק קא

א לְדָוִד מִזְמוֹר חֹסֶד־וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה לְךָ יְהוָה אֲזַמְּרָה:
 ב אֲשַׁכִּילָה | בְּדָרְךָ תָּמִים מָתִי תִבּוֹא אֵלַי אֶתְהַלֵּךְ בְּתָם־
 לִבִּי בִקְרֹב בֵּיתִי: ג לֹא־אֲשִׁית | לִנְגֹד עֵינַי דְּבַר־בְּלִיעַל
 עֲשֵׂה־סֻטִּים שְׁנֵאתִי לֹא יִדְבֹק בִּי: ד לִבִּי עֲקֹשׁ יָסוּר מִמָּוִי
 רַע לֹא אֲדַע: ה מְלוֹשְׁנֵי מְלָשְׁנֵי בִסְתָר | רַעְהוּ אוֹתוֹ אֲצַמִּית
 גְּבַה־עֵינַיִם וְרַחֵב לִבִּי אֹתוֹ לֹא אוֹכַל: ו עֵינַי | בִּנְאֻמָּיִם־
 אָרֶץ לְשֹׁכֵת עַמִּדִי הִלֵּךְ בְּדָרְךָ תָּמִים הוּא יִשְׁרֹתֵנִי: ז לֹא־
 יֵשֵׁב | בִּקְרֹב בֵּיתִי עֲשֵׂה רִמְיָה דְּבַר שְׁקָרִים לֹא־יִכּוֹן לִנְגֹד

עֵינַי: ח לְבַקָּרִים אֲצֻמִּית כָּל־רְשָׁעֵי־אָרֶץ לְהַכְרִית מֵעִיר־
יְהוָה כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן:

פרק קב

א תִּפְלֶה לְעֵינַי כִּי־יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ: ב יְהוָה
שָׁמְעָה תִּפְלָתִי וְשִׁוְעָתִי אֵלַיָּה תָּבוֹא: ג אֶל־תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ
| מִמֶּנִּי בַיּוֹם צָר לִי הִטָּה־אֵלַי אָזְנוֹךָ בַּיּוֹם אֶקְרָא מִהֵרָא
עֲנֵנִי: ד כִּי־כָלוּ בְּעֵשָׂן יָמַי וְעֲצֻמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחְרוּ: ה הוֹפֶה־
כְּעֹשֶׁב וַיִּבֶשׁ לִבִּי כִי־שָׁכַחְתִּי מֵאֲכָל לֶחֶמִי: ו מִקּוֹל אֲנִיחָתִי
דִּבְקָה עֲצָמַי לִבְשָׁרִי: ז דָּמִיתִי לְקֶאֱת מִדָּבָר הָיִיתִי כְּכּוֹס
חֲרָבוֹת: ח שָׁקַדְתִּי וְאַהֲיָה כְּצַפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גֹּג: ט כָּל־
הַיּוֹם חֲרַפּוֹנִי אוֹיְבֵי מְהוֹלְלֵי בִי נִשְׁבָּעוּ: י כִּי אֶפֶר כַּלְחָם
אֶכְלָתִי וְשִׁקְנִי בִבְכִי מִסָּכָתִי: יא מִפְּנֵי־זַעַמָּךְ וְקִצְפָּךְ כִּי
נִשְׁאַתַּנִּי וַתִּשְׁלִיכֵנִי: יב יָמַי כָּצִיל נָטוּי וְאַנִּי כְּעֹשֶׁב אֵיבֹשׁ:
יג וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב וְזִכְרֶךָ לְדוֹר וָדוֹר: יד אַתָּה תִּקְוֶה
תִּרְחֹם צִיּוֹן כִּי עַתָּה לְחִנָּה כִּי בָא מוֹעֵד: טו כִּי־רָצוּ עַבְדֶּיךָ

אֶת-אֲבֹנֶיהָ וְאֶת-עַפְרָהּ יַחֲנֹנוּ: טז וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת-שֵׁם
יְהוָה וְכָל-מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת-כְּבוֹדָהּ: יז כִּי-בָנָה יְהוָה צִיּוֹן
נִרְאָה בְּכְבוֹדוֹ: יח פָּנָה אֶל-תְּפִלַּת הָעֲרָעָר וְלֹא-בָזָה אֶת-
תְּפִלָּתָם: יט תִּפְתָּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִהְלֹל-
יָהּ: כ כִּי-הִשְׁקִיף מִמָּרוֹם קִדְשׁוֹ יְהוָה מִשְׁמַיִם | אֶל-
אֶרֶץ הַבֵּיט: כא לִשְׁמֹעַ אֲנָקַת אֲסִיר לִפְתֹּחַ בָּנֵי תְמוֹנָתָה:
כב לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה וּתְהַלְתּוּ בִירוּשָׁלַם: כג בְּהַקְבִּיז
עַמִּים יַחֲדוֹ וּמִמְלָכוֹת לַעֲבֹד אֶת-יְהוָה: כד עֲנֵה בַדֶּרֶךְ פִּחוּ
כָּחִי קִצֹּר יָמַי: כה אֲמַר אֵלַי אֶל-תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמַי בְּדוֹר
דוֹרִים שְׁנוֹתֶיהָ: כו לְפָנִים הָאָרֶץ יִסְדָּתָ וּמַעֲשֵׂהָ יִדְיָהּ

ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו (תהילים ק"ג)

נל"פ ע"ד שפי' צדיקים הכתוב השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך
ישראל, ופירשו דלשון השקפה משמע הבטה פנימית ולא ראייה בעלמא, ור"ל
שכאשר ישקיף השי"ת לתוך תוכו של האדם ויראה הנקודה האמיתית בלבו
שרוצה לעבוד את ה', אז ירחם עליו ויברכהו בכל הנצרך, וז"ש "ברכי נפשי את
ה'", היאך יכול האדם שיתברך נפשו בכל טוב ובהשפעות טובות, זה ע"י שיראה
השי"ת ש"וכל קרבי את שם קדשו", שיביט השי"ת אל תוך קרביו ויראה שבכל
או"א מישראל יש ניצוץ הבוער לאהבת ה'.

שָׁמַיִם: כֹּה הִמָּה | יֹאבְדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד וְכָלם כַּבֵּד יְבָלוּ
כָּלבוֹשׁ תַּחֲלִיפֵם וַיַּחֲלֹפוּ: כח וְאַתָּה־הוּא וּשְׁנוּתֶיךָ לֹא
יִתָּמוּ: כט בְּנֵי־עֲבָדֶיךָ יִשְׁכֹּנוּ וְזֶרַעם לְפָנֶיךָ יִכּוֹן:

פרק קג

א לְדָוִד | בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה וְכָל־קִרְבִּי אֶת־שֵׁם קְדֹשׁוֹ:
ב בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה וְאֶל־תִּשְׁכַּחִי כָל־גְּמוּלָיו: ג הַסִּלַּח
לְכָל־עֲוֹנֵי הָרָפָא לְכָל־תַּחֲלָאִיכִי: ד הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיִּיכִי
הַמַּעֲטִירֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים: ה הַמְּשַׁבֵּיעַ בֶּטֶן עַדֶיךָ תִּתְחַדֵּשׁ
כַּנְשֹׁר נְעוּרֵיכִי: ו עֲשֵׂה צְדָקוֹת יְהוָה וּמִשְׁפָּטִים לְכָל־
עֲשׂוּקִים: ז יוֹדִיעַ דְּרָכָיו לְמִשָּׁה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלִילוֹתָיו:
ח רַחֲנוּם וַחֲנוּן יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד: ט לֹא־לִנְצַח
יָרִיב וְלֹא לְעוֹלָם יִטּוֹר: י לֹא כַחֲטָאֵינוּ עָשָׂה לָנוּ וְלֹא
כַּעֲוֹנֹתֵינוּ גָּמַל עָלֵינוּ: יא כִּי כָגְבָהּ שָׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ גִּבֹּר
חֶסֶדוֹ עַל־יִרְאָיו: יב בָּרַחַק מִזֶּרֶחַ מִמַּעַרְב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ
אֶת־פְּשָׁעֵינוּ: יג בָּרַחַם אָב עַל־בָּנִים רַחֵם יְהוָה עַל־יִרְאָיו:

יד כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ זָכוֹר כִּי־עָפָר אֲנַחֲנוּ: טו אָנוּשׁ כָּחָצִיר
 יָמָיו כְּצִיץ הַשָּׂדֶה כֵּן יִצִּיץ: טז כִּי רוּחַ עֲבָרָה־בוֹ וְאֵינָנוּ וְלֹא־
 יִבְרָנוּ עוֹד מְקוֹמוֹ: יז וְחֶסֶד יְהוָה | מִעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם עַל־
 יִרְאָיו וְצִדְקָתוֹ לְבָנֵי בָנִים: יח לְשִׁמְרֵי בְרִיתוֹ וּלְזִכְרֵי פְקָדָיו
 לַעֲשׂוֹתָם: יט יְהוָה בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכָּל־
 מַשְׁלָה: כ בָּרְכוּ יְהוָה מִלְּאֲכָיו גְּבִירֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ
 בְּקוֹל דְּבָרוֹ: כא בָּרְכוּ יְהוָה כָּל־צָבָאִיו מִשְׁרָתָיו עֲשֵׂי רְצוֹנוֹ:
 כב בָּרְכוּ יְהוָה | כָּל־מַעֲשָׂיו בְּכָל־מְקוֹמוֹת מְמִשְׁלָתוֹ בָּרְכֵי
 נַפְשֵׁי אֶת־יְהוָה:

ויין ישמח לבב אנוש (תהלים ק"ד)

בדרך רמז י"ל, דהנה כשבא הקב"ה ליתן התורה הלך לאוה"ע ולא רצו לקבל, רק
 בנ"י אמרו נעשה ונשמע, אבל הקשו בספרים דא"כ מדוע כפה עליהם הר כגיגית,
 ואמר זקה"ק מוהרא"ז זצוק"ל משל לרופא שבא אליו חולה שירפאהו והנה
 הרפואה הזאת היא קשה וכואבת ובאה ע"י יסורין ואם לא ירצה החולה לקבלה
 ודאי לא יוכל הרופא לרפותו, אולם אם החולה הוא בנו של הרופא אז וודאי יכפהו
 על כך כי יודע הוא שהיא לטובתו, וע"כ כפה עליהם הר כגיגית שלא יחזרו בהם

פרק קד

א בִּרְכֵי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד הוֹד וְהָדָר
 לְבָשֶׁת: ב עֲטָה אֹזֶר כַּשְׁלֵמָה נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה: ג הַמִּקְרָה
 בַּמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׁם־עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהִלָּה עַל־פְּנֵי־
 רוּחַ: ד עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רוּחוֹת מְשֻׁרְתָיו אֲשֶׁר לֵהִט: ה יָסַד
 אֶרֶץ עַל־מְכוּנֶיהָ בַּל־תִּמְוֹט עוֹלָם וָעֶד: ו תְּהוֹם כְּלָבוּשׁ
 כִּסִּיתוֹ עַל־הָרִים יַעֲמְדוּ־מַיִם: ז מִן־גִּעְרָתָהּ יְנוֹסֹן מִן־קוֹל
 רַעְמָה יִחַפְּזוֹן: ח יַעֲלוּ הָרִים יִרְדּוּ בִקְעוֹת אֶל־מְקוֹם זֶה |
 יִסְדָּתָהּ לָהֶם: ט גְּבוּל־שִׁמְתָּהּ בַּל־יַעֲבְרוּן בַּל־יִשׁוּבוּן לְכַסּוֹת
 הָאָרֶץ: י הַמְשִׁלַּח מַעֲיָנִים בִּנְחָלִים בֵּין הָרִים יִהְלֹכוּן:
 יא יִשְׁקוּ כָּל־חַיֵּיתוֹ שָׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פָּרָאִים צִמָּאִם: יב עַל־יְהֵם
 עוֹף־הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוּן מִבֵּין עֶפְרָאִים יִתְנוּ־קוֹל: יג מִשְׁקָה

כי ידע שעי"ז יזכו לכל הטובות, ובזה י"ל מה שאומרים בזמירות שבת "אכלנו
 את לחמו" מלשון והסנה איננו אוכל מל' כליון רומז לכפיה ויסוריך, "לחמו" רומז
 לתורה כמאמה"כ לכו לחמי בלחמי, ור"ל אכלנו את לחמו שהקב"ה נתן התורה"ק
 לבנ"י בכפיה כדי שיהיה "ויינו שתינו" רומז לשמחה והשפעות טובות ע"ד ויין
 ישמח לבב אנוש.

הָרִים מַעְלִיֹּתָיו מִפָּרִי מַעֲשֵׂיָהּ תִּשָּׁבַע הָאָרֶץ: יד מִצְמִיחַ
חָצִיר | לְבִהְמָה וְעֹשֶׁב לְעִבְדַּת הָאָדָם לְהוֹצִיא לָחֶם מִן־
הָאָרֶץ: טו וַיֵּין | יִשְׂמַח לְבַב־אֲנוֹשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן
וְלָחֶם לְבַב־אֲנוֹשׁ יִסְעָד: טז יִשְׁבְּעוּ עַצִּי יְהוָה אֲרִזִּי לְבָנוֹן
אֲשֶׁר נָטַע: יז אֲשֶׁר־שָׁם צִפְּרִים יִקְנֶנּוּ חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים
בֵּיתָה: יח הָרִים הַגְּבוּהִים לִיעֲלִים סִלְעִים מַחֲסֶה לְשִׁפְנִים:
יט עֲשֵׂה יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: כ תִּנְשֵׁת חֲשֹׁךְ
וַיְהִי לַיְלָה בּוֹ־תִרְמָשׁ כָּל־חֵיתוֹ־יַעַר: כא הַכִּפְּרִים שְׂאֵגִים
לְטָרֶף וּלְבִקֵּשׁ מֵאֵל אֲכָלָם: כב תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֱסָפוֹן וְאֵל־
מְעוֹנָתָם יִרְבְּצוֹן: כג יֵצֵא אָדָם לַפֶּעַל וּלְעִבְדָּתוֹ עַד־יֶ־עָרֵב:
כד מָה־רַבּוֹ מַעֲשֵׂיָהּ | יְהוָה בָּלָם בְּחִכְמָה עָשִׂיתָ מְלָאָה
הָאָרֶץ קִנְיָנָה: כה זֶה | הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֲב יָדַיִם שָׁם רָמַשׁ וַאֲיִן
מִסֶּפֶר חֵיוֹת קִטְנּוֹת עִם־גְּדִלּוֹת: כו שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְיוּ
לְוִיתָן זֶה יִצְרָף לְשִׁחֻק־בּוֹ: כז בָּלָם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתֵת
אֲכָלָם בָּעֵתוֹ: כח תֵּתֵן לָהֶם יִלְקֻטוֹן תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׁבְּעוּן
טוֹב: כט תִּסְתִּיר פָּנֶיךָ וּבִהְלוֹן תִּסְף רוּחָם יִגְוְעוּן וְאֵל־עֶפְרָם

יִשׁוּבוּן: לַתְּשִׁלַּח רוּחָהּ יִבְרָאוּן וּתְחַדֵּשׁ פָּנַי אֲדָמָה: לא יְהִי
כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׁמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׁיו: לב הַמַּבִּיט לָאָרֶץ
וַתִּרְעַד יַגַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשָׂנוּ: לג אֲשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיֵּי אֲזַמְּרָה
לֵאלֹהֵי בְּעוֹדִי: לד יַעֲרַב עָלָיו שִׁיחִי אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בַּיהוָה:
לה יִתְּמוּ חַטָּאִים | מִן־הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים | עוֹד אֵינָם בִּרְכִי
נִפְשִׁי אֶת־יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

פרק קה

א הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו:
ב שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ
בְּנֶשֶׁם קִדְשׁוֹ יִשְׁמַח לֵב | מִבְּקִשֵּׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֹזֹ

ויעמידה ליעקב לישראל ברית עולם (תהילים ק"ה)

חק הוא לישני ד"מזוני" ולמאן יהיב מזוני ל"חיי" הוא דיהיב וחק רומז גם לבנים
ע"ד כי חקך וחק בניך, ואמר הכתוב כי אף אלו שבבחי' יעקב, יזכו בר"ה לשפע
בני חיי ומזוני "ויעמידה ליעקב לחק" בזכות "לישראל" אלו הצדיקים כי השפע
נצרך לצדיקים ולעולם עבוד "ברית עולם" עבוד קיום התוה"ק ומצוותיה ועי"ז
זוכים כולם.

(ראש השנה ס"ב)

בִּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: ה זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מִפְתִּיו
וּמִשְׁפָּטֵי-פִיו: ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם
בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלֶּף דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם
וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
עוֹלָם: יא לֵאמֹר לָךְ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלָתְכֶם:
יב בְּהִיזוֹתָם מִתִּי מִסֶּפֶר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶם: יג וַיִּתְּהֶלְכוּ מִגּוֹי
אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר: יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לְעֹשֶׂקָם
וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: טו אֶל-תִּגְעֻנוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנִבְיֵאֵי אֶל-
תִּירְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטָּה-לָּהֶם שָׁבַר:

בעבור ישמרו חוקיו (תהלים ק"ה)

י"ל בדרך מליצה עה"פ ושבתה הארץ שבת לה', אף כאשר ח"ו "ושבתה הארץ"
מלהוריד מטר ולהצמיח פירות וכו', עכ"ז "שבת" - הצדיק אשר הוא בבחי' שבת,
לה"י יכול לטעון ולומר להשי"ת ולהתפלל אליו "כשם שנאמר בשבת בראשית"
כי בראשית, בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית
וכדי שיעסקו ישראל בתורה ומצוות צריכים השפעות טובות וכמאה"כ ויתן להם
ארצות גויים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו, זאת יאמר
הצדיק לה' כדי להוריד להם כל טוב והשפעות טובות.

(בהר בחוקותי ע"ג)

יז שֶׁלַח לַפְּנִיָּהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ בַּכֶּבֶל רָגְלוֹ
 רָגְלוֹ בַּרְזֵל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עֵת בָּא-דְּבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה
 צִרְפָּתָהּ: כ שֶׁלַח-מֶלֶךְ וַיִּתִּירֶהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיַּפְתִּיחֶהוּ:
 כא שָׁמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל-קִנְיָנוֹ: כב לְאַסּוֹר שָׂרָיו
 בַּנִּפְשׁוֹ וּזְקָנָיו יַחֲכִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצָּרִים וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפָּר אֶת-עַמּוֹ מֵאֵד וַיַּעֲצִמֶהוּ מִצָּרָיו:
 כה הִפָּךְ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בְּעֶבְדָּיו: כו שֶׁלַח מֹשֶׁה
 עֲבָדוֹ אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בּוֹ: כז שָׁמוּ-בָם דְּבָרֵי אֱתוֹתָיו
 וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שֶׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא-מָרוּ אֶת-
 דְּבָרָיו דְּבָרוּ: כט הִפָּךְ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמָת אֶת-דִּגְתָּם:
 ל שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרֹדָעִים בְּחִדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא
 עָרֹב כְּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אִשׁ לְהָבוֹת
 בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גִּפְנִם וּתְאֵנֹתָם וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר
 וַיָּבֹא אֲרָבָה וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסִּפָּר: לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם
 וַיֹּאכַל פָּרִי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית
 לְכָל-אוֹנָם: לז וַיִּצְיֵאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:

לח שִׁמַּח מִצְרִים בְּצִאתָם כִּי־נִפְל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם: לט פֶּרֶשׁ
 עָנָן לְמִסְךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לְיָלָה: מ שָׁאֵל וַיָּבֹא שָׁלוֹ וְלָהֶם
 שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר:
 מב כִּי־זָכַר אֶת־דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיִּזְצֹא
 עֲמוֹ בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹזִים
 וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ
 יִנָּצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

פרק קו

א הַלְלוּיָהּ | הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לַעֲוֹלָם חֶסֶדוֹ: ב מִי יִמְלֹל

וּיְרָא בָצַר לָהֶם בִּשְׁמַעוּ אֶת רִנָּתָם (תהילים ק"ו)

בצר רומז לצמצום והוא רומז לחוסר דעת ותבונה, ור"ל דכאשר רואה השי"ת שאינם נהיים טובים יותר ע"י הגלות, רק אדרבה זה מכביד עליהם יותר מלקיים מצוות, ורואה שהגלות רק גורם שיהיה להם צר יותר, אז בודאי נזכה שיהיה בשמעו את רנתם ונזכה לגאולה וישועה.

וּיְרָא בָצַר לָהֶם בִּשְׁמַעוּ אֶת רִנָּתָם (תהילים ק"ו)

כלומר שרואה השי"ת שצר להם לישראל היינו ע"י "בשמעו את רנתם" ר"ל מפני

גְבוּרוֹת יְהוָה יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: ג אֲשֶׁר־י שְׁמִרִי מִשְׁפָּט
עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל־עֵת: ד זְכַרְנִי יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךְ פְּקֻדֹּנִי
בִּישׁוּעָתְךָ: ה לְרֹאוֹת | בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ לְשִׁמְחָה בְּשִׂמְחַת
גוֹיֶךָ לְהִתְהַלֵּל עִם־נַחֲלָתְךָ: ו חָטְאוּנוּ עִם־אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱוִינוּ
הֲרָשָׁעֵנוּ: ז אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרִים | לֹא־הִשְׁכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ לֹא
זָכְרוּ אֶת־רַב חֲסָדֶיךָ וַיִּמְרוּ עַל־יָם בַּיָּם־סוּף: ח וַיּוֹשִׁיעֵם
לְמַעַן שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת־גְּבוּרָתוֹ: ט וַיַּגְעֵר בַּיָּם־סוּף
וַיַּיָּחַרַב וַיּוֹלִיכֵם בַּתְּהוֹמוֹת פַּמֶּדֶבֶר: י וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד שׁוֹנֵא
וַיַּגְאֵלֵם מִיַּד אוֹיֵב: יא וַיַּכְסּוּ־מַיִם צָרִיָּהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא

שרואה על מה הם מרגנים, ומה הם מבקשים והיינו שאין להם דעת ובינה על מה
באמת לבקש מאת השי"ת, ורואה שמפציר האדם פעמים בתפילה עבור זוטות
ודברים טפלים שאין להם תועלת לעבודת השי"ת ואף לא לשום דבר שברוחניות,
מזה רואה כמה צר להם.

(וארא)

וירא בצר להם בשמעו את רינתם (תהילים ק"ו, מ"ד)

פי' כאשר וירא בצר להם, זהו עצמו אתחלתא דגאולה, כי כאשר הם ממש בשפל
המדריגה וראה אלוקים את עניים שכלתה פרוטה מן הכיס (סנהדרין צז). אז יצפה
כי מכאן תבוא הישועה ויזכה ל"בשמעו את רינתם"

נוֹתָר: יב וַיֹּאמְרוּ בְּדַבָּרֵינוּ יִשְׁירוּ תְּהִלָּתוֹ: יג מִהֲרוּ שְׂכָחוּ
מַעֲשָׂיו לֹא חָכוּ לַעֲצָתוֹ: יד וַיִּתְּאוּ תַּאֲוָה בַּמִּדְבָּר וַיִּנְסוּ-
אֶל בִּישִׁימוֹן: טו וַיִּתֵּן לָהֶם שְׂאֵלָתָם וַיִּשְׁלַח רִזּוֹן בְּנִפְשָׁם:
טז וַיִּקְנְאוּ לַמֶּשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ יְהוָה: יז תִּפְתַּח-
אֶרֶץ וַתִּבְלַע דָּתָן וַתִּבְלַע עַל-עֲדַת אֲבִירָם: יח וַתִּבְעַר-
אֵשׁ בַּעֲדָתָם לְהָבָה תִּלְהֹט רַשָּׁעִים: יט יַעֲשׂוּ-עֵגֶל בְּחֹרֵב
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַמִּסְכָּה: כ וַיִּמְירוּ אֶת-כְּבוֹדָם בְּתִבְנִית שׁוֹר
אֹכֵל יַעֲשֶׂב: כא שְׂכָחוּ אֶל מוֹשִׁיעָם עֲשֵׂה גְדֻלּוֹת בְּמִצְרַיִם:
כב נִפְלְאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נִזְרָאוֹת עַל-יַם-סוּף: כג וַיֹּאמֶר
לְהַשְׁמִידָם לוֹלֵי מִשֶּׁה בַּחִירוֹ עֲמַד בַּפָּרִץ לִפְנֵיו לְהָשִׁיב

אשרי שומרי משפט עושי צדקה בכל עת (תהילים ק"ו)

"משפט" רומז ליום הדין, אשר כל ברואי עולם עוברים לפניו בבני מרון, והכל נכתבין ונחתמין בג' ספרים הנפתחים, ובא הכתוב לומר דהיאך יזכה האדם להיותו "שומרי משפט" היינו שיהיה לו שמירה בעת המשפט, זהו כאשר "עושי צדקה בכל עת" שיפתח ידו ולבו למעשה הצדקה "בכל עת" היינו לכאן "א מישראל, ובכל זמן שמתבקש, וממילא בזכות שמרחם על אחרים, מרחמים עליו מן השמים, שיצא זכאי בדין.

(תבוא - ס"ד)

חַמַּתּוּ מִהִשָּׁחִית׃ כַּד וַיִּמָּאֲסוּ בָאָרֶץ חֲמֻדָּה לֹא־הָאֱמִינוּ
לְדַבְּרוֹ׃ כֹּה וַיִּרְגְּנוּ בְּאֹהֲלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה׃
כּו וַיִּשָּׂא יְדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר׃ כז וּלְהַפִּיל זֶרְעָם
בַּגּוֹיִם וּלְזָרוֹתָם בָּאֲרָצוֹת׃ כח וַיִּצְמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ
זִבְחֵי מֵתִים׃ כט וַיִּכְעִיסוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם וּתְפָרִץ־בָּם מַגִּפָּה׃
ל וַיַּעֲמֵד פִּינָחָם וַיַּפְּלֵל וַתַּעֲצֹר הַמַּגִּפָּה׃ לא וַתַּחֲשֹׁב לוֹ
לְצַדִּיקָה לְדֹר וָדֹר עַד־עוֹלָם׃ לב וַיִּקְצִיפוּ עַל־מִי מְרִיבָה
וַיִּרַע לְמֹשֶׁה בַּעֲבוּרָם׃ לג כִּי־הִמְרוּ אֶת־רוּחוֹ וַיִּבְטֹא
בְּשִׁפְתָיו׃ לד לֹא־הִשְׁמִידוּ אֶת־הָעַמִּים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
לָהֶם׃ לה וַיִּתְּעָרְבוּ בַּגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם׃ לו וַיַּעֲבְדוּ
אֶת־עֲצָבֵיהֶם וַיִּהְיוּ לָהֶם לְמוֹקֵשׁ׃ לז וַיִּזְבְּחוּ אֶת־בְּנֵיהֶם
וְאֶת־בָּנוֹתֵיהֶם לַשִּׁדִּים׃ לח וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דַם־בְּנֵיהֶם
וּבָנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זָבְחוּ לַעֲצָבֵי כָנָעַן וַתַּחֲנֹף הָאָרֶץ בַּדָּמִים׃
לט וַיִּטְמְאוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם׃ מ וַיַּחֲרֹ־אֵף יְהוָה
בַּעֲמוֹ וַיִּתְּעַב אֶת־נַחֲלָתוֹ׃ מא וַיִּתְּנֵם בְּיַד־גּוֹיִם וַיִּמְשְׁלוּ
בָהֶם שְׁנֵאֵיהֶם׃ מב וַיִּלְחָצוּם אוֹיְבֵיהֶם וַיִּכְנְעוּ תַּחַת יָדָם׃

מג פְּעָמִים רַבּוֹת יִצִּילֶם יְהוָה יִמְרוּ בַּעֲצָתָם וַיִּמְכוּ בַּעֲזוֹנָם:
 מַד וַיֵּרָא בַּצָּר לָהֶם בְּשִׁמְעוֹ אֶת־רִנָּתָם: מַה וַיִּזְכֹּר לָהֶם
 בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כָּל־בְּחַדֵּי חֲסָדָיו: מו וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים
 לְפָנָי כָּל־שׁוֹבֵיָהֶם: מז הוֹשִׁיעֵנו | יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן־
 הַגּוֹיִם לְהַדּוֹת לְשֵׁם קְדֹשְׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח בְּתִהְלָתְךָ: מח בָּרוּךְ־
 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם | וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל־
 הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ:

וידריכם בדרך ישרה ללכת אל עיר מושב (תהילים ק"ז)

עיר מושב רומז להתעוררות – (עיר) ותשובה – (מושב) ומבקשים מהשי"ת שיוליכנו
 "בדרך ישרה" בדרך חסדים ורחמים ועי"ז נתעורר לשוב בתשובה ולא על ידי
 יסוריך וחליים רעים.
 (בלק ס"ב)

רעבים וגם צמאים נפשם בהם תתעטף (תהילים ק"ז)

בא הכתוב לרמז שאף כשאוכלים להשביע רעבונם ושותים להרוות צמאונם עכ"ז
 צריך שיהיה נפשם בהם תתעטף לעטף בזה את הנפש, את רוחניות האדם, שיהא
 זה אך ורק לצורך לחזק גופו לעבודת הבורא ב"ה.

ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה (תהילים ק"ז)

שדה רומז לתפילה, העולה לפני אלוקים, וכמאה"כ "ויצא יצחק לשוח בשדה"

פרק קז

א הָדֹן לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֹּ: ב יֹאמְרוּ גְּאוּלֵּי יְהוָה
אֲשֶׁר גָּאֲלָם מִיַּד־צָר: ג וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם מִמִּזְרָח וּמִמַּעַרְב
מִצָּפוֹן וּמִמֶּיִם: ד תָּעוּ בַּמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דָּרָךְ עִיר מוֹשָׁב
לֹא מִצָּאוּ: ה רָעֵבִים גַּם־צִמְאִים נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף:
ו וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בַּצָּר לָהֶם מִמִּצּוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם:
ז וַיְדַרְיֵם בְּדָרָךְ יִשָּׁרָה לָלֶכֶת אֶל־עִיר מוֹשָׁב: ח יוֹדֹ לַיהוָה
חֶסֶדֹּ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבָנֵי אָדָם: ט כִּי־הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה

ודרשו חז"ל שיצחק תיקן תפילת מנחה, ור"ל שמוכרחים בנ"א לזרוע ולעבוד ולעשות השתדלות אבל לא סגי ב"ויזרעו" אלא צריך גם להיות "שדות" תפילה שיהיה מאמין בחי עולמים וזורע, ואם אז "יטעו ברמים" ודאי מובטח ש"ויעשו תבואה" להוושע בכל הנצרך.

(ט"ו בשבט נ"ט)

מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה' (תהילים ק"ז)

מי בגי' נ' רומז לנ' שערי קדושה, שאפשר לבוא ע"י "חכם" הוא תקיעת שופר שהיא חכמה ואינה מלאכה, אולם בשופר מכיר המקטרג, משא"כ "וישמר אלה" כאשר ר"ה חל בשבת וא"א לתקוע בגלל "אל"ה" ר"ת ל'עשות א'ת ה'שבת, אזי "ויתבוננו חסדי ה'" כל הדינים מתעברין לא חלין ולא קיימין.

(ר"ה תש"ס)

וְנַפֶּשׁ רֵעָבָה מִלֵּא-טוֹב: י יִשְׁבִּי חֲשֹׁךְ וְצִלְמוֹת אֶסִּירִי עָנִי
וּבְרָזָל: יא כִּי-הִמְרוּ אִמְרֵי-אֵל וַעֲצַת עֲלִיוֹן נָאצוּ: יב וַיִּכְנַע
בַּעֲמָל לָבָם כָּשְׁלוּ וְאִין עִזָּר: יג וַיִּזְעֲקוּ אֶל-יְהוָה בַּצָּר
לָהֶם מִמַּצְקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יד יוֹצִיאֵם מִחֲשֹׁךְ וְצִלְמוֹת
וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתֵּק: טו יוֹדוּ לַיהוָה חֶסֶדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו
לְבָנֵי אָדָם: טז כִּי-שִׁבַּר דְּלֹתוֹת נַחֲשֶׁת וּבְרִיחֵי בְרָזָל גִּדְעַ:
יז אֲוִלִּים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁע וּמַעֲזוֹנֵתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: יח כָּל-אֲכָל
תִּתְעַב נַפְשָׁם וַיִּגְּעוּ עַד-שַׁעְרֵי מָוֶת: יט וַיִּזְעֲקוּ אֶל-יְהוָה
בַּצָּר לָהֶם מִמַּצְקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: כ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם
וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם: כא יוֹדוּ לַיהוָה חֶסֶדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו

ויזעקו אל ה' בצר להם וכו' וישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם יודו
לה' חסדו וגו' (תהילים ק"ז)

כאשר יזעקו אל ה' שירפאם אזי ישלח ידו וירפאם, ולא זו בלבד אלא גם "וימלט
משחיתותם" של הרופאים אשר מקלקלים פעמים הרבה במעשיהם או בפיהם,
וא"כ ודאי שאח"כ כשנושעו מצרתם ונתרפאו מחליים, בדין הוא כי עתה "יודו
לה' חסדו" אמנם בנ"א חלף ההודאה והשבח לבורא עולמים, יאמרו "נפלאותיו
לבני אדם" יתלו השבח ברופא שהיה רופא טוב וכדו'.
(סוכות אושפיזא דיצחק ס"ב)

לְבָנֵי אָדָם: כב וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרָנָה:
 כג יוֹרְדֵי הַיָּם בָּאֲנִיּוֹת עֲשִׂי מְלָאכָה בַּמַּיִם רַבִּים: כד הִמָּה
 רָאוּ מַעֲשֵׂי יְהוָה וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצּוֹלָה: כה וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד
 רוּחַ סְעָרָה וַתְּרוֹמֵם גְּלִיו: כו יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תַּהוֹמוֹת
 נִפְשָׁם בְּרָעָה תִתְמוּגָג: כז יַחֲזֹגוּ וַיָּנֹעוּ כַּשְׂפּוֹר וְכָל־חֲכָמָתָם
 תִּתְבַּלָּע: כח וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בַּצָּר לָהֶם וּמִמִּצּוֹקֹתֵיהֶם
 יוֹצִיאֵם: כט יָקָם סְעָרָה לְדָמָמָה וַיַּחֲשׂוּ גְלִיָּהֶם: ל וַיִּשְׁמְחוּ
 כִּי־יִשְׁתַּקּוּ וַיִּנָּחֵם אֶל־מַחֲזֹז חֲפָצָם: לא יוֹדוּ לַיהוָה חֲסֵדּוֹ
 וְנִפְלְאוֹתָיו לְבָנֵי אָדָם: לב וַיִּרְמְמוּהוּ בִקְהַל־עָם וּבְמוֹשֵׁב
 זִקְנִים יִהְלֹלוּהוּ: לג יִשְׂם נְהָרוֹת לְמִדְבָּר וּמִצְאֵי מַיִם
 לְצִמְאֻן: לד אֶרֶץ פָּרִי לְמִלְחָה מִרְעֵת יֹשְׁבֵי בָהּ: לה יִשְׂם
 מִדְבָּר לְאַגְם־מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמִצְאֵי מַיִם: לו וַיּוֹשֶׁב שָׁם
 רְעֵבִים וַיְכַוְּנוּ עִיר מוֹשָׁב: לז וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְעוּ כָרְמִים
 וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאָה: לח וַיְבָרְכֵם וַיַּרְבּוּ מְאֹד וּבָהֶמְתָּם לֹא
 יִמְעִיט: לט וַיִּמְעֲטוּ וַיִּשְׁחוּ מִעֶצֶר רָעָה וַיָּגוֹן: מ שִׁפָּךְ בּוֹז
 עַל־נְדִיבִים וַיִּתְּעַם בְּתַהוֹ לֹא־דָרָךְ: מא וַיִּשְׁגֹּב אֲבִיוֹן מִעוֹנֵי

וַיִּשָּׂם כַּצֵּאן מִשְׁפָּחוֹת: מִבְּיְרֵאוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְחוּ וְכָל־עוֹלָה
קִבְּצָה פִּיהָ: מִגְּמִי־חֻכָּם וַיִּשְׁמְר־אֱלֹה וַיִּתְּבוּנֵנוּ חֲסִדֵי יְהוָה:

פרק קח

א שִׁיר מִזְמוֹר לְדָוִד: ב נִכוֹן לְבִי אֱלֹהִים אֲשִׁירָה וְאֶזְמְרָה
אֶף־כְּבוֹדִי: ג עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכִנּוֹר אֲעִירָה שָׁחַר: ד אוֹדֶךָ
בְּעַמִּים | יְהוָה וְאֶזְמְרָךָ בַּל־אֲמִים: ה כִּי־גָדוֹל מַעַל־שָׁמַיִם
חֲסִידֶךָ וְעַד־שִׁחָקִים אֲמַתֶּךָ: ו רוּמָה עַל־שָׁמַיִם אֱלֹהִים
וְעַל כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ: ז לִמְעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה
יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי: ח אֱלֹהִים | דְּבַר בְּקֹדֶשׁוֹ אֶעֱלֶזָה אַחֲלָקָה
שָׁכֵם וְעַמָּק סִכּוֹת אֲמַדֶּד: ט לִי גִלְעָד | לִי מְנַשֶּׁה וְאַפְרַיִם
מְעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחַקְקִי: י מוֹאָב | סִיר רַחֲצִי עַל־אֲדָמָה
אֲשַׁלִּיךְ נַעֲלִי עָלַי־כָּל־נֶשֶׁת אֶתְרוּעָע: יא מִי יִבְלֵנִי עִיר מִבְּצָר
מִי נַחֲנִי עַד־אֲדָמָה: יב הֲלֹא־אֱלֹהִים זִנְחָתָנוּ וְלֹא־תֵצֵא
אֱלֹהִים בְּצַבָּאֵינוּ: יג הָבָה־לָּנוּ עֲזָרַת מִצָּר וְשׂוֹא תְּשׁוּעַת
אָדָם: יד בָּאֱלֹהִים נַעֲשֶׂה־חֵיל וְהוּא יְבוֹס צָרֵינוּ:

פרק קט

א לַמִּנְצָח לְדָוִד מִזְמוֹר אֱלֹהֵי תְהַלֵּתִי אֶל־תַּחֲרֹשׁ: ב כִּי פִי
 רָשָׁע וּפִי־מִרְמָה עָלַי פָּתְחוּ דְבָרוֹ אֶתִּי לְשׁוֹן שָׁקֶר: ג וְדַבְרִי
 שְׁנָאָה סָבְבוּנִי וַיִּלְחַמוּנִי חֲנָם: ד תַּחַת־אֶהְבֶּתִּי יִשְׁטְנוּנִי
 וְאֲנִי תִפְלָה: ה וַיִּשְׁיִמוּ עָלַי רָעָה תַּחַת טוֹבָה וְשְׁנָאָה
 תַּחַת אֶהְבֶּתִּי: ו הִפְקִד עָלַי רָשָׁע וְשָׁטָן יַעֲמִד עָלַי־יְמִינוּ:
 ז בַּהֲשֹׁפֶטוֹ יֵצֵא רָשָׁע וְתִפְלֹתָו תִּהְיֶה לַחֲטָאָה: ח יִהְיוּ־יָמָיו
 מַעֲטִים פִּקְדָתוֹ יָקַח אַחֵר: ט יִהְיוּ־בָנָיו יְתוּמִים וְאִשְׁתּוֹ
 אֶלְמָנָה: י וְנוֹעַ יְנוּעוּ בָנָיו וְשָׂאֲלוּ וְדָרְשׁוּ מִחֲרִבוֹתֵיהֶם:
 יא יִנְקֹשׁ נֹשֶׁה לְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹאוּ זָרִים יִגִּיעוּ: יב אֶל־
 יְהִי־לוֹ מִשֵּׁךְ חֶסֶד וְאֶל־יְהִי חוּגֵן לִיתוּמָיו: יג יְהִי־אַחֲרִיתוֹ
 לַהֲכָרִית בְּדוֹר אַחֵר יִמַּח שִׁמָּם: יד יִזְכֹּר | עֶזְרָא אֲבֹתִיו אֶל־
 יְהוָה וְחַטָּאת אָמוֹ אֶל־תִּמָּח: טו יִהְיוּ נֶגְד־יְהוָה תָּמִיד וַיִּכָּרֶת
 מֵאֶרֶץ זָכָרם: טז יַעַן אֲשֶׁר | לֹא זָכַר עֲשׂוֹת חֶסֶד וַיִּרְדֹּף אִישׁ־
 עָנִי וְאֲבִיוֹן וְנִכְאָה לֵבָב לְמוֹתֶת: יז וַיֶּאֱהָב קָלָלָה וְתִבּוֹאָהּ
 וְלֹא־חֶפֶץ בִּבְרָכָה וְתִרְחַק מִמֶּנּוּ: יח וַיִּלְבֹּשׁ קָלָלָה כְּמָדוֹ

וַתָּבֹא כַמִּים בְּקֶרְבוֹ וְכִשְׁמֹן בְּעֲצָמוֹתָיו: יט תְּהִי-לוֹ כְּבָגֶד
 יַעֲטָה וּלְמִזַּח תָּמִיד יַחְגְּרָה: כ זֹאת פְּעֻלַּת שְׁטָנִי מֵאֵת
 יְהוָה וְהַדְּבָרִים רָע עַל-נַפְשִׁי: כא וְאַתָּה | יְהוָה אֲדֹנָי עֲשֵׂה-
 אֹתִי לְמַעַן שְׁמֹךְ כִּי-טוֹב חֶסֶדְךָ הֶצִילָנִי: כב כִּי-עָנִי וְאֲבִיוֹן
 אָנֹכִי וְלִבִּי חָלָל בְּקֶרְבִּי: כג כִּצֵּל כְּנֻסוֹתָיו נִהַלְכָתִי נִנְעַרְתִּי
 כְּאַרְבָּה: כד בְּרַפִּי כָשְׁלוּ מִצּוֹם וּבִשְׁרִי כָחַשׁ מִשְׁמֹן: כה וְאַנִּי
 | הָיִיתִי חֶרְפָּה לָהֶם יִרְאוּנִי יִנְיַעוּן רֹאשָׁם: כו עֲזָרְנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵי הוֹשִׁיעֵנִי כְּחֶסֶדְךָ: כז וַיִּדְעוּ כִּי-יָדְךָ זֹאת אַתָּה יְהוָה
 עֲשִׂיתָה: כח יִקְלְלוּ הַמָּה וְאַתָּה תִּבְרַךְ קָמוּ | וַיִּבְשׁוּ וַעֲבָדְךָ
 יִשְׁמָח: כט יִלְבָּשׁוּ שׁוֹטְנֵי כָלָמָה וַיַּעֲטוּ כַמַּעִיל בְּשִׁתָּם:
 ל אֲוֹדָה יְהוָה מְאֹד בְּכִי וּבִתְוֹךְ רַבִּים אֶהְלָלְנוּ: לא כִּי-יַעֲמֹד
 לִימִין אֲבִיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁכָּטֵי נַפְשׁוֹ:

זכר עשה לנפלאותיו חנוך ורחום ה' (תהילים קי"א, ד')

כאשר נעשה זכרון לנפלאותיו בפה, ונספר הניסים שעשה הקב"ה, נזכה שגם עתה יהיה "חנוך ורחום ה'" ויושיענו מכל הצרות.

פרק קי

א לְדָוִד מִזְמוֹר נָאֻם יְהוָה | לְאֹדְנִי שֵׁב לְיְמִינִי עַד-אַשִׁית
 אִיבִיָּהּ הַדָּם לְרַגְלֶיהָ: ב מִטָּה עֲזָה יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רִידָה
 בְּקֶרֶב אִיבִיָּהּ: ג עֲמֹה נִדְבַת בְּיוֹם חֵילָהּ בְּהַדְרֵי-קֹדֶשׁ מִרְחֹם
 מִשְׁחָר לָהּ טַל יִלְדְּתֶיהָ: ד נִשְׁבַּע יְהוָה | וְלֹא יִנָּחֵם אֶתָּה-
 כִּהְיָ לְעוֹלָם עַל-דִּבְרָתִי מִלְכִּי-צָדֵק: ה אֹדְנִי עַל-יְמִינָהּ מַחֵץ
 בְּיוֹם-אַפּוֹ מְלָכִים: ו יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גִּוִּיּוֹת מַחֵץ רֹאשׁ עַל-
 אֶרֶץ רַבָּה: ז מִנַּחֵל בְּדֶרֶךְ יִשְׁתָּה עַל-כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

פרק קיא

א הַלְלוּיָהּ | אֲוֹדָה יְהוָה בְּכָל-לֵבב בְּסוֹד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה:
 ב גְּדָלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה דְּרוֹשִׁים לְכָל-חֹפְצֵיהֶם: ג הוֹד-וְהָדָר

בח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים (תהילים קי"א, ו')

ר"ל דאם חפץ הקב"ה לתת התוה"ק לישראל עמו, בח מעשיו הגיד לעמו, מוכרח להיות "לתת להם נחלת גויים" כל ההשפעות טובות בגשמיות וברכות לרוב, דעי"ז יוכלו לעסוק בתוה"ק בראוי ללא מגיעות.

(חוקת - ס"א)

פָּעֵלוּ וְצַדִּיקְתּוֹ עֹמֶדֶת לָעַד: ד זָכַר עָשָׂה לְנַפְלָאֲתָיו חֲנוּן
וְרַחוּם יְהוָה: ה טָרַף נָתַן לִירָאָיו יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: ו כַּחַ
מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: ז מַעֲשֵׂי יָדָיו
אֲמַת וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים כָּל־פְּקוּדָיו: ח סְמוּכִים לָעַד לְעוֹלָם
עֲשׂוֹנִים בְּאֲמַת וַיִּשָּׂר: ט פְּדוּת | שָׁלַח לְעַמּוֹ צִוָּה לְעוֹלָם
בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שִׁמוֹ: י יִרְאֵשִׁית חֲכָמָה | יִרְאֵת יְהוָה
שִׁכֵּל טוֹב לְכָל־עֲשִׂיהֶם תְּהַלֵּתוּ עֹמֶדֶת לָעַד:

פרק קיב

א הַלְלוּיָהּ | אֲשֶׁר־אִישׁ יִרָא אֶת־יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חָפֵץ
מְאֹד: ב גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהִיָּה זִרְעוּ הוֹר יִשְׂרָאֵל יְבָרֶךְ: ג הוֹן־
וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקְתּוֹ עֹמֶדֶת לָעַד: ד זָרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹר
לְיִשְׂרָאֵל חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: ה טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמִלּוֹה יְכַלֵּל
דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: ו כִּי־לְעוֹלָם לֹא יִמוּט לְזָכַר עוֹלָם יְהִיָּה
צַדִּיק: ז מִשְׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא נָכוֹן לְבוֹ בְּטַח בִּיהוָה:
ח סְמוּךְ לְבוֹ לֹא יִירָא עַד אֲשֶׁר־יִרְאֶה בְּצַרְיוֹ: ט פֶּזֶר | נָתַן

לְאֲבִיוָנִים צִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד קֶרְנוֹ תָרוּם בְּכָבוֹד: י רָשָׁע
יֵרָאֶה | וְכָעַם שָׁנָיו יַחְרֹק וְנָמַס תַּאֲוֹת רָשָׁעִים תֵּאבֹד:

פרק קיג

א הִלְלוּיָהּ | הִלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הִלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה: ב יְהִי
שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: ג מִמְּזֶרֶח־שָׁמֶשׁ עַד־
מְבֹאֵז מְהֵלֵל שֵׁם יְהוָה: ד רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם | יְהוָה עַל
הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: ה מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמִּגְבִּיהִי לְשַׁבָּת:
ו הַמַּשְׁפִּילִי לְרֹאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: ז מְקִימֵי מִעָפָר דָּל
מֵאֲשַׁפֹּת יָרִים אֲבִיוֹן: ח לְהוֹשִׁיבֵי עַם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי
עַמּוֹ: ט מוֹשִׁיבֵי | עֶקְרֵת הַבַּיִת אִם־הַבָּנִים שְׂמִיחָה הִלְלוּיָהּ:

בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לוֹעֵז (תהילים קי"ד)

נראה לפרש ד"בצאת" כשרוצה האדם לצאת ממצרים מטומאת הארץ, ויודע שהוא חוטא אז הוי בחי' "ישראל" הרומז למדריגה גבוהה, וגם הוה אותיות ישר-אל רומז להתקרבות והתקשרות אל השי"ת, אבל "בית" אלו אשר הם בבחינת "בית" אשר הוטב להם בהיותם שם ביושבם על סיר הבשר והתענגו על תענוגי עוה"ז שהיו במצרים אלו הם רק בחי' "יעקב" והיינו המדריגה הפחותה.

פרק קיד

א בִּצְאָתָא יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעִזִּי: ב הִיְתָה
 יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלּוֹתָיו: ג הָיָם רָאָה וַיִּנָּס
 הַיִּרְדֵּן יִסָּב לְאַחֹר: ד הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאִילִים גְּבָעוֹת כְּבָנִי-
 צֹאן: ה מַה-לָּךְ הָיָם כִּי תִנּוּס הַיִּרְדֵּן תִּסָּב לְאַחֹר: ו הֶהָרִים
 תִּרְקְדוּ כְּאִילִים גְּבָעוֹת כְּבָנִי-צֹאן: ז מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ
 מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ח הַהַפְכִי הַצּוּר אֲגַם-מַיִם חֲלָמִישׁ
 לְמַעֲיָנוּ-מַיִם:

פרק קטו

א לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ יְתֵן כְּבוֹד עַל-חֲסִדְךָ עַל-
 אֲמֹתֶךָ: ב לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵי־הָנָא אֱלֹהֵיהֶם: ג וְאֱלֹהֵינוּ

כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ (תהילים קט"ו)

ר"ל כל מטרת הבריאה היתה ש"כל אשר חפץ" כל דבר שרוצה האדם ועושה
 שיהיה הכל "ה" רק למען שמו יתברך, ואם כן "עשה" אזי "בשמים ובארץ" מקשר
 הוא שמים וארץ ומעלה כל הניצוצות לשרשם.

(בשלח ס"א)

בַּשָּׁמַיִם כָּל־אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה: ד עֲצִבִּיהֶם כָּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה
יְדֵי אָדָם: ה פֶּה־לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינֵי לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ:
ו אָזְנֵי לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֶף לָהֶם וְלֹא יֵרִיחוּן: ז יְדִיהֶם
| וְלֹא יִמְיִשּׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ לֹא־יִהְגּוּ בְּגִרּוֹנָם:
ח כְּמוֹתֵהֶם יִהְיוּ עֹשִׂיהֶם כָּל־אֲשֶׁר־בָּטַח בָּהֶם: ט יִשְׂרָאֵל בָּטַח
בַּיהוָה עֲזָרָם וּמִגָּנָם הוּא: י בֵּית אֶהְרֹן בָּטְחוּ בַיהוָה עֲזָרָם
וּמִגָּנָם הוּא: יא יֵרָאִי יְהוָה בָּטְחוּ בַיהוָה עֲזָרָם וּמִגָּנָם הוּא:
יב יְהוָה זָכְרָנוּ יְבָרֶךְ יְבָרֶךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֶךְ אֶת־בֵּית
אֶהְרֹן: יג יְבָרֶךְ יֵרָאִי יְהוָה הַקְטִינִים עִם־הַגְּדֹלִים: יד יִסֹּף
יְהוָה עָלֵיכֶם עָלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: טו בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה
עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: טז הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן

נִדְרֵי לַה' אֶשְׁלֵם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ (תהילים קט"ז)

דרך העולם הוא שנודרים בעת צרה, אולם כאשר תבוא הישועה ואזלא ליה הצרה שוכח הבטחתו ובוטט ח"ו, אולם לא כן אנו עמו ונחלתו דאף בעת שתחלוף הצרה עדיין מקיימים אנו כל היוצא מפינו, וז"ש דהע"ה "נִדְרֵי לַה' אֶשְׁלֵם" אף כשעברה הצרה וכבר הוא בחי' ה', אף אז אשלים נדרי ודבר זה "נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ" זהו נגד הטבע ודרך העולם שנודרים רק בעת צרה וכאשר ישמן לבם יבעטו.
(הושענא רבא נ"ט)

לְבָנֵי-אָדָם: י' לֹא-הִמָּתִים יְהַלְלוּ-יָהּ וְלֹא כָל-יָרֵדִי דוּמָה:
יח וַאֲנַחֲנוּ | נִבְרָךְ יָהּ מִעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

פרק קטז

א אֶהְבֵּתִי כִי-יִשְׁמַע | יְהוָה אֶת-קוֹלִי תַחֲנוּנִי: ב כִּי-הָטָה
אֲזִנּוּ לִי וּבִימֵי אֶקְרָא: ג אֶפְפוּנִי | חֲבִלֵי-מָוֶת וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל
מִצָּאוּנִי צָרָה וַיִּגְוֹן אֶמָּצָא: ד וּבְשֵׁם-יְהוָה אֶקְרָא אָנָּה יְהוָה
מִלְטָה נַפְשִׁי: ה חֲנוּן יְהוָה וְצַדִּיק וְאֱלֹהֵינוּ מֵרַחֵם: ו שׁוֹמֵר
פִּתְאִים יְהוָה דַּלּוֹתַי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: ז שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִי
כִּי יְהוָה גָּמַל עָלַיִכִי: ח כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת-עֵינִי
מִן-דִּמְעָה אֶת-רַגְלִי מִדָּחִי: ט אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת
הַחַיִּים: י הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אָנֹכִי עָנִיתִי מְאֹד: יא אָנֹכִי
אִמְרַתִּי בַחֲפוּזִי כָל-הָאָדָם כֹּזֵב: יב מָה-אֲשִׁיב לַיהוָה כָּל-
תַּגְמוֹלוֹתַי עָלַי: יג כּוֹס-יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא:
יד נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה-נָּא לְכָל-עַמּוֹ: טו יָקָר בְּעֵינֵי
יְהוָה הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו: טז אָנָּה יְהוָה כִּי-אָנֹכִי עֲבָדְךָ אָנֹכִי

עבִּדְךָ בְּנֵי-אַמֶּתֶךָ פִּתְחָהּ לְמוֹסְרֵי: יוֹ לְךָ-אַזְבַּח זֶבַח תוֹדָה
וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא: יח נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה-נָא לְכָל-
עַמּוֹ: יט בְּחִצְרוֹת | בֵּית יְהוָה בְּתוֹכִי יְרוּשָׁלַם הִלְלוּיָהּ:

פרק קיז

א הִלְלוּ אֶת-יְהוָה כָּל-גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל-הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹר
עָלֵינוּ | חֲסִדוֹ וְאַמֶּת-יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

קלי אתה ואודך אלוקי ארוממך (תהילים קי"ח)

פי' דבאמת "א-לי אתה" שהשי"ת טוב ומטיב לכול, וחסדיו - חסד א-ל כל היום
יורד לעולם וע"כ "אודך" עליהם, אך פעמים עבור שיזכה לקבל כל אותם השפעות
טובות הנמשכים לעולם יש לו לעבור תחילה ניסיון, וע"כ אף אם "אלוקי" שנראה
לו כמידת הדין, עכ"ז "ארוממך" כי באמת במקורו הוא לטובה.
(שמחת תורה נ"ט)

עזי וזמרת קה ויהי לי לישועה (תהילים קי"ח)

ר"ל שלזכות לזה שיזמר השי"ת ויברית כל המקטרגים וכל המפריעים לו זה
כאשר "ויהי לי לישועה" כאשר תבוא גם ממנו, שהוא יעשה גם משהו השתדלות
ומעשים טובים לזכות לנס, ולא יסמוך על רחמי ה' בלבד.
(שביעי של פסח נ"ז)

פרק קיח

א הודו ליהוה פי טוב כי לעולם חסדו: ב יאמר נא ישראל
 כי לעולם חסדו: ג יאמרו נא בית אהרן כי לעולם חסדו:
 ד יאמרו נא יראי יהוה כי לעולם חסדו: ה מן המצר קראתי
 יה ענני במרחב יה: ו יהוה לי לא אירא מה יעשה לי אדם:
 ז יהוה לי בעזרי ואני אראה בשנאי: ח טוב לחסות ביהוה
 מבטח באדם: ט טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים: י כל-
 גוים סבבוני בשם יהוה כי אמילם: יא סבבוני גם סבבוני
 בשם יהוה כי אמילם: יב סבבוני כדבורים דעכו פאש קוצים
 בשם יהוה כי אמילם: יג דחה דחיתני לנפל ויהוה עזרני:
 יד עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה: טו קול | רנה וישועה
 באה לי צדיקים ימין יהוה עשה חיל: טז ימין יהוה רוממה
 ימין יהוה עשה חיל: יז לא אמות כי אחיה ואספר מעשי
 יה: יח יסר יסרני יה ולמות לא נתנני: יט פתחו לי שערי-
 צדק אבא בם אודה יה: כ זה השער ליהוה צדיקים יבאו
 בו: כא אודה כי עניתני ויהי לי לישועה: כב אבן מאסו

הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פָּנָה: כַּג מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹאת הִיא
נִפְלְאת בְּעֵינֵינוּ: כִּד זֶה־הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ:
כֹּה אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה יְהוָה הַצְלִיחָה נָּא: כּו בְּרוּךְ
הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה בִּרְכָנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה: כז אֵל | יְהוָה וַיֵּאָר
לָנוּ אֶסְרוּ־חַג בַּעֲבָתִים עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: כח אֵלִי אַתָּה
וְאוֹדֶךָ אֱלֹהֵי אֲרוֹמָמְךָ: כט הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לַעֲוֹלָם
חֶסֶדֶוּ:

מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרתי (תהילים קי"ט)

ע"י שמתבונן אדם באבותיו ורבותיו ולומד ממעשיהם הקדושים, עי"ז כי פקודיך
נצרתי בא הוא לידי שמירת התורה והמצוות.

חשבתי דרכי ואשובה רגלי אל עדותיך (תהילים קי"ט)

האדם צריך להחשיב את הצרכים הגשמיים אך לא לצורך עצמו אלא למען יוכל
לעסוק בתורת ה' כדבעי, וז"ש "חשבתי דרכי" אני מחשיב את הגשמיות כמאה"ב
דרך גבר בעלמה, אך רק בשביל שיהיה ואשובה רגלי אל עדותיך.

מאויבי תחבמני מצוותיך (תהילים קי"ט)

ר"ל בדבר שרואה האדם שהיצה"ר מתגבר עליו ביותר להכשילו ולהחטיאו –
"מאויבי", מזה "תחבמני מצוותיך" ידע האדם כי לצורך דבר זה לתקנו ולהגבר על
חטא זה נשלח לעולם ויראה בכל כוחו להלחם ע"ז.

(שבועות נ"ז)

פרק קיט

[אות א] א אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי-דָרֶךְ הַהֲלָכִים בְּתוֹרַת יְהוָה: ב אֲשֶׁרִי
נִצְרִי עֵדוּתִי בְּכָל-לֵב יְדַרְשׁוּהוּ: ג אֶף לֹא-פָעַלְנוּ עוֹלָה
בְּדַרְכֵינוּ הָלָכְנוּ: ד אֶתָּה צוֹיְתָהּ פִּקְדֶיךָ לְשֹׁמֵר מֵאֵד: ה אַחֲלִי
יִכְנוּ דְרָכֵי לְשֹׁמֵר חֻקֶיךָ: ו אֲזִי לֹא-אֲבוֹשׁ בְּהִבִּיטִי אֶל-כָּל-
מִצּוֹתֶיךָ: ז אֹדֶךְ בִּישׁוֹר לֵבָב בְּלִמּוּדֵי מִשְׁפָּטִי צְדָקָה: ח אֶת-
חֻקֶיךָ אֲשֹׁמֵר אֶל-תַּעֲזֹבֵנִי עַד-מָאֵד: [אות ב] ט בַּמָּה יִזְכֶּה-
נֶעַר אֶת-אַרְחוֹ לְשֹׁמֵר כְּדָבָרְךָ: י בְּכָל-לֵבִי דִרְשִׁיתִךָ אֶל-
תִּשְׁגֵּנִי מִמִּצּוֹתֶיךָ: יא בְּלֵבִי צִפְנֹתִי אִמְרֹתֶךָ לְמַעַן לֹא
אֶחָטָא-לָךְ: יב בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה לְמִדְנֵי חֻקֶיךָ: יג בְּשִׁפְתֵי
סִפְרֹתִי כָל מִשְׁפָּטִי-פִיךָ: יד בְּדָרֶךְ עֵדוּתֶיךָ שִׁשִּׁיתִי פֶּעַל
כָּל-הוֹן: טו בְּפִקְדֶיךָ אֲשִׁיחָה וְאֲבִיטָה אֲרֻחֹתֶיךָ: טז בְּחֻקֹתֶיךָ

חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך (תהילים קי"ט)

פי' דאף בחצי הלילה בהתגבר החושך על פני כל הארץ, עכ"ז "אקום להודות לך"
ולא רק על הטוב שיש לו מודה, אלא "על משפטי צדקך" אף על בחי' משפט נותן
שבח והודאה, כי ה' הצדיק ומלך במשפט יעמיד ארץ.
(הושע"ר - ס"ב)

אֶשְׁתַּעֲשֶׂע לֹא אֲשַׁכַּח דְּבָרָה: [אות ג] יז גִּמְלָה עַל-עֲבֹדָהּ אֲחִיָּה
וְאֲשַׁמְרָה דְּבָרָה: יח גֵּל-עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתָה:
יט גַּר אֲנֹכִי בָאָרֶץ אֶל-תַּסְתֵּר מִמֶּנִּי מִצּוֹתֶיהָ: כ גִּרְסָה נִפְשִׁי
לְתֹאבָה אֶל-מִשְׁפָּטֶיהָ בְּכָל-עֵת: כא גָּעַרְתָּ יָדַי אֲרוּרִים
הַשָּׂגִים מִמִּצּוֹתֶיהָ: כב גֵּל מֵעַלִי חֲרָפָה וְבוֹז כִּי עֲדֹתֶיהָ
נִצָּרְתִּי: כג גַּם יֵשְׁבוּ שָׂרִים כִּי נִדְּבָרוּ עֲבֹדָהּ יִשְׁיַח בְּחֻקֶּיהָ:
כד גַּם-עֲדֹתֶיהָ שֶׁעָשָׂה אֲנָשִׁי עָצָתִי: [אות ד] כה דְּבָקָה לְעָפָר
נִפְשִׁי חֲיִנִּי כְּדְבָרָה: כו דָּרְכִי סִפְרֹתִי וְתַעֲנִנִי לְמִדְּנֵי חֻקֶּיהָ:
כז דֶּרֶךְ-פְּקוּדֶיהָ הִבִּינִי וְאֲשִׁיחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיהָ: כח דָּלָפָה
נִפְשִׁי מִתּוֹגָה קִיַּמִּנִי כְּדְבָרָה: כט דֶּרֶךְ שֹׁקֵר הָסֵר מִמֶּנִּי
וְתוֹרָתָה חָנְנִי: ל דֶּרֶךְ-אֱמוּנָה בָּחַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיהָ שְׁוִיתִי:
לא דְּבָקָתִי בְּעֲדוֹתֶיהָ יְהוָה אֶל-תִּבְיָשֵׁנִי: לב דֶּרֶךְ-מִצּוֹתֶיהָ
אָרוּץ כִּי תִרְחִיב לִבִּי: [אות ה] לג הוֹרֵנִי יְהוָה דֶּרֶךְ חֻקֶּיהָ

נטייתי לבי לעשות חקיד לעולם עקב (תהילים קי"ט, קי"ב)

ר"ל דאף כאשר מתאמץ האדם ועושה רצון בוראו ועוסק בתורה ומעש"ט צריך
הוא להיות "לעולם עקב" ע"ד עקב ענוה יראת ה' ושלא יחזיק טיבותא לנפשיה.
(יומא דהילולא - תש"ס)

וְאַצְרָנָה עֶקֶב: לֹד הִבִּינִי וְאַצְרָה תּוֹרָתָךְ וְאַשְׁמְרָנָה בְּכָל־
 לֵב: לֹה הִדְרִיכֵנִי בְּנִתִיב מִצּוֹתֶיךָ כִּי בּוֹ חָפְצָתִי: לוֹ הֵט־לְבִי
 אֶל־עֲדוֹתֶיךָ וְאֶל אֶל־בָּצַע: לוֹ הֵעֵבֵר עֵינַי מִרְאוֹת שְׂוֹא
 בַּדְּרָכָךְ חַיִּינִי: לֹח הִקֵּם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתָךְ אֲשֶׁר לִירְאָתָךְ:
 לֹט הֵעֵבֵר חֲרָפְתִּי אֲשֶׁר יָגֵרְתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים: מ הִנֵּה
 תֹאבֹתִי לְפָקְדֶיךָ בְּצִדְקָתָךְ חַיִּינִי: [אות ו] מֵא וַיִּבְאֵנִי חֲסָדָךְ
 יְהוָה תִּשְׁוַעְתָּךְ כְּאִמְרָתָךְ: מֵב וְאַעֲנֶה חֲרָפִי דָבָר כִּי־בִטְחָתִי
 בַּדְּבָרָךְ: מֵג וְאֶל־תֵּצֵל מִפִּי דְבַר־אֱמֶת עַד־מָאֵד כִּי
 לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַחֲלֹתִי: מֵד וְאַשְׁמְרָה תּוֹרָתָךְ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:
 מֵה וְאַתְּהִלְכָּה בְּרַחֲבָה כִּי פָקְדֶיךָ דָּרָשְׁתִּי: מוֹ וְאִדְבָּרָה
 בְּעֵדוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אִבּוֹשׁ: מז וְאַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּמִצּוֹתֶיךָ

סעדני ואושעה (תהלים קי"ט)

היה מעשה אצל אאמו"ר זצוק"ל שצעק פעם לאדם שהוצרך לישועה בעת עריכת השולחן הטהור פלוני נותן משקה עבור הישועה שהיתה לו כבר, והביאור בזה הוא כעין המעשה בהרה"ק הרר"ז מאניפולי שהיה בברית מילה, ודם המילה לא נפסק, והיה סכנה לרך הנימול, וזירז לערוך הסעודה באומרו "סעדני ואושעה", כי כאשר אדם מראה שהוא מודה על הרעה, ובוטח בה' שיצילו מכל רע, עי"ז לבד הוא נושע וזה ביאור הכתוב "ויחזו את האלוקים" כשרואים ח"ו שמדת הדין

אֲשֶׁר אָהַבְתִּי: מח וְאִשָּׁא כַּפִּי אֶל־מִצּוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהַבְתִּי
 וְאִשְׁיַחָה בְּחֻקֶּיךָ: [אות ז] מט זְכַר־דְּבָר לְעִבְדְּךָ עַל אֲשֶׁר
 יַחֲלֹתַנִּי: נ זאת נֶחֱמָתִי בְּעֵנָי כִּי אֶמְרָתְךָ חֲתִיתָנִי: נא יָדִים
 הֶלִיצְנִי עַד־מָאד מִתּוֹרָתְךָ לֹא נָטִיתִי: נב זְכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
 מֵעוֹלָם | יְהוָה וְאַתְנַחֵם: נג זֶלְעָפָה אַחֲזִיתָנִי מִרְשָׁעִים עֲזָבִי
 תּוֹרָתְךָ: נד זְמֵרוֹת הָיוּ־לִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מִגְדָּרִי: נה זְכַרְתִּי
 בְּלִילָה שִׁמְךָ יְהוָה וְאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתְךָ: נו זאת הִיְתָה־לִּי כִּי
 פָקַדְתָּ נֶצְרָתִי: [אות ח] נז חֲלָקִי יְהוָה אֶמְרָתִי לְשֹׁמֵר דְּבָרֶיךָ:
 נח חֲלִיתִי פָנֶיךָ בְּכָל־לֵב חָגֵנִי כְּאֶמְרָתְךָ: נט חֲשַׁבְתִּי דַרְכִּי
 וְאִשְׁיָבָה רַגְלִי אֶל־עֲדוֹתֶיךָ: ס חֲשַׁתִּי וְלֹא הִתְמַהֲמַהְתִּי
 לְשֹׁמֵר מִצּוֹתֶיךָ: סא חֲבָלִי רְשָׁעִים עֲוֹדְנִי תּוֹרָתְךָ לֹא

מתוחה, תיכף ומיד צריך להיות "ויאכלו וישתו" ועי"ז יושיעו הקב"ה ברוב רחמיו
 וחסדיו מכל עקתיך.

(משפטים נ"ז)

**ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא
 אבוש (תהילים קי"ט)**

ביקש דוד המלך בזה שרוצה להתהלך בהרחבה בעיני עוה"ז, שיהיה לו כל טוב,
 והטעם שיש לו העזה לבקש כן הוא משום "כי פקודיך דרשתי" שמבקש תמיד

שָׁכַחְתִּי: סב חצות-לילה אָקום לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטִי
צִדְקָה: סג חֵבֶר אָנִי לְכָל-אֲשֶׁר יֵרְאוּךָ וּלְשֹׁמְרֵי פְקוּדֶיךָ:
סד חֲסִידֶךָ יְהוָה מִלְּאָה הָאָרֶץ חֲקִיךָ לְמִדְנִי: [אות ט] סה טוֹב
עֲשִׂיתָ עִם-עַבְדְּךָ יְהוָה כְּדַבְּרֶךָ: סו טוֹב טַעַם וְדַעַת לְמִדְנִי
כִּי בְּמִצּוֹתֶיךָ הֶאֱמַנְתִּי: סז טָרָם אֶעֱנֶה אָנִי שִׁיג וְעַתָּה
אִמְרָתְךָ שָׁמַרְתִּי: סח טוֹב-אַתָּה וּמִטִּיב לְמִדְנִי חֲקִיךָ:
סט טָפְלוּ עָלַי שָׁקֶר זֵדִים אָנִי בְּכָל-לֵב | אֶצֶר פְּקוּדֶיךָ:
ע טַפַּשׁ כַּחֲלָב לֶבָם אָנִי תוֹרָתְךָ שֶׁעֲשִׂיתִי: עא טוֹב-לִי כִי-
עֲנִיתִי לְמַעַן אֶלְמַד חֲקִיךָ: עב טוֹב-לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלֹפִי
זָהָב וְכֶסֶף: [אות י] עג יָדֶיךָ עָשׂוּנִי וַיְכַוְנֵנוּנִי הִבִּינִנִי וְאֶלְמַדָּה
מִצּוֹתֶיךָ: עד יֵרָאֶיךָ יֵרְאוּנִי וַיִּשְׁמְחוּ כִּי לְדַבְּרֶךָ יִחְלָתִי:

ודורש את פקודי השי"ת ועוסק ולומד בתורתו הקדושה ואין זה לצרכיו הגשמיים
כי אם לעבודת בוראו, ולכך, "ואדברה בעדותיך נגד מלכים" יכול הוא לבקש אפי'
שיהיה לו בחי' מלוכה בבית המלך שאין חסר כלום "ולא אבוש" לבקש זאת, כי
הכל רק למען שיתגדל ויתקדש שמו הגדול של בוראנו ית"ש.

מאובי תחכמנו מצותיך (תהלים קי"ט)

יל"פ ע"ד הכ' מאובי תחכמני מצוותיך, שע"י שרואים היאך הם מתלהבים מן
העבירה, אפשר ללמוד ק"ו בן בנו של ק"ו שצריך להתלהב למצוה כדבעי, וזה

עה יִדְעֵתִי יְהוָה כִּי-צָדֵק מִשְׁפָּטֶיךָ וְאַמוּנָה עֲנִיתָנִי: עו יְהִי-
 נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנִי כְּאַמְרֹתֶךָ לְעַבְדְּךָ: עז יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ
 וְאַחִיָּה כִּי תוֹרֹתֶךָ שִׁעֲשָׁעִי: עח יִבְשׁוּ זֵדִים כִּי-שָׁקַר עֲוִיתוּנִי
 אֲנִי אָשִׁיחַ בְּפִקּוּדֶיךָ: עט יָשׁוּבוּ-לִי יְרֵאֶיךָ וִידְעוּ וִידְעִי
 עֲדֹתֶיךָ: פ יְהִי-לְבִי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבֹשׁ: [אות כ]
 פא כָּל־תָּה לַתְּשׁוּעָתֶךָ נַפְשִׁי לְדַבָּרְךָ יַחֲלֹתִי: פב כָּלוּ עֵינַי
 לְאַמְרֹתֶךָ לֵאמֹר מָתִי תִנַּחֲמֵנִי: פג כִּי-הָיִיתִי כְּנָאֵד בְּקִיטוֹר
 חֻקֶּיךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: פד כַּמָּה יָמִי עֲבַדְךָ מָתִי תַעֲשֶׂה בְּרֹדְפִי
 מִשְׁפָּט: פה כָּרוּ-לִי זֵדִים שִׁיחֹת אֲשֶׁר לֹא כִתּוּרֹתֶךָ: פו כָּל-
 מִצּוֹתֶיךָ אַמוּנָה שָׁקַר רֹדְפוּנִי עֲזָרָנִי: פז כִּמְעַט כָּלוּנִי בָּאָרֶץ

שאיתא בגמ' (ברכות כה.) "אנו עמלים" הסיבה שאנו עמלים, הוא משום ש"הם עמלים"
 דכיון שרואים אותם עמלים כ"כ בהבלי עוה"ז הכלה והנפסד, ואם בן השפחה כן,
 בן הגבירה עאכו"כ, וממילא ודאי דלדבר מצוה צריך להיות עמלים ועובדי ה'.

חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך (תהילים קי"ט)

רמז בזה דאע"פ דמאוד מאוד הוי שפל רוח ואסור לו לאדם להתגאות, אולם
 בעבודת השי"ת אזי ויגבה לבו בדרכי ה', וזה "חשבתי דרכי" יש לפעמים דמות
 להחשיב הדרך שלו מאוד ולהתגאות זהו כאשר "ואשיבה רגלי אל עדותיך" כשבא
 לעבוד את בוראו.

(אושפ' משה - נ"ט)

וְאֲנִי לֹא־עֲזַבְתִּי בִקְוֹדֶיהָ: פח בְּחֶסֶדָּהּ חֲיִנִּי וְאֶשְׁמְרָה עֲדוּת
פִּיהָ: [אות ל] פט לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרָהּ נֶצֶב בַּשָּׁמַיִם: צ לְדֹר וָדֹר
אֲמוֹנֶתָהּ כּוֹנֵנָתָה אֶרֶץ וַתַּעֲמֹד: צא לְמִשְׁפָּטֶיהָ עֲמְדוּ הַיּוֹם כִּי
הַכֹּל עֲבָדֶיהָ: צב לוֹלֵי תוֹרָתָהּ שֶׁעָשָׂה אֲזִי אֲבָדְתִּי בְּעֵנָי:
צג לְעוֹלָם לֹא־אֶשְׁכַּח בִּקְוֹדֶיהָ כִּי־בָם חִיֵּיתָנִי: צד לָהּ־אֲנִי
הוֹשִׁיעֵנִי כִּי בִקְוֹדֶיהָ דָּרַשְׁתִּי: צה לִי קוֹו רִשְׁעִים לְאַבְדָּנִי
עֲדוּתֶיהָ אֶתְבוֹנֶן: צו לְכָל תַּכְלָה רָאִיתִי קֶץ רַחֲבָה מִצּוֹתָהּ
מָאֹד: [אות מ] צז מָה־אֶהְבֵּתִי תוֹרָתָהּ כָּל־הַיּוֹם הִיא שִׁיחָתִי:
צח מֵאִי־בִי תַחֲכִמֵּנִי מִצּוֹתָהּ כִּי לְעוֹלָם הִיא־לִי: צט מִכָּל־
מַלְמַדִּי הִשְׁכַּלְתִּי כִּי עֲדוּתֶיהָ שִׁיחָה לִי: ק מִזִּקְנִים אֶתְבוֹנֶן
כִּי בִקְוֹדֶיהָ נִצַּרְתִּי: קא מִכָּל־אֶרֶח רָע כָּל־אֲתִי רִגְלִי לְמַעַן
אֶשְׁמֹר דְּבָרָהּ: קב מִמִּשְׁפָּטֶיהָ לֹא־סָרְתִי כִי־אַתָּה הוֹרַתָּנִי:
קג מַה־נִּמְלְצוּ לְחַכֵּי אִמְרָתָהּ מִדְּבַשׁ לְפִי: קד מִבִּקְוֹדֶיהָ

חשבתִי דרכִי ואשובה רגלי אל עדותֶיךָ (תהילים קי"ט)

ר"ל ע"י שהמחשבות בקדושה וטהרה ללכת בדרכי ה' ומצוותיו, עי"ז כל הדרכים
וכל מעשיו הכל הולך ע"פ המחשבה.

אֶתְבוֹנֶן עַל-כֵּן שָׁנֵאתִי | כָּל-אֶרֶח שֶׁקָּר: [אות נ] קה גֵּר-לִרְגְּלִי
 דְּבָרָךְ וְאוֹר לְנִתִּיבָתִי: קו נִשְׁבַּעְתִּי וְאַקְיָמָה לְשֹׁמֵר מִשְׁפָּטִי
 צְדָקָה: קז גַּעֲנִיתִי עַד-מָאד יְהוָה חֲיִי כְדְבָרָךְ: קח גְּדִבּוֹת
 פִּי רָצָה-נָא יְהוָה וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמִדְנִי: קט נִפְשִׁי בְּכַפִּי תָמִיד
 וְתוֹרָתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: קי נָתַנּוּ רִשְׁעִים פֶּח לִי וּמִפְקוּדֶיךָ לֹא
 תַעֲיִיתִי: קיא נָחֲלָתִי עֲדוּתֶיךָ לְעוֹלָם כִּי-שִׁשׁוֹן לְבִי הֵמָּה:
 קיב נָטִיתִי לְבִי לַעֲשׂוֹת חֻקֶּיךָ לְעוֹלָם עֲקָב: [אות ס] קיג סַעֲפִים
 שָׁנֵאתִי וְתוֹרָתְךָ אֶהְבֵּתִי: קיד סִתְּרִי וּמִגְנִי אֶתָּה לְדְבָרָךְ
 יִחַלֵּתִי: קטו סוּרוּ מִמֶּנִּי מִרְעִים וְאַצָּרָה מִצּוֹת אֱלֹהִי:
 קטז סִמְכֵנִי כְּאִמְרָתְךָ וְאַחֲיָה וְאַל-תִּבְיֹשְׁנִי מִשִּׁבְרִי:
 קיז סַעֲדֵנִי וְאַנְשִׁיעָה וְאַשְׁעָה בְּחֻקֶּיךָ תָּמִיד: קיח סָלִיתָ כָּל-
 שׁוֹגִים מִחֻקֶּיךָ כִּי-שֶׁקֶר תִּרְמִיתָם: קיט סִגִּים הַשְׁבֵּתָ כָּל-
 רִשְׁעֵי-אֶרֶץ לָכֵן אֶהְבֵּתִי עֲדוּתֶיךָ: קכ סֶמֶר מִפִּחָדְךָ בְּשָׂרִי
 וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יֵרֵאתִי: [אות ע] קכא עָשִׂיתִי מִשְׁפָּט וְצָדִק בַּל-
 תִּנְיַחֲנִי לְעִשְׁקָי: קכב עָרַב עֲבָדְךָ לְטוֹב אֶל-יַעֲשֻׁקָנִי יָדִים:
 קכג עֵינֵי כָלוּ לִישׁוּעָתְךָ וּלְאִמְרַת צְדָקָה: קכד עֲשֵׂה עִם-

עֲבַדְךָ כְּחֶסֶדְךָ וְחֶקְיֶךָ לְמִדְנִי: ככה עֲבַדְךָ אֲנִי הִבִּינִי וְאִדְעָה
עֲדֹתֶיךָ: קבו עַת לַעֲשׂוֹת לַיהוָה הִפְרוּ תוֹרָתְךָ: קבו עַל-כֵּן
אֶהְבֵּתִי מִצֻּוֹתֶיךָ מִזֶּהָב וּמָפֶז: קכח עַל-כֵּן | כָּל-פִּקּוּדֵי כָל
יִשְׂרָאֵל כָּל-אַרְחַ שְׁקָר שָׁנֵאתִי: [אות פ] קכט פְּלֹאוֹת עֲדוֹתֶיךָ
עַל-כֵּן נִצָּרְתָם נַפְשֵׁי: קל פֶּתַח דְּבָרֶיךָ יֵאִיר מִבֵּין פִּתְיִים:
קלא פִּי-פָעַרְתִּי וְאֶשְׁאַפָּה כִּי לְמִצֻּוֹתֶיךָ יֵאֲבָתִי: קלב פִּנְה־
אֵלַי וְחַנּוּנִי כִּמְשַׁפֵּט לְאַהֲבִי שְׁמֶךָ: קלג פְּעָמֵי הָכֵן בְּאַמְרָתְךָ
וְאַל-תִּשְׁלַט-בִּי כָל-אֵוֹן: קלד פִּדְנִי מֵעֶשֶׂק אָדָם וְאֶשְׁמְרָה
פִּקּוּדֶיךָ: קלה פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעֲבֹדְךָ וּלְמִדְנִי אֶת-חֶקְיֶךָ:
קלו פִּלְגֵי-מַיִם יֵרְדוּ עֵינַי עַל לֹא-שְׁמְרוּ תוֹרָתְךָ: [אות צ]
קלז צִדִּיק אֶתָּה יְהוָה וַיָּשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ: קלח צוֹיֶת צֶדֶק
עֲדֹתֶיךָ וְאַמוּנָה מְאֹד: קלט צִמְתָּתִנִּי קִנְיָתִי כִּי-שָׂכַחוּ
דְּבָרֶיךָ צָרִי: קמ צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד וְעֲבַדְךָ אֶהְבָּה:
קמא צָעִיר אֲנִכִּי וְנִבְּזָה פִקּוּדֶיךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: קמב צִדְקָתְךָ
צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: קמג צֶר-וּמְצוֹק מִצְאוֹנִי
מִצֻּוֹתֶיךָ שַׁעֲשָׁעִי: קמד צֶדֶק עֲדוֹתֶיךָ לְעוֹלָם הִבִּינִי וְאֶחְיֶה:

[אות ק] כמה קָרָאתִי בְּכָל-לֵב עֲנֵנִי יְהוָה חֲקִיךָ אֲצַרֶה:
 קמוּ קָרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי וְאַשְׁמְרֶה עֲדָתִיךָ: קמוּ קַדְמָתִי
 בְּנֶשֶׁף וְאַשְׁוּעָה לְדַבְּרִיךָ לְדַבְּרִיךָ יַחְלָתִי: קמח קַדְמוֹ עֵינֵי
 אֲשֶׁמְרוֹת לְשִׁיחַ בְּאַמְרָתֶךָ: קמט קוֹלִי שְׁמָעָה כַּחֲסִידֶךָ
 יְהוָה כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִנִּי: קנ קָרְבוּ רַדְפֵּי זְמַח מִתּוֹרָתֶךָ רַחֲקוּ:
 קנא קָרוֹב אֶתָּה יְהוָה וְכָל-מִצּוֹתֶיךָ אֱמַת: קנב קָדָם יִדְעָתִי
 מִעֲדוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם יִסְדָּתָם: [אות ר] קנג רֵאֶה-עֲנִי וְחַלְצֵנִי
 כִּי-תּוֹרָתֶךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: קנד רִיבָה רִיבִי וּגְאֹלִנִי לְאַמְרָתֶךָ
 חֲיִנִּי: קנה רַחֲוֹק מִרְשָׁעִים יִשְׁוּעָה כִּי-חֲקִיךָ לֹא דָרָשׁוּ:
 קנו רַחֲמֶיךָ רַבִּים | יְהוָה כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִנִּי: קנז רַבִּים רַדְפֵּי
 וְצָרִי מִעֲדוֹתֶיךָ לֹא נָטִיתִי: קנח רָאִיתִי בְּגָדִים וְאַתְּקוֹטְטָה
 אֲשֶׁר אֲמַרְתָּךָ לֹא שָׁמְרוּ: קנט רֵאֶה כִּי-פִקּוּדֶיךָ אָהַבְתִּי
 יְהוָה כַּחֲסִידֶךָ חֲיִנִּי: קס רֵאשׁ-דְּבָרֶךָ אֱמַת וּלְעוֹלָם כָּל-
 מִשְׁפָּט צִדְקָה: [אות ש] קסא שָׁרִים רַדְפוּנִי חֲנָם וּמִדְּבָרֶיךָ
 וּמִדְּבָרֶךָ פָּחַד לְבִי: קסב שֵׁשׁ אֲנֹכִי עַל-אַמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא
 שָׁלָל רַב: קסג שֶׁקֶר שִׁנֵּאתִי וְאַתַּעֲבָה תּוֹרָתֶךָ אָהַבְתִּי:

קסד שָׁבַע בַּיּוֹם הַלֵּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֶי צִדְקָךָ: קסה שָׁלוֹם
 רַב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ וְאִין לָמוֹ מְכַשׁוֹל: קסו שִׁבְרָתִי לִישׁוּעָתְךָ
 יְהוָה וּמִצּוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי: קסז שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֲדוֹתֶיךָ וְאַהֲבָם
 מְאֹד: קסח שָׁמַרְתִּי פְקוּדֶיךָ וְעֲדוֹתֶיךָ כִּי כָל־דֶּרֶכִי נִגְדָּה: [אות
 ת] קסט תִּקְרַב רַנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה כְּדַבְּרֶךָ הִבִּינִנִי: קע תָּבוֹא
 תַּחֲנֹנֹתִי לְפָנֶיךָ כְּאִמְרָתְךָ הֲצִילֵנִי: קעא תַּבְּעֵנָה שִׁפְתֵי תַּהֲלָה
 כִּי תִלְמְדֵנִי חֻקֶּיךָ: קעב תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתְךָ כִּי כָל־מִצּוֹתֶיךָ
 צִדִּיק: קעג תְּהִי־יָדְךָ לְעֲזָרִנִּי כִּי פְקוּדֶיךָ בָּחַרְתִּי: קעד תֵּאֲבֹתִי
 לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשָׁעִי: קעה תַּחֲי־נַפְשִׁי וְתַהֲלִלְךָ
 וּמִשְׁפָּטְךָ יַעֲזָרֵנִי: קעו תַּעֲרִיתִי כְּשֶׁה אֲבִד בִּיקָשׁ עֲבֹדְךָ כִּי

מאין יבוא עזרי וכו' עושה שמים וארץ (תהילים קב"א)

דהע"ה חשב עצמו כחוטא, וכאשר הוצרך לישועה הוא בענוותנותו חשב שהוא גרוע מאוד, ואיך יעיז פניו אל המלך, ובידו אין כ"כ מעש"ט שיסייעו לו, אבל חשב שכיון שיש גרועים יותר ממנו, לגביהם צדיק הוא, וע"כ אמר "מאין" כיון שישנם גרועים הימנו אשר אינם שווים מאומה, וכאין וכאפס נחשבים, עי"ז "יבוא עזרי" וראיה לזה כי הקב"ה הוא "עושה שמים וארץ" ואע"פ שיש גבוה מהשמים, נקראים השמים גבוהים, משום שלגבי הארץ הם גבוהים.
 (שבועות נ"ז)

מצותיך לא שִׁכַּחְתִּי:

פרק קכ

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל־יְהוָה בַּצֹּרֶתָה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: ב יְהוָה
הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשִּׁפְּת־שָׁקָר מִלְּשׁוֹן רִמְיָה: ג מַה־יִּתֵּן לָךְ
וַמַּה־יִּסִּיף לָךְ לְשׁוֹן רִמְיָה: ד חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים עִם גַּחֲלִי
רְתָמִים: ה אוֹיָה לִי כִי־גִרְתִּי מִשָּׁךְ שָׁכַנְתִּי עִם־אַהֲלֵי קֶדֶר:
ו רַבַּת שָׁכְנָה־לָּהּ נַפְשִׁי עִם שׁוֹנָא שָׁלוֹם: ז אֲנִי־שָׁלוֹם וְכִי
אֲדַבֵּר הִמָּה לְמִלְחָמָה:

ה' ישמרך מכל רע ישמור את נפשך ה' ישמור צאתך ובואך (תהילים
קכ"א)

רמז שישמרנו ה' מכל רע היינו מכל חטא המכונה בשם רע. ומזה ישמרהו ה',
אך זה רק אם "ישמור את נפשך" רומז לאדם שצריך לשמור נפשו שזהו רצונו
(כמאה"כ גבי עפרון אם יש את נפשכם) ובו תלוי הכל ובפעולותיו וכפי עשייתו
את רצון ה' כך תהיה השמירה עליו מלעילא, וזה ה' ישמור צאתך ובואך, צאתו
דווקא האריך שיתנהג והאריך שיצא, היינו סור מרע, "ובואך" רומז לעשה טוב,
עפי"ז ישמור ה' עליו.

פרק קכא

א שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל־הַהָרִים מֵאֵין יָבֹא עֲזָרִי:
 ב עֲזָרִי מֵעַם יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: ג אֶל־יִתְּן לַמוֹט
 רִגְלֶךָ אֶל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ: ד הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
 יִשְׂרָאֵל: ה יְהוָה שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: ו יוֹמָם
 הַשָּׁמֶשׁ לֹא־יַכְּכָה וַיֵּרַח בִּלְיִלָּה: ז יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל־רָע
 יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ: ח יְהוָה יִשְׁמֹר־צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה
 וְעַד־עוֹלָם:

פרק קכב

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שְׁמִיחָתִי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְהוָה

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד (תהילים קכ"ג)

אפשר לפרש דהנה אדם המחשיב עצמו ומתגאה, אין נאה לו לבוא ולישב בצוותא
 חדא עם יהודים, ואח"כ הוא מוצא פגמים גם בצדיק, ורק האדם אשר יש לו הכנעה
 רוצה ללמוד מכל אדם, ומתדבק בחכמים ותלמידיהם, וז"ש "הנה מה" כשאדם
 הוא עניו בבחי' מה, אזי "טוב" הוא מקושר לצדיק הנקרא טוב "אמרו צדיק כי
 טוב", וכן "ומה" שהוא בענוה, אזי "נעים שבת אחים גם יחד" הוא יושב ומתחבר
 עם חסידים ואנשי מעשה כדי ללמוד מהם תורה וחסידות.

גִּלְגָּל: ב עֲמֻדֹת הָיוּ רְגֵלֵינוּ בְּשַׁעְרֶיךָ יְרוּשָׁלַם: ג יְרוּשָׁלַם
הַבְנוּיָה כְּעִיר שְׂחֻבָּרָה-לָהּ יַחְדָּו: ד שְׁשֹׁם עָלוּ שְׂבָטִים
שְׂבָטֵי-יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדֹּת לְשֵׁם יְהוָה: ה כִּי שָׁמָּה
| יָשְׁבוּ כְּסֹאֹת לְמִשְׁפָּט כְּסֹאֹת לְבֵית דָּוִד: ו שִׁאֲלוּ
שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלִי אֶהְבֶּיךָ: ז יְהִי-שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹה
בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: ח לְמַעַן-אֲחִי וְרָעִי אֲדַבְּרָה-נָא שְׁלוֹם בְּךָ:
ט לְמַעַן בֵּית-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לָךְ:

פרק קכג

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת-עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַשָּׁמַיִם:
ב הִנֵּה כְּעֵינַי עֲבָדִים אֶל-יָד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינַי שֹׁפְחָה אֶל-יָד
גְּבֻרָתָהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד שִׁחְיָנוּ: ג חֲנִינוּ יְהוָה

למען אחי ורעי אדברה נא שלום וכו' אבקשה טוב לך (תהילים קכ"ד)

אפילו שח"ו נראה בחי' "אדברה" לשון דברים קשים כגידים, צריך לזכור שהם
באים ממנו ית' שהוא "אחי ורעי" משום אהבתו אלינו, והכל לטובתינו ש"אבקשה
טוב לך" שמבקש טובתינו, כי יסורים ממרקים עוונותיו של אדם.
(האזינו - ס"ה)

חֲנֵנוּ כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹז: ד רַבַּת שָׁבַעָה־לָּה נַפְשֵׁנוּ הִלְעַג
הַשְׂאֲנָנִים הַבּוֹז לְגַאֲיוֹנִים:

פרק קכד

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לִוְלִי יְהוָה שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמַר־נָא
יִשְׂרָאֵל: ב לִוְלִי יְהוָה שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוֹם עָלֵינוּ אָדָם: ג אֲזִי
חַיִּים בְּלָעוּנוּ בַּחֲרוֹת אַפָּם בָּנוּ: ד אֲזִי הַמַּיִם שִׁטְפוּנוּ נַחֲלָה
עָבַר עַל־נַפְשֵׁנוּ: ה אֲזִי עָבַר עַל־נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַיֵּידוֹנִים:
ו בָּרוּךְ יְהוָה שְׁלֹא נִתְּנָנוּ טָרֶף לְשֹׁנֵיהֶם: ז נַפְשֵׁנוּ כָּצַפּוֹר
נִמְלָטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים הַפֶּחַ נִשְׁבָּר וַאֲנַחְנוּ נִמְלָטָנוּ: ח עֲזָרְנוּ
בְּנֶשֶׁם יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

פרק קכה

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבְּטָחִים בִּיהוָה כְּהַר־צִיּוֹן לֹא־יִמוּט

שווא לכם משכימי קום (תהילים קכ"ו, ב')

היינו שיתכן מצב שאחר שיקום ג"כ בהשכמה, אינו שווה מאומה, כיוון שמתגאה עם זה, וע"כ עדיף שיישן.

לְעוֹלָם יָשׁוּב: ב יְרוּשָׁלַם הָרִים סָבִיב לָהּ וַיהוָה סָבִיב לְעַמּוֹ
מִעֲתָה וְעַד-עוֹלָם: ג כִּי לֹא יָנוּחַ שֹׁבֵט הָרָשָׁע עַל גּוֹרֵל
הַצַּדִּיקִים לְמַעַן לֹא-יִשְׁלַחוּ הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָתָהּ יְדֵיהֶם:
ד הִיטִיבָהּ יְהוָה לַטּוֹבִים וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם: ה וְהַמַּטִּים
עַקְלָקְלוֹתָם יוֹלִיכֶם יְהוָה אֶת-פְּעָלֵי הָאָוֶן שָׁלוֹם עַל-
יִשְׂרָאֵל:

פרק קכו

א שִׁיר הַמַּעֲלֹת בְּשׁוּב יְהוָה אֶת-שִׁיבַת צִיּוֹן הֵינּוּ כֹחַ לְמִים:
ב אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנֵנוּ רִנָּה אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְדִּיל
יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם-אֱלֹהִים: ג הַגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הֵינּוּ
שְׂמִיחִים: ד שׁוּבָה יְהוָה אֶת-שְׁבוּתֵנוּ שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים
בַּנֶּגֶב: ה הַזְרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: ו הָלוֹךְ יֵלֵךְ | וּבָכָה
נִשְׂא מִשּׁוֹךְ-הַזָּרַע בֹּא-יָבוֹא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמֹתָיו:

פרק קכז

א שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשִׁלְמָה אִם-יְהוָה | לֹא-יִבְנֶה בַּיִת שׁוּא

| עָמְלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ אִם-יְהוָה לֹא-יִשְׁמָר-עִיר שׁוּא | שָׁקֹד
 שׁוֹמֵר: ב שׁוּא לָכֶם | מִשְׁכִּימֵי קוֹם מֵאַחֲרֵי-שַׁבָּת אֲכִלִּי
 לָחֶם הָעֶצְבִּים כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא: ג הִנֵּה נַחֲלַת יְהוָה בְּנִים
 שָׁכַר פָּרִי הַבֶּטֶן: ד בָּחֲצִים בֶּיֶד-גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים:
 ה אֲשֶׁר־י הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת-אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִּי-
 יִדְבְּרוּ אֶת-אוֹיְבֵים בַּשָּׁעַר:

פרק קכח

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר־כָּל-יִרְאָה יְהוָה הֵחָלָף בַּדְּרָכָיו: ב יִגִּיעַ
 בַּפִּיָּה כִּי תֹאכֵל אֲשֶׁר־יָדָה וְטוֹב לָהּ: ג אֲשַׁתָּהּ | כְּגֶפֶן פְּרִיָּה

וראה בטוב ירושלים (תהילים קכ"ח)

כאשר ראייתו של אדם היא כדבעי, שאינו מסתכל על דברים אסורים ח"ו, אזי
 "ירושלים" זוכה הוא להיות ירא ושלם שלא יפגום ח"ו, כי עינא וליבא תרי סרסורא
 דחטאה, ועין רואה וכו' וכלי המעשה גומרים ואז ח"ו הוא נפגם אבל כאשר שומר
 עיניו אזי זוכה הוא להיות "ירא" ו"שלם".

בִּירְכֵתִי בֵיתְךָ בְּנִיָּהּ כְּשֶׁתִּלִּי יֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: ד הִנֵּה
כִּי־כֹן יְבָרְךָ גָּבֵר יֵרָא יְהוָה: ה יְבָרְכֶךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן וְרֹאֵה
בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: ו וְרֹאֵה־בָנִים לְבְנֶיךָ שְׁלוֹם
עַל־יִשְׂרָאֵל:

פרק קכט

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צָרְרוֹנִי מְנַעֲנִי יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל:
ב רַבַּת צָרְרוֹנִי מְנַעֲנִי גַם לֹא יָכֹלוּ־לִי: ג עַל־גִּבִּי חָרָשׁוֹ

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קִרְאָתִיךָ ה' (תהילים ק"ל)

אי' בספה"ק דמצינו אצל אהרן הכהן כאשר נסתלקו בניו לא נתרעם ח"ו על מדותיו של הקב"ה רק וידום אהרן, וקיבל הדין באהבה, אבל דוד המלך אף שהיו הרבה משנותיו בצער והיה נרדף אמר - למען יזמרך כבוד "ולא ידום" שלא רק שהיה במדרגת וידום אהרן, רק הוסיף להודות ולזמר להשי"ת על כל נשימה ונשימה, וזה "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" המעלה הגדולה ביותר הוא לומר שירה אף "ממעמקים" גם בעומק הצרות והייסורים, ועי"ז - קראתִיךָ ה' - הביא על עצמו רחמים וחסדים והשפעות טובות.

(הושענא רבה ע"ד)

כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות (תהילים ק"ל)

נראה לומר דכאשר האדם מתפלל על צרות השכינה הק' ומצטער בצער השכינה שהיא בגלות, עי"ז זוכה מן השמים בוודאי לחסד ורחמים להוושע בישועות, וזה

חֲרָשִׁים הָאָרִיכוּ לְמַעֲנוֹתָם לְמַעֲנוֹתָם: ד' יְהוָה צַדִּיק קָצִץ
עֲבוֹת רְשָׁעִים: ה' יִבְשׁוּ וַיִּסָּגוּ אַחֲזָר כָּל שְׁנֵאֵי צִיּוֹן: ו' יְהוֹיָכָן
כַּחֲצִיר גִּגּוֹת שְׁקַדְמַת שָׁלַף יָבֵשׁ: ז' שְׁלֹא מִלֵּא כַּפּוֹ קוֹצֵר
וַחֲצָנוֹ מַעֲמֹר: ח' וְלֹא אָמְרוּ | הָעֹבְרִים בְּרַפַּת יְהוָה אֲלֵיכֶם
בִּרְכָנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:

פרק קל

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קָרְאֲתִיהָ יְהוָה: ב' אֲדָנִי שְׁמָעָה
בְּקוֹלִי תִהְיֶינָה אָזְנוֹיָהּ קְשׁוּבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנִי: ג' אִם-עֲזוֹנוֹת

שאומרים "כי עם ה' החסד" ע"י שמתפלל שיהיה חסד להשי"ת שנזכר לאוקמי
שכינתא מעפרא, "והרבה עמו פדות" זוכה הוא להפדות מכל צרה וצוקה נגע
ומחלה ולהוושע בכל הנצרך.

אם לא שיויתי ודוממתי (תהילים קל"א)

היינו שאם יראה האדם כי יבוא אליו הסתרת פנים ח"ו ותשרה עליו קטנות המוחין
ולא יראה אור וירגיש בנפשו כמחיצה המפסקת הינו לבין אביו שבשמים וזה "אם
לא שיויתי" ר"ל א"א לו להרגיש בחי' שיויתי ה' לנגדי תמיד וקשה עליו התפילה
וכדו' העצה לזה היא "ודוממתי" דום לה' והתחולל לו שיעשה עבודתו בהסתר
בחנה אשר רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ואז יראה ה' וישקיף ויכיר ברצונו
ויחלצנו מן המיצר.

(סוכות נ"ח)

תִּשְׁמְרֵהָ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: ד כִּי־עַמָּךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן
תִּנָּרָא: ה קוֹיֹתִי יְהוָה קוֹנֵתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלֹתִי: ו נַפְשִׁי
לֹאֲדֹנִי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר: ז יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל־
יְהוָה כִּי־עַם־יְהוָה הַחֲסֵד וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְדוּת: ח וְהוּא יַפְדֶּה
אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

פרק קלא

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְהוָה | לֹא־גִבָּה לְבִי וְלֹא־רָמוּ עֵינַי
וְלֹא־הִלָּכְתִּי | בְּגִדְלוֹת וּבִנְפִלְאוֹת מִמְּנִי: ב אִם־לֹא שְׁוִיתִי
| וְדוֹמָמֹתִי נַפְשִׁי כָּגֹמֶל עָלַי אִמּוֹ כָּגֹמֶל עָלַי נַפְשִׁי: ג יַחַל
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

פרק קלב

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת זְכוּר־יְהוָה לְדָוִד אֵת כָּל־עֲנוֹתָיו: ב אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לַיהוָה נָדָר לֹאֲבִיר יַעֲקֹב: ג אִם־אָבֹא בְּאֶהָל בֵּיתִי
אִם־אֶעֱלֶה עַל־עָרֶשׁ יִצְוָעִי: ד אִם־אֵתֵן שָׁנָת לְעֵינַי
לְעַפְעָפִי תִּנּוּמָה: ה עַד־אֲמַצָּא מָקוֹם לַיהוָה מִשְׁכָּנֹת

לְאֲבִיר יַעֲקֹב: וְהִנֵּה-שְׁמַעְנִיָּה בְּאִפְרָתָה מִצְאֲנִיָּה בְּשִׁדִּי-
 יַעֲר: ז נְבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתַי נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדָם רִגְלָיו: ח קוֹמָה
 יְהוָה לְמִנוּחָתָךְ אֶתָּה וְאַרְוֹן עֵינֶיךָ: ט כְּהִנֵּיָה יִלְבְּשׁוּ-צֶדֶק
 וַחֲסִידֶיךָ יִרְנְנוּ: י בַּעֲבוּר דָּוִד עֲבָדְךָ אֶל-תָּשֵׁב פָּנַי מִשִּׁיחָךְ:
 יא נִשְׁבַּע יְהוָה | לְדָוִד אֲמַת לֹא-יָשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ
 אֲשִׁית לְכֶסֶּא-לֶךָ: יב אִם-יִשְׁמְרוּ בְנֶיךָ | בְּרִיתִי וְעֵדוֹתִי זֹ
 אֲלַמְּדֵם גַּם-בְּנֵיהֶם עַד־עַד יֵשְׁבוּ לְכֶסֶּא-לֶךָ: יג כִּי-בָחַר
 יְהוָה בְּצִיּוֹן אֹהֶל לְמוֹשָׁב לּוֹ: יד זֹאת-מִנוּחָתִי עַד־עַד פֹּה
 אֵשֵׁב כִּי אֹתִיתִי: טו צִידָה בָּרֶךְ אֲבָרֶךְ אֲבִיוֹנִיָּה אֲשַׁבֵּיעַ
 לָחֶם: טז וְכִהְנִיָּה אֶלְבִּישׁ יִשַׁע וַחֲסִידֶיךָ רִנּוּ יִרְנְנוּ: יז שֵׁם
 אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְדָוִד עָרְכָתִי נֹר לְמִשִּׁיחִי: יח אוֹיְבָיו אֶלְבִּישׁ
 בִּשְׁת וְעָלְיוֹ יִצִּיץ נִזְרוֹ:

פרק קלג

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה-טוֹב וּמַה-נָּעִים שָׁבַת
 אַחִים גַּם-יַחַד: ב פֶּשֶׁמֶן הַטוֹב | עַל-הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל-הַזָּקֹן

זָכוּ אֶהְרֹן שִׁירָד עַל־פִּי מְדוּתָיו: ג כָּטֹל־חֶרְמוֹן שִׁירָד עַל־
הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם | צָנָה יְהוָה אֶת־הַבָּרָכָה חַיִּים עַד־הָעוֹלָם:

פרק קלד

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה כָּל־עַבְדֵי יְהוָה
הַעֲמִידִים בְּבֵית־יְהוָה בַּלֵּילוֹת: ב שְׂאוּ־יְדֵכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ
אֶת־יְהוָה: ג יְבָרְכֶךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

כי יעקב בחר לו קה ישראל לסגולתו (תהילים קל"ה)

הצדיקים יש להם מדת השתוות, ולכן אם רצון הבורא שיתעסקו עם אנשים פשוטים ולהשפיע להם השפעות טובות, מבטלים רצונם להדבק בדביקות גדולה בהקב"ה ועושים רצונו, וז"ש "כי יעקב בחר לו קה", מכיון שהצדיק בחר לעשות רק רצון ה', עי"ז "ישראל לסגולתו" עומד הוא ומשפיע לישראל שפע וסגולות שיושעו בכל הנצרך.

בהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו (תהילים קל"ה)

נראה לבארו ע"פ מאחז"ל כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה, והיינו שלא היה דוד נצרך לזה אלא כדי להורות תשובה לרבים, וכן אהרן הכהן עשה מעשה העגל יחד עם בני"י וחטא עמהם בשביל להורות תשובה לבנ"י, ומשום שאחז"ל (ר"ה

פרק קלה

א הִלְלוּהָ | הִלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה הִלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה:
 ב שְׁעֵמֻדִים בְּבֵית יְהוָה בְּחִצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: ג הִלְלוּהָ
 כִּי־טוֹב יְהוָה זָמְרוּ לְשִׁמּוֹ כִּי נָעִים: ד כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה
 יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ: ה כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה וְאֲדִינּוּ
 מִכָּל־אֱלֹהִים: ו כָּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בַשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
 בַּיָּמִים וְכָל־תְּהוֹמוֹת: ז מַעַלָּה נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ
 בָּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא־רוּחַ מְאוֹצְרוֹתָיו: ח שְׁהִפָּה
 בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה: ט שְׁלַח | אֶתֹּת וּמוֹפְתִים
 בְּתוֹכֵכִי מִצְרַיִם בְּפִרְעָה וּבְכָל־עַבְדָּיו: י שְׁהִפָּה גוֹיִם רַבִּים
 וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: יא לְסִיחוֹן | מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְלָעֹז מֶלֶךְ
 הַבָּשָׁן וְלָכָל מַמְלָכוֹת כְּנָעַן: יב וְנָתַן אֶרֶץ נַחֲלָה נַחֲלָה
 לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יג יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זְכָרְךָ לְדֹר־דֹּר:

כ"ט) כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן, וע"כ התערב בעגל כדי שיהיה גם מחויב בדבר, ועי"ז יוכל להוציאן ידי חובתן שיעוררם לתשובה, וז"ש "כהניך ילבשו צדק" היינו שעושים כביכול עבירות, כדי להצדיק את ישראל אח"כ ע"י הוראת תשובה לישראל, וממילא וחסידך ירננו.

יד כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עַבְדּוֹ יִתְנַחֵם: טו עֲצַבִּי הַגּוֹיִם
 כְּסֹף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יָדֵי אָדָם: טז פֶּה־לָּהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינֵיהֶם
 לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: יז אֲזַנֵּיהֶם לָהֶם וְלֹא יִאֲזִינוּ אֶף־אֵין־יֵשׁ־רוּחַ
 בְּפִיהֶם: יח כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֹשִׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בְּטִחַ בָּהֶם:
 יט בֵּית יִשְׂרָאֵל בִּרְכוּ אֶת־יְהוָה בֵּית אֲהֲרֹן בִּרְכוּ אֶת־יְהוָה:
 כ בֵּית הַלְוִי בִּרְכוּ אֶת־יְהוָה יִרְאִי יְהוָה בִּרְכוּ אֶת־יְהוָה:
 כא בָּרוּךְ יְהוָה | מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ:

לגוזר ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו (תהילים קל"ו)

ידוע שבשעת קי"ס נבקע הים לי"ב שערים ודרכים לכל שבט ושבט היה דרך
 מיוחד להלוך בו, וע"כ נאמר לגוזר ים סוף "לגזרים" להרבה גזרים ולמה עשה
 הקב"ה כן וכי לא היו יכולין לעבור בשביל אחד כל בנ"י, אלא נראה דהנס של
 קי"ס היה גדול כ"כ ומושלם, ולא רצה הקב"ה שתפסק ע"י תערומות, ואילו היו
 עוברים כולם, אפשר היה שהיו מריבים ומתנצחים ביניהם, מי יעבור בראש, ואז
 היו מקלקלין כל השפע, וע"כ לא רצה השי"ת לנסותן שוב אחרי כל מה שעברו
 במצרים, וזהו ג"כ גודל הנס שעשה עמהם, שלא העמידם בניסיון, וז"ש לגוזר
 ים סוף לגזרים, היינו להרבה גזרים, ומדוע עשה כן "כי לעולם חסדו", כי רצה
 להשפיע רחמים וחסדים, ופחד שמא ע"י שיעברו יחד, יפסק השפע ח"ו.

פרק קלו

א הוֹדוּ לַיהוָה בִּי-טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: ב הוֹדוּ לַאלֹהִי
הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: ג הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדָנִים כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: ד לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדִלוֹת לְבִדּוֹ כִּי לְעוֹלָם
חֶסֶדֶּוּ: ה לַעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם בְּתַבּוּנָה כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ:
ו לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל-הַמַּיִם כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: ז לַעֲשֵׂה אוֹרִים
גְּדִלִים כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: ח אֶת-הַשָּׁמַשׁ לְמַמְשָׁלֶת בַּיּוֹם כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: ט אֶת-הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמַמְשָׁלוֹת בַּלַּיְלָה כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: י לְמִפְּנֵי מִצְרִים בְּבִכּוּרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ:
יא וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶּוּ: יב בְּיַד חֲזָקָה

שבשפלנו זכר לנו ויפרקנו מצרינו (תהילים קל"ו)

ידוע לכל כי כ"ד אלף תלמידי ר"ע שמתו בימי הספירה הוא מפני שלא נהגו כבוד זה בזה, והנה כלל ישראל זקוק לרחמים גדולים בכלל ובפרט, וע"כ צריכים להתחזק באהבת חנם, ונראה כי זהו מה שאומרים "שבשפלנו זכר לנו" שצריך לזכור מה עלול לקרות ח"ו כאשר משפילים אחד את השני, ואין נוהגים כבוד זה בזה כראוי, וע"י שנזכור זאת ונתחזק ונתאחד באחדות גמורה עם כל איש ישראל, ממילא יהיה "ויפרקנו מצרינו" דכאשר ישראל באגודה אחת אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהן.

(שש"פ - ס"א)

וּבְזָרַע נְטוּיָהּ כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִגְלֶזֶר יָם-סוּף לְגִזְרִים כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִדְוָה עֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִדְוָה
טו וְנִגְעַר פְּרָעָה וְחִילוֹ בַּיָּם-סוּף כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִדְוָה טז לְמוֹלִיד
עֲמוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִדְוָה יז לְמִכָּה מְלָכִים גְּדָלִים כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִחְיֶה רֶגַם מְלָכִים אֲדִירִים כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִחְיֶה
יט לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִחְיֶה כ וְלַעֲזֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִנָּתַן אֶרֶץ לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִנָּתַן
כב נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדָיו כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִנָּתַן כג שְׂבַשְׁפָּלָנוּ
זָכַר-לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִפְרֹקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם
חֶסֶד־וְיִנָּתַן לָנוּ כֹּה נִתֵּן לָנוּ לְכָל-בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִנָּתַן כו הוֹדוּ
לְיָאֵל הַשָּׁמַיִם כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וְיִנָּתַן

פרק קלז

א עַל-נִהְרֹת | בָּבֶל שָׁם יָשְׁבָנוּ גַם-בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת-צִיּוֹן:
ב עַל-עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ בְּנִירוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ
שׂוֹבֵינֵנוּ דְבָרֵי-שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמִיחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן:

ד אִיךָ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר יְהוָה עַל אֲדָמַת נָכַר: ה אִם־אֶשְׁכַּח:
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֹּק־לְשׁוֹנִי | לְחִכִּי אִם־לֹא
 אֲזַכְּרֶכִּי אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי:
 ז זְכֹר יְהוָה | לְבָנִי אֲדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ |
 עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ח בַּת־בָּבֶל הַשְׁדּוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישָׁלַם־
 לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ שֶׁגַּמְלָתָ לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי | שִׁיאֲחִז וְנִפֵּץ אֶת־
 עַלְלֶיךָ אֶל־הַסֵּלַע:

פרק קלח

א לָדוֹד | אֲזִידָךְ בְּכָל־לְבִי נִגַּד אֱלֹהִים אֲזַמְּרָךְ: ב אֶשְׁתַּחֲוֶה
 אֶל־הַיֵּיכַל קִדְשֶׁךָ וְאֲזִידָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אֲמִתְךָ
 כִּי־הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־שִׁמְךָ אֲמַרְתָּךְ: ג בְּיוֹם קָרָאתִי וַתַּעֲנֵנִי
 תַרְהִיבֵנִי בְנִפְשֵׁי עֹז: ד יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַלְכֵי־אֶרֶץ כִּי שָׁמְעוּ
 אֲמָרֵי־פִיךָ: ה וַיִּשְׁירוּ בְּדַרְכֵי יְהוָה כִּי גָדוֹל כְּבוֹד יְהוָה:
 ו כִּי־רָם יְהוָה וְשָׁפַל יִרְאֶה וְגִבּוֹר מִמָּרְחָק יִידַע: ז אִם־אֵלֶיךָ
 | בִּקְרֹב צָרָה תַחֲיִנִי עַל אַף אֵיבִי תִשְׁלַח יָדְךָ וְתוֹשִׁיעֵנִי

יְמִינָהּ: ח יְהוָה יִגְמֹר בְּעַדִּי יְהוָה חֲסִדָּהּ לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ
אֶל־תָּרֶף:

פרק קלט

א לְמִנְצֶחַ לְדָוִד מִזְמוֹר יְהוָה חֲקֹרְתָנִי וַתִּדְּעַ: ב אַתָּה יָדַעְתָּ
שְׁבֹתִי וְקוֹמִי בִּנְתָה לִרְעִי מֵרְחוֹק: ג אֶרְחִי וְרַבְעִי זִרְיָתִי וְכָל־
דַּרְכֵי הַסִּפְנִתָה: ד כִּי אֵין מֶלֶךְ בְּלִשְׁוֹנִי הֵן יְהוָה יָדַעְתָּ כָּלָהּ:
ה אַחֲזֹר וְקָדַם צִרְתָנִי וַתִּשָּׁת עָלַי כַּפָּכָה: ו פְּלֹאִיָּה פְּלִיאָה
דַּעַת מִמֶּנִּי נִשְׁגָּבָה לֹא־אוֹכֵל לָהּ: ז אָנָּה אֵלֶךְ מֵרוֹחָךְ וְאָנָּה

אחור וקדם צרתני (תהילים קל"ט)

"וקדם" רומז על תינוק במעי אמו, כדאיתא בחז"ל (נדה ל.). נר דלוק על ראשו וכו' ומלמדין אותו כל התורה וכו' ובא מלאך וסוּטְרוּ על פיו, והקשה בספה"ק נועם אלימלך דאם שוכח, למה א"ב מלמדין אותו בתחילה, ותירצו דאל"ה לא היה יכול להשיג התורה לעולם, ועי"ז שלימדו המלאך אע"פ ששיכח תלמודו, יכול להשיג ולהבין מה שלומד, וז"ש "אחור" כשאדם נופל ח"ו ממדרגתו לאחור אז יקח חיזוק "וקדם צרתני" שכמו כשהיה במעי אמו למד וידע כל התורה, ואח"כ שכח הכל ונפל ממדרגתו, ואפ"ה אילולי זה לא היה באפשרי להשיג התורה כן הדבר כאן שאע"פ שנופל ממדרגתו, מ"מ יכול זה להביאו למעלה למעלה.

מִפְּנֵי אֲבָרַח: ח אִם-אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל
הַנֶּדֶךְ: ט אִשָּׁא כְּנִפִי-שָׁחַר אֲשַׁכֶּנָּה בְּאַחֲרִית יָם: י גַּם-שָׁם
יָדֶךָ תִּנְחֵנִי וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ: יא וְאָמַר אֲדֹ-חֲשֹׁךְ יְשׁוּפְנִי
וְלִילָה אֲזֹר בְּעֵדְנִי: יב גַּם-חֲשֹׁךְ לֹא-יַחֲשִׁיךְ מִמֶּךָ וְלִילָה
כִּיּוֹם יֵאִיר כַּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה: יג כִּי-אַתָּה קִנִּיתָ כְּלִיתִי תִסְכֶּנִי
בְּבֶטֶן אִמִּי: יד אֲזִדְּךָ עַל כִּי נִזְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מַעֲשֵׂיךָ
וְנִפְשֵׁי יִדְעַת מְאֹד: טו לֹא-נִכְחַד עֲצָמִי מִמֶּךָ אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי
בִּסְתֵּר רַקֻּמָּתִי בְּתַחֲתִיּוֹת אֲרֶץ: טז גָּלְמִי | רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל-
סִפְרֶךָ כָּלָם יִכְתְּבוּ יָמִים יֵצְרוּ וְלֹא יָלוּ אֶחָד בָּהֶם: יז וְלִי מַה-
יִּקְרוּ רַעִיָּה אֵל מַה עֲצָמוֹ רָאשֵׁיהֶם: יח אֶסְפְּרָם מִחוּל יִרְבוּן
הַקִּיצִתִּי וְעוֹדִי עִמָּךְ: יט אִם-תִּקְטֹל אֱלֹהִי | רָשָׁע וְאַנְשֵׁי
דָּמִים סוּרוּ מִנִּי: כ אֲשֶׁר יֹאמְרֶךָ לְמִזְמָה נָשָׂא לִשְׂוֹא עָרִיךָ:
כא הֲלֹא-מִשְׁנֵאֶיךָ יְהוָה | אֲשַׁנָּא וּבִתְקוּמֶיךָ אֶתְקוּטָט:
כב תִּכְלִית שְׁנָאָה שְׁנֵאוֹתַי לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי: כג חֲקֹרְנִי אֵל
וְדַע לִבִּי בְּחֻנֵּי וְדַע שְׂרַעֲפִי: כד וְרֵאָה אִם-דֶּרֶךְ-עֲצָב כִּי
וְנִחֵנִי בְּדֶרֶךְ עוֹלָם:

פרק קמ

א לַמִּנְצָח מִזְמוֹר לְדָוִד: ב חֲלֹצֵנִי יְהוָה מֵאֶדָם רָע מֵאִישׁ
חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי: ג אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רָעוֹת בְּלֵב כָּל־יוֹם יִגְוְרוּ
מִלְחָמוֹת: ד שִׁנְנוּ לְשׁוֹנָם כְּמוֹ־נָחַשׁ חֲמַת עֹכֶשׂוֹב תַּחַת
שְׁפָתֵימוֹ סָלָה: ה שְׁמִרְנִי יְהוָה | מִיַּד רָשָׁע מֵאִישׁ חֲמָסִים
תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר חָשְׁבוּ לְדַחֹת פְּעָמַי: ו טָמְנוּ גֵאִים | פֶּח־לִי
וַחֲבָלִים פָּרְשׁוּ רֶשֶׁת לַיִד מִעַגָּל מִקְשִׁים שָׁתוּ־לִי סָלָה:
ז אָמַרְתִּי לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲפָתָה הֶאֱזִינָה יְהוָה קוֹל תַּחֲנוּנִי:
ח יְהוָה אֲדֹנָי עֲזֹר יְשׁוּעָתִי סְכוּתָה לְרֹאשִׁי בַּיּוֹם נָשָׁק: ט אֶל־
תֵּתֵן יְהוָה מֵאֲוִי רָשָׁע זָמְמוֹ אֶל־תִּפְק יְרוֹמוֹ סָלָה: י רֹאשׁ
מִסִּבֵּי עָמַל שְׁפָתֵימוֹ יִכְסּוּמוֹ יִכְסּוּמוֹ: יא יִמְיָטוּ יְמוּטוּ עָלֵיהֶם
גִּחְלִים בָּאֵשׁ יִפְלֹם בְּמַהֲמֹרוֹת בַּל־יִקוּמוּ: יב אִישׁ לָשׁוֹן
בַּל־יִכּוֹן בָּאָרֶץ אִישׁ־חָמָס רָע יִצְוֹדְנוּ לְמִדְחִכּוֹת: יג יָדַעַת
יָדַעַתִּי כִי־יַעֲשֶׂה יְהוָה דִּין עָנִי מִשֹּׁפֵט אֲבִינִים: יד אֲךָ
צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יֵשְׁבוּ יִשְׁרִים אֶת־פְּנֶיךָ:

פרק קמא

א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה קָרָאתִי חוֹשָׁה לִי הָאֵיזִנָּה קוֹלִי בְקָרְאִי-
 לָהּ: ב תִּכּוֹן תִּפְלָתִי קִטְרֶת לְפָנֶיךָ מִשְׁאֵת פִּי מִנְחַת-עָרֵב:
 ג שִׁיתָה יְהוָה שְׁמֶרָה לִּפִּי נִצָּרָה עַל-דִּל שֹׁפְתִי: ד אֶל-תֵּט
 לִבִּי לְדָבָר | רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹזֹת | בְּרָשַׁע אֶת-אִישִׁים
 פֹּעֲלֵי-אָוֶן וּבַל-אֲלֹחִים בְּמִנְעַמֵּיהֶם: ה יְהִלְמִנִי-צַדִּיק |
 וְיִזְכִּיחֵנִי שְׁמֹן רֹאשׁ אֶל-יְנִי רֹאשִׁי כִּי עוֹד וּתְפִלָּתִי
 בְּרַעוּתֵיהֶם: ו נִשְׁמָטוּ בְיַד־סֶלַע שֹׁפְטֵיהֶם וְשָׁמְעוּ אֲמָרִי
 כִּי נָעֲמוּ: ז כָּמוֹ פֶּלֶחַ וּבִקְעַ בְּאָרֶץ נִפְזָרוּ עֲצָמֵינוּ לִפִּי שְׁאוֹל:
 ח כִּי אֵלֶיךָ | יְהוָה אֲדֹנָי עֵינַי בָּכָה חָסִיתִי אֶל-תַּעַר גִּפְשִׁי:
 ט שְׁמֵרֵנִי מִיַּד־פֶּחַ יִקְשׁוּ לִי וּמִקְשׁוֹת פֹּעֲלֵי אָוֶן: י יִפְלוּ
 בְּמִכְמָרֵי רָשָׁעִים יַחַד אָנֹכִי עַד-אֶעְבּוֹר:

פרק קמב

א מִשְׁכִּיל לְדָוִד בְּהִיּוֹתוֹ בַּמַּעֲרָה תְּפִלָּה: ב קוֹלִי אֶל-יְהוָה
 אֲזַעֵק קוֹלִי אֶל-יְהוָה אֶתְחַנֵּן: ג אֲשַׁפֵּךְ לְפָנָיו שִׁיחֵי צָרָתִי

לִפְנֵי אֲנִיד: ד בְּהִתְעַטֵּף עָלַי | רוּחִי וְאַתָּה יְדַעְתָּ נְתִיבָתִי
 בְּאַרְח־זוֹ אֶהְלֶךְ טָמְנוּ פֶּח לִי: ה הַבֵּיט יָמִין | וְרֵאָה וְאֵין-לִי
 מִכִּיר אֲבֹד מָנוֹס מִמְּנִי אֵין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי: ו זַעֲקָתִי אֶלֶיךָ
 יְהוָה אֲמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי חֲלָקִי בְּאַרְץ הַחַיִּים: ז הַקְשִׁיבָה
 | אֶל-רִנָּתִי כִי-דִלּוֹתִי מְאֹד הֶצִּילָנִי מִרְדְּפֵי כִי אֲמָצוּ מִמְּנִי:
 ח הוֹצִיָּאָה מִמִּסְגָּר | נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת אֶת-שִׁמְךָ בִּי יִכְתְּרוּ
 צַדִּיקִים כִּי תִגְמַל עָלַי:

פרק קמג

א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה | שָׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֶל-תַּחֲנוּנִי
 בְּאַמְנָתְךָ עֲנֵנִי בְּצַדִּיקְתֶּךָ: ב וְאַל-תְּבוֹא בְּמִשְׁפָּט אֶת-עַבְדְּךָ
 כִּי לֹא-יֵצֵדֶק לְפָנֶיךָ כָּל-חַי: ג כִּי רַדֵּף אוֹיֵב | נַפְשִׁי דָּכָא
 לְאַרְץ חַיָּתִי הוֹשִׁיבֵנִי בְּמַחֲשָׁכִים כִּמְתִּי עוֹלָם: ד וְתִתְעַטֵּף
 עָלַי רוּחִי בְּתוֹכִי יִשְׁתַּזְמַם לְבִי: ה זְכַרְתִּי יָמִים | מִקֶּדֶם
 הִגִּיתִי בְּכָל-פַּעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ אֲשׁוּחַח: ו פִּרְשִׁיתִי יָדַי
 אֶלֶיךָ נַפְשִׁי | בְּאַרְץ-עֵיפָה לָּךְ סָלָה: ז מְהֵרָ עֲנֵנִי | יְהוָה

כְּלֶתָהּ רוּחִי אֶל־תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם־יָרְדִי
 בּוֹר: ח הַשְׁמִיעֵנִי בִבְקָר | חֲסֹדְךָ כִּי־בָךְ בִּטְחֹתִי הוֹדִיעֵנִי
 דָּרְךָ־זוֹ אֱלֹהֶךָ כִּי־אֵלֶיךָ נִשְׁאַתִּי נַפְשִׁי: ט הַצִּילֵנִי מֵאִיְבִי
 | יְהוָה אֵלֶיךָ כִּסֵּתִי: י לְמִדְנִי | לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ כִּי־אֶתָּה
 אֱלֹהֵי רוּחְךָ טוֹבָה תִּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ מִישׁוֹר: יא לְמַעַן־שִׁמְךָ
 יְהוָה תִּחַיֵּנִי בְּצִדְקָתְךָ | תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי: יב וּבַחֲסִדְךָ
 תַּצְמִית אִיְבִי וְהֶאֱבֹדְתָּ כָּל־צָרָרִי נַפְשִׁי כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ:

פרק קמד

א לָדוֹד | בָּרוּךְ יְהוָה | צוּרִי הַמְּלִמֵּד יָדִי לְקָרֵב אֶצְבְּעוֹתַי
 לְמַלְחָמָה: ב חֲסִדִּי וּמִצֻּדֹתַי מוֹשְׁגָבִי וּמַפְלְטִי לִי מִגְּנִי
 וּבֹו חֲסִיתִי הִרְוִיד עַמִּי תַחֲתָי: ג יְהוָה מָה־אָדָם וַתִּדְּעֵהוּ
 בֶן־אָנוּשׁ וַתַּחֲשִׁיבֵהוּ: ד אָדָם לֹהֶבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֶל עוֹבֵר:
 ה יְהוָה הֵט־שָׁמַיֶךָ וַתִּירַד גַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֵׂנוּ: ו בְּרוּךְ בָּרַק
 וַתִּפְיֵצֵם שְׁלַח חֲצִיךָ וַתִּהְיֶם: ז שְׁלַח יָדֶיךָ מִמָּרוֹם פְּצֵנִי
 וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נָכָר: ח אֲשֶׁר פִּיהֶם דְּבַר־

שְׁוֹא וַיִּמְיָנָם יָמִין שָׁקֶר: ט אֱלֹהִים שִׁיר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה לָךְ.
 בְּנִבֵּל עָשׂוֹר אֲזַמְּרָה-לָךְ: י הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֵה
 אֶת-דָּוִד עַבְדּוֹ מִחֶרֶב רָעָה: יא פָּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי-נָכָר
 אֲשֶׁר-פִּיהֶם דִּבֶּר-שְׁוֹא וַיִּמְיָנָם יָמִין שָׁקֶר: יב אֲשֶׁר בְּגִינוּ
 | כְּנֻטָּעִים מְגֹדְלִים בְּנִעֲוִירֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ כְּזוֹיֹת מְחַטָּבוֹת
 תִּבְנִית הַיָּכָל: יג מְזוֹנֵינוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִן אֶל-זֶן צֹאוֹנֵנוּ
 מֵאֲלִיפוֹת מְרַבָּבוֹת בְּחוֹצוֹתֵינוּ: יד אֱלוֹפֵינוּ מְסֻבָּלִים אֵין
 פָּרִץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צוֹחָה בְּרַחֲבֵיתֵנוּ: טו אֲשֶׁרִי הָעָם
 שָׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁיְהוּהָ אֱלֹהֵיוּ:

פרק קמה

א תִּהְלֶה לְדָוִד אֲרוֹמָמָה אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שְׁמָהּ

פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן (תהילים קמ"ה)

פּוֹתַח אֶת יָדָךְ ר"ת בגי' צ"א גימ' הוי"ה אדנ"י, ור"ל דכאשר השי"ת פּוֹתַח יָדוֹ
 וּמִשְׁבִּיעַ וּמִשְׁפִּיעַ כָּל טוֹב צָרִיךְ שִׁיְהֶא זֶה "לְכָל חַי" שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל לְצוּרֶךְ חַי
 הָעוֹלָמִים "רִצּוֹן" וְעִי"ז יַעֲשֶׂה רִצּוֹן הַשִּׁי"ת וּתְכַלִּית הַבְּרִיאָה.
 (בשלח ס"א)

לְעוֹלָם וָעֶד: ב בְּכָל-יּוֹם אֲבָרְכְךָ וְאֶהְלֶלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: ג גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר: ד דוֹר
לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרָתֶיךָ יְגִידוּ: ה הַדֵּר כְּבוֹד הַדֵּר
וְדַבְּרִי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: ו וַעֲזֹז נִזְרָאֲתֶיךָ יֹאמְרוּ וּגְדוּלְתֶיךָ
וּגְדוּלְתֶךָ אֲסַפְּרָנָה: ז זָכַר רַב-טוֹבְךָ יִבְיְעוּ וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ:
ח חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדֹל-חֶסֶד: ט טוֹב-יְהוָה
לְכָל וְרַחֲמָיו עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו: י יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל-מַעֲשֵׂיךָ
וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: יא כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרָתֶךָ
יְדַבְּרוּ: יב לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וְכְבוֹד הַדֵּר
מַלְכוּתוֹ: יג מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל-עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתֶּךָ
בְּכָל-דוֹר וָדוֹר: יד סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל-הַנִּפְלִיִּים וְזוֹקֵף לְכָל-

תהילת ה' ידבר פי ויברך כל בשר (תהילים קמ"ה)

מדרכי הצדיקים שאע"פ שעבדו את בוראם בכל כוחם ואונם עדיין מבקשים הם
"פתחו לי שערי צדק", ומדמים בנפשם שלא עשו עדיין מאומה וזה "תהילת ה'
ידבר פי" כי באמת תהילות ה' ועסק תורתו אשר אנו עוסקים וזמירות ותשבחות
שאנו מזמרים הם רק לשמו ית', ואפ"ה בעיניהם נראים הם ש"ויברך כל בשר"
כאילו מברכים את ה' בכל בשר, היינו רק כפשוטי העם המגושמים, ומרגיש כאילו
נעשו מצוותיו ללא חיות, ואז שומע ה' קול תפילתם ובקשתם.

(פקודי ג"ז)

הַכְּפוּפִים: טו עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן-לָהֶם אֶת-
אֲכָלָם בָּעֵתוֹ: טז פּוֹתַח אֶת-יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רָצוֹן:
יז צַדִּיק יִהְיֶה בְּכָל-דְּרָכָיו וְחֹסֶיד בְּכָל-מַעֲשָׁיו: יח קְרוֹב
יִהְיֶה לְכָל-קֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: יט רָצוֹן-
יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם: כ שׁוֹמֵר יִהְיֶה
אֶת-כָּל-אֲהָבָיו וְאֶת כָּל-הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: כא תִּהְלֹת יִהְיֶה
יְדְבָר-פִּי וַיִּבְרַךְ כָּל-בָּשָׂר שֵׁם קֹדֶשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

פרק קמו

א הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת-יְהוָה: ב אֲהַלֵּלָהּ יְהוָה בְּחַיִּי
אַזְמִירָה לֵאלֹהֵי בְּעוֹדִי: ג אֶל-תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים בְּבֶן-אָדָם |
שִׁאִין לוֹ תִּשְׁוָעָה: ד תִּצַּא רוּחוֹ יִשָּׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא
אֲבָדוּ עֲשֵׂתִנָּתִיו: ה אֲשֶׁר־יִשְׁאַל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל-יְהוָה
אֱלֹהָיו: ו עֲשֶׂה | שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת-הַיָּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם
הַשֹּׁמֵר אֵמֶת לְעוֹלָם: ז עֲשֶׂה מִשְׁפָּט | לַעֲשׂוֹקִים נִתֵּן לָחֶם
לָרַעֲבִים יְהוָה מִתִּיר אֲסוּרִים: ח יְהוָה | פִּקַּח עוֹרִים יְהוָה

זִקְהָ כְּפֹנִים יְהוָה אֱהָב צַדִּיקִים: ט יְהוָה | שִׁמְרֵ אֶת־גִּרִּים
 יְתוֹם וְאַלְמָנָה יַעֲזִיד וְדָרָךְ רְשָׁעִים יַעֲזִית: י יִמְלֹךְ יְהוָה |
 לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הִלְלוּהָ:

פרק קמז

א הִלְלוּהָ | כִּי־טוֹב זְמֶרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־נָעִים נֶאֱוָה תְּהַלָּה:
 ב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְהוָה נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יַכְנִס: ג הָרוּפָא לְשִׁבּוּרֵי
 לֵב וּמַחֲבֵשׁ לְעֲצָבוֹתָם: ד מוֹנֶה מִסְפָּר לְכּוֹכָבִים לְכֹלָם
 שִׁמּוֹת יִקְרָא: ה גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר:
 ו מַעֲזִיד עֲנָוִים יְהוָה מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַד־אָרֶץ: ז עֲנֹנוּ
 לִיהוָה בְּתוֹדָה זְמִירוֹ לְאֱלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר: ח הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם |

מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ומשפטים
 בל ידעום (תהילים קמ"ז)

פי' יש שצריך לעבדות ה' בחי' של "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל"
 שרומזו לתורה ברבים ובפרהסיא בקהל עם, אך יש גם בחי' של "לא עשה כן לכל
 גוי" ר"ל שלאו בכל דבר צריך לעשות כן ולא בכל מצוה צריך שתהיה בקהל, אלא
 "ומשפטים בל ידעום" ר"ל שיהא בבחי' העלם והסתרה, ואז יכול להיות "הללויה"
 שיהלל את השי"ת בשלימות.

בְּעֵבִים הַמִּכִּין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: ט נוֹתֵן
 לְבִהְמָה לַחֲמָה לְבָנִי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרְאוּ: י לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּם
 יִחַפֵּץ לֹא-בְשׁוּקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: יא רוּצָה יִהְיֶה אֶת-יִרְאִיו
 אֶת-הַמִּיחָלִים לַחֲסֹדוֹ: יב שִׁבְחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת-יִהוָה הַלְלִי
 אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן: יג כִּי-חֲזַק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ בִּרְךָ בְּנֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ:
 יד הַשָּׁם גְּבוּלֶךָ שָׁלוֹם חֶלֶב חֲטִים יִשְׂבִּיעֶךָ: טו הַשְׁלַח
 אֱמָרְתוּ אֲרֶץ עַד-מִהֲרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: טז הַנִּתֵּן שְׁלֵג כַּצִּמּוֹר
 כַּפּוֹר כַּאֲפֹר יִפְיֹר: יז מִשְׁלִיךְ קִרְחוֹ כְּפֹתִים לְפָנֵי קָרְתוֹ מִי
 יַעֲמֹד: יח יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֶם יִשָּׁב רוּחוֹ יִזְלוּ-מִים: יט מִגִּיד
 דִּבְרוּ דְּבָרָיו לִיעֲקֹב חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: כ לֹא עָשָׂה
 כֵּן | לְכָל-גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל-יָדְעוּם הַלְלוּיָהּ:

פרק קמח

א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ אֶת-יִהוָה מִן-הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְרוֹמִים:
 ב הַלְלוּהוּ כָּל-מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל-צָבָא וְצָבָאִיו: ג הַלְלוּהוּ
 שְׁמֵשׁ וַיִּרַח הַלְלוּהוּ כָּל-כּוֹכְבֵי אֹר: ד הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם

וְהַמִּים אֲשֶׁר | מַעַל הַשָּׁמַיִם: ה' יְהִלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי
הוא צִנָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעֵד לְעוֹלָם חֶק־נָתַן וְלֹא
יַעֲבֹר: ז' הִלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תְּנִינִים וְכָל־תְּהוֹמוֹת:
ח אֱשׁוּבָרְד שְׁלֹג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֲשֵׂה דְבָרוֹ: ט הֶהָרִים
וְכָל־גְּבְעוֹת עֵץ פָּרִי וְכָל־אֲרָזִים: י הַחֲיָה וְכָל־בְּהֵמָה רֹמֵשׁ
וְצִפּוֹר כָּנָף: יא מַלְכֵי־אָרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי
אָרֶץ: יב בַּחוּרִים וְגַם־בְּתוֹלוֹת זִקְנִים עִם־נְעָרִים: יג יְהִלְלוּ |
אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי־נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ הוֹדוּ עַל־אָרֶץ וּשְׁמַיִם:
יד וַיָּרֶם קָרוֹן | לְעַמּוֹ תִּהְיֶה לְכָל־חֲסִידָיו לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עִם־
קָרְבוֹ הִלְלוּיָהּ:

פרק קמט

א הִלְלוּיָהּ | שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ תִּהְיֶה לְכָל בְּקִהֶל
חֲסִידִים: ב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו בְּנֵי־צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמִלְכָּם:
ג יְהִלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחֲזֵל בְּתֶף וְכִנּוֹר יִזְמְרוּ־לוֹ: ד כִּי־רוּצָה
יְהוָה בְּעַמּוֹ יִפְאֶר עַנּוּיָם בִּישׁוּעָה: ה יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד

הללו בגבורותיו וכו' הללוהו בתקע שופר (תהילים ק"נ)

כאשר יהא אדם מהלל ומשבח את השי"ת גם "בגבורותיו" פי' אף שנראה לו שמידת הדין היא לו, עי"ז "הללוהו בתקע שופר" יזכה להללו מתוך תקע שופר הרומז לשמחה כמאה"כ ותקעתם בחצוצרות וכו' ושמחתם לפני ה' א וגו'.

כל הנשמה תהלל יה' (תהילים ק"נ, ו')

החוב מוטל על כל בר ישראל לחשוב ולידע בלבו שכל מה שנתן בו הקב"ה נשמה זהו אך ורק עבור "תהלל י-ה" שיוודה וישבח לבוראו י"ת.
(שמיני - ס"ב)

יִרְנְנוּ עַל-מִשְׁכְּבוֹתָם: וְרוֹמְמוֹתַי אֶל בְּגִדֵּינִי וְחָרַב פִּי כִּפְיוֹת
בְּיָדָם: זֶלַעַשׂוֹת נִקְמָה בַּגּוֹיִם תִּזְכָּחַת בְּלִ-אֲמִים: ח לְאִסּוֹר
מִלְכֵיהֶם בְּזָקִים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרָזָל: ט לַעֲשׂוֹת בָּהֶם |
מִשְׁפָּט כְּתוֹב הַדָּר הוּא לְכָל-חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

פרק קנ

א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ-אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרָקִיעַ עֲזֹ:
ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַת

שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: ד הַלְלוּהוּ בַתֵּף וּמַחֲזֵל הַלְלוּהוּ
בְּמִנִּים וְעֹגָב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָה: ו כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְיָ הַלְלוּיָהּ:

אחר שְׁסִים תהלים יאמר שלשה פסוקים אלה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן, יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוֹת עַמּוֹ, יִגַּל יַעֲקֹב,
יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְּהוָה, מָעוֹז בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם
יְהוָה וַיַּפְלִטֵם, יַפְלִיט מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם, כִּי חָסוּ בּוֹ:

תפילה אחר אמירת התהילים

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּזָכוֹת:

סֵפֶר רֵאשׁוֹן שֶׁבַתְהִלִּים שֶׁקָּרָאנוּ לְפָנֶיךָ שֶׁהוּא כְּנֶגֶד סֵפֶר בְּרֵאשִׁית:
סֵפֶר שֵׁנִי שֶׁקָּרָאנוּ לְפָנֶיךָ שֶׁהוּא כְּנֶגֶד סֵפֶר שְׁמוֹת:
סֵפֶר שְׁלִישִׁי שֶׁקָּרָאנוּ לְפָנֶיךָ שֶׁהוּא כְּנֶגֶד סֵפֶר וַיִּקְרָא:
סֵפֶר רְבִיעִי שֶׁקָּרָאנוּ לְפָנֶיךָ שֶׁהוּא כְּנֶגֶד סֵפֶר בַּמִּדְבָּר:
סֵפֶר חֲמִישִׁי שֶׁקָּרָאנוּ לְפָנֶיךָ שֶׁהוּא כְּנֶגֶד סֵפֶר דְּבָרִים:

בְּזָכוֹת מִזְמוֹרָיו וּבְזָכוֹת פְּסוּקָיו וּבְזָכוֹת תְּבוּתָיו וּבְזָכוֹת נִקְדּוּתָיו
 וּבְזָכוֹת שְׁמוֹתָיו הַקְדוּשִׁים וְהַטְהוּרִים הַיוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, שֶׁתִּכַּפֵּר לָנוּ
 עַל כָּל חַטָּאתֵינוּ וְתִסְלַח לָנוּ עַל עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל
 פְּשָׁעֵינוּ שֶׁחָטָאנוּ וְשָׁעֲוִינוּ וְשִׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ. וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ, וְהַדְרִיכֵנוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ וְתִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתִלְמוּד תּוֹרָתֶךָ.
 וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלָמָה לְחוּלֵי עַמֶּךָ (ולחולה פב"פ). וְתִקְרָא
 לְשִׁבוּיִם דְּרוּר וּלְאַסּוּרִים פֶּקַח קוֹחַ וּלְכָל הוֹלְכֵי דְרָכִים וְעוֹבְרֵי
 יָמִים וְנִהְרֹת מַעֲמָךְ יִשְׂרָאֵל תִּצְיִלֵם מִכָּל צַעַר וְנִזְק וְתַגִּיעֵם לְמַחוּז
 חֶפְצֶם לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. וְתִפְקֹד לְכָל חֲשׂוֹכֵי בָנִים בְּזֶרַע שֶׁל קִיּוֹמָא
 לְעִבּוֹדְתֶךָ וּלְיִרְאָתֶךָ. וְעִבְרֹת שֶׁל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תִּצְיִלְךָ שֶׁלֹּא
 תִּפְלֹגָה וּלְדוֹתֶיהָ. וְהַיּוֹשְׁבוֹת עַל הַמִּשְׁבֵּר בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּצְיִלְךָ
 מִכָּל רָע. וְאֵל הַמְּנִיקוֹת תִּשְׁפִּיעַ שְׁלֹא יִחְסֹר חֶלֶב מִדִּידֶיהָ. וְאֵל
 יִמְשַׁל אֶסְכָּרָה וְשִׁדִּין וְכָל פְּגָעִים וּמִרְעִין בִּישׁוּן לְכָל יְלָדֵי עַמֶּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל וְתַגְדִּילֵם לְתוֹרָה לְלַמֵּד תּוֹרָה לְשִׁמָּה וְתִצְיִלֵם מִרְעִין
 הָרָע וּמִדְּבַר וּמִמַּגָּפָה וּמִשָּׁטָן וּמִיֶּצֶר הָרָע. וְתִבָּטֵל מִעֲלֵינוּ וּמִכָּל
 עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם כָּל גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְרָעוֹת. וְתִטָּהַר
 לֵב הַמַּלְכוּת עָלֵינוּ לְטוֹבָה. וְתִגְזֹר עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת. וְתִשְׁלַח
 בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְהִכֵּן פִּרְנָסָתָנוּ מִיָּדֶךָ הֶרְחָבָה
 וְהַמְלֵאָה. וְלֹא יִצְטָרְכוּ עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל זֶה לָזֶה וְלֹא לָעַם אֲחֵר
 וְתֵן לְכָל אִישׁ וְאִשׁ דֵּי פִּרְנָסָתוֹ וּלְכָל גְּזִיָּה וְגִזְיָה דֵּי מַחֲסוּרָה.
 וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ וְתִבְנֶה בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ. וּבְזָכוֹת

שֶׁלשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹתֶיךָ שֶׁל רַחֲמִים הַפְּתוּבִים בְּתוֹרָתְךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:
 יי יי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת. נִצֵּר חֶסֶד לְאֲלָפִים
 נִשָּׂא עֵינָיו וְפָשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקָּה. שְׂאִינָן חוֹזְרוֹת רִיקָם מִלִּפְנֶיךָ. עֲזָרְנוּ
 אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שִׁמְךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן
 שִׁמְךָ.

בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

תפילה נפלאה מבעל השל"ה הקדוש זי"ע

תפילה נפלאה שתיקן רבינו השל"ה הקדוש וזו לשונו: חל עלינו חובת התפלה ובקשה להשם יתברך בכל צרכינו, כי הכל מאתו יתברך, על כן בכל מה שיצטרך האדם בכל עת ובכל שעה, ירגיל על לשונו תפלה קצרה להשליך על ה' יהבו. ובעת הפעולה יאמר בכל צרכיו לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, רבון העולמים הצליח דרכי כי מאתך הכל וכו'. וביותר צריך זירזו להתפלל שיהיה לו זרע כשר עד עולם, ואגב כל צרכיהם וזיווגם, מה' יצא הדבר. ולבי אומר שעת רצון לתפלה זו בערב ראש חודש סיון, הוא החודש שבונתנה התורה, ואז נקראים בנים לה' אלקינו. וראוי לישבת תענית ביום ההוא הוא ואשתו, ויתעוררו בתשובה ויתקנו כל ענייני הבית איסור והיתר וטומאה וטהרה וכל העניינים, ויתנו צדקה לעניים הגונים. ואם אפשר לבעל להתענות אז הפסקה מה טוב ומה נעים, ועל כל פנים יהיה תענית גמור ככל דיני תענית צבור. וזו הנוסחא של התפלה.

אַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ עַד שְׁלֹא בָּרַאתָ הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ
 מִשְׁבָּרַאתָ הָעוֹלָם, וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. וּבָרַאתָ עוֹלָמְךָ
 בְּגִין לְאַשְׁתַּמּוֹדַע אֱלֹהוּתְךָ [=כדי שתפורסם מלכותך] בְּאַמְצָעוֹת

תִּוְרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָהּ. "בְּרֹאשִׁית",
בְּשִׁבִיל תּוֹרָה וּבְשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם עִמָּךְ וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר בַּחֲרַתָּ
בָּהֶם מִכָּל הָאֲמוֹת, וְנָתַתָּ לָהֶם תּוֹרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה, וְקִרְבָתָם לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל. וְעַל קִיּוֹם הָעוֹלָם וְעַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה בָּא לָנוּ מִמָּךְ יי אֱלֹהֵינוּ
שְׁנֵי צוּוּיִים. כְּתַבְתָּ בְּתוֹרַתְךָ "פָּרוּ וּרְבוּ", וְכַתַּבְתָּ בְּתוֹרַתְךָ "וְלִמְדָתָם
אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם", וְהַפְנָנָה בְּשִׁתִּיהֶן אַחַת, כִּי לֹא לְתַהוּ בְּרֹאֶת כִּי
אִם לְשִׁבְתָּ, וְלִכְבוֹדְךָ בְּרֹאֶת, יִצְרַת אֵף עֲשִׂיתָ, כְּדִי שֶׁנִּהְיָה אֲנַחְנוּ
וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי כָּל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹדְעֵי שִׁמְךָ וְלוֹמְדֵי
תּוֹרַתְךָ.

וּבִכֵּן אָבוֹא אֵלֶיךָ יי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וְאֶפִּיל תַּחֲנֹנְתִּי, וְעֵינַי לָךְ
תְּלוּיּוֹת עַד שֶׁתַּחֲנִנִי וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי לְהַזְמִין לִי בָּנִים וּבָנוֹת, וְגַם
הֵם יִפְרוּ וְיִרְבוּ הֵם וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת לְתַכְלִית
שְׁהֵם וְאֲנִי וְאֲנַחְנוּ בָּלָנוּ יַעֲסֻקוּ בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה לְלַמֵּד וְלִלְמֹד
לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקִיִּים אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה, וְהָאֵר
עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמַצּוֹתֶיךָ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שִׁמְךָ.
אָבִינוּ אָב הֶרְחָמָן, תֵּן לְכָלֵנוּ חַיִּים אֲרָכִים וּבְרוּכִים, מִי כְּמוֹךָ
אָב הֶרְחָמִים זוֹכֵר יִצּוּרֵיוֹ לְחַיִּים בְּרַחֲמִים, זְכַרְנוּ לְחַיִּים נְצַחִיִּים
כְּמוֹ שֶׁהַתַּפִּלָּל אֲבָרְהָם אָבִינוּ "לוֹ יִחְיָה לְפָנֶיךָ", וּפִרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרָנָם לְבָרְכָהּ, "בִּירְאָתְךָ". כִּי עַל כֵּן, בָּאתִי לְבַקֵּשׁ וּלְחַנּוּן מִלְּפָנֶיךָ
שִׁיְהֶא זֶרְעִי וְזֶרַע זֶרְעִי עַד עוֹלָם זֶרַע כָּשֵׁר, וְאֵל יִמְצָא בִּי וּבְזֶרְעִי
וּבְזֶרַע זֶרְעִי עַד עוֹלָם שׁוֹם פְּסוּל וְשִׁמְךָ, אֵךְ שָׁלוֹם וְאַמֶּת וְטוֹב

וַיֵּשֶׁר בְּעֵינַי אֱלֹהִים וּבְעֵינַי אָדָם, וַיְהִי בְעֵלִי תוֹרָה, מְאִירִי מִקְרָא,
מְאִירִי מִשְׁנָה, מְאִירִי תַלְמוּד, מְאִירִי רִזָּא, מְאִירִי מִצְוָה, מְאִירִי גוֹמְלִי
חֲסָדִים, מְאִירִי מִדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת, וַיַּעֲבֹדֶנּוּ בְּאַהֲבָה וּבִירָאָה פְּנִימִית,
וְלֹא יִרְאָה חִיצוֹנִית. וְתֵן לְכָל גּוֹיָה וְגוֹיָה מֵהֶם דֵּי מַחֲסוּרָה בְּכַבּוּד,
וְתֵן לָהֶם בְּרִיאוֹת וְכַבּוּד וְכֹחַ, וְתֵן לָהֶם קוֹמָה וְלִפִּי וְחֵן וְחֶסֶד, וַיְהִיָּה
אַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְשָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְתִזְמִין לָהֶם זְוֹגִים הַגּוֹנִים מִזֶּרַע
תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מִזֶּרַע צַדִּיקִים, וְגַם הֵם זְוֹגִים יִהְיוּ כְּמוֹתָם בְּכָל
אֲשֶׁר הִתְפַּלֵּלְתִּי עֲלֵיהֶם, כִּי זָכְרוֹן אֶחָד עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן.

אַתָּה יי יוֹדֵעַ כָּל תַּעֲלוּמוֹת, וּלְפָנֶיךָ נִגְלוּ מִצְפּוֹנֵי לְבִי, כִּי כּוֹנֵנִתִּי
בְּכָל אֱלֹה לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וּלְמַעַן תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה.
עַל כֵּן עֲנֵנִי יי עֲנֵנִי בְּעִבּוֹר הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲבֹרָהִם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב,
וּבִגְלָלָם תּוֹשִׁיעַ בָּנִים לַהֲיוֹת הָעֲנָפִים דּוֹמִים לְשָׂרָשָׁם, וּבְעִבּוֹר דָּוִד
עֲבַדְךָ רָגַל רְבִיעִי בְּמִרְכָּבָה, הַמְּשׁוֹרֵר בְּרוּחַ קֹדֶשְׁךָ.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁרִי כָל יֵרָא ה' הַהֵלֶךְ בְּדַרְכָּיו. יִגִּיעַ בְּפִיךָ כִּי
תֹאכַל אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לָךְ. אֲשֶׁתְּךָ כְּגֶפֶן פִּרְיָה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנִיךָ
כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ. הִנֵּה כִּי כֹן יִבְרַךְ גָּבֵר יֵרָא ה'. יְבָרְכֶךָ
ה' מִצִּיּוֹן וְרֹאה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְרֹאה בָנִים לְבָנֶיךָ
שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל.

אָנָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, יִקְרִים בָּנוּ הַפְּסוּק. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם

אָמַר ייִ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ
וּמִפִּי זִרְעֶךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעֶךָ אָמַר ייִ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וַיְהִי לְרָצוֹן
אָמַרְי פִּי וַהֲגִיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ייִ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

(המשך התפילה מסידור השל"ה דפוס ראשון, שאינו מופיע בספר השל"ה:)

אֲנִי אֱלֹהִי, זִבְנִי לְקַיָּים מַה שִּׁצְוִיתָנִי: וְלַמַּדְתָּם אֶת בְּנֵיכֶם
לְדַבֵּר בָּם. וַיִּתְקַיָּים בִּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב וּדְבָרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בְּפִיךָ לֹא
יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעֶךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעֶךָ אָמַר ייִ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.
וַיְהִיו בְּנֵי מִזְרֵי הַזֹּרְאוֹת בְּיִשְׂרָאֵל לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְלֹא יִטּוּ יָמִין
וּשְׂמָאל מִדֶּרֶךְ הַיִּשְׁרָה וּדְבַר שֶׁקֶר יִרְחֲקוּ. וְלֹא יִמָּצְאוּ בָם מוֹם וְלֹא
מִדָּה רָעָה מִקְטָנָם וְעַד גְּדוֹלָם. וַיְהִיו בְּנֵי מֵאוֹתָם שְׁכָתוֹב "מִי יִגֹּדֵר
בְּאַהֲלֶיךָ מִי יִשְׁכֵּן בְּהַר קֹדֶשְׁךָ הַזֶּה תָּמִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדוֹבֵר אֱמֶת
בְּלִבָּבוֹ לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוֹ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא נָשָׂא
עַל קְרוֹבוֹ":

וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂאוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת וְלֹא יָמוּת שׁוֹם אֶחָד מִבְּנֵי
בְּחַיִּי, וְלֹא אַחַת מִבְּנוֹתַי בְּחַיִּי. אֶקַּח נָשִׁים לְבָנִי, וְלֹא יָמוּתוּ
נְשׁוֹתֵיהֶם מִקָּצֵר שָׁנִים. וְאַזְכֶּה לְהַשִּׁיא בָנוֹתִי לְאֲנָשִׁים הַגּוֹנִים
וְצַדִּיקִים, וְלֹא יָמוּתוּ בְּעִלְיָהֶן בְּקָצֵר שָׁנִים. וְלֹא תִפְטֹר זִוְגָתִי בְּקָצֵר
שָׁנִים.

וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ייִ שְׁתַּזְמִין לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי אֶת בֵּת זִוְגוֹ, וְלְכָל

אחת מבנותי את בן זוגה המיוחד לכל אחד מהם, ולא יקדימם אחר
ברחמים, ולא ידחו מפני אחרים. ויולידו בני ובנותי במזל טוב
ובשעה טובה. וכל הסבות בין אלהיים והשגחיות בין מערכיות
בין בחיריות יפעלו לטובתם ולזכותם בבני חיי ובמזוני רויחי. ולא
יחסר להם לעולם מזון וטרף ביתם. והצילם ממארעות ופעלות
רעות. ולא יחטאו לא בזדון ולא בשוגג לא באנס ולא ברצון.
וישמרו את ברית קדש מכל טמאה וערוה. ובעת ראוי יקימו
מצות פריה ורביה. והשכן בין איש לאשתו אהבה ואחוה ושלוש
ורעות, וכן בין קרוביהם. ואזכה לזון אותם בקטנותם בכבוד, בלי
חרפה ובזיון. ויהיו תורתם אמונתם בכבוד. ולא יצטרכו לבריות.
ואזכה לראות בשמחתם. ולא יהיה בהם עקר ועקרה ומשכלה.
וימצאו חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם. ולא אעזב אותם ביד
אחרים חס ושלוש. ויהיו שומעים בקול אביהם ואמם ורביהם,
ואח קטן ישמע לגדול ויכבדהו. ויהיה טוב ונעים שבת אחים
גם יחד באהבה רבה. ובנותי תהיינה יפות ונאות ובעלות שכל
וחסידות צנועות צדקניות וחסידות מעטרות במדות טובות, וכל
כבודה בת מלך פנימה, תהיינה שלמות בלי מום. וברך מעשה
ידי, כדי שאזכה להרבות להם מהר ומתן פראוי לבני גילן. ומהם
יצאו פרות טובות ובנים צדיקים זוכים ומזכים לכל ישראל, אמן
בן יהי רצון.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניה יי צורי וגאלי

תפילה על קברי צדיקים

(מספר לשון חכמים ח"ב סי' כב)

שְׁלוֹם עָלֶיךָ אֲדוֹנֵי הַצְדִּיק, שְׁלוֹם לְךָ וְשְׁלוֹם עַל מְשֻׁבְּבֶךָ, שְׁלוֹם
עַל נַפְשְׁךָ הַקְּדוֹשָׁה וְהַטְהוֹרָה. אֲשֶׁרֶךָ שִׁזְכִּיתָ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי יוֹצֵרְךָ
וּלְעַבְדּוֹ וּלְיִרְאָה אוֹתוֹ. וְעָשִׂיתָ מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. עַל כֵּן גָּדוֹל
שִׁכְרְךָ וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא יְחִישׁ תַּחֲיִיתְךָ וַיִּמָּהֵר עֲמִידַתְךָ. וְנִזְכָּה
וְנִחְיֶה לְרֵאוֹת פָּנֶיךָ הַמְּאִירִים וּמְזַהֲרִים כְּזֹהֵר הָרָקִיעַ. וְזִכְוִתְךָ
תַּעֲמִד לָנוּ וְתוֹרַתְךָ מָגֵן בַּעֲדֵנוּ. וְתִהְיֶה נִשְׁמַתְךָ צְרוּרָה בַּצָּרוּר
הַחַיִּים וְהַשְׁלוֹם אֶת יְיָ אֱלֹהִים.

יַעֲלֶזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מְשֻׁבְּבוֹתָם. רַנְּנוּ צְדִיקִים בְּיְיָ
לְיֹשְׁרִים נְאוּה תִּהְלֶה. אֹרֶז זְרוּעַ לַצְדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי לֵב שְׂמִיחָה.

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים אָב הַרְחָמִים. גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ
כִּי בָשָׂר אֲנִי וְאֵין בָּנוּ כַּח לְכוֹן וּלְיִיחָד יַחְוִידֵי שְׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים
הָרְאוּיִים לְיִיחָד וּלְזִוּג בְּהַשְׁתַּטְחוֹת עַל קְבְּרֵי הַצְדִּיקִים. וְגַם אֵין
אַתָּנוּ יוֹדַע שְׂרָשֵׁי הַיַּחְוּדִים וְזוּוּגֵי הַמַּדּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת לְדַבָּקָא נַפְשָׁא
בְּנַפְשָׁא וְרוּחָא בְּרוּחָא.

עַל כֵּן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּהְיֶה חֲשׂוּבָה
וּמִקְבָּלָה וְרָצוּיָה לְפָנֶיךָ בִּיאָתָנוּ עַל קְבֶר הַצְדִּיק הַזֶּה כְּאִילוּ כּוֹנֵן
וְיַחְדָּנוּ הַיַּחְוּדִים וְזוּוּגֵי הַמַּדּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת בְּדַבָּקוֹת נַפְשָׁא בְּנַפְשָׁא

וְרוּחָא בְּרוּחָא לְהַאצִּיל עָלֵינוּ רוּחַ טְהוֹרָה וּקְדוּשָׁה רוּחַ דְּעֵת וַיֵּרָאֵת
 יי. וְתַתְּעוֹרֵר נֶפֶשׁ הַצַּדִּיק הַזֶּה לְהַתְּפִלָּל עָלֵינוּ. וְתַמְלִיץ טוֹב
 בְּעֵדְנוּ וַיִּתְּעוֹרְרוּ הֶרְחָמִים הַגְּדוֹלִים לְזַכְּרָנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב מִלְּפָנֶיךָ,
 וְנִזְכֶּה לְטוֹבָה וּלְבִרְכָּה לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם.

וַיְהִי רַעְוָא דְּתַתְּעֵר נֶפֶשׁ הַצַּדִּיק הַזֶּה וְתַהוֵי סְלָקָא וְאַזְלָא וְשָׂאטָא
 לְגַבֵּי אַבְהָן דְּמִיכִי חֲבֵרוֹן לְאוּדְעָא לְהוּ צְלוּתָא וּבָעוּתָא דְּאַנָּא בְּעִי
 וּמַצְלִי וּמִתְחַנֵּן בְּהָאִי שַׁעְתָּא. וְתַתְּחַבֵּר וְתַתְּעַטֵּר בְּזִכּוּתָא דְּאַבְהָן
 וְתַעוֹל בְּהָהוּא פְּתָחָא דְּבִגְנָן עֵדֶן, אוּדְעָא לְרוּחַ וְרוּחַ סְלִיק וְאַתְּעַטֵּר
 וּמוֹדַע לְנִשְׁמָה. וְנִשְׁמָה אוּדְעָא לְקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִלְהוּ בְּעָאן
 רַחֲמֵי עָלֶךָ, וְחָס קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלֶךָ בְּגִינִיחוֹן. וּבְגִין זְכוּתָא
 דְּכִלְהוּ צַדִּיקָא דְּזָכוּ לְמִדַּת כְּבוֹד דְּלַעִילָא, וְזָכוּ לְקִשְׁרָא קִשְׁרָא
 עֲלָאָה, קִשְׁרָא קְדִישָׁא, קִשְׁרָא דְּמַהִימְנוּתָא. וּקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 יִרִיק עָלֶךָ בְּרַכָּאן מִמְּבוּעָא דְּנַחְלָא וַיִּתְּקִימוּן גִּבְן כִּלְהוּ בְּרַכָּאן
 בְּדִיל שְׁמֵהּ רַבָּא.

אַנָּא יי אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אָב הֶרְחָמֶן, עֲשֵׂה לָמַעַן שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל,
 וּלְמַעַן זְכוּת אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיַּעֲקֹב, וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיּוֹסֶף וְדָוִד
 וּפְנִיחָם וְשְׁלֹמֹה, וּלְמַעַן זְכוּת כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים, וּלְמַעַן
 זְכוּת הַצַּדִּיק הַזֶּה, וְתַחֲנוּם וְתַחֲמַל וְתַרְחַם עָלֵי וְעַל כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
 וְתַחֲיֵינוּ חַיִּים אַרוּכִים טוֹבִים וּמִתְקַנִּים, וְתַפְרֹשׁ עָלֵינוּ סִפְתָּ
 שְׁלוֹמָךְ, וְתַקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְתַמְלֵא יְדֵינוּ מִבְּרִכוּתֶיךָ

וּמַעֲשֵׂר מִתְּנוּת יְדִידָךְ. וְתוֹרְנוּ הַדֶּרֶךְ הַטּוֹב אֲשֶׁר נָלַךְ בּוֹ וְהַמַּעֲשֵׂה
אֲשֶׁר נַעֲשָׂה.

(ויוסיף לשאול על צרכיו ועל עניניו כאשר יחפוץ)

תפילה לחולה

תפילה לחולה שסידר מרן רבינו החיד"א זיע"א שכתב עליה ש'יסודתה בהררי קודש'.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתִּתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל
[ויאמר את שם החולה ושם אמוהו] וְיִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כָּעֶסֶךְ. וְתִבְטַל
מֵעַל [ויאמר את שם החולה ושם אמוהו] כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרָעוֹת.

אֲנִי מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן, הִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל [ויאמר את שם החולה
ושם אמוהו] הַמוּטָל עַל עֶרֶשׂ דָּוִי, וְתִרְפְּאֵהוּ רְפוּאָה שְׁלִימָה, כִּי
אַתָּה בִּרְחֻמֶיךָ רּוֹפֵא חֹלֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל [ר"ת (גימטריא) רפ"ח
למתק ולהעלות רפ"ח ניצוצין]. וְתַקְיֵם בָּנוּ מִקָּרָא שְׁכָתוֹב ה'
יִסְעֲדָנוּ עַל עֶרֶשׂ דָּוִי כָּל מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכָת בְּחֻלּוֹ (יכוין כִּי עֶרֶשׂ
יִהְיֶה עֶשֶׂר, דוֹי יוֹד). וְלִמְעַן זְכוּת אֲבִרָהּם אֲחִיזוּ בְּחֶסֶד, יִצְחָק
נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה, יַעֲקֹב אֲחִיזוּ בְּתַפְאֶרֶת, מֹשֶׁה אֲחִיזוּ בְּנִינִי, אֶהְרֹן
בְּהוֹד, תִּרְפְּאֵהוּ רְפוּאָה שְׁלִימָה, וְתַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשׁוֹ. וּבִכַּח שְׁנַיִם
וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת תוֹרְתְךָ הַקְדוּשָׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּהַר סִינַי, תִּפְתָּח
לְ[ויאמר את שם החולה ושם אמוהו] שְׁעָרֵי אֲרוּכָה וּמִרְפָּא, שְׁעָרֵי
בְּרִיאוֹת, שְׁעָרֵי גִילָה, שְׁעָרֵי דְרוֹר, שְׁעָרֵי הוֹד וְהֶדֶר, שְׁעָרֵי זְכוּת

אבות, שְׁעָרֵי חֶמְלָה, שְׁעָרֵי טוֹבָה, שְׁעָרֵי יְשׁוּעָה, שְׁעָרֵי כִפּוּרָה,
 שְׁעָרֵי לֵב טָהוֹר, שְׁעָרֵי מַחִילָה, שְׁעָרֵי נְעִימוֹת, שְׁעָרֵי סְמִיכָה,
 שְׁעָרֵי עֲזָרָה, שְׁעָרֵי פְדוּת, שְׁעָרֵי צְדָקָה, שְׁעָרֵי קוֹמְמִיּוֹת, שְׁעָרֵי
 רְפוּאָה שְׁלִימָה, שְׁעָרֵי שְׂמֵחָה, שְׁעָרֵי תְשׁוּעָה. וְכָל צְדָקוֹתָיו אֲשֶׁר
 עָשָׂה הוּא וּבְנֵי בֵיתוֹ יִזְכְּרוּ לִפְנֵי כֹסֵא רַחֲמֵיךָ לְהַמְלִיץ טוֹב בְּעֵדוֹ,
 וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֲוִיבָיו, ה' יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֶּיהוּ לְאֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת
 חַיִּים וְשָׁלוֹם.

וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה, אֲשֶׁר הוּא
 יְסוֹד הַכֹּל וְעֵיקָר הַכֹּל וְשֹׁרֵשׁ הַכֹּל, הָיָה הָיָה וַיְהִיָּה (יְכוּיִן כִּי
 יֵשׁ בּוֹ ד' אוֹתִיּוֹת אֶלֶף הָא יוֹד הָא וּכְחוֹ גְדוֹל פְּשוּט אוֹ מוֹרֵכֵב
 לְכָל דָּבָר וְסוּדוֹ שֶׁהוּא סוּד הַיְחוּד), שֶׁתְּשַׁלַּח רְפוּאָה שְׁלִימָה
 לְחוֹלָה הַזֶּה [וַיֹּאמֶר אֵת שֵׁם הַחֹלָה וְשֵׁם אִמּוּהָ], וְתַעֲמִידֵהוּ עַל
 עֲמֻדוֹ וַיְחִי מְחֻלָּיו. וַיִּדְעֵנוּ כִּי אֵין אָנוּ כְּדָאִים לְהַתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ
 עַל עֲצָמֵנוּ, וְכָל שֹׁכֵן עַל אַחֲרִים, אֲמָנָם שִׁמְנוּ רַחֲמֶיךָ נֶגֶד עֵינֵינוּ
 כִּי רַחוּם אַתָּה, וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. לָכֵן בְּבִשְׁת פָּנִים
 אֲתָאנוּ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים עַל [וַיֹּאמֶר אֵת שֵׁם הַחֹלָה וְשֵׁם
 אִמּוּהָ] הַחֹלָה הַזֶּה. אֵל נָא רָפָא נָא לוֹ, וְתַבְרִיאֵהוּ וְתַחֲלִימֵהוּ
 וְתַחֲזִקֵהוּ וְתַאֲמִצֵהוּ, וְתַמְלֵא מִשְׁאֲלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה. עֲשֵׂה לְמַעַן
 שִׁמְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיָנְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 קְדוּשַׁתְךָ. יְהִי לְרָצוֹן אֲמִרֵי כִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי:

בראשית תמן

והוא תיקון מ"ח מתיקוני הזוהר הקדוש, והוא סגולה נפלאה - שתיקן רבינו המאור הגדול, האר"י ז"ל - לומר בכל יום ויום (אחר התפילה), ואמירתו מסוגלת לתיקון עוון פגם הברית, והוא מתקן נפשו, רוחו ונשמתו של האומר, והיצר הרע, המקטרג, אינו יכול לו, ולא יראה במיתת בניו חלילה, ויזכה ליראת השם, ויצליח בכל דרכיו, וניצול ממחלת הנפילה, ויגבה וירום מזלו ולא יבוא לידי עניות חלילה, ואויביו יפלו תחתיו ויזכה לאריכות ימים ולעולם הבא.

בְּרֵאשִׁית תָּמָן תִּרְ"י תָּמָן שַׁבָּת, כְּגֻוְנָא דָּא בְּ רֵאשִׁי"ת בְּרֵאשִׁי"ת, וְאִינוּן תִּרְי שַׁבָּתוֹת, עַל־יִהוּ אֲתָמֵר 'וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת' וְגוֹמֵר, תִּרְיִן זְמַנִּין אֲדָכִיר הָכָא שַׁבָּת, לְקַבֵּל שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה וְתַתָּאָה; 'לְדֹרֹתָם', מָאִי לְדֹרֹתָם, אֶלָּא זָכָאָה אִיהוּ מָאֵן דְּעָבִיד לוֹן דִּירָה בְּשַׁבָּת בְּתִרְי בֵּיתִי לָבָא, וְאֲתַפְּנִי מִתָּמָן יֵצֵר הָרַע דְּאִיהוּ חֲלוּל שַׁבָּת, בְּרִית עוֹלָם דָּא צְדִיק, דְּשִׁרְיִין תִּרְוִיָּהּ עֲלֵיהּ, חַד לְאַמְלָאָה לִיהּ וְחַד לְאַתְמָלְיָא מִיָּנִיָּה.

'בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' אִינוּן תִּרְיִן כְּלִיִּין נֶצַח וְחֹד, בְּנֵי דִישְׂרָאֵל סָבָא עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, תִּלְת 'שְׁבִיעִי' 'שְׁבִיעִי' 'שְׁבִיעִי' אֶלְיִן תִּלְת אָבָהּ, עֲנָג שַׁבָּת 'וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵד' לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, 'וְנָהָר', אִית נָהָר וְאִית נָהָר, אִית נָהָר דְּאֲתִקְרִי נָהָר פְּלָגִיו, וְאִית נָהָר דְּאֲתִקְרִי נַחַל קְדוּמִים, עֵדָן עֲלָאָה עֲלֵיהּ אֲתָמֵר 'עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים' זוֹלָתָד, הָאִי נָהָר אִיהוּ ו', דְּנָפִיק מֵעֵדָן עֲלָאָה דְּאִיהוּ א', וְאַעֲבֵר בֵּין אָבָא וְאִמָּא, וְאִזִּיל חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וּמִטִּי עַד צְדִיק שְׁבִיעִי, וּמִתָּמָן אֲשִׁקִּי לְגִנְתָּא דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא תַתָּאָה.

זָבָאָה אִיהוּ מָאן דְּנָטִיר דִּירָה לְשַׁבַּת דְּאִיהוּ לְבָא, דְּלֹא אֶתְקָרִיב
תַּמָּן עֲצִיבוּ דְטָחוּל, וְכַעַס דְּמָרָה דְּאִיהוּ נוֹרָא דְגִיּהֲנָם, דְּעֵלָה אֶתְמַר
לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְהָכִי הוּא וְדָא
דְּכָל מָאן דְּכָעִים בָּאֵלוּ אוֹקִיד נוֹרָא דְגִיּהֲנָם, אַרְבָּעִים מְלָאכוֹת
חֶסֶר חַד אֵינּוֹן לְקַבֵּל אַרְבָּעִים מְלָקִיּוֹת חֶסֶר חַד בְּשַׁבָּת, וְאֵינּוֹן
עֲשָׂרָה דְלָקָה אָדָם וְעֲשָׂרָה לַחֲוָה וְעֲשָׂרָה לְנָחֵשׁ וְתַשְׁעָה לְאַרְעָא,
וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין 'אֵין לוֹקִין בְּשַׁבָּת, דְּאֵלִין מְלָאכוֹת
אֵינּוֹן חֲשִׁיבִין לְיִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל מְלָקִיּוֹת.

'יִצְיָאוֹת הַשַּׁבָּת שְׁתַּיִם', אֵינּוֹן עֲקִירָה וְהִנָּחָה, דְּעֵבִיד לוֹן בְּבֵת אַחַת,
מָאן דְּאֶעְקֹר חֶפֶץ מֵאַתְרִיהּ וְאַנַּח לִיהּ לְבַר מֵאַתְרִיהּ וּמִרְשׁוּתִיהּ,
בָּאֵלוּ אֶעְקֹר אֵילָנָא דְחַיִּי דְּאִיהוּ אוֹת בְּרִית, וְאַנַּח לִיהּ בְּרִשׁוֹ
נוֹכְרָאָה, מָאן דְּעֵבִיד דָּא גָרִים דְּאֶעְקֹר נִשְׁמָתִיהּ מִרְשׁוֹת דִּילָהּ,
וְאַנַּח לָהּ בְּרִשׁוֹ אַחֲרָא דְּאִיהִי מָרָה וְטָחוּל, וְדָא גָרַם לְיִשְׂרָאֵל
דְּאַתְעֲקֹרוּ מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְאַתְגָּלִּיאוּ בְּאַרְעָא נּוֹכְרָאָה דְּאִיהִי
רְשׁוֹת הָרַבִּים, וְהָכִי אִיהוּ מָאן דְּאֶעִיל אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ דִּילִיהּ בְּרִשׁוֹ
נוֹכְרָאָה, שַׁבָּתָא "י אִיהוּ טָחוּל חֶפֶץ" ה, אֶתְתָּא בִּישָׁא מָרָה, שַׁבָּתָא "י
עֲלִיהּ אֶתְמַר 'וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם' - 'מַיִם אֵין בּוֹ אַבָּל נַחֲשִׁים
וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ', וְאִיהוּ רָעַב וְצָמָאוֹן וְקִינָה וְהֶסֶפֶד וְחֲשׁוּכָא
וְקַבְלָא, וְאִיהִי גְלוּתָא לְיִשְׂרָאֵל. וְצָרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדָּ לָהּ שְׁנוּי
בְּכָלָא וְהָא אוֹקְמוּהָ, וְאִיהוּ דְּבוֹר דְּחוּל דְּאִיהוּ אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכַד לֹא
אֲשַׁכַּחַת אַתְר לְשִׁרְיָא תַּמָּן, אִיהִי בְּרַחַת, כְּגִוּוֹנָא דְּשַׁפְחָה דְּאַבְרָהָם

דַּאֲתָמַר בָּהּ 'מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בִּרְחַת'.

טָחֹל עָלָה אֲתָמַר 'שֶׁל נְעָלֶיךָ יַמְעַל רַגְלֶיךָ', נַעַל מְטוֹנָף דְּטַפָּה סְרוּחָה; 'כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲתָה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא', דָּא שַׁבָּת, וְעָלֶיהָ אֲמַרְתָּ שְׂכִינָתָא 'פִּשְׁטָתִי אֶת בִּתְנָתִי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצָתִי אֶת רַגְלִי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם', וּבִגִּין דָּא צָרִיךְ בַּר נֶשׁ בְּשַׁבָּת לְשִׁנּוּי בְּלִבוֹשֵׁין בְּשִׁרְגָא בְּמַאֲכָלִין, וְצָרִיךְ לְמַהוּי מוֹסִיף מַחֹל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִין לֵיהּ נֶפֶשׁ יִתִּירָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ גּוֹרֵעִין לֵיהּ הֵהִיא נֶפֶשׁ יִתִּירָה חֵם וְשָׁלוֹם.

פרשת האזינו – סגולה להצלחה ופרנסה

אחת המסורות מפי המהר"ל מפראג היא לומר כל יום את שירת "האזינו" (דברים פרק לב), משום שהדבר מהווה סגולה להצלחה ולאריכות ימים, וכן הורה הרב הקדוש המגיד ממזריטש זצוק"ל זיע"א, ללמוד שירת "האזינו" בעל פה.

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרִי כִּי: יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחֵי תִזַּל כַּטַּל אֲמַרְתִּי כִּשְׁעִירָם עָלַי דָּשָׂא וְכַרְבִּיבִים עָלַי יַעֲשׂוּב: כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גִדְל לְאֱלוֹהֵינוּ: הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מְשֻׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עוֹל צָדִיק וַיִּשָּׁר הוּא: שִׁחַת לוֹ לֹא בָּנִיו מוֹמָם דּוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתַּל: הֲלֵי תִגְמְלוּ זֹאת עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם הֲלוֹא הוּא אָבִיךָ קִנְךָ הוּא עֲשֵׂךְ וַיִּכְנֶנְךָ: זָכֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שָׁנוֹת דּוֹר וָדוֹר שְׂאֵל אָבִיךָ וַיִּגְדֶּךָ זִקְנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ: בְּהִנָּחֵל עֲלִינוֹן גּוֹיִם בְּהִפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם יַצַּב גְּבֻלַּת עַמִּים לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי חֵלֶק

יי עֲמוּ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחַלְתּוֹ: יִמְצְאוּהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתֵהוּ יִלְל יִשְׁמָן
 יִסְבְּבֵנָהוּ יְבוֹנְנֵהוּ יִצְרְנֵהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינָיו: כְּנֹשֶׁר יַעִיר קִנּוּ עַל גּוֹזְלָיו
 יִרְחֹף יִפְרֹשׁ כְּנַפָּיו יִקְחֵהוּ יִשְׂאֵהוּ עַל אֲבָרְתּוֹ: יי בָּדַד יִנְחֵנוּ וְאִין
 עֲמוּ אֵל נָכַר: יִרְכְּבֵהוּ עַל בָּמֹתַי אֶרֶץ וַיֹּאכֵל תְּנוּבַת שְׂדֵי וַיִּנְקֵהוּ
 דְּבַשׁ מִסִּלְעַ וְשֶׁמֶן מִחֲלָמִישׁ צוּר: חֲמַאת בֶּקָר וַחֲלָב צֹאן עִם
 חֲלָב פָּרִים וְאֵילִים בְּנֵי בָשָׁן וְעֵתוּדִים עִם חֲלָב כְּלִיֹּת חֹטָה וְדָם
 עֲנַב תִּשְׁתֶּה חֶמֶר: וַיִּשְׁמָן יִשְׂרוּן וַיִּבְעֹט שְׁמֵנָה עֲבִית כְּשִׁית וַיִּטֹּשׁ
 אֱלֹהֵה עֲשֵׂהוּ וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתּוֹ: יִקְנֹאֵהוּ בְּזָרִים בְּתוֹעֵבַת יִכְעִיסֵהוּ:
 יִזְבְּחוּ לַשִּׁדִּים לֹא אֱלֹהֵ אֱלֹהִים לֹא יִדְעוּם חֲדָשִׁים מִקְרֹב בָּאוּ לֹא
 שְׁעָרוֹם אֲבֹתֵיכֶם: צוּר יִלְדֶּה תִשִּׁי וְתִשְׁבַּח אֵל מִחֲלָלָהּ: וַיֵּרָא יי
 וַיִּנְאֹץ מִכַּעַס בָּנָיו וּבִנְתָיו: וַיֹּאמֶר אֲסִתִּירָה פָנַי מֵהֶם אֲרֹאֶה מָה
 אַחֲרִיתָם כִּי דוֹר תִּהְיֶכֶת הֵמָּה בָּנִים לֹא אֱמֹן בָּם: הֵם קִנְאוּנִי בְּלֹא
 אֵל כְּעִסּוּנִי בְּהִבְלִיָּהֶם וְאֲנִי אֶקְנִיאֵם בְּלֹא עֵם בְּגוֹי נָבֵל אֶכְעִיסֵם:
 כִּי אִשׁ קָדְחָה בְּאִפִּי וְתִיקַד עַד שְׂאוֹל תַּחְתִּית וְתֹאכֵל אֶרֶץ וַיִּבְלָה
 וְתִלְהֹט מוֹסְדֵי הָרִים: אֲסִפָּה עָלֵימוֹ רָעוֹת חֲצִי אֲכַלָּה בָם: מִזִּי
 רָעַב וּלְחָמִי רִשַּׁף וְקָטַב מְרִירִי וְשָׁן בְּהֵמוֹת אֲשַׁלַּח בָּם עִם חֲמַת
 זֶחְלִי עֶפֶר: מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב וּמִחֲדָרִים אֵימָה גַם בָּחוּר גַּם בְּתוֹלָה
 יוֹנֵק עִם אִישׁ שִׁיבָה: אָמַרְתִּי אֶפְאִיָּהֶם אֲשַׁבִּיתָהּ מֵאֲנוּשׁ זִכְרָם:
 לֹזְלֵי כַעַס אוֹיֵב אֲגוּר פֶּן יִנְכְּרוּ צָרֵימוֹ פֶּן יֹאמְרוּ יָדִינוּ רָמָה וְלֹא יי
 פָּעַל כָּל זֹאת: כִּי גוֹי אֲבָד עֲצוֹת הֵמָּה וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה: לוֹ חֲכָמוֹ
 יִשְׁכִּילוּ זֹאת יְבִינוּ לְאַחֲרִיתָם: אֵיכָה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלְפָּה וּשְׁנַיִם יָגִיסוּ

רַבְּבָה אִם לֹא כִּי צוּר מְכָרָם וַיִּי הַסְּגִירָם: כִּי לֹא כְּצוּרֵנוּ צוּרָם
וְאֵיבֵינוּ פְּלִילִים: כִּי מִגֶּפֶן סֶדֶם גִּפְנָם וּמִשְׁדָּמֹת עֲמֹרָה עֲנִבְמוּ עֲנִבִי
רוּשׁ אֲשַׁכֵּלֶת מְרֹדֶת לָמוֹ: חֶמֶת תַּנִּינָם יֵינָם וְרֹאשׁ פְּתָנִים אֲכָזָר:
הֲלֹא הוּא כָּמֶם עֲמָדֵי חֶתָם בְּאוֹצְרוֹתַי: לִי נָקָם וְשָׁלֹם לָעֵת תִּמּוּט
רַגְלָם כִּי קָרוֹב יוֹם אִידָם וְחָשׁ עֲתֵדֶת לָמוֹ:

כִּי יִדִּין יְיָ עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְּנָחֶם כִּי יֵרָאֶה כִּי אֲזַלְתָּ יָד וְאַפָּס עָצוֹר
וְעִזּוֹב: וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ צוּר חֲסִיו בּוֹ: אֲשֶׁר חֲלָב זִבְחֵימוֹ יֹאכְלוּ
יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם יִקּוּמוּ וַיַּעֲזְרֻכֶּם יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה:

רְאוּ עֲתָה כִּי אָנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עֲמָדֵי אָנִי אֲמִית וְאַחִיָּה
מִחֲצָתִי וְאָנִי אֶרְפָּא וְאֵין מִיָּדִי מִצִּיל: כִּי אֲשָׂא אֶל שָׁמַיִם יָדֵי
וְאָמַרְתִּי חִי אֲנֹכִי לָעֹלָם: אִם שִׁנּוֹתִי בָּרַק חֲרָבִי וְתֹאחֶז בְּמִשְׁפָּט יָדֵי
אֲשִׁיב נָקָם לְצָרִי וְלִמְשֻׁנָּאִי אֲשָׁלֵם: אֲשַׁכִּיר חֲצִי מִדָּם וְחֲרָבִי תֹאכַל
בָּשָׂר מִדָּם חָלָל וְשִׁבְיָה מִרֹאשׁ פְּרָעוֹת אוֹיֵב: הֲרַגְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי
דָם עֲבָדָיו יִקּוּם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֹּר אֲדָמָתוֹ עַמּוֹ:

תפלה נוראה וקדושה מרבינו תם זיע"א

בספר יוסף אומץ (אות תפד): תפלה זו קבלה מרבינו תם: "האומרה בכל יום, אני ערב בדבר שלא יארע
לו שום פגע רע בכל אותו יום ויצליח בכל דרכו".

בְּבִקְשָׁה מִכָּאֵל וּגְבִרְיָאֵל וּרְפָאֵל, שְׁתַּעֲמְדוּ בְּתַפְלָה בְּבִקְשָׁה וּבְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֲצָלִיחַ בְּכָל דְּרָכֵי וּבְכָל מְקוֹם שְׂאֲנִי הוֹלֵךְ,
הֵן מְלִיסָטִים שְׂלֵא יִזְקִינוּנִי, הֵן מִשְׁדִּים, הֵן מְלִילִין, הֵן מְאִישׁ וְאִשָּׁה מְכָל דְּבָר רַע;

הן מִחֶרֶב וְדֶבֶר, הן מִרְעָב, הן מִכָּל פְּרַעְיֹת הַהוֹלָכִים וּבָאִים לָעוֹלָם. מִן הַכֹּל יֵצֵאֵנִי
אֱדֹנָי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא יִשְׁלֹטוּ בִּי, לֹא בְּגוֹפִי וְלֹא בְּמַאֲוֵי וְלֹא בְּזִרְעִי.

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵיךְ אֱדֹנָי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתִּהְיֶה הַשְׁעָה הַזֹּאת עֵת רָצוֹן
לִפְנֵיךְ שֶׁתִּשְׁמַע אֶת הַפִּלְתִּי וּבִקְשָׁתִי.

(ג"פ) אֱדֹנָי צְבָאוֹת עֲמְנוּ מִשֹּׁגֵב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה

(ג"פ) אֱדֹנָי צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטָח בְּךָ

(ג"פ) אֱדֹנָי הוֹשִׁיעָה | הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קִרְאֵנוּ

(ג"פ) הַמֶּלֶךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים וְיִקְרָא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבוֹתַי אֲבָרְכֵם
וְיִצְחָקוּ, וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ.

(ז"פ) לִישׁוּעָתְךָ קוִי־תִי אֱדֹנָי. לִפְּוֹרְקָנְךָ סִבְרִית אֱדֹנָי.

(ז"פ) גִּדְּ גִדּוֹד יִגְדְּנוּ וְהוּא יִגְדַּע עֵקֶב

כֹּךְ אֲצַלִּיחַ בְּדַרְכֵי כְמוֹ שֶׁעָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ בְּעֶבְרוֹ הַיַּרְדֵּן עִם יִשְׂרָאֵל בְּמִלְחָמָה עִם הַכְּנַעֲנִי וְשָׁב בְּשָׁלוֹם לָאָרֶץ.